Projekt

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia ..... 2014 r.

w sprawie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645, poz. 1318) **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje** :

§ 1. Załącznik do Uchwały Nr LI/1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, zmienionej Uchwałą Nr XXII/642/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 września 2012 r., Uchwałą Nr XX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r. oraz Uchwałą Nr XXXII/930/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 lipca 2013 r., otrzymuje brzmienie zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Szczecin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr .....
Rady Miasta Szczecin
z dnia ..... 2014 r.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin

Szczecin, wrzesień 2010 r.
aktualizacja – marzec 2014 r.

Spis treści

Wprowadzenie 4
I. Założenia *Programu Rewitalizacji* 5
1. Horyzont czasowy *Programu Rewitalizacji* 5
2. Metodologia opracowania *Programu Rewitalizacji* 5
3. Analiza wskaźnikowa sytuacji społeczno-gospodarczej 5
4. Wyznaczenie obszarów kryzysowych 12
4.1 Delimitacja obszarów kryzysowych 12
4.2 Wyznaczenie obszarów kwalifikujących się do wsparcia działań w mieszkalnictwie 15
4.3 Założenia dotyczące realizacji działań w wyznaczonych obszarach kryzysowych 17
5. Wyznaczenie obszarów poprzemysłowych i powojskowych 17
5.1 Delimitacja obszarów poprzemysłowych i powojskowych 17
5.2 Założenia dotyczące realizacji działań w wyznaczonych obszarach poprzemysłowych i powojskowych 20

II. Obszary zdegradowane – opis i kierunki działań 20
1. Zespół obszarów w śródmieściu 20
1.1 Kwartały Śródmieścia 22
1.2 Stare Miasto 26
1.3 Nowe Miasto 29
1.4 Rejon ulicy Kolumba 32
2. Niebuszewo-Bolinko 35
3. Zespół obszarów na północy 37
3.1 Golęcino-Gocław 39
3.2 Stołczyn 42
3.3 Skolwin 44
4. Stare Dąbie 47
5. Nad Odrą 50
6. Drzetowo 53
7. Śródodrze 57
8. Rejon ulicy Cukrowej 61
9. Rejon alei Wojska Polskiego 63
10. Świerczewo 67

III. Planowane działania – Projekt Zintegrowany 68
1. Obszar objęty Projektem Zintegrowanym 68
2. Cele rewitalizacji obszaru Projektu Zintegrowanego 70
3. Zestawienie planowanych działań 71
4. Opis działań 74
IV. Plan finansowy działań rewitalizacyjnych w obszarze Projektu Zintegrowanego 103

V. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej 109
1. Zarządzanie *Programem Rewitalizacji* 109
2. Monitoring 109
3. Komunikacja społeczna 110
VI. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko 110

ZAŁĄCZNIKI 113
Spis załączników 113
Załącznik 1. Diagnoza i charakterystyka obecnej sytuacji w Szczecinie 114
1. Sfera przestrzenna 114
2. Sfera gospodarcza 131
3. Sfera społeczna 134

4. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi miasta 149
5. Analiza SWOT 151
Załącznik 2. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego miasta i regionu 155
Załącznik 3. Dotychczasowe działania rewitalizacyjne 159
Załącznik 4. Raport z konsultacji społecznych 164
Załącznik 5. Dokumenty związane ze Strategiczną Oceną Oddziaływania na Środowisko 169
Załącznik 6. Zgłoszenia projektów planowanych do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA 194
Spis tabel i rycin 200
1. Spis tabel 200
2. Spis rycin 200

Wprowadzenie

Rewitalizacja to kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju, w oparciu o charakterystyczne uwarunkowania endogeniczne.[1] Zasadniczym celem *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* (LPR) jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji wydzielonego obszaru i stworzy warunki do zrównoważonego rozwoju miasta.

Niniejsze opracowanie jest kontynuacją dotychczasowych dokumentów programowych samorządu w zakresie odnowy obszarów miasta – *Strategii Renowacji Śródmieścia Szczecina,* przyjętej przez Radę Miejską w roku 1993 oraz *Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów miejskich, poprzemysłowych i powojskowych miasta Szczecina,* uchwalonego przez Radę Miasta w 2005 r.

Program Rewitalizacji stanowi aktualizację LPR przyjętego w 2005 r. Potrzeba dokonania zmian wynikała z analizy dotychczasowych rezultatów wdrożenia LPR 2005, a także ze zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym m.in. dotyczących określenia zasad udostępnienia finansowego wsparcia rewitalizacji ze środków Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

W LPR z 2005 r. znacznie powiększono zasięg i liczbę obszarów rewitalizacji określonych w pierwszym dokumencie programowym (*Strategia Renowacji*). Wobec skromnych w stosunku do skali potrzeb środków na rewitalizację spowodowało to rozproszenie zaplanowanych zadań na wielu obszarach. Dlatego jednym z celów aktualizacji LPR 2005 jest koncentracja działań na wybranym obszarze priorytetowym, umożliwiająca zwiększenie efektywności procesu rewitalizacji. Obszar ten objęto Projektem Zintegrowanym[2], tj. zespołem powiązanych ze sobą działań przestrzenno-technicznych, społecznych i gospodarczych, przyczyniających się do odwrócenia negatywnych trendów i wyprowadzenia obszaru na drogę zrównoważonego rozwoju. Pozostawiono przy tym w polu widzenia pozostałe obszary, w których zostały podjęte działania rewitalizacyjne.

W pierwszej części dokumentu wskazano obszary kryzysowe (zamieszkałe obszary zdegradowane). Wyznaczenie obszarów poprzedziła analiza sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście oraz infrastrukturalnej i przestrzennej. W kolejnej części dokumentu wskazano obszary poprzemysłowe i powojskowe, wybrane na podstawie analizy jakościowej, oraz opisano sytuację istniejącą na obszarach wraz z kierunkami działań rewitalizacyjnych. Część druga zawiera opis obszarów i określa dla nich kierunki działań rewitalizacyjnych. W pozostałej części dokumentu przedstawiono działania planowane do realizacji w priorytetowym obszarze objętym Projektem Zintegrowanym.

[1] Definicja wg *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa* (Warszawa, 13 sierpnia 2008 r.)

[2] Projekt Zintegrowany to sekwencja powiązanych ze sobą działań mających na celu wyprowadzenie danego obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego. Powinien składać się z podprojektów infrastrukturalnych i nieinfrastrukturalnych, realizowanych przez miasto i innych partnerów procesu rewitalizacji, finansowanych ze środków własnych oraz dostępnych środków pomocowych, w tym z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego.

I. Założenia *Programu Rewitalizacji*

1. Horyzont czasowy *Programu Rewitalizacji*

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin określa działania planowane do realizacji w wydzielonym obszarze miasta w perspektywie najbliższych 5-u lat (2011-2015). Z uwagi na skalę potrzeb w zakresie koniecznych działań rewitalizacyjnych, horyzont czasowy realizacji *Programu* znacznie przekracza ten okres. W związku z tym zakłada się weryfikację i aktualizację *Programu* w dostosowaniu do aktualnych uwarunkowań i pojawiających się możliwości. Kontynuacja działań w dłuższej perspektywie dotyczy w szczególności przygotowywania i wdrażania zintegrowanych działań w pozostałych obszarach zdegradowanych oraz realizacji projektów nieinfrastrukturalnych, skierowanych do osób zagrożonych patologią i wykluczeniem społecznym.

2. Metodologia opracowania *Programu Rewitalizacji*

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin opracowano w oparciu o „Wytyczne w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

Punkt wyjścia wyznaczenia obszarów kryzysowych stanowiła ocena sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, dokonana metodą analizy wskaźnikowej, umożliwiającej wskazanie obszarów, w których sytuacja społeczno-gospodarcza jest gorsza niż średnia miasta. W przeprowadzonej następnie analizie pozostałych kryteriów oceny sytuacji w obszarach, uwzględniono: stan infrastruktury, występowanie wartości historycznych i ustalenia ochrony konserwatorskiej, potencjał rozwojowy i atrakcyjność turystyczną obszarów, sytuację demograficzną i stan środowiska przyrodniczego.

Wyznaczając obszary poprzemysłowe i powojskowe dokonano analizy jakościowej uwzględniając m.in. wcześniejsze wykorzystanie terenu, zagrożenia środowiska, stan infrastruktury technicznej i budynków poprzemysłowych i powojskowych.

Wyniki tych analiz zawarto w „Diagnozie i charakterystyce obecnej sytuacji w mieście", przedstawionej w załączniku nr 1.

Ostatecznie obszary zdegradowane planowane do objęcia działaniami wyznaczono biorąc pod uwagę wyniki wszystkich przeprowadzonych analiz oraz: priorytety ustalone w dokumentach strategicznych miasta, znaczenie obszaru z punktu widzenia sytuacji w całym mieście oraz prowadzone i przygotowywane działania zmierzające do odnowy wcześniej wyznaczonych obszarów rewitalizacji.

3. Analiza wskaźnikowa sytuacji społeczno-gospodarczej

Analizę przeprowadzono w oparciu o metodologię określoną w „Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. W celu wyznaczenia zamieszkałych obszarów, w których sytuacja społeczno-gospodarcza jest gorsza niż średnia w mieście, miasto podzielono na obszary

analityczne. Podział dostosowano do charakteru Szczecina – miasta bardzo rozległego, o bardzo zróżnicowanym zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów, liczącego ponad 400 tys. mieszkańców. Jako optymalny przyjęto podział na jednostki funkcjonalno-przestrzenne wydzielone w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Szczecin* (2008), zachowując oznaczenia jednostek przyjęte w tym dokumencie (patrz rycina nr 1).

Rycina 1. Jednostki analityczne

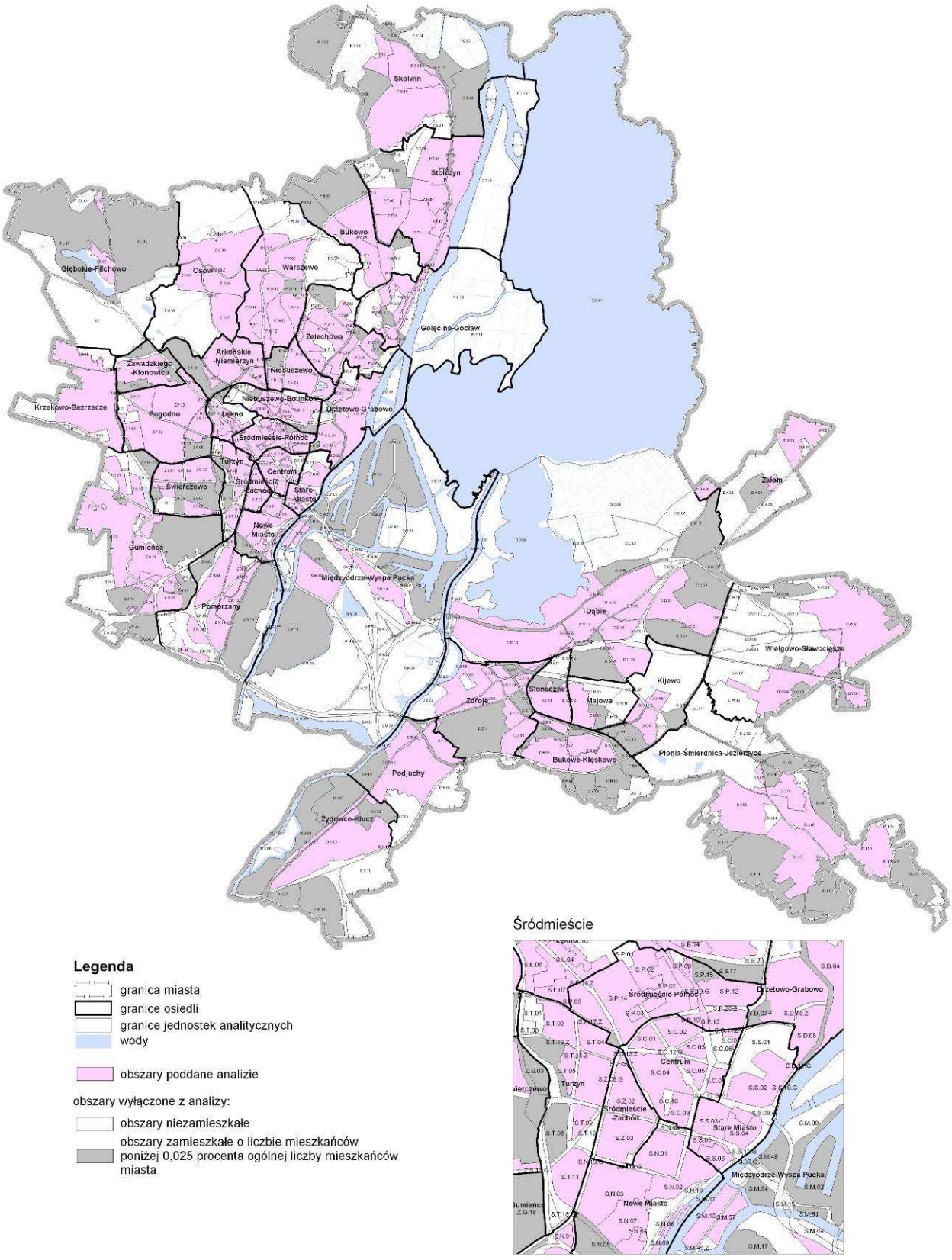

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Biuro Planowania Przestrzennego Miasta, stan na dzień 31.12.2009 r.

Analizie poddano jednostki zamieszkałe, z wyłączeniem jednostek, w których liczba mieszkańców jest mniejsza niż 0,025 % ogólnej liczby mieszkańców Szczecina. Łącznie na 654 jednostki analityczne wyłączono z analizy 129 jednostek, zamieszkałych łącznie przez 3 455 osób, tj. mniej niż 1 % ludności miasta. W stosunku do ogólnej liczby mieszkańców oraz wielkości powierzchni Szczecina, jednostki te można uznać za praktycznie niezamieszkałe. Rycina nr 1 przedstawia podział miasta na jednostki analityczne ze wskazaniem obszarów wyłączonych z analizy.

Na podstawie wskazań „Wytycznych" przyjęto niżej wymienione kryteria oceny sytuacji społeczno-gospodarczej oraz przypisane im wskaźniki:

a) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia – liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności (wskaźnik W1);
b) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia – liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy do liczby osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik W3);
c) niekorzystne trendy demograficzne (wskaźnik obciążenia demograficznego) – liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym) przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym (wskaźnik W4);
d) niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania □n□□s grani – procentowy udział osób bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych (wskaźnik W5);
e) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń – liczba przestępstw na 1000 mieszkańców (wskaźnik W7);
f) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej – liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności (wskaźnik W10).

Wartości wskaźników dla jednostek analitycznych obliczono w oparciu o dane za 2009 rok, gromadzone przez: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (W1), Powiatowy Urząd Pracy (W3, W5), Urząd Miasta Szczecin (W4), Komenda Miejska Policji (W7), Urząd Statystyczny w Szczecinie (W10). Bazy danych uzyskane w postaci zapisu cyfrowego pozwoliły na przeprowadzenie analizy z wykorzystaniem oprogramowania Systemu Informacji Geograficznej. Narzędzie to umożliwiło sprawne agregowanie i przetwarzanie uzyskanych danych dla każdej jednostki analitycznej.

Po obliczeniu rzeczywistych wartości wskaźników dla poszczególnych jednostek (tj. W1, W3,…Wn – patrz tabela nr 1), wartości te wystandaryzowano (tj. W1s, W3s,… Wns), co pozwoliło na pokazanie dla każdego wskaźnika odchyleń od normy, którą stanowi średnia arytmetyczna wskaźnika dla miasta. Wartości ujemne oznaczają, że pod względem danego kryterium sytuacja w obszarze analitycznym jest lepsza niż średnia dla wszystkich obszarów analitycznych, wartości dodatnie oznaczają natomiast, że sytuacja ta jest gorsza od średniej. Następnie dla każdej jednostki obliczono wskaźnik sumaryczny (tj. Ws) poprzez dodanie do siebie wystandaryzowanych wartości wskaźników. Jednostki, dla których wartość wskaźnika sumarycznego jest większa od zera to obszary, w których sytuacja społeczno-gospodarcza jest gorsza niż średnia dla miasta. Wynik analizy wskaźnikowej przedstawia tabela nr 1 oraz rycina nr 2, na której obszary te zaznaczono kolorem pomarańczowym

Tabela 1. Analiza wskaźnikowa jednostek analitycznych

Symbol jednostki analitycznej (wg *Studium*)	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimn., podst., i niepełnym podst.	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego	Wskaźnik wykształcenia osób bezrobotnych	Liczba [illegible]s grani na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności	Wskaźniki wystandaryzowane						Wskaźnik sumaryczny
										W1	W3	W4	W5	W7	W10	W1s	W3s	W4s	W5s	W7s	W10s	Ws
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
										5/2*1000	6/3*100	4/3*100	8/7*100	9/2*1000	10/2*100	(11-24)/30	(12-25)/31	(13-26)/32	(14-27)/33	(15-28)/34	(16-29)/35*(-1)	17+18+19+20+21+22
D.A.01	217	156	61	3	0	7	3	0	11	14	0,000	39	43	0,0	5,1	-0,79	-1,40	-0,98	0,83	-0,82	0,67	-2,48
D.A.04	654	417	237	62	5	38	17	5	41	95	1,199	57	45	7,6	6,3	0,30	1,05	0,20	0,96	-0,60	0,62	2,53
D.A.06	2733	2117	616	77	9	173	50	12	200	28	0,425	29	29	4,4	7,3	-0,59	-0,53	-1,65	-0,14	-0,69	0,58	-3,03
D.B.01	252	164	88	10	0	9	2	2	36	40	0,000	54	22	7,9	14,3	-0,44	-1,40	-0,01	-0,61	-0,59	0,32	-2,74
D.B.05	10531	7671	2860	183	31	343	44	140	1351	17	0,404	37	13	13,3	12,8	-0,74	-0,57	-1,10	-1,27	-0,44	0,37	-3,75
D.B.06	2421	1649	772	62	7	76	15	38	207	26	0,424	47	20	15,7	8,6	-0,63	-0,53	-0,47	-0,79	-0,37	0,54	-2,25
D.B.07	500	306	194	22	4	20	6	4	33	44	1,307	63	30	8,0	6,6	-0,38	1,27	0,63	-0,07	-0,59	0,61	1,47
D.D.08	285	207	78	28	3	15	5	11	104	98	1,449	38	33	38,6	36,5	0,34	1,55	-1,08	0,17	0,27	-0,52	0,73
D.D.13	183	125	58	32	2	9	2	9	82	175	1,600	46	22	49,2	44,8	1,37	1,86	-0,50	-0,61	0,57	-0,84	1,85
D.D.14	4672	2830	1842	238	12	201	69	79	580	51	0,424	65	34	16,9	12,4	-0,29	-0,53	0,75	0,24	-0,34	0,39	0,21
D.D.15	4011	2690	1321	177	18	177	63	37	568	44	0,669	49	36	9,2	14,2	-0,38	-0,03	-0,32	0,32	-0,56	0,32	-0,64
D.D.18	1122	716	406	52	4	38	9	12	159	46	0,559	57	24	10,7	14,2	-0,35	-0,26	0,19	-0,51	-0,51	0,32	-1,12
D.D.19	1593	1075	518	86	4	60	21	14	162	54	0,372	48	35	8,8	10,2	-0,25	-0,64	-0,38	0,28	-0,57	0,47	-1,08
D.D.21	204	140	64	12	2	15	4	0	13	59	1,429	46	27	0,0	6,4	-0,18	1,51	-0,54	-0,30	-0,82	0,62	0,29
D.D.26	295	203	92	24	1	24	6	3	38	81	0,493	45	25	10,2	12,9	0,12	-0,39	-0,57	-0,42	-0,53	0,37	-1,42
D.D.38	413	310	103	11	4	24	8	13	153	27	1,290	33	33	31,5	37,0	-0,61	1,23	-1,37	0,17	0,07	-0,55	-1,07
D.J.07	141	92	49	2	0	3	2	1	25	14	0,000	53	67	7,1	17,7	-0,78	-1,40	-0,04	2,50	-0,62	0,19	-0,15
D.J.08	340	236	104	119	1	16	7	5	37	350	0,424	44	44	14,7	10,9	3,71	-0,53	-0,65	0,89	-0,40	0,45	3,47
D.J.13	645	438	207	42	4	30	16	7	101	65	0,913	47	53	10,9	15,7	-0,10	0,46	-0,44	1,56	-0,51	0,27	1,24
D.J.15	1847	1283	564	79	3	88	30	25	218	43	0,234	44	34	13,5	11,8	-0,40	-0,92	-0,66	0,22	-0,43	0,41	-1,78
D.J.18	122	85	37	3	0	4	1	2	21	25	0,000	44	25	16,4	17,2	-0,64	-1,40	-0,69	-0,42	-0,35	0,21	-3,29
D.J.19	456	316	140	32	1	19	8	7	47	70	0,316	44	42	15,4	10,3	-0,03	-0,75	-0,64	0,78	-0,38	0,47	-0,55
D.K.03	1720	1119	601	144	6	86	38	17	185	84	0,536	54	44	9,9	10,8	0,15	-0,30	-0,01	0,92	-0,54	0,45	0,67
D.K.04	536	345	191	48	3	33	14	7	70	90	0,870	55	42	13,1	13,1	0,23	0,37	0,10	0,80	-0,45	0,36	1,42
D.M.04	7699	5790	1909	185	36	304	51	92	975	24	0,622	33	17	11,9	12,7	-0,65	-0,13	-1,39	-0,99	-0,48	0,38	-3,26
D.O.01	462	334	128	21	4	22	5	4	85	45	1,198	38	23	8,7	18,4	-0,36	1,04	-1,03	-0,58	-0,57	0,16	-1,34
D.O.05	1969	1386	583	15	3	56	10	27	212	8	0,216	42	18	13,7	10,8	-0,87	-0,95	-0,79	-0,92	-0,43	0,45	-3,50
D.O.06	595	411	184	21	5	28	12	7	110	35	1,217	45	43	11,8	18,5	-0,50	1,08	-0,61	0,83	-0,48	0,16	0,48
D.P.02	285	194	91	7	1	6	3	16	70	25	0,515	47	50	56,1	24,6	-0,64	-0,35	-0,46	1,33	0,77	-0,07	0,57
D.P.03	7847	5241	2606	355	18	293	90	87	954	45	0,343	50	31	11,1	12,2	-0,37	-0,70	-0,28	-0,02	-0,50	0,40	-1,46
D.P.06	640	392	248	33	3	27	7	13	78	52	0,765	63	26	20,3	12,2	-0,28	0,16	0,63	-0,35	-0,24	0,40	0,31
D.P.10.Z	148	101	47	9	0	5	3	11	47	61	0,000	47	60	74,3	31,8	-0,16	-1,40	-0,49	2,03	1,28	-0,35	0,92
D.S.03	13885	9628	4257	359	52	472	93	158	1756	26	0,540	44	20	11,4	12,6	-0,63	-0,30	-0,64	-0,79	-0,49	0,38	-2,47
D.W.01	317	217	100	6	1	5	1	8	82	19	0,461	46	20	25,2	25,9	-0,72	-0,46	-0,52	-0,77	-0,10	-0,12	-2,69
D.W.04	740	508	232	22	1	27	10	7	73	30	0,197	46	37	9,5	9,9	-0,57	-0,99	-0,55	0,42	-0,55	0,49	-1,75
D.W.18	463	311	152	18	1	12	2	3	52	39	0,322	49	17	6,5	11,2	-0,45	-0,74	-0,33	-1,00	-0,63	0,43	-2,72
D.W.21	1947	1313	634	56	11	76	22	41	270	29	0,838	48	29	21,1	13,9	-0,59	0,31	-0,37	-0,14	-0,22	0,33	-0,68
D.Z.04	262	180	82	39	2	9	6	8	59	149	1,111	46	67	30,5	22,5	1,02	0,87	-0,55	2,50	0,04	0,01	3,88
D.Z.05	389	264	125	3	1	15	2	12	84	8	0,379	47	13	30,8	21,6	-0,87	-0,62	-0,43	-1,23	0,05	0,04	-3,07
D.Z.06	612	432	180	19	3	27	8	10	115	31	0,694	42	30	16,3	18,8	-0,56	0,02	-0,81	-0,09	-0,36	0,15	-1,65
D.Z.08	3509	2406	1103	158	10	136	34	45	455	45	0,416	46	25	12,8	13,0	-0,37	-0,55	-0,53	-0,42	-0,45	0,37	-1,96
D.Z.09	2050	1312	738	49	2	60	11	26	251	24	0,152	56	18	12,7	12,2	-0,65	-1,09	0,16	-0,88	-0,46	0,40	-2,52
D.Z.10	578	407	171	6	1	20	6	9	124	10	0,246	42	30	15,6	21,5	-0,83	-0,90	-0,79	-0,07	-0,38	0,05	-2,91
D.Z.12	442	315	127	29	0	13	3	11	68	66	0,000	40	23	24,9	15,4	-0,09	-1,40	-0,90	-0,55	-0,11	0,28	-2,78
D.Z.14	491	371	120	26	1	12	6	12	94	53	0,270	32	50	24,4	19,1	-0,26	-0,85	-1,43	1,33	-0,13	0,13	-1,20
D.Z.19.Z	226	159	67	44	3	13	5	5	32	195	1,887	42	38	22,1	14,2	1,63	2,44	-0,78	0,52	-0,19	0,32	3,95
P.B.05	1677	1201	476	20	9	47	5	18	239	12	0,749	40	11	10,7	14,3	-0,81	0,13	-0,95	-1,42	-0,51	0,32	-3,24
P.B.09	565	386	179	12	1	12	5	9	90	21	0,259	46	42	15,9	15,9	-0,69	-0,87	-0,50	0,75	-0,37	0,26	-1,42
P.B.10	1229	837	392	47	2	50	11	13	202	38	0,239	47	22	10,6	16,4	-0,46	-0,91	-0,47	-0,63	-0,52	0,24	-2,74
P.G.03.Z	339	236	103	77	1	28	13	16	69	227	0,424	44	46	47,2	20,4	2,07	-0,53	-0,68	1,08	0,51	0,09	2,54
P.G.04	309	198	111	77	1	6	0	10	42	249	0,505	56	0	32,4	13,6	2,36	-0,37	0,15	-2,17	0,10	0,34	0,42
P.G.06	294	198	96	19	1	7	2	8	52	65	0,505	48	29	27,2	17,7	-0,11	-0,37	-0,36	-0,17	-0,05	0,19	-0,86
P.G.08	1030	651	379	127	9	72	29	18	83	123	1,382	58	40	17,5	8,1	0,68	1,42	0,29	0,65	-0,32	0,55	3,27
P.G.09	1162	779	383	219	8	90	44	21	96	188	1,027	49	49	18,1	8,3	1,55	0,69	-0,31	1,25	-0,31	0,55	3,43
P.G.16	265	189	76	60	3	15	4	10	24	226	1,587	40	27	37,7	9,1	2,06	1,84	-0,91	-0,30	0,25	0,52	3,45
P.N.02.G	101	76	25	13	0	4	3	1	14	129	0,000	33	75	9,9	13,9	0,75	-1,40	-1,40	3,08	-0,54	0,33	0,84
P.N.08	3527	2587	940	46	9	124	18	64	462	13	0,348	36	15	18,1	13,1	-0,80	-0,69	-1,17	-1,15	-0,30	0,36	-3,74
P.N.09	7234	4504	2730	172	28	248	55	101	840	24	0,622	61	22	14,0	11,6	-0,65	-0,13	0,45	-0,61	-0,42	0,42	-0,95
P.N.11	2552	1459	1093	147	12	97	32	28	237	58	0,822	75	33	11,0	9,3	-0,20	0,28	1,40	0,14	-0,51	0,51	1,62
P.N.12	3964	2754	1210	120	17	171	48	52	557	30	0,617	44	28	13,1	14,1	-0,57	-0,14	-0,66	-0,20	-0,45	0,33	-1,69
P.S.08	1140	723	417	122	6	57	19	10	105	107	0,830	58	33	8,8	9,2	0,46	0,29	0,25	0,17	-0,57	0,51	1,12
P.S.11	345	208	137	66	1	17	10	2	18	191	0,481	66	59	5,8	5,2	1,59	-0,42	0,80	1,95	-0,65	0,66	3,93
P.S.16	803	558	245	56	5	48	16	7	54	70	0,896	44	33	8,7	6,7	-0,04	0,43	-0,66	0,17	-0,57	0,61	-0,07
P.S.18	746	491	255	45	1	38	11	3	79	60	0,204	52	29	4,0	10,6	-0,16	-0,98	-0,13	-0,14	-0,70	0,46	-1,66
P.T.02.Z	416	258	158	126	6	45	22	4	24	303	2,326	61	49	9,6	5,8	3,08	3,34	0,49	1,25	-0,54	0,64	8,26
P.T.07	218	139	79	69	1	17	7	4	13	317	0,719	57	41	18,3	6,0	3,26	0,07	0,20	0,71	-0,30	0,63	4,58
P.T.08	2049	1347	702	471	10	134	74	25	198	230	0,742	52	55	12,2	9,7	2,10	0,12	-0,12	1,70	-0,47	0,49	3,82
P.T.09	263	186	77	40	1	14	7	8	25	152	0,538	41	50	30,4	9,5	1,06	-0,30	-0,83	1,33	0,04	0,50	1,80
P.T.10	285	192	93	49	2	24	13	3	18	172	1,042	48	54	10,5	6,3	1,33	0,72	-0,36	1,62	-0,52	0,62	3,42
P.T.11	770	517	253	226	6	70	33	10	68	294	1,161	49	47	13,0	8,8	2,96	0,97	-0,33	1,13	-0,45	0,53	4,80
P.T.12	170	94	76	37	0	6	3	1	29	218	0,000	81	50	5,9	17,1	1,94	-1,40	1,80	1,33	-0,65	0,21	3,24
P.T.14	163	101	62	36	0	14	6	8	34	221	0,000	61	43	49,1	20,9	1,98	-1,40	0,50	0,83	0,57	0,07	2,56
P.W.07	276	196	80	1	0	12	1	8	42	4	0,000	41	8	29,0	15,2	-0,92	-1,40	-0,87	-1,58	0,00	0,28	-4,49
P.W.08	329	205	124	0	0	2	0	6	35	0	0,000	60	0	18,2	10,6	-0,97	-1,40	0,44	-2,17	-0,30	0,46	-3,94
P.W.09	172	106	66	4	0	1	0	3	17	23	0,000	62	0	17,4	9,9	-0,66	-1,40	0,56	-2,17	-0,32	0,49	-3,50
P.W.10	1865	1233	632	54	4	41	2	13	275	29	0,324	51	5	7,0	14,7	-0,58	-0,74	-0,17	-1,82	-0,62	0,30	-3,64
P.W.11	911	588	323	9	1	28	1	20	106	10	0,170	55	4	22,0	11,6	-0,84	-1,05	0,07	-1,92	-0,20	0,42	-3,51
P.W.12	911	627	284	0	3	28	4	22	119	0	0,478	45	14	24,1	13,1	-0,97	-0,42	-0,57	-1,17	-0,14	0,36	-2,90
P.W.13	1739	1154	585	55	4	49	15	31	273	32	0,347	51	31	17,8	15,7	-0,55	-0,69	-0,21	-0,02	-0,31	0,26	-1,52
P.W.14	305	208	97	6	2	7	1	9	55	20	0,962	47	14	29,5	18,0	-0,71	0,56	-0,48	-1,17	0,02	0,18	-1,60
P.W.15	425	286	139	37	3	22	10	12	90	87	1,049	49	45	28,2	21,2	0,19	0,74	-0,35	1,01	-0,02	0,06	1,63
P.Z.06	1585	1209	376	27	6	64	10	24	193	17	0,496	31	16	15,1	12,2	-0,74	-0,39	-1,52	-1,07	-0,39	0,40	-3,71
P.Z.09	791	593	198	68	3	40	13	12	70	86	0,506	33	33	15,2	8,8	0,18	-0,37	-1,36	0,11	-0,39	0,52	-1,31
P.Z.11	1903	1112	791	56	4	55	18	30	237	29	0,360	71	33	15,8	12,5	-0,58	-0,66	1,15	0,12	-0,37	0,39	0,05
P.Z.12	2191	1424	767	83	9	79	17	21	365	38	0,632	54	22	9,6	16,7	-0,46	-0,11	0,00	-0,66	-0,55	0,23	-1,55
P.Z.14	2227	1516	711	121	11	119	22	22	256	54	0,726	47	18	9,9	11,5	-0,24	0,08	-0,46	-0,87	-0,54	0,42	-1,61
P.Z.15	1206	789	417	47	2	46	15	17	119	39	0,253	53	33	14,1	9,9	-0,45	-0,88	-0,07	0,11	-0,42	0,49	-1,21
P.Z.16	676	509	167	36	2	42	11	27	177	53	0,393	33	26	39,9	26,2	-0,26	-0,60	-1,40	-0,33	0,31	-0,13	-2,41
P.Z.18	741	483	258	100	6	36	15	13	77	135	1,242	53	42	17,5	10,4	0,83	1,13	-0,03	0,75	-0,32	0,47	2,83
P.Z.20	2375	1594	781	201	7	132	41	25	292	85	0,439	49	31	10,5	12,3	0,16	-0,50	-0,32	0,01	-0,52	0,39	-0,78
S.B.05	2087	1438	649	113	6	74	17	15	285	54	0,417	45	23	7,2	13,7	-0,25	-0,55	-0,58	-0,56	-0,61	0,34	-2,20
S.B.08	3894	2481	1413	425	25	224	86	60	462	109	1,008	57	38	15,4	11,9	0,49	0,66	0,21	0,52	-0,38	0,41	1,90
S.B.09	3078	1905	1173	158	17	127	27	41	336	51	0,892	62	21	13,3	10,9	-0,28	0,42	0,51	-0,68	-0,44	0,45	-0,02
S.B.10	508	335	173	19	1	16	3	10	252	37	0,299	52	19	19,7	49,6	-0,47	-0,79	-0,15	-0,85	-0,26	-1,02	-3,55
S.B.11	1583	1014	569	151	9	75	34	22	234	95	0,888	56	45	13,9	14,8	0,30	0,41	0,15	1,01	-0,42	0,30	1,75
S.B.12	8692	4991	3701	401	50	349	109	131	1017	46	1,002	74	31	15,1	11,7	-0,35	0,64	1,35	0,02	-0,39	0,42	1,68
S.B.13	282	194	88	67	0	10	7	5	31	238	0,000	45	70	17,7	11,0	2,21	-1,40	-0,57	2,73	-0,32	0,44	3,10
S.B.14	117	73	44	27	1	12	8	27	207	231	1,370	60	67	230,8	176,9	2,12	1,39	0,43	2,50	5,68	-5,86	6,26
S.B.19.G	575	373	202	134	4	47	18	32	95	233	1,072	54	38	55,7	16,5	2,15	0,79	0,02	0,51	0,75	0,23	4,45
S.B.23	1600	1002	598	96	11	70	22	19	230	60	1,098	60	31	11,9	14,4	-0,17	0,84	0,39	0,03	-0,48	0,31	0,92
S.C.01	3465	2300	1165	472	27	223	105	51	504	136	1,174	51	47	14,7	14,5	0,85	0,99	-0,21	1,13	-0,40	0,31	2,67
S.C.02	3317	2103	1214	371	15	170	72	87	681	112	0,713	58	42	26,2	20,5	0,53	0,06	0,26	0,80	-0,08	0,08	1,64
S.C.03	2017	1115	902	84	9	83	21	45	225	42	0,807	81	25	22,3	11,2	-0,41	0,25	1,80	-0,40	-0,19	0,44	1,49
S.C.04	7510	4910	2600	761	39	452	189	229	1868	101	0,794	53	42	30,5	24,9	0,38	0,22	-0,06	0,76	0,04	-0,08	1,26
S.C.05	1740	1027	713	103	12	93	26	54	569	59	1,168	69	28	31,0	32,7	-0,18	0,98	1,04	-0,21	0,06	-0,38	1,31
S.C.07	917	454	463	15	7	27	7	13	88	16	1,542	102	26	14,2	9,6	-0,75	1,74	3,20	-0,35	-0,42	0,50	3,92
S.C.08	1054	561	493	26	4	24	7	48	260	25	0,713	88	29	45,5	24,7	-0,64	0,06	2,26	-0,13	0,47	-0,08	1,94
S.C.09	1026	688	338	115	8	72	31	44	369	112	1,163	49	43	42,9	36,0	0,53	0,97	-0,32	0,85	0,39	-0,50	1,92
S.D.02	714	324	390	24	3	30	6	8	64	34	0,926	120	20	11,2	9,0	-0,52	0,49	4,43	-0,77	-0,50	0,52	3,65
S.D.03	2293	1344	949	124	13	88	23	26	252	54	0,967	71	26	11,3	11,0	-0,25	0,57	1,11	-0,34	-0,50	0,44	1,05

Symbol jednostki analitycznej (wg *Studium*)	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimn., podst., i niepełnym podst.	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego	Wskaźnik wykształcenia osób bezrobotnych	Liczba [illegible]s grani na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności	Wskaźniki wystandaryzowane						Wskaźnik sumaryczny
										W1	W3	W4	W5	W7	W10	W1s	W3s	W4s	W5s	W7s	W10s	Ws
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
										5/2*1000	6/3*100	4/3*100	8/7*100	9/2*1000	10/2*100	(11-24)/30	(12-25)/31	(13-26)/32	(14-27)/33	(15-28)/34	(16-29)/35*(-1)	17+18+19+20+21+22
S.D.04	669	444	225	72	3	45	22	81	339	108	0,676	51	49	121,1	50,7	0,47	-0,02	-0,21	1,25	2,59	-1,06	3,02
S.D.06	8795	5470	3325	539	39	429	137	182	941	61	0,713	61	32	20,7	10,7	-0,15	0,06	0,46	0,07	-0,23	0,45	0,65
S.D.08	4448	2932	1516	426	22	253	104	93	628	96	0,750	52	41	20,9	14,1	0,31	0,13	-0,14	0,71	-0,23	0,32	1,11
S.Ł.03	725	438	287	5	3	19	6	12	164	7	0,685	66	32	16,6	22,6	-0,88	0,00	0,78	0,04	-0,35	0,00	-0,41
S.Ł.04	124	82	42	0	1	1	0	14	118	0	1,220	51	0	112,9	95,2	-0,97	1,09	-0,18	-2,17	2,36	-2,75	-2,61
S.Ł.05	1980	1229	751	77	10	91	21	31	302	39	0,814	61	23	15,7	15,3	-0,45	0,26	0,48	-0,55	-0,37	0,28	-0,35
S.Ł.06	441	292	149	4	4	15	4	5	75	9	1,370	51	27	11,3	17,0	-0,85	1,39	-0,19	-0,30	-0,50	0,21	-0,23
S.Ł.07	111	68	43	30	1	7	3	20	72	270	1,471	63	43	180,2	64,9	2,64	1,60	0,62	0,83	4,26	-1,60	8,35
S.M.10	141	102	39	18	0	10	4	5	71	128	0,000	38	40	35,5	50,4	0,74	-1,40	-1,04	0,63	0,18	-1,05	-1,94
S.M.13	160	105	55	5	0	5	2	10	63	31	0,000	52	40	62,5	39,4	-0,55	-1,40	-0,10	0,63	0,94	-0,63	-1,11
S.M.14	181	107	74	80	1	15	4	18	148	442	0,935	69	27	99,4	81,8	4,94	0,51	1,02	-0,30	1,99	-2,24	5,91
S.M.18	281	195	86	74	3	18	6	39	45	263	1,538	44	33	138,8	16,0	2,55	1,74	-0,65	0,17	3,09	0,25	7,15
S.M.57	168	110	58	18	0	9	4	4	94	107	0,000	53	44	23,8	56,0	0,46	-1,40	-0,08	0,94	-0,14	-1,26	-1,47
S.N.01	2313	1421	892	219	16	116	49	71	465	95	1,126	63	42	30,7	20,1	0,30	0,90	0,59	0,79	0,05	0,10	2,72
S.N.02	1221	825	396	108	11	70	30	86	743	88	1,333	48	43	70,4	60,9	0,21	1,32	-0,39	0,83	1,17	-1,45	1,69
S.N.03	151	114	37	9	1	11	5	23	138	60	0,877	32	45	152,3	91,4	-0,17	0,39	-1,43	1,01	3,47	-2,61	0,67
S.N.04	1819	1172	647	66	7	61	13	23	252	36	0,597	55	21	12,6	13,9	-0,49	-0,18	0,09	-0,68	-0,46	0,33	-1,38
S.N.07	1773	1186	587	41	8	80	21	25	203	23	0,675	49	26	14,1	11,4	-0,66	-0,02	-0,29	-0,33	-0,42	0,43	-1,30
S.N.08	396	278	118	50	1	22	11	9	79	126	0,360	42	50	22,7	19,9	0,72	-0,66	-0,76	1,33	-0,18	0,10	0,55
S.N.09	153	101	52	16	2	9	6	6	126	105	1,980	51	67	39,2	82,4	0,43	2,64	-0,16	2,50	0,29	-2,27	3,42
S.P.02	1481	785	696	29	9	58	10	53	242	20	1,146	89	17	35,8	16,3	-0,71	0,94	2,32	-0,96	0,19	0,24	2,02
S.P.03	603	379	224	42	1	30	9	12	99	70	0,264	59	30	19,9	16,4	-0,04	-0,86	0,35	-0,07	-0,25	0,24	-0,63
S.P.04	1473	838	635	72	6	62	17	30	224	49	0,716	76	27	20,4	15,2	-0,32	0,06	1,46	-0,25	-0,24	0,28	1,00
S.P.05	253	168	85	15	3	17	2	28	233	59	1,786	51	12	110,7	92,1	-0,18	2,24	-0,22	-1,34	2,30	-2,64	0,17
S.P.07	304	184	120	14	1	18	1	22	187	46	0,543	65	6	72,4	61,5	-0,36	-0,29	0,76	-1,78	1,22	-1,47	-1,92
S.P.08	2127	1196	931	94	9	94	28	54	360	44	0,753	78	30	25,4	16,9	-0,38	0,14	1,60	-0,08	-0,10	0,22	1,39
S.P.09	514	267	247	10	5	16	3	8	71	19	1,873	93	19	15,6	13,8	-0,71	2,42	2,57	-0,85	-0,38	0,34	3,38
S.P.10	756	371	385	31	2	31	12	14	85	41	0,539	104	39	18,5	11,2	-0,42	-0,30	3,32	0,54	-0,29	0,43	3,28
S.P.12	2360	1119	1241	53	9	77	14	45	328	22	0,804	111	18	19,1	13,9	-0,67	0,24	3,80	-0,89	-0,28	0,33	2,53
S.P.13	1997	1076	921	66	6	80	23	47	229	33	0,558	86	29	23,5	11,5	-0,53	-0,26	2,11	-0,16	-0,15	0,43	1,44
S.P.14	539	328	211	35	4	22	8	39	470	65	1,220	64	36	72,4	87,2	-0,10	1,09	0,70	0,38	1,22	-2,45	0,83
S.P.19.G	119	70	49	25	0	10	4	17	16	210	0,000	70	40	142,9	13,4	1,84	-1,40	1,07	0,63	3,21	0,35	5,71
S.S.02	1254	793	461	46	6	46	11	99	335	37	0,757	58	24	78,9	26,7	-0,48	0,14	0,28	-0,49	1,41	-0,15	0,71
S.S.03	1716	977	739	32	7	51	12	103	685	19	0,716	76	24	60,0	39,9	-0,72	0,06	1,45	-0,52	0,88	-0,65	0,49
S.S.04	874	441	433	25	5	26	6	64	383	29	1,134	98	23	73,2	43,8	-0,59	0,91	2,95	-0,55	1,25	-0,80	3,17
S.S.05	873	475	398	23	2	17	6	34	369	26	0,421	84	35	38,9	42,3	-0,62	-0,54	1,99	0,30	0,28	-0,74	0,67
S.S.06	142	99	43	3	0	8	1	34	277	21	0,000	43	13	239,4	195,1	-0,69	-1,40	-0,69	-1,29	5,93	-6,54	-4,69
S.T.02	3879	2715	1164	225	16	190	60	67	673	58	0,589	43	32	17,3	17,3	-0,20	-0,20	-0,73	0,04	-0,33	0,20	-1,21
S.T.04	4034	2753	1281	277	30	225	77	88	867	69	1,090	47	34	21,8	21,5	-0,05	0,82	-0,49	0,23	-0,20	0,04	0,35
S.T.05	1342	925	417	78	7	73	22	45	402	58	0,757	45	30	33,5	30,0	-0,19	0,14	-0,58	-0,06	0,13	-0,28	-0,84
S.T.06	7081	4719	2362	556	41	394	165	129	1143	79	0,869	50	42	18,2	16,1	0,08	0,37	-0,25	0,76	-0,30	0,25	0,91
S.T.09	2710	1749	961	269	14	133	49	66	382	99	0,800	55	37	24,4	14,1	0,36	0,23	0,07	0,41	-0,13	0,33	1,27
S.T.11	1382	948	434	75	7	65	11	48	356	54	0,738	46	17	34,7	25,8	-0,25	0,11	-0,54	-0,98	0,16	-0,12	-1,61
S.Z.01	384	243	141	44	3	23	10	12	118	115	1,235	58	43	31,3	30,7	0,56	1,12	0,28	0,88	0,06	-0,31	2,59
S.Z.02	7497	4896	2601	708	41	439	180	164	1671	94	0,837	53	41	21,9	22,3	0,29	0,31	-0,05	0,70	-0,20	0,01	1,07
S.Z.03	8191	5519	2672	933	49	463	196	145	1458	114	0,888	48	42	17,7	17,8	0,55	0,41	-0,36	0,80	-0,32	0,18	1,26
Z.A.02	271	180	91	36	2	20	8	2	63	133	1,111	51	40	7,4	23,2	0,81	0,87	-0,22	0,63	-0,61	-0,02	1,45
Z.A.03	3075	1860	1215	142	8	93	18	41	424	46	0,430	65	19	13,3	13,8	-0,35	-0,52	0,76	-0,81	-0,44	0,34	-1,03
Z.A.04	405	296	109	31	0	10	2	24	103	77	0,000	37	20	59,3	25,4	0,05	-1,40	-1,13	-0,77	0,85	-0,10	-2,50
Z.A.05	5102	3127	1975	108	17	142	28	64	774	21	0,544	63	20	12,5	15,2	-0,69	-0,29	0,62	-0,79	-0,46	0,28	-1,32
Z.A.06	2086	1484	602	150	10	100	40	28	257	72	0,674	41	40	13,4	12,3	-0,01	-0,02	-0,89	0,63	-0,44	0,39	-0,33
Z.A.07	600	394	206	31	5	28	6	17	155	52	1,269	52	21	28,3	25,8	-0,28	1,19	-0,11	-0,67	-0,02	-0,12	0,00
Z.B.01	1332	891	441	28	7	42	8	13	311	21	0,786	49	19	9,8	23,3	-0,69	0,20	-0,29	-0,83	-0,54	-0,03	-2,18
Z.B.02	2126	1435	691	41	6	56	17	48	396	19	0,418	48	30	22,6	18,6	-0,71	-0,54	-0,38	-0,04	-0,18	0,15	-1,71
Z.G.02	1154	806	348	11	0	32	7	36	138	10	0,000	43	22	31,2	12,0	-0,84	-1,40	-0,71	-0,64	0,06	0,41	-3,12
Z.G.06	1583	1116	467	30	7	48	12	33	227	19	0,627	42	25	20,8	14,3	-0,72	-0,12	-0,80	-0,42	-0,23	0,32	-1,97
Z.G.09	7120	4778	2342	165	19	204	53	113	1356	23	0,398	49	26	15,9	19,0	-0,66	-0,59	-0,32	-0,35	-0,37	0,14	-2,15
Z.G.13	97	66	31	12	1	5	1	2	10	124	1,515	47	20	20,6	10,3	0,68	1,69	-0,46	-0,77	-0,23	0,47	1,38
Z.G.14	398	296	102	20	2	15	5	6	46	50	0,676	34	33	15,1	11,6	-0,30	-0,02	-1,29	0,17	-0,39	0,42	-1,41
Z.G.15	519	354	165	24	1	21	8	10	101	46	0,282	47	38	19,3	19,5	-0,35	-0,82	-0,48	0,50	-0,27	0,12	-1,31
Z.G.18	3836	2586	1250	89	7	117	27	57	707	23	0,271	48	23	14,9	18,4	-0,66	-0,84	-0,37	-0,55	-0,40	0,16	-2,66
Z.G.19	284	223	61	4	0	7	1	8	35	14	0,000	27	14	28,2	12,3	-0,78	-1,40	-1,76	-1,17	-0,02	0,39	-4,74
Z.G.20	2225	1646	579	38	6	60	6	32	233	17	0,365	35	10	14,4	10,5	-0,74	-0,65	-1,24	-1,47	-0,41	0,46	-4,05
Z.G.23	437	278	159	20	1	19	7	6	79	46	0,360	57	37	13,7	18,1	-0,36	-0,66	0,22	0,41	-0,43	0,17	-0,64
Z.G.25	130	100	30	3	1	6	0	21	120	23	1,000	30	0	161,5	92,3	-0,66	0,64	-1,59	-2,17	3,73	-2,64	-2,69
Z.G.26	841	544	297	11	2	23	6	12	122	13	0,368	55	26	14,3	14,5	-0,80	-0,65	0,05	-0,34	-0,41	0,31	-1,84
Z.K.02	12822	8172	4650	248	48	448	81	155	1642	19	0,587	57	18	12,1	12,8	-0,71	-0,20	0,20	-0,90	-0,47	0,37	-1,71
Z.L.02	231	140	91	7	0	5	0	2	46	30	0,000	65	0	8,7	19,9	-0,57	-1,40	0,74	-2,17	-0,57	0,10	-3,85
Z.L.06	962	563	399	36	5	23	5	16	175	37	0,888	71	22	16,6	18,2	-0,47	0,41	1,13	-0,65	-0,35	0,17	0,25
Z.N.01	992	544	448	12	5	40	8	22	118	12	0,919	82	20	22,2	11,9	-0,81	0,48	1,90	-0,77	-0,19	0,41	1,01
Z.N.04	10635	5993	4642	301	30	306	80	157	1330	28	0,501	77	26	14,8	12,5	-0,59	-0,38	1,57	-0,34	-0,40	0,39	0,25
Z.N.05	1455	1016	439	112	8	86	36	42	236	77	0,787	43	42	28,9	16,2	0,06	0,21	-0,71	0,76	0,00	0,24	0,56
Z.N.09	521	345	176	22	5	25	6	1	76	42	1,449	51	24	1,9	14,6	-0,41	1,55	-0,19	-0,49	-0,76	0,31	0,02
Z.N.10	186	137	49	6	0	6	2	0	24	32	0,000	36	33	0,0	12,9	-0,54	-1,40	-1,20	0,17	-0,82	0,37	-3,42
Z.N.11	5042	3124	1918	147	14	172	37	38	498	29	0,448	61	22	7,5	9,9	-0,58	-0,48	0,50	-0,66	-0,60	0,49	-1,34
Z.N.12	2516	1459	1057	105	7	87	24	35	297	42	0,480	72	28	13,9	11,8	-0,41	-0,42	1,24	-0,24	-0,42	0,41	0,16
Z.N.13	95	63	32	12	0	9	3	6	187	126	0,000	51	33	63,2	196,8	0,72	-1,40	-0,20	0,17	0,96	-6,61	-6,36
Z.N.14	206	144	62	56	0	12	7	6	79	272	0,000	43	58	29,1	38,3	2,67	-1,40	-0,72	1,91	0,01	-0,60	1,87
Z.N.22.Z	181	130	51	24	2	23	15	17	32	133	1,538	39	65	93,9	17,7	0,80	1,74	-0,97	2,40	1,83	0,19	5,98
Z.O.03	1071	683	388	18	5	25	9	23	139	17	0,732	57	36	21,5	13,0	-0,75	0,09	0,20	0,35	-0,21	0,37	0,05
Z.O.04	549	350	199	12	1	4	1	13	59	22	0,286	57	25	23,7	10,7	-0,68	-0,81	0,20	-0,42	-0,15	0,45	-1,41
Z.O.05	1505	1144	361	18	6	43	10	13	279	12	0,524	32	23	8,6	18,5	-0,81	-0,33	-1,49	-0,54	-0,57	0,16	-3,58
Z.O.07	146	101	45	30	3	8	5	1	24	205	2,970	45	63	6,8	16,4	1,78	4,65	-0,62	2,21	-0,62	0,24	7,63
Z.P.01	280	201	79	3	1	12	1	27	110	11	0,498	39	8	96,4	39,3	-0,83	-0,38	-0,97	-1,58	1,90	-0,63	-2,49
Z.P.02	6794	4210	2584	275	31	290	92	108	1297	40	0,736	61	32	15,9	19,1	-0,43	0,10	0,50	0,05	-0,37	0,14	-0,01
Z.P.03	723	422	301	1	7	21	3	14	173	1	1,659	71	14	19,4	23,9	-0,95	1,98	1,16	-1,17	-0,27	-0,05	0,71
Z.P.04	1903	1183	720	31	2	38	8	24	454	16	0,169	61	21	12,6	23,9	-0,75	-1,05	0,47	-0,69	-0,46	-0,05	-2,54
Z.P.05	1066	651	415	18	4	33	11	18	183	17	0,614	64	33	16,9	17,2	-0,75	-0,14	0,66	0,17	-0,34	0,21	-0,20
Z.P.07	9148	5619	3529	183	33	267	58	188	1574	20	0,587	63	22	20,6	17,2	-0,70	-0,20	0,59	-0,65	-0,24	0,21	-0,98
Z.P.08	5458	3976	1482	38	12	150	24	58	542	7	0,302	37	16	10,6	9,9	-0,88	-0,78	-1,10	-1,05	-0,52	0,48	-3,84
Z.S.01	6313	3583	2730	122	17	199	59	61	756	19	0,474	76	30	9,7	12,0	-0,71	-0,43	1,49	-0,09	-0,54	0,41	0,11
Z.S.02	5964	3485	2479	93	22	198	47	63	813	16	0,631	71	24	10,6	13,6	-0,76	-0,11	1,15	-0,51	-0,52	0,34	-0,40
Z.S.05	724	464	260	14	1	23	7	16	138	19	0,216	56	30	22,1	19,1	-0,71	-0,96	0,14	-0,04	-0,19	0,14	-1,62
Z.S.08	3851	2463	1388	133	12	130	33	60	497	35	0,487	56	25	15,6	12,9	-0,51	-0,40	0,17	-0,39	-0,38	0,37	-1,14
										24	25	26	27	28	29							
									średnia arytmetyczna	73	0,686	54	31	28,9	22,7							
										30	31	32	33	34	35							
									odchylenie standardowe	75	0,491	15	14	35,5	26,3							

jednostki analityczne zamieszkałe o sytuacji społeczno-gospodarczej gorszej niż średnia miasta

Rycina 2. Wynik analizy wskaźnikowej sytuacji społeczno-gospodarczej

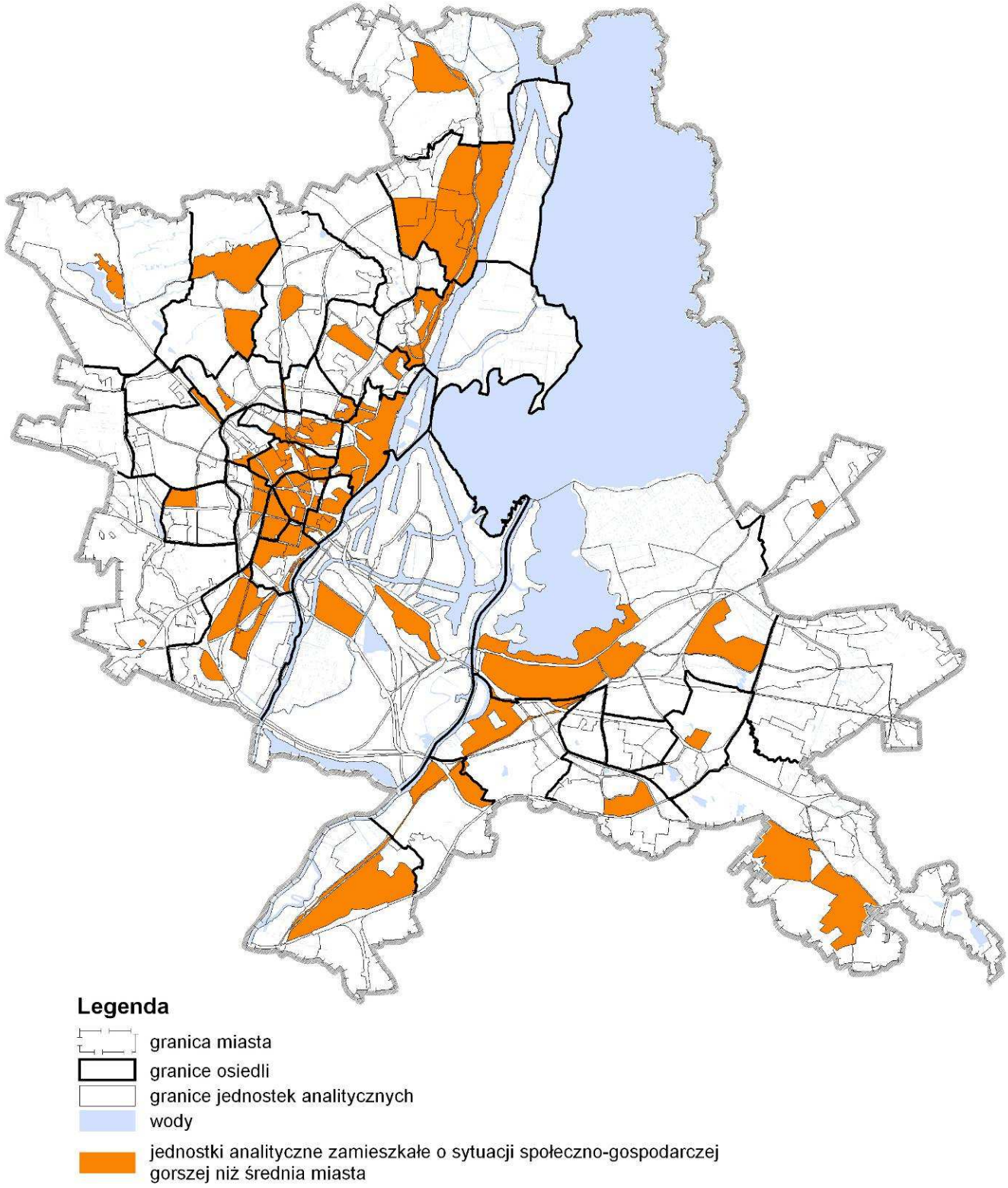

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, stan na dzień 31.12.2009 r.

4. Wyznaczenie obszarów kryzysowych

4.1 Delimitacja obszarów kryzysowych

Obszary kryzysowe[3] wyznaczono w obrębie terenów zamieszkałych, na których sytuacja społeczno-gospodarcza została zdiagnozowana w analizie wskaźnikowej jako gorsza niż średnia miasta (patrz rycina 2). Rozległość tych obszarów oraz ocena finansowych możliwości realnego i efektywnego prowadzenia procesu odnowy spowodowała skupienie uwagi na obszarach wskazanych w LPR 2005, dla których analiza wskaźnikowa potwierdziła sytuację społeczno-gospodarczą gorszą niż średnia miasta i gdzie zostały już podjęte działania rewitalizacyjne.

Delimitacji obszarów dokonano po uwzględnieniu:

- szczegółowego rozpoznania rozkładu przestrzennego problemów społecznych występujących w obszarach,
- elementów analizy jakościowej charakteryzujących ważne dla rewitalizacji deficyty i walory obszarów, w tym: stan infrastruktury, zagospodarowanie przestrzenne, wartości kulturowe i przyrodnicze, ustalenia ochrony konserwatorskiej, sytuację demograficzną, stan środowiska przyrodniczego, strukturę własnościową gruntów,
- wniosków podmiotów zainteresowanych umieszczeniem swojego projektu w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*.

W efekcie wskazano niżej wymienione obszary kryzysowe, dla których zasadne jest kontynuowanie procesu rewitalizacji. Na potrzeby *Programu* przyjęto dla nich następujące nazwy:

1. Zespół obszarów w śródmieściu:
   1a – Kwartały Śródmieścia,
   1b – Nowe Miasto,
   1c – Stare Miasto,
   1d – Rejon ulicy Kolumba;
2. Niebuszewo-Bolinko;
3. Zespół obszarów na północy:
   3a – Golęcino-Gocław,
   3b – Stołczyn,
   3c – Skolwin;
4. Stare Dąbie.

Zasięg i lokalizację obszarów kryzysowych na terenie miasta ilustruje rycina nr 3.

Dla porównania sytuacji społeczno-gospodarczej w wyznaczonych obszarach kryzysowych przeprowadzono analizę wskaźnikową tej sytuacji. Tabela nr 3 przedstawia wynik tej analizy. Największe odchylenie od „normy", jaką stanowi średnia w mieście występuje w obszarach północnych. Kolejne miejsca pod tym względem zajmują: zespół obszarów w śródmieściu, Niebuszewo-Bolinko, Stare Dąbie.

[3] Obszar kryzysowy to zdegradowany obszar zamieszkały wyznaczony na podstawie analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej (analiza wskaźnikowa i jakościowa), na którym stwierdzono nasilenie zjawisk negatywnych wyższe niż średnia miasta, wyznaczonej zgodnie z metodologią określoną w *Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*.

Rycina 3. Obszary kryzysowe

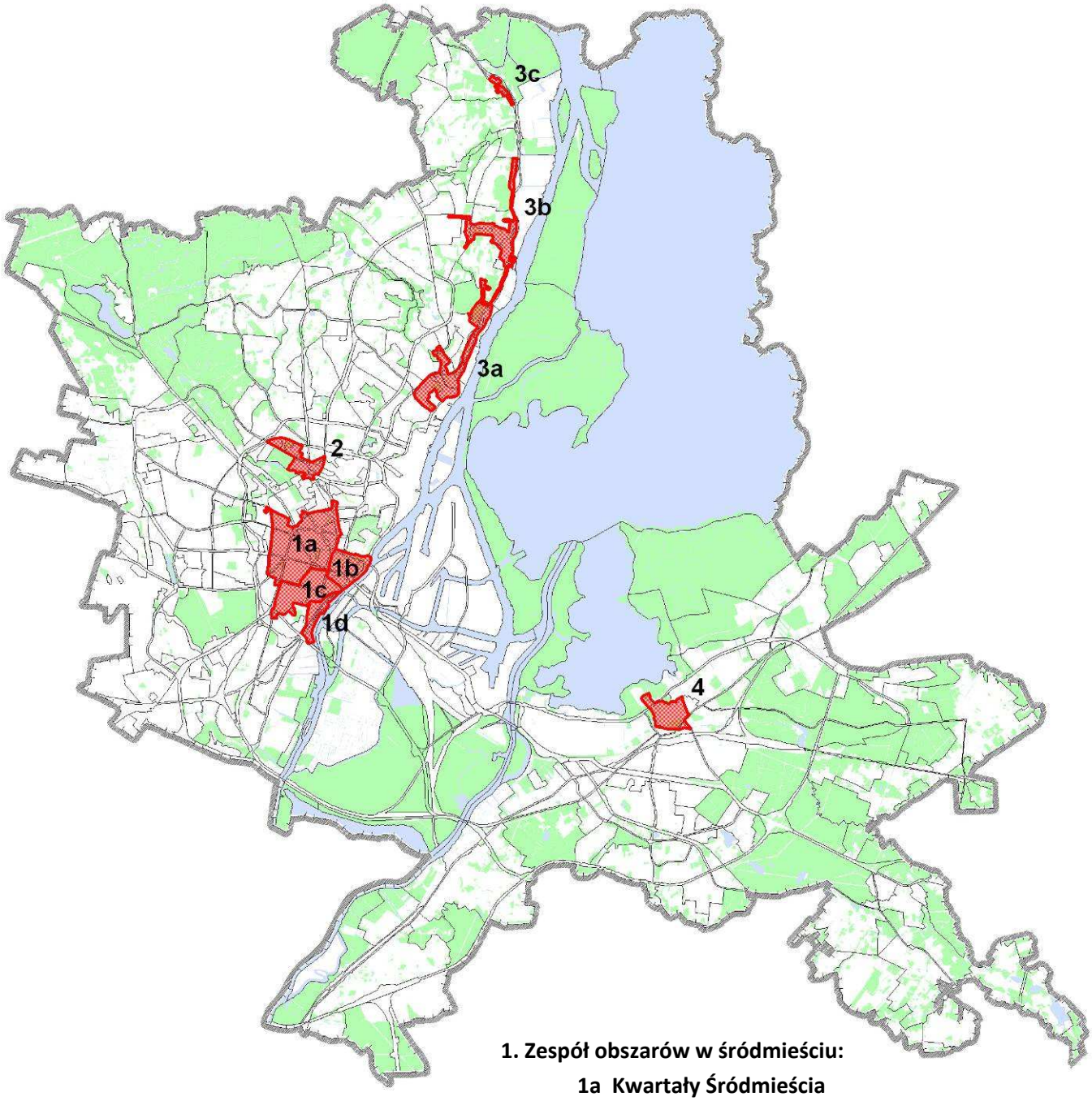

1. Zespół obszarów w śródmieściu:

- **1a Kwartały Śródmieścia**
- **1b Stare Miasto**
- **1c Nowe Miasto**
- **1d Rejon ulicy Kolumba**

2. Niebuszewo-Bolinko

3. Zespół obszarów na północy:

- **3a Golęcino-Gocław**
- **3b Stołczyn**
- **3c Skolwin**

4. Stare Dąbie

Tabela 2. Analiza wskaźnikowa sytuacji społeczno-gospodarczej w obszarach kryzysowych

Nazwa obszaru	Dane wyjściowe									Wskaźniki rzeczywiste						Wskaźniki wystandaryzowane						Wskaźnik sumaryczny
	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	Liczba osób bezrobotnych ogółem	Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalne i niższe	Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Wskaźnik obciążenia demograficznego	Wskaźnik wykształcenia osób bezrobotnych	Liczba przestępstw na 1000 ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności							
										W1	W3	W4	W5	W7	W10	W1s	W3s	W4s	W5s	W7s	W10s	Ws
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
										5/2*1000	6/3*100	4/3*100	8/7*100	9/2*1000	10/2*100	(11-24)/ 30	(12-25)/ 31	(13-26)/ 32	(14-27)/ 33	(15-28)/ 34	(16-29)/ 35*(-1)	17+18+19+20 +21+22
1. Zespół obszarów w śródmieściu, w tym:	**57 529**	**37 094**	**20 435**	**5 201**	**334**	**3 126**	**1 254**	**1 861**	**13 288**	**90**	**0,900**	**55**	**40**	**32,3**	**23,1**	**0,24**	**0,44**	**0,08**	**0,64**	**0,10**	**-0,02**	**1,48**
1a. Kwartały Śródmieścia	49 728	32 393	17 335	4 724	290	2 801	1 133	1 329	9 988	95	0,895	54	40	26,7	20,1	0,30	0,43	-0,02	0,66	-0,06	0,10	1,40
1b. Stare Miasto	3 629	2 008	1 621	84	14	105	25	257	1 731	23	0,697	81	24	70,8	47,7	-0,66	0,02	1,79	-0,50	1,18	-0,95	0,88
1c. Nowe Miasto	3 623	2 314	1 309	327	27	189	79	193	1 345	90	1,167	57	42	53,3	37,1	0,24	0,98	0,18	0,76	0,68	-0,55	2,29
1d. Rejon ulicy Kolumba	549	379	170	66	3	31	17	82	224	120	0,792	45	55	149,4	40,8	0,64	0,22	-0,60	1,67	3,39	-069	4,63
2. Niebuszewo-Bolinko,	**8 093**	**5 266**	**2 827**	**882**	**45**	**422**	**155**	**117**	**1 046**	**109**	**0,855**	**54**	**37**	**14,5**	**12,9**	**0,49**	**0,34**	**-0,01**	**0,40**	**-0,41**	**0,37**	**1,18**
3. Zespół obszarów na północny, w tym	**8 107**	**5 265**	**2 842**	**1 543**	**51**	**572**	**272**	**129**	**718**	**190**	**0,969**	**54**	**48**	**15,9**	**8,9**	**1,57**	**0,58**	**0,01**	**1,16**	**-0,37**	**0,52**	**3,48**
3a. Golęcino-Gocław	3 582	2 365	217	578	27	241	105	79	352	161	1,142	51	44	22,1	9,8	1,19	0,93	-0,16	0,88	-0,19	0,49	3,13
3b. Stołczyn	3 657	2 368	1 289	819	21	285	144	43	305	224	0,887	54	51	11,8	8,3	2,02	0,41	0,04	1,37	-0,48	0,54	3,90
3c Skolwin	868	532	336	146	3	46	23	7	61	168	0,564	63	50	8,1	7,0	1,28	-0,25	0,62	1,33	-0,59	0,59	2,99
4. Stare Dąbie	**4 476**	**2 703**	**1 773**	**230**	**12**	**190**	**66**	**69**	**530**	**51**	**0,444**	**66**	**35**	**15,4**	**11,8**	**-0,28**	**-0,49**	**0,78**	**0,26**	**-0,38**	**0,41**	**0,30**
										24	25	26	27	28	29							
									średnia arytmetyczna	73	0,686	54	31	28,9	22,7							
										30	31	32	33	34	35							
									odchylenie standardowe	75	0,491	15	14	35,5	26,3							

jednostki analityczne zamieszkałe o sytuacji społeczno-gospodarczej gorszej niż średnia miasta

1. Wyznaczenie obszarów kwalifikujących się do wsparcia działań w mieszkalnictwie

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 stwarza możliwość pozyskiwania wsparcia dla działań z zakresu mieszkalnictwa na obszarach dotkniętych lub zagrożonych degradacją fizyczną lub wykluczeniem społecznym, tj. na wydatki obejmujące renowację/modernizację budynków mieszkalnych wielorodzinnych oraz adaptację i renowację budynków na cele mieszkaniowe dla osób o szczególnych potrzebach. Wsparcie w ramach RPO WZ projektów z zakresu infrastruktury mieszkaniowej jest udzielane tylko na inwestycje zapisane w Lokalnych Programach Rewitalizacji i zlokalizowane w obszarach spełniających warunki „Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie programowania działań dotyczących mieszkalnictwa". Wspierane mogą być wyłącznie projekty na obszarach spełniających łącznie co najmniej trzy spośród pięciu kryteriów wskazanych w „Wytycznych":

1) wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
2) wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
3) wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
4) niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
5) porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego.

Analizę możliwość udzielania wsparcia dla działań z zakresu mieszkalnictwa przeprowadzono dla wyznaczonych obszarów kryzysowych. Analiza polegała na porównaniu wartości wskaźników obliczonych dla wyznaczonych obszarów kryzysowych do wartości wskaźników referencyjnych Województwa Zachodniopomorskiego.

Wynik analizy zawiera tabela nr 3, która przedstawia zestawienie wszystkich pięciu kryteriów i zastosowanych dla nich wskaźników oraz wartości tych wskaźników dla poszczególnych obszarów kryzysowych. Kolorem żółtym zaznaczono obszary kryzysowe kwalifikujące się do wsparcia działań w mieszkalnictwie oraz wskaźniki spełniające warunek kwalifikowalności, kolorem szarym – obszary nie kwalifikujące się do wsparcia działań w mieszkalnictwie oraz wskaźniki, których obszar nie spełnia.

Z dziewięciu przebadanych obszarów kryzysowych do wsparcia ze środków RPO WZ działań z zakresu mieszkalnictwa kwalifikują się: **Skolwin, Stołczyn, Golęcino-Gocław, Niebuszewo–Bolinko, Kwartały Śródmieścia, Nowe Miasto i Rejon ulicy Kolumba.** Kryteriów umożliwiających pomoc w zakresie poprawy warunków mieszkaniowych nie spełniają obszary: **Stare Miasto i Stare Dąbie.**

Tabela 3. Analiza kwalifikowalności wsparcia działań z zakresu mieszkalnictwa w obszarach kryzysowych

Kryterium	Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego	**Czy obszar kwalifikuje się do wsparcia działań z zakresu mieszkalnictwa?** (liczba spełnionych kryteriów)
Wskaźnik	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	Liczba budynków wybudowanych przed rokiem 1989 do ogólnej liczby budynków (w %)	
Wartości dla obszarów objętych wsparciem	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	Odchylenie poniżej wartości referencyjnej	Odchylenie powyżej wartości referencyjnej	
ZACHODNIOPOMORSKIE (wskaźniki referencyjne)	**83,0**	**5,7**	**35,8**	**12,4**	**86,3**	
1a. KWARTAŁY ŚRÓDMIEŚCIA	**87**	**5,9**	**24,6**	**18,5**	**97,7**	**TAK** (3 kryteria)
1b. STARE MIASTO	**25**	**3,1**	**91,6**	**40,4**	**60,2**	**NIE** (1 kryterium)
1c. NOWE MIASTO	**86**	**5,3**	**61,4**	**32,5**	**93,9**	**TAK** (3 kryteria)
1d. REJON ULICY KOLUMBA	**85**	**8,4**	**89,8**	**38,7**	**100**	**TAK** (4 kryteria)
2. NIEBUSZEWO-BOLINKO	**135**	**6,2**	**11,2**	**12,0**	**92,0**	**TAK** (4 kryteria)
3a. GOLĘCINO-GOCŁAW	**149**	**7,6**	**10,1**	**10,2**	**79,2**	**TAK** (3 kryteria)
2b. STOŁCZYN	**184**	**6,9**	**11,1**	**8,4**	**94,5**	**TAK** (4 kryteria)
3c. SKOLWIN	**297**	**6,1**	**14,2**	**6,9**	**100**	**TAK** (4 kryteria)
4.STARE DĄBIE	**53**	**3,7**	**9,3**	**12,3**	**89,2**	**NIE** (2 kryteria)
Zachodniopomorskie – źródło danych wyznaczenia średniej	*dane za 2006 (RSW)*	*dane za 2006 (RSW)*	*dane za 2006 (RSW)*	*dane za 2006 (RSW)*	*dane za 2002 (NSP)*	
obszary kryzysowe – źródło danych wyznaczenia średniej	*Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie (stan na 31.12.2006 r.)*	*Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie (stan na 31.12.2006 r.)*	*Komenda Miejskiej Policji w Szczecinie (stan na 31.12.2006 r.)*	*Urząd Statystyczny w Szczecinie (stan na 20.12.2006 r.)*	*Zarządcy zasobów, uzupełniająco: wizja w terenie*	

obszary kryzysowe kwalifikujące się do wsparcia działań w mieszkalnictwie oraz wskaźniki spełniające warunek kwalifikowalności

2. Założenia dotyczące realizacji działań w wyznaczonych obszarach kryzysowych

Biorąc pod uwagę:

- zdiagnozowany w obszarach kryzysowych rodzaj i stopień nasilenia negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych i przestrzennych,
- ograniczone możliwości finansowania działań rewitalizacyjnych w relacji do skali potrzeb,
- znaczenie rewitalizacji poszczególnych obszarów kryzysowych dla całego miasta.

- w szerszej perspektywie czasowej przyjmuje się następujące założenia:

1. Wzmocnienie działań rewitalizacyjnych w obrębie kryzysowych obszarów w śródmieściu ze względu na konieczność utrzymania funkcji centrotwórczych tego rejonu miasta. Jest to obszar ścisłego centrum, o największym stopniu zurbanizowania, dostępności lokalnej – zarówno w skali dzielnicy jak i miasta, turystycznej, biznesowej. Ze względu na priorytetową rolę w strukturze tkanki miasta, wymaga docelowej zmiany wizerunku i funkcjonowania w aspekcie społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

   Uznaje się, że obecnie dla powodzenia procesu odnowy obszarów centrum niezbędne jest:
   a) przyspieszenie i koncentracja działań rewitalizacyjnych prowadzonych w centralnej części Kwartałów Śródmieścia poprzez objęcie jej Projektem Zintegrowanym,
   b) przygotowanie w śródmieściu kolejnego Projektu Zintegrowanego do realizacji z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.
2. W pozostałych obszarach kryzysowych wskazane jest prowadzenie niezbędnych działań rewitalizacyjnych takich jak:
   a) prowadzenie działań najpilniejszych i mogących stymulować pozytywne przemiany, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów położonych na północy miasta,
   b) przygotowanie do realizacji w dalszej kolejności zintegrowanego procesu odnowy kolejnych obszarów.

5. Wyznaczenie obszarów poprzemysłowych i powojskowych

5.1 Delimitacja obszarów poprzemysłowych i powojskowych

Obszary poprzemysłowe[4] wyznaczono w obrębie terenów, na których zaprzestano działalności produkcyjnej lub usług z nią związanych oraz na których występują zanieczyszczenia wywołane działalnością przemysłową, a stan infrastruktury technicznej i budynków wykazuje wysoki stopień degradacji.

[4] Obszar poprzemysłowy to zdegradowany obszar, na którym odbywała się produkcja przemysłowa lub działalność usługowa związana z przemysłem, nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany, pierwotnie przeznaczony pod działalność gospodarczą, wyznaczony zgodnie z metodologią określoną w *Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*.

Obszary powojskowe[5] stanowią tereny po byłych koszarach wojskowych oraz poligonach, na których obecnie nie jest prowadzona działalność związana z wojskiem.

Rozległość tych obszarów oraz ocena finansowych możliwości realnego i efektywnego prowadzenia procesu odnowy spowodowała skupienie uwagi na obszarach, na których zostały już podjęte działania rewitalizacyjne.

Delimitacji obszarów dokonano po uwzględnieniu:

- szczegółowego rozpoznania rozkładu przestrzennego problemów występujących w obszarach,
- elementów analizy jakościowej charakteryzujących ważne dla rewitalizacji deficyty i walory obszarów, w tym: stan infrastruktury, zagospodarowanie przestrzenne, wartości kulturowe obiektów poprzemysłowych i powojskowych, strukturę własnościową gruntów oraz stan środowiska przyrodniczego – wysokie stężenie pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, zanieczyszczenie gleby lub ziemi.
- wniosków podmiotów zainteresowanych umieszczeniem swojego projektu w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*.

W efekcie wskazano niżej wymienione obszary poprzemysłowe i powojskowe, dla których zasadne jest kontynuowanie procesu rewitalizacji. Na potrzeby *Programu* przyjęto dla nich następujące nazwy:

5. Nad Odrą
6. Drzetowo
7. Śródodrze
8. Rejon ulicy Cukrowej
9. Rejon alei Wojska Polskiego
10. Świerczewo

Zasięg i lokalizację obszarów kryzysowych na terenie miasta ilustruje rycina nr 4.

[5] Obszar powojskowy to obszar zajmowany lub eksploatowany przez armię do celów logistycznych, kwaterunkowych lub poligonowych w XX/XXI wieku, obecnie nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany, wyznaczony zgodnie z metodologią określoną w *Wytycznych w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*.

Rycina 4. Obszary poprzemysłowe i powojskowe

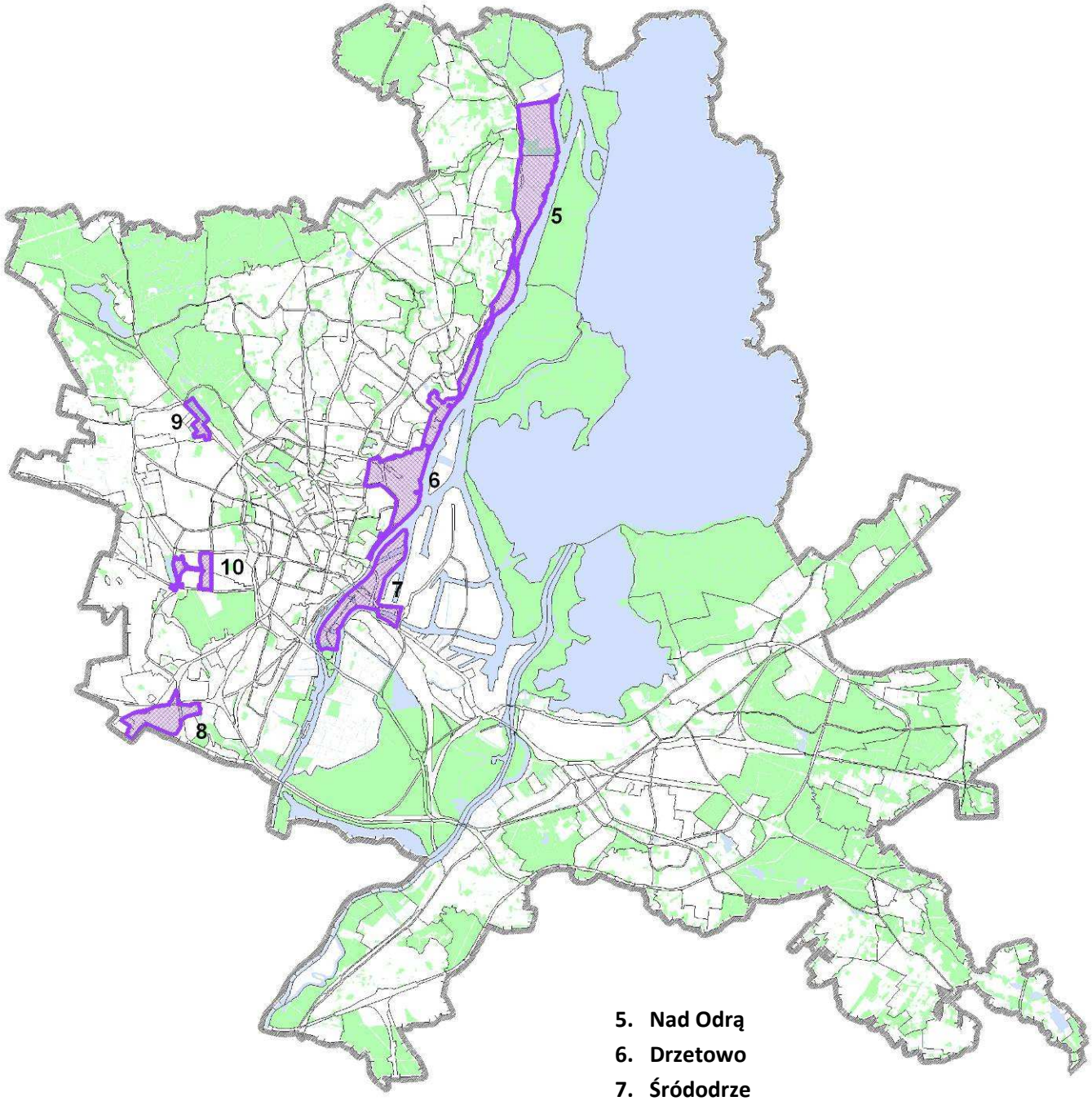

5. **Nad Odrą**
6. **Drzetowo**
7. **Śródodrze**
8. **Rejon ulicy Cukrowej**
9. **Rejon alei Wojska Polskiego**
10. **Świerczewo**

5.2 Założenia dotyczące realizacji działań w wyznaczonych obszarach poprzemysłowych i powojskowych

Biorąc pod uwagę:

- zdiagnozowany w obszarach rodzaj i stopień nasilenia negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych,
- ograniczone możliwości finansowania działań rewitalizacyjnych w relacji do skali potrzeb,
- znaczenie rewitalizacji poszczególnych obszarów dla całego miasta.

- w szerszej perspektywie czasowej przyjmuje się następujące założenia:

1. Aktywizacja społeczno-gospodarcza obszarów poprzemysłowych i powojskowych i włączenie do struktur miejskich poprzez zmianę lub restrukturyzację dotychczasowych funkcji, z jednoczesną poprawą stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury, ochroną walorów historyczno-kulturowych oraz poprawą stanu środowiska i jakości życia mieszkańców.
2. Wzmocnienie działań rewitalizacyjnych w obrębie poprzemysłowych i powojskowych obszarów na terenach przybrzeżnych – Waterfront, tj. obszary „Nad Odrą", „Drzetowo", „Śródodrze", ze względu na konieczność utrzymania nadwodnego charakteru miasta, zgodnie z ideą Floating Garden. Ze względu na priorytetową rolę w strukturze tkanki miasta, wymaga docelowej zmiany wizerunku i funkcjonowania w aspekcie społecznym, gospodarczym i przestrzennym.
   Uznaje się, że obecnie dla powodzenia procesu odnowy obszarów poprzemysłowych i powojskowych niezbędne jest:
   a) przyspieszenie i koncentracja działań rewitalizacyjnych prowadzonych w obszarach nadwodnych,
   b) przygotowanie do realizacji projektów zintegrowanych działań na terenach nadwodnych z wykorzystaniem formuły partnerstwa publiczno-prywatnego.
3. W pozostałych obszarach poprzemysłowych i powojskowych wskazane jest prowadzenie niezbędnych działań rewitalizacyjnych takich jak:
   a) prowadzenie działań najpilniejszych i mogących stymulować pozytywne przemiany,
   b) przygotowanie do realizacji w dalszej kolejności zintegrowanego procesu odnowy kolejnych obszarów.

II. Obszary zdegradowane – opis i kierunki działań

1. Zespół obszarów w śródmieściu

Zespół obszarów w śródmieściu tworzą: Kwartały Śródmieścia, Stare Miasto, Nowe Miast i Rejon ulicy Kolumba – przedstawione na rycinie 5.

Obszary kryzysowe w śródmieściu obejmują historycznie ukształtowane XIX-wieczne centrum lewobrzeżnego Szczecina, wraz z przyległymi terenami dochodzącymi do rzeki Odry. Jest to obszar o zasadniczym znaczeniu dla wizerunku i tożsamości miasta.

Cechą charakterystyczną centrum miasta jest kompozycja przestrzenna pierzejowej zabudowy kwartałowej z promienistą siatką ulic i alei, zróżnicowanymi, bogatymi elementami wystroju elewacji.

Wyróżnia ją również forma i gabaryty zabudowy – budynki V-kondygnacyjne z czytelnie wydzielonymi elewacjami frontowymi, zabudową oficynową. W tym obszarze skupione są podstawowe usługi o charakterze ogólnomiejskim i metropolitalnym.

Rycina 5. Granice obszarów kryzysowych w śródmieściu

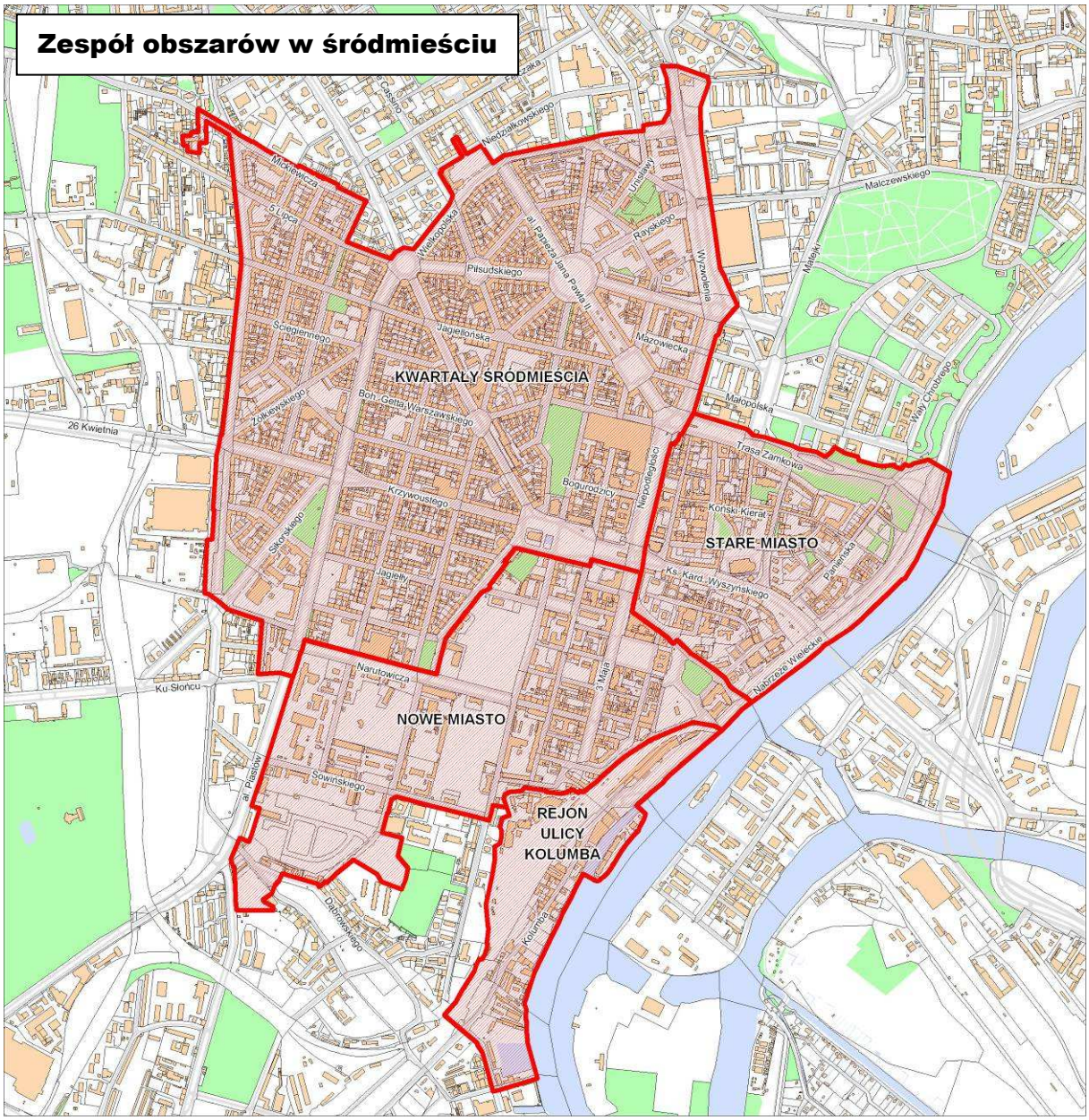
Zespół obszarów w śródmieściu
KWARTAŁY ŚRÓDMIEŚCIA
STARE MIASTO
NOWE MIASTO
REJON ULICY KOLUMBA
Mickiewicza
Wielkopolska
Piłsudskiego
Jagiellońska
Mazowiecka
Wyzwolenia
Małopolska
Trasa Zamkowa
Bogurodzicy
Krzywoustego
Jagiełły
Narutowicza
Sowińskiego
Ku Słońcu
Ku Kard. Wyszyńskiego
Nabrzeże Wieleckie
Kolumba
Daszyńskiego
Skłodowskiego
Żołkiewskiego
26 Kwietnia
Malczewskiego
Maślak
Waki Chrobrego
Panieńska
Konski Kierat
Niepodległości
Rayskiego
Ks. Piotra Skargi
Niedziałkowskiego
Fredry
Staszica
Curie-Skłodowskiej
Matejki
Reymonta
Orzeszkowej
Sienkiewicza
Kopernika
Słowackiego
Asnyka
Kilińskiego
Wojska Polskiego
Al. Papieża Jana Pawła II
Al. Piastów
Ks. Kard. Wyszyńskiego
Ks. Kard. Wyszyńskiego
Ks. Kard. Wyszyńskiego

budowy obwodnicy śródmiejskiej. Ważnym problemem w całym obszarze jest również znaczny deficyt miejsc parkingowych. Cały teren uzbrojony jest w instalacje: wodną, kanalizacyjną, gazową, energię elektryczną oraz częściowo w instalacje cieplne. Infrastruktura techniczna we wszystkich obszarach jest przestarzała i wymaga w dużym stopniu remontów, rozbudowy lub przebudowy. Większość terenu obsługiwana jest przez sieć kanalizacji ogólnospławnej.

3. Kwartały Śródmieścia

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar zajmuje powierzchnię 205 ha. Jego granice wyznaczają: od południa – ul. Partyzantów, pl. Zwycięstwa, ul. M. Kopernika, ul. G. Narutowicza, al. Piastów, ul. Ojca A. Kordeckiego, ul. Ks. Witosa, ul. Ku Słońcu od zachodu – al. Bohaterów Warszawy i zabudowa przy ul. Mickiewicza, północną granicę stanowią ulice: A. Mickiewicza, B. Śmiałego, 5 Lipca, Wielkopolska, Monte Cassino, zabudowa przy ul. M. Niedziałkowskiego, al. Papieża Jana Pawła II oraz ul. M. Niedziałkowskiego, wschodnią natomiast: al. Wyzwolenia i al. Niepodległości.

Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar Kwartały Śródmieścia obejmuje historyczne centrum Szczecina powstałe na przełomie XIX i XX wieku. Jego kształt jest wynikiem gwałtownej rozbudowy mieszkaniowej lat 1870-1903. Większość obszaru stanowi 56 kwartałów zachowanej obrzeżnej zabudowy kamienicowej z bogatym detalem architektonicznym, tworzącej charakterystyczne pierzeje ulic i gwiaździstych placów. Całość stanowi cenny przykład XIX-wiecznego układu urbanistycznego o wysokich walorach kompozycyjnych i wybitnej wartości kulturowej. Teren objęty jest strefą „A" pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej.

Kwartały Śródmieścia w rejonie al. Wojska Polskiego

Ulica B. Krzywoustego

Do najbardziej reprezentacyjnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą: Bazylika św. Jana Chrzciciela u zbiegu ulic: Bogurodzicy i Kaszubskiej, Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa przy ul. Bogurodzicy, Kościół św. Wojciecha przy pl. Zwycięstwa, pl. Brama Portowa, Pałac Ziemstwa Pomorskiego przy al. Niepodległości, Gmach Dyrekcji Poczty przy al. Niepodległości oraz budynek dawnej Dany przy al. Wyzwolenia.

Obszar charakteryzuje zwarta zabudowa śródmiejska o funkcji mieszkaniowo-usługowej i usługowej. Zabudowę mieszkaniową stanowią historyczne budynki wielorodzinne (kamienice i oficyny) z niewielkimi fragmentami powojennej zabudowy blokowej, szczególnie w północno-wschodniej części obszaru. Niski standard, zły stan techniczny, niska efektywność energetyczna cechuje większość przedwojennych budynków mieszkalnych. Wiele z nich wciąż posiada ogrzewanie piecowe,

toalety na półpiętrach, mieszkania wspólne. Szczególnie złe warunki mieszkaniowe panują we wnętrzach kwartałów z zagęszczoną zabudową oficynową, wybetonowanymi i pozbawionymi zieleni podwórkami, gdzie często występuje zagospodarowanie uciążliwe w formie magazynów, hurtowni, dużych zespołów garaży naziemnych. W oficynach dominuje własność komunalna, natomiast kamienice frontowe należą w większości do wspólnot mieszkaniowych. Właściciele lokali we wspólnotach to na ogół dawni najemcy mieszkań komunalnych. Znaczącą uciążliwość zamieszkiwania w centrum powoduje też hałas i zanieczyszczenie powietrza spalinami oraz ogrzewaniem piecowym, przekraczające dopuszczalne normy.

Rycina 6. Granice obszaru Kwartały Śródmieścia

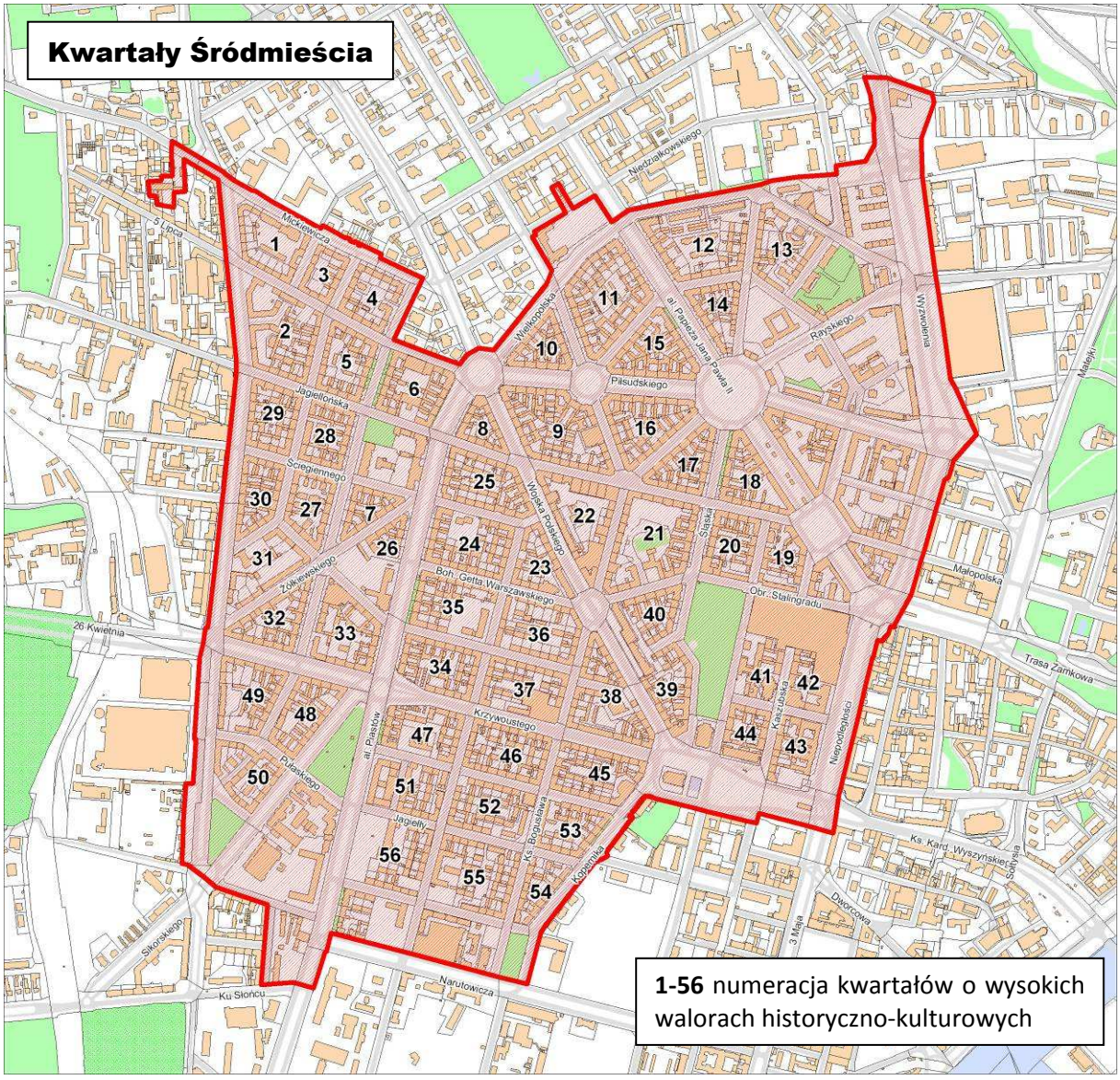

W obszarze występuje 7 głównych ciągów komunikacyjnych, przez które przebiegają trasy komunikacji miejskiej: al. Piastów, ul. B. Krzywoustego, al. Bohaterów Warszawy, ul. Marsz. J. Piłsudskiego, al. Wyzwolenia, al. Niepodległości, al. Wojska Polskiego, ul. G. Narutowicza, ul. M. Kopernika. Znajdują się tu także węzły komunikacyjne, stanowiące miejsca rozwidlenia linii tramwajowych i autobusowych. Należą do nich: pl. Kościuszki, pl. Rodła, pl. Żołnierza Polskiego, pl. Brama Portowa, pl. Szarych Szeregów. Pozostałe ulice znajdujące się na obszarze pełnią funkcje

wewnętrznej komunikacji. Wiele odcinków ulic wymaga remontu nawierzchni, w tym szczególnie chodniki o historycznej nawierzchni z płyt granitowych.

Główne ulice – al. Niepodległości, al. Piastów, al. Papieża Jana Pawła II, ul. Marsz. J. Piłsudskiego, ul. Wielkopolska wraz z placami stanowią wartościowe zespoły krajobrazowe z efektowną architekturą. Wzdłuż al. Papieża Jana Pawła II – od Zamku Książąt Pomorskich do Jasnych Błoni – przebiega reprezentacyjny ciąg spacerowy Złoty Szlak.

Na obszarze znajduje się niewiele terenów zielonych. Stanowią je charakterystyczne skwery, zieleńce, szpalery zieleni wysokiej i krzewów wzdłuż głównych ulic oraz historyczne przedogródki przed kamienicami, w tym przy al. Papieża Jana Pawła II, ul. B. Śmiałego czy przy ul. Śląskiej. Część terenów zielonych jest zaniedbana i wymaga zagospodarowania.

Tylko fragmenty obszaru posiadają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka

W 2009 roku w Kwartałach Śródmieścia było 9 977 zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Poziom aktywności gospodarczej mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów przypadającą na 100 mieszkańców jest tu niewiele wyższy od średniej miasta i najniższy w zespole obszarów kryzysowych śródmieścia (w 2009 roku: 20,1 podmioty na 100 mieszkańców). Zauważalny jest spadek aktywności gospodarczej w lokalach usytuowanych w parterach budynków mieszkalnych. Przyczyn należy upatrywać w uruchomieniu dużych centrów handlowych w mieście oraz w utrudnionej dostępności komunikacyjnej punktów usługowych na terenie kwartałów, związanej z brakiem miejsc parkingowych oraz niedostateczną obsługą środkami komunikacji zbiorowej. Koncentracja punktów usługowych ma miejsce wzdłuż ul. Jagiellońskiej i przede wszystkim w zachodniej części obszaru – wzdłuż al. Wyzwolenia i al. Niepodległości, tworząc tu naturalny ciąg handlowo-usługowy.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwały 49 728 osoby, tj. 13,14 % wszystkich mieszkańców Szczecin. Problemy społeczne w Kwartałach Śródmieścia należą, poza występującymi w północnych obszarach miasta, do największych i najtrudniejszych do rozwiązania. Ich nasilenie jest jednym z czynników spadku zainteresowania centrum i odpływu mieszkańców z tego obszaru. Koncentracja problemów ma miejsce na terenie □n□□s graniczn zabudowy, zamieszkałej przez najemców mieszkań komunalnych.

Dominującym problemem jest ubóstwo i bezrobocie, będące często źródłem patologii społecznych. W 2009 roku prawie 10% mieszkańców korzystało z zasiłków pomocy społecznej. Wartość wskaźnika ukazującego udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym znacznie się zmniejszyła w roku 2009 w stosunku do 2006, lecz nadal była wyższa niż średnia wartość wskaźnika dla miasta. Znaczny odsetek osób bezrobotnych (40%) nie posiada kwalifikacji zawodowych. Istotnym problemem jest też wysoki wskaźnik przestępczości, szczególnie wśród młodych.

Na terenie Kwartałów znajdują się obiekty będące siedzibami instytucji, które pełnią podstawowe funkcje społeczne, o zasięgu miejskim jak i ponadlokalnym, jednak wyraźnie odczuwalny jest brak zaplecza socjalnego dla młodzieży.

Zidentyfikowane problemy:

- koncentracja problemów społecznych, w tym zjawisk patologicznych;

- malejąca aktywność gospodarcza;
- wieloletnia tendencja spadkowa liczby mieszkańców na obszarze;
- bardzo złe warunki mieszkaniowe, szczególnie we wnętrzach kwartałów – substandardowe oficyny, niezagospodarowane podwórka;
- degradacja techniczna zabudowy o wysokich walorach historycznych;
- dominacja ruchu samochodowego;
- deficyt miejsc parkingowych;
- degradacja wielu przestrzeni publicznych;
- występowanie w pierzejach głównych ulic niezagospodarowanych przestrzeni lub zagospodarowanych zabudową pawilonową;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- niska efektywność energetyczna większości budynków;
- brak przyjaznych dla środowiska rozwiązań w zakresie ogrzewania (ogrzewanie piecowe);
- duża liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym;
- brak kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych;
- duży udział osób korzystających z pomocy społecznej.

Cel strategiczny rewitalizacji: pobudzenie społeczno-gospodarcze obszaru i jego zrównoważony rozwój jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej, atrakcyjnej dla mieszkańców i osób odwiedzających

Cele szczegółowe:

- poprawa warunków mieszkaniowych, w szczególności standardu technicznego, funkcjonalnego i ekologicznego;
- przeciwdziałanie marginalizacji i ograniczenie patologii społecznych;
- aktywizacja i integracja lokalnych społeczności;
- ożywienie gospodarczo-ekonomiczne;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej;
- ochrona wartości historycznych i kulturowych;
- rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej, w tym historycznych ciągów elewacyjnych;
- poprawa bezpieczeństwa publicznego w obszarze.

Kierunki zintegrowanych działań:

- wdrożenie długofalowego procesu rewitalizacji społecznej;
- rozbudowa infrastruktury społecznej, szczególnie dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych;
- modernizacja istniejących zasobów mieszkaniowych;
- rozbudowa infrastruktury dla działań kulturalnych;
- renowacja obiektów zabytkowych oraz obiektów wysokich walorach historycznych, m.in. zabytkowych kamienic, gmachów instytucji publicznych i uczelni oraz obiektów poprzemysłowych;
- adaptacja obiektów do pełnienia nowych funkcji;
- wprowadzenie zabudowy uzupełniającej o wysokich walorach architektonicznych;
- zagospodarowanie zaniedbanych przestrzeni publicznych;
- eliminacja ruchu tranzytowego;
- budowa wielopoziomowych parkingów podziemnych lub naziemnych;
- remonty ulic i placów.

1.2 Stare Miasto

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar Starego Miasta zlokalizowany jest w dzielnicy Śródmieście, a jego granice wyznaczają: od północy – Trasa Zamkowa im. Piotra Zaremby, ul. Z. Duczyńskiego i pl. Żołnierza Polskiego, od zachodu – al. Niepodległości i ul. 3 Maja, od południa – ul. Dworcowa, od wschodu – Nabrzeże Wieleckie i rzeka Odra. Powierzchnia obszaru wynosi 54,51 ha.

Rycina 7. Granice obszaru Stare Miasto

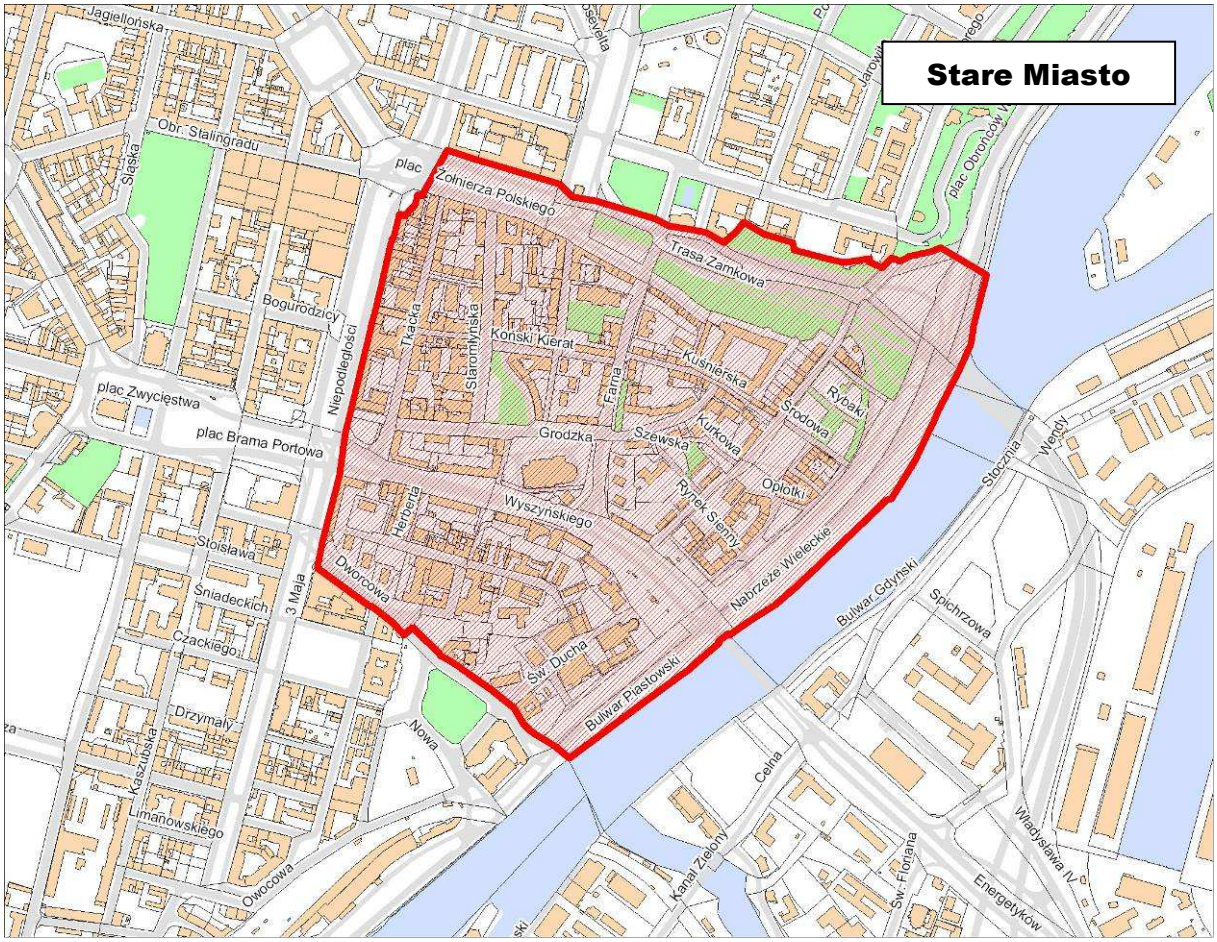

Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar obejmuje wpisany do rejestru zabytków teren średniowiecznego Szczecina, z zabudową niemal w 90% zniszczoną wskutek działań wojennych. Historyczna struktura przestrzenna zdeformowana została w wyniku powojennej zabudowy. Ochronie podlega zachowana zabudowa historyczna i założenia urbanistyczne oraz tereny zieleni urządzonej. Część Starego Miasta między Trasą Zamkową i ul. Kardynała Wyszyńskiego stanowi obszar ścisłego centrum miasta, wyznaczony w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta.*

Do najbardziej reprezentacyjnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą: katedra pw. św. Jakuba Apostoła, Zamek Książąt Pomorskich (XIV w.), Baszta Panieńska (XIV w.), fragment obwarowań miejskich, kościół św. Jana Ewangelisty (XIV w.), Ratusz Staromiejski (XV w.), kamienica Loitzów (XVI w.), Pałac Pod Globusem (1726), Pałac klasycystyczny (1778), Pałac Sejmu Stanów

Pomorskich (1727), Muzeum Narodowe, zespół budynków poczty wraz z terenem przy ul. Dworcowej.

Wielorodzinna zabudowa mieszkaniowa w większości powstała w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych ubiegłego wieku. Nowa zabudowa mieszkaniowo-usługowa znajduje się w rejonie ul. Tkackiej oraz na terenie odbudowywanego Podzamcza.

Głównym węzłem komunikacyjnym na obszarze jest Bulwar Piastowski stanowiący miejsce rozwidlenia linii tramwajowych i autobusowych. Ponadto występują dwa węzły komunikacyjne wspólne dla Starego Miasta i Kwartałów Śródmieścia, tj.: pl. Brama Portowa oraz pl. Żołnierza Polskiego.

Stosunkowo niewielkie tereny zielone znajdują się głównie w otoczeniu zabudowy blokowej.

Dla całego obszaru aktualnie opracowywany jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Plac Orła Białego z katedrą pw. św. Jakuba Apostoła

Pałac Pod Globusem

Gospodarka

W 2009 roku na obszarze było zarejestrowanych 1 731 podmiotów gospodarczych, o 12,03 % więcej niż w roku 2006 (o 186 podmiotów gospodarczych). Wskaźnik aktywności gospodarczej mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców na terenie Starego Miasta jest najwyższy w zespole obszarów śródmieścia i prawie trzykrotnie wyższy od średniego wskaźnika dla miasta.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwało 3 629 osób, co stanowi 0,96% wszystkich mieszkańców Szczecina. W stosunku do 2006 roku liczba mieszkańców obszaru zmniejszyła się o 192 osoby (5 %).

Problemy społeczne występujące na Starym Mieście są wyraźnie odmienne niż na pozostałych obszarach śródmieścia. Cechą charakterystyczną jest znaczna przewaga mieszkańców starszych, w wieku poprodukcyjnym. Ma to też wpływ na wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym). Stosunkowo niewiele osób korzysta z zasiłków pomocy społecznej (2,3%), a poziom długotrwałego bezrobocia zbliżony jest tu do średniego poziomu dla miasta. Drugim charakterystycznym problem społecznym obszaru jest wysoka przestępczość, związana z dużą liczbą obiektów usługowych.

Na terenie Starego Miasta znajduje się wiele obiektów będących siedzibami instytucji, które pełnią podstawowe funkcje społeczne, o zasięgu lokalnym i ponadlokalnym, w tym siedziby i budynki dydaktyczne uczelni wyższych, Zamek Książąt Pomorskich, Wojewódzki Sąd Administracyjny, konsulaty, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej, Książnica Pomorska, poczta, banki, hotele. Niezwykle ważna dla tego obszaru jest lokalizacja w zabytkowym Pałacu pod Globusem siedziby nowopowstałej Akademii Sztuki.

Zidentyfikowane problemy:

- niedostatecznie wykorzystane walory turystyczne;
- niewykorzystany potencjał obszaru jako miejsca skupiającego życie społeczno-kulturalne;
- niekorzystna struktura wieku mieszkańców;
- bardzo złe powiązanie komunikacyjne obszaru z otoczeniem;
- niedostosowany do potrzeb układ komunikacji wewnętrznej;
- deficyt miejsc parkingowych;
- degradacja techniczna części obiektów zabytkowych (stara □n□□s graniczna□h□ oraz drukarnia przy ul. Świętego Ducha);
- spadek liczby mieszkańców;
- duża liczba przestępstw;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- obiekty zaburzające historyczny układ przestrzenny obszaru;
- zły stan techniczny nawierzchni ulic i chodników.

Cel strategiczny rewitalizacji: pobudzenie społeczno-kulturalne w oparciu o potencjał obszaru

Cele szczegółowe:

- ochrona wartości historycznych i kulturowych;
- zwiększenie atrakcyjności turystycznej;
- wykorzystanie potencjału rzeki oraz terenów nabrzeżnych;
- aktywizacja życia kulturalnego;
- przebudowa układu komunikacyjnego;
- uspokojenie ruchu samochodowego w obszarze;
- wprowadzenie priorytetu dla ruchu pieszego na obszarze;
- rewaloryzacja zabudowy historycznej;
- poprawa bezpieczeństwa publicznego w obszarze.

Kierunki zintegrowanych działań:

- kontynuacja odbudowy Podzamcza;
- tworzenie infrastruktury kulturalnej, handlowej, podkreślającej charakter Starego Miasta (galerie sztuki, butiki, antykwariaty);
- renowacja i adaptacja do nowych funkcji obiektów zabytkowych, m.in. dawnej transformatorowni i dawnej drukarni;
- wprowadzenie stref ruchu uspokojonego i ruchu pieszego;
- budowa wielopoziomowych parkingów podziemnych lub naziemnych;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych i półpublicznych, w tym Placu Orła Białego oraz bulwarów nadrzecznych;
- stworzenie warunków dla wdrożenia programu wydarzeń kulturalno-społecznych.

1.3 Nowe Miasto

Lokalizacja i granice obszaru

Granice obszaru Nowe Miasto wyznaczają następujące ulice: od południa – ul. Gen. J. H. Dąbrowskiego i Al. Powstańców Wielkopolskich, od zachodu ul. B. Głowackiego i Al. Piastów, od północy – część ulicy G. Narutowicza (od ul. Królowej Jadwigi do ul. M. Kopernika), ul. M. Kopernika, dalej wzdłuż pl. Zwycięstwa i pl. Brama Portowa. Od strony wschodniej granicę obszaru stanowią ulice: 3 Maja, Dworcowa, Bulwar Piastowski, Owocowa, Hetmana S. Czarnieckiego, Potulicką i Gen. J. Sowińskiego, J. Krasińskiego. Powierzchnia obszaru wynosi 84,69 ha.

Rycina 8. Granice obszaru Nowe Miasto

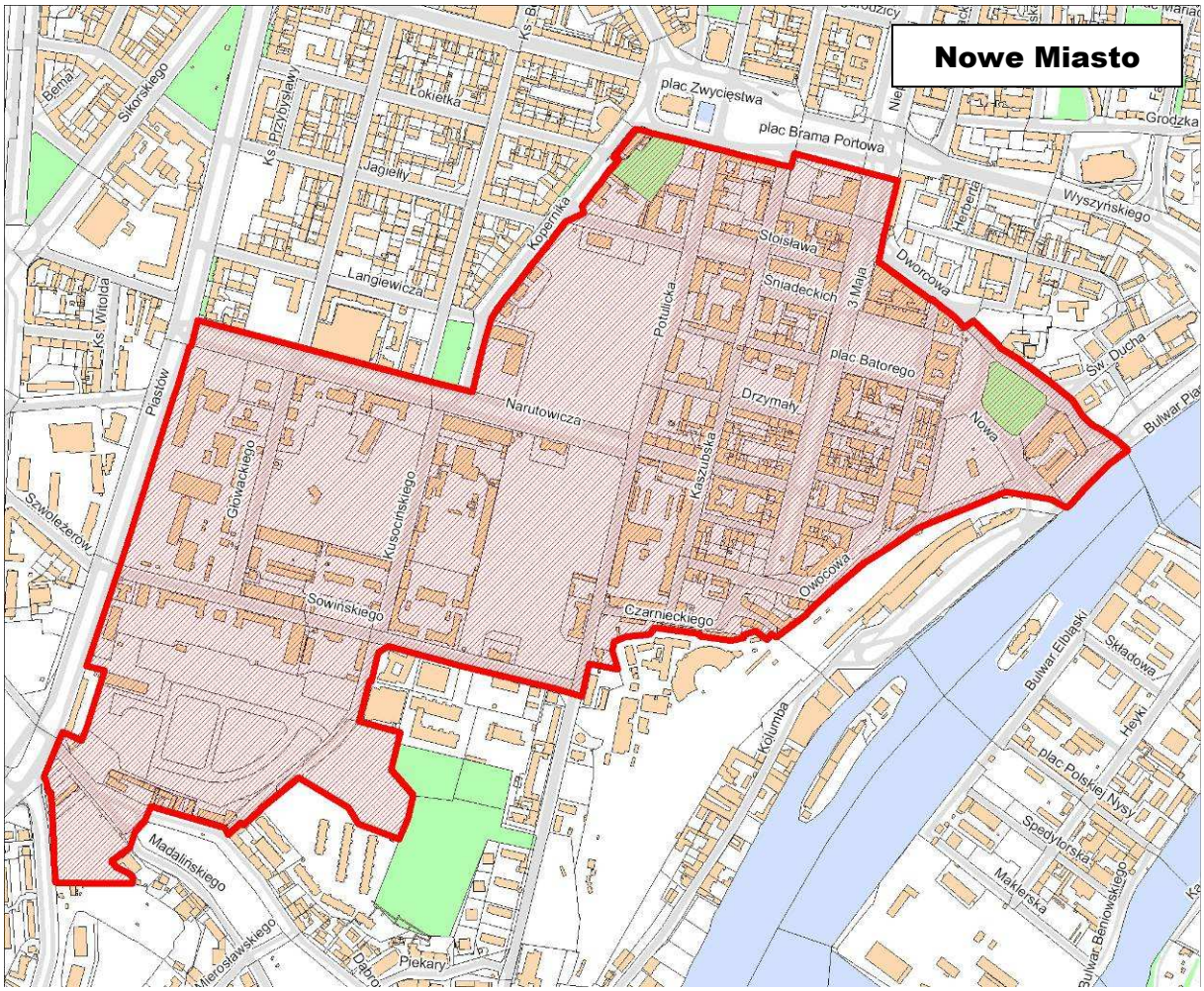

Zagospodarowanie przestrzenne

Nowe Miasto obejmuje teren pierwszej nowoczesnej dzielnicy powstałej w II połowie XIX w. jako zaczątek wielkomiejskiego Szczecina. Dzielnicę wybudowano w niespełna 40 lat na terenach fortu Prusy, obok nowo wybudowanego dworca kolejowego. Na szachownicowym planie ulic powstały, zachowane do dzisiaj, reprezentacyjne kamienice, gmachy i przestrzenie publiczne (ul. 3 Maja, pl. Im. Stefana Batorego, pl. Zawiszy Czarnego).

Fragmenty obszaru są już częściowo zagospodarowana na potrzeby szczecińskich uczelni wyższych (Uniwersytet Szczeciński, Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny) oraz szkolnictwa ponadpodstawowego (gimnazjum, technikum, Zespół Szkół Ekonomicznych i Gastronomicznych).

W południowym fragmencie kwartału między ul. Głowackiego i Kusocińskiego aktualnie powstaje zespół zabudowy mieszkaniowo-usługowej, a istniejące budynki dawnych koszar zostaną zaadaptowane na funkcje usługowe.

Zagospodarowania wymaga duże wnętrze kwartału między ul. Gen. Sowińskiego i Gen. Dąbrowskiego – teren w większości niezabudowany, z zaniedbaną zielenią, parkingami i blaszanymi garażami.

Do najbardziej reprezentacyjnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą: Czerwony Ratusz (obecnie Urząd Morski), zespół budynków dawnej komendantury twierdzy przy pl. Im. S. Batorego, budynek dawnego kasyna wojskowego przy ul. 3 Maja (obecnie szkoła) oraz zespół pokoszarowy przy Al. Piastów (obecnie Uniwersytet Szczeciński).

Wschodnią część obszaru charakteryzuje zwarta zabudowa śródmiejska o funkcji mieszkaniowo – usługowej i usługowej. Większość budynków znajduje się w złym stanie technicznym i wymaga dostosowania do współczesnych norm i rozwiązań technicznych. We fragmentach części zachodniej obszaru znajdują się grunty i obiekty powojskowe wymagające aktywizacji. Aktualnie zagospodarowywane są fragmenty przy ul. Gen. J. Sowińskiego, ul. J. Kusocińskiego i ul. B. Głowackiego.

Ulica J. Kusocińskiego

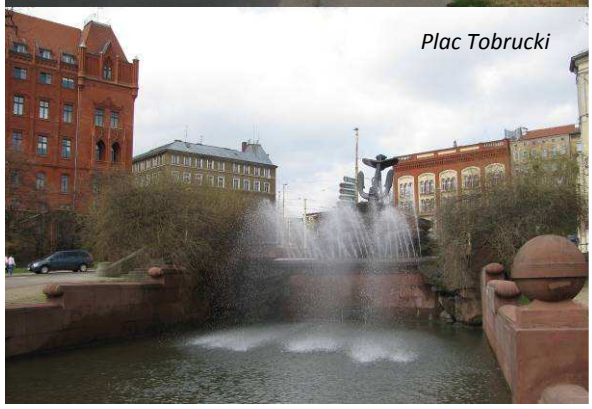
Plac Tobrucki

Główne ciągi komunikacyjne, na których zlokalizowane są trasy komunikacji miejskiej to: ul. G. Narutowicza, ul. 3 Maja i ul. Potulicka. Ulicą 3 Maja i ul. G. Narutowicza przebiega linia tramwajowa, która kończy się pętlą na ul. Potulickiej. Pozostałe ulice pełnią funkcje wewnętrznej komunikacji. We wschodniej części obszaru znajduje się dworzec PKS.

Tereny zieleni urządzonej obejmują: skwer im. Friedricha Ackermanna, pl. Tobrucki, pl. Ratuszowy, pl. Im. Stefana Batorego. Dwa ostatnie place stanowią cenne, ale częściowo zdeformowane, zespoły krajobrazowe. Położone są przy ul. 3 Maja, stanowiącej przedłużenie ciągu handlowo-usługowo wzdłuż al. Wyzwolenia i al. Niepodległości.

Gospodarka

W roku 2009 na obszarze zarejestrowanych było 1 268 podmiotów gospodarczych. Wskaźnik aktywności gospodarczej mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przypadających na 100 mieszkańców na terenie Nowego Miasta jest dwukrotnie wyższy niż średni dla miasta.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwały 3 623 osoby (0,96 % mieszkańców Szczecina), o 4,8% mniej niż w roku 2006. Największe problemy społeczne stanowi wysoki poziom długotrwałego bezrobocia wśród mieszkańców oraz brak kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych. Stosunkowo dużo

mieszkańców korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Poziom przestępczości jest też wyższy od średniego dla miasta.

Zlokalizowane są tu obiekty będące siedzibami instytucji, które pełnią funkcje o zasięgu lokalnym, jak i ponadlokalnym, w tym: Komenda Miejska Policji, Sądy Rejonowy i Okręgowy, Areszt Śledczy, Urząd Skarbowy, budynki dydaktyczne uczelni wyższych, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne, Honorowy Konsulat Republiki Słowacji.

Zidentyfikowane problemy:

- zły stan techniczny przedwojennej zabudowy;
- niska efektywność energetyczna budynków;
- niedostosowany do potrzeb układ komunikacyjny;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- niezagospodarowane przestrzenie;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- deficyt miejsc parkingowych;
- znaczący spadek liczby mieszkańców, w tym w wieku produkcyjnym;
- duże problemy społeczne związane z bezrobociem;
- wysoka przestępczość;
- niska aktywność gospodarcza.

Cel strategiczny rewitalizacji: zrównoważony rozwój obszaru jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej

Cele szczegółowe:

- poprawa warunków mieszkaniowych;
- przeciwdziałanie marginalizacji i ograniczenie zjawisk patologii społecznych;
- ochrona wartości historycznych i kulturowych;
- poprawa jakości przestrzeni publicznych;
- zagospodarowanie wolnych przestrzeni (działki inwestycyjne);
- poprawa bezpieczeństwa publicznego w obszarze;
- zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych;
- wzmocnienie znaczenia oraz poszerzenie oferty edukacyjnej ośrodków szkolnictwa wyższego.

Kierunki zintegrowanych działań:

- modernizacja zabudowy mieszkaniowej;
- wdrożenie programu rewitalizacji społecznej;
- renowacja i adaptacja zabytkowej zabudowy do pełnienia nowych funkcji, w tym obiektów powojskowych;
- przebudowa układu komunikacyjnego uwzględniająca przebudowę dworca kolejowego;
- modernizacja nawierzchni ulic i chodników;
- budowa wielopoziomowych parkingów podziemnych lub naziemnych;
- zagospodarowanie reprezentacyjnych przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- rozszerzanie programu usług ogólnomiejskich;
- zagospodarowanie i doinwestowanie obiektów i terenów szkół;
- wprowadzanie zabudowy uzupełniającej;
- zagospodarowanie wolnych przestrzeni poprzez realizację wielofunkcyjnej zabudowy śródmiejskiej.

1.4 Rejon ulicy Kolumba

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje sięgający nabrzeża Odry zespół przedwojennej zabudowy mieszkaniowej i poprzemysłowej wzdłuż ul. K. Kolumba wraz z Wyspą Jaskółczą oraz tereny kolejowe z Dworcem Głównym PKP. Powierzchnia obszaru wynosi: 28,23 ha.

Rycina 9. Granice Rejonu ulicy Kolumba

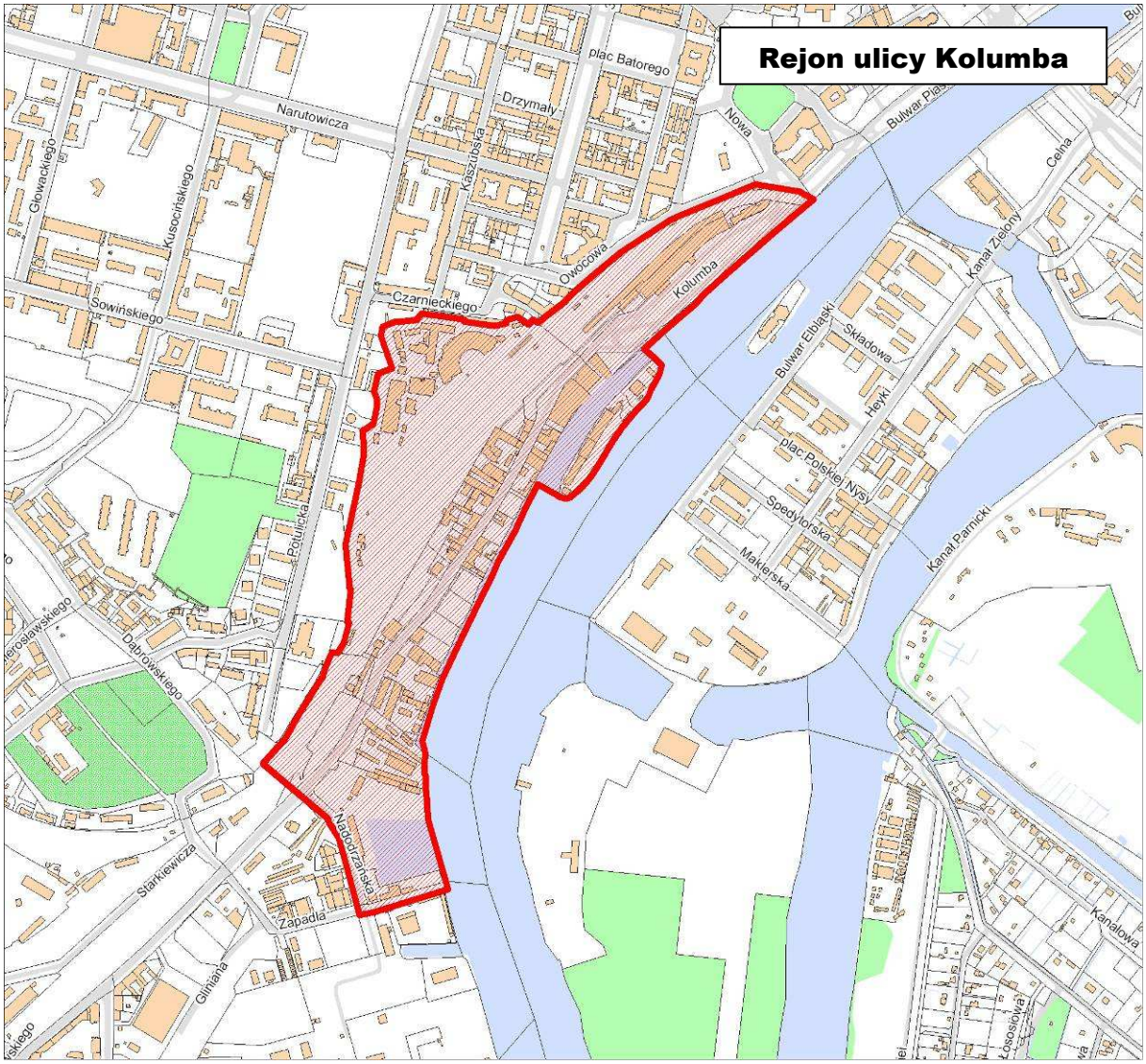

Zagospodarowanie przestrzenne

Wschodnia część obszaru obejmuje tereny zabudowane położone malowniczo nad rzeką, stanowiące układ przestrzenny o dawnej tradycji i wartościach ponadlokalnych, z reliktami zabudowy średniowiecznej. Część zachodnia to tereny kolejowe z Dworcem Głównym PKP.

Do najbardziej reprezentacyjnych obiektów wpisanych do rejestru zabytków należą: zespół zabudowy fabrycznej dawnej wytwórni spirytusu i drożdży F. Crepin przy ul. K. Kolumba 81-83 wraz z otoczeniem, kamienica przy ul. K. Kolumba 61 (obecnie Akademia Sztuki) wraz z otoczeniem, dawna Fabryka C. Lefebra przy ul. K. Kolumba 81-83, zajezdnia tramwajowa przy ul. K. Kolumba 86-89.

Niszczejące zespoły zachowanej zabudowy poprzemysłowej wymagają pilnego podjęcia prac remontowych i dostosowania do pełnienia nowych funkcji.

Obszar niegdyś pełnił wyłącznie funkcję przemysłową. Obecnie to tereny zabudowy usługowej (w tym usługi publiczne) i mieszkaniowej (wielorodzinnej), ze znaczną przewagą zdekapitalizowanych budynków komunalnych, wybudowanych przed wojną.

Ulica K. Kolumba stanowi główną trasę komunikacyjną obszaru o intensywnym ruchu tranzytowym, wzdłuż której biegnie linia tramwajowa. Udział tras miejskich linii autobusowych jest niewielki, ograniczony do terenu w najbliższym sąsiedztwie dworca kolejowego.

Powierzchnia naturalnej i zorganizowanej zieleni w obszarze jest minimalna. Wartość przyrodniczą stanowi ekosystem rzeki Odry.

Tereny nabrzeżne sąsiadujące z ul. K. Kolumba objęte są miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Rzeka Odra z widokiem na budynki przy ulicy K. Kolumba

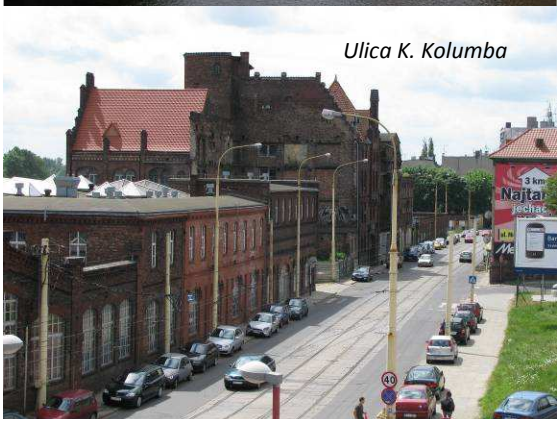

Ulica K. Kolumba

Gospodarka

W 2009 roku w obszarze zarejestrowano 224 podmioty gospodarcze. Mimo wysokiego wskaźnika określającego liczbę zarejestrowanych podmiotów, Rejon ulicy Kolumba jest obszarem mało aktywnym, co wynika z dużej koncentracji handlu hurtowego i wielkogabarytowego.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwało 549 osób, co stanowiło 0,15 % wszystkich mieszkańców Szczecina. Dominującym problemem społecznym jest wysoka przestępczość, związana z lokalizacją dworca kolejowego oraz bezrobocie i bardzo niskie kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych. Z zasiłków pomocy społecznej korzystało w 2009 r. 12 % mieszkańców.

Na obszarze znajdują się budynki: Wyższej Szkoły Sztuki Użytkowej, Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych Nr 1 na Wyspie Jaskółczej oraz Zachodniopomorskiego Stowarzyszenia Rozwoju Gospodarczego – Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości.

Zidentyfikowane problemy:

- obszar niedostosowany do pełnienia współczesnych funkcji miejskich i o niewykorzystanym potencjale wynikającym z lokalizacji w strefie nabrzeżnej;
- zły stan techniczny budynków, w szczególności zespołów zabudowy poprzemysłowej o wysokich walorach historycznych;
- brak ciągłości zabudowy wzdłuż głównej trasy komunikacyjnej (konieczność uzupełnień);

- degradacja przestrzeni publicznych oraz półpublicznych;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa (ruch tranzytowy w ul. Kolumba, niewystarczająca liczba miejsc postojowych);
- występowanie problemów społecznych, w tym: duża liczba osób bezrobotnych z wysokim udziałem osób bez kwalifikacji zawodowych, rosnący udział osób wymagających pomocy społecznej, wyższy od średniej w mieście wskaźnik przestępczości.

Cel strategiczny rewitalizacji: utworzenie wielofunkcyjnej struktury miejskiej o wysokim standardzie w oparciu o walory historyczne i nadwodną lokalizację

Cele szczegółowe:

- ochrona i ekspozycja wartości historycznych i kulturowych;
- aktywizacja terenów nabrzeżnych;
- wykorzystanie walorów krajobrazowych obszaru i potencjału rzeki;
- rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej;
- wzrost atrakcyjności turystycznej miasta;
- rozszerzenie zakresu usług o charakterze ogólnomiejskim.

Kierunki zintegrowanych działań:

- przebudowa układu komunikacyjnego w celu eliminacji tranzytowego ruchu kołowego w ulicy K. Kolumba – budowa nowej drogi w zachodniej części obszaru, w powiązaniu z planowaną budową węzła obwodnicy śródmiejskiej (węzeł „Zapadła") oraz przebudową układu drogowego wysp Łasztownia i Kępa Parnicka;
- utworzenie strefy ruchu pieszego i uspokojonego ruchu samochodowego w obszarze poprzez połączenie ulicy K. Kolumba z promenadą nadrzecznej poprzecznymi ciągami pieszo-jezdnymi i placami miejskimi;
- zagospodarowanie terenów PKP wraz z przebudową dworca kolejowego oraz placu przydworcowego – utworzenie Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego Miasta Szczecin;
- udostępnienie inwestorom nieruchomości miasta położonych przy ul. K. Kolumba w celu realizacji zadań wynikających ze szczegółowego programu rewitalizacji obszaru (wydzielenie działek, przetarg na sprzedaż nieruchomości z obowiązkiem realizacji zadań);
- renowacja zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych;
- adaptacja istniejących obiektów do pełnienia nowych funkcji, z uwzględnieniem możliwości przekwaterowania najemców mieszkań komunalnych do lokali tymczasowych lub zamiennych;
- wprowadzenie nowej zabudowy z uwzględnieniem charakteru istniejącej zabudowy historycznej oraz zapewnieniem kontaktu z rzeką;
- udostępnienie strefy nabrzeżnej dla celów rekreacyjno-sportowych;
- odnowa zdegradowanych i tworzenie nowych przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- poprawa sytuacji społecznej obszaru;
- rozbudowa sytemu zieleni.

2. Niebuszewo-Bolinko

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar Niebuszewo-Bolinko o powierzchni 43,04 ha położony jest w dzielnicy Śródmieście, w zachodniej części osiedla o tej samej nazwie. Granice obszaru wyznaczają ulice: T. Lenartowicza i J. Żupańskiego (wraz z zabudową po obydwu stronach ulic), J. Słowackiego, fragment Parku Kasprowicza, Zaciszna, P. Skargi, Ks. H. Kołłątaja, G. Naruszewicza i Niemierzyńska oraz tory kolejowe.

Rycina 10. Granice obszaru Niebuszewo-Bolinko

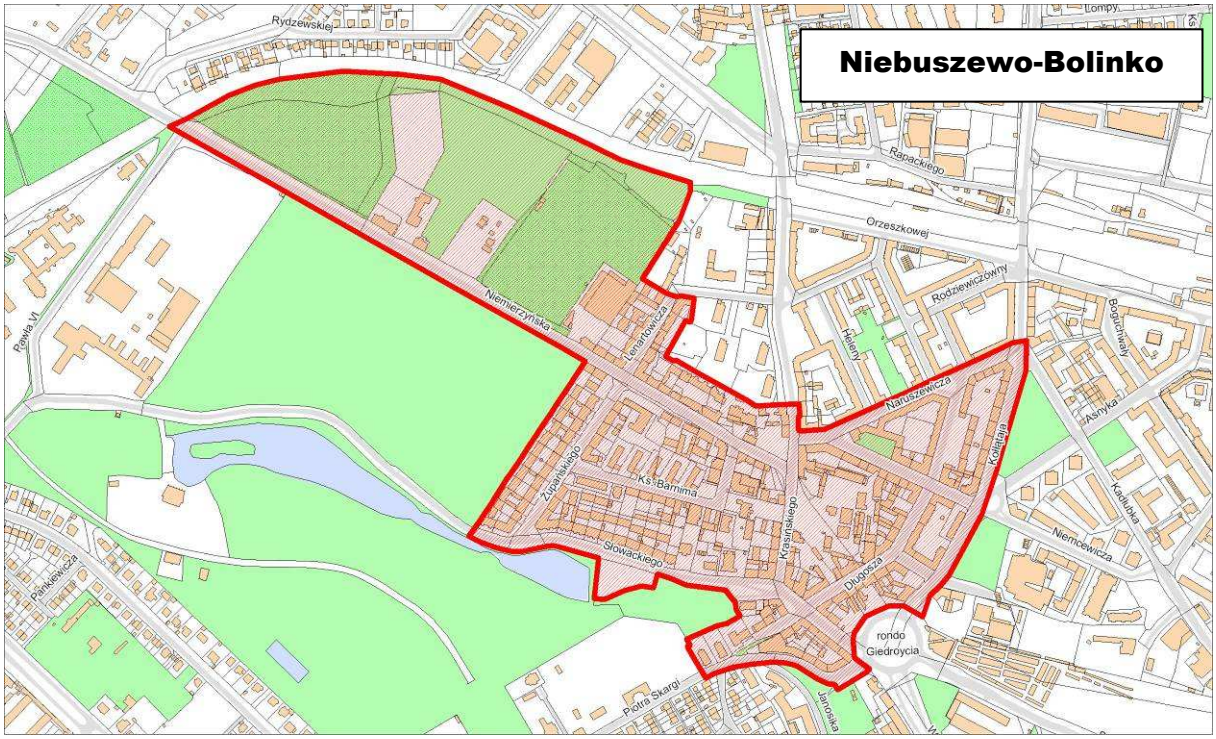

Zagospodarowanie przestrzenne

Niebuszewo–Bolinko to fragment przedwojennego osiedla o interesującej architekturze i rozwiązaniach urbanistycznych, w którym domy zostały zaprojektowane dla ludności średniozamożnej i robotniczej. Było to jedno z pierwszych osiedli, które zostało kompleksowo pomyślane, włącznie z kształtowaniem pierzei ulic, wnętrz kwartałów, małej architektury, zieleni o charakterze ogrodowo-parkowym. Obecnie osiedle to jest silnie zdegradowane.

Fragmenty układu ulic oraz znaczna część zlokalizowanych przy nich budynków objęte są ochroną konserwatorską. Do najważniejszych, wpisanych do rejestru zabytków należą**:** kościół pw. Najświętszego Zbawiciela przy ul. J. Słowackiego 1a, willa wraz z ogrodem przy ul. J. Słowackiego 3, zespół dawnej zajezdni tramwajowej „Niemierzyn” wraz z otoczeniem przy ul. Niemierzyńskiej 18a (siedziba Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajezdnia Sztuki), budynki z kompleksu dawnej fabryki B. Stoewera przy ul. Z. Krasińskiego 10/11, budynek fabryczny wraz z otoczeniem przy ul. Ks. Jana Długosza 23.

Większość przedwojennych budynków mieszkalnych ujęta jest w gminnej ewidencji zabytków. Znaczną część obszaru zajmują ogródki działkowe oraz obszar Szczecińskiego Parku Naukowo-Technologicznego.

Głównymi ciągami komunikacyjnym obszaru są: ul. J. Słowackiego, ul. Z. Krasińskiego, ul. Ks. H. Kołłątaja, ul. J. Żupańskiego, ul. Niemierzyńska, ul. Ks. Piotra Skargi.

Obszar uzbrojony jest w kolektor ogólnospławny oraz deszczowy, a także magistralę gazową średniego ciśnienia, ponadto zaopatrzony jest w instalacje: wodną, gazową, energetyczną oraz kanalizację sanitarną. Istniejące kolektory i sieci uzbrojenia rozdzielczego wymagają w dużym stopniu remontów, rozbudowy lub przebudowy.

Cały obszar objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Budynki przy ulicy Niemierzyńskiej

Ulica Z. Krasińskiego

Gospodarka

W 2009 roku na obszarze zarejestrowanych było 775 podmiotów gospodarczych. Są to głównie małe przedsiębiorstwa usługowe. W związku z bliskością centrum niektóre z jednostek mają charakter ponadlokalny. W roku 2009 wartość wskaźnika liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców obszaru była o 4,17 niższa niż średnia wartość tego wskaźnika dla miasta.

Strefa społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwało 6 090 osób, tj. 1,61% wszystkich Szczecinian. W stosunku do roku 2006 liczba mieszkańców obszaru zmniejszyła się o 263 osoby (4 %). Główne problemy społeczne to ubóstwo i bezrobocie z dużym odsetkiem osób bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych. W 2009 roku z pomocy społecznej korzystało 11 % mieszkańców obszaru.

Zidentyfikowane problemy:

- zły stan techniczny zabudowy;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- niska efektywność energetyczna budynków;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- niezagospodarowane przestrzenie;
- deficyt miejsc parkingowych;
- niska aktywność gospodarcza;
- spadek liczby mieszkańców;
- problemy społeczne związane z ubóstwem i bezrobociem;
- duża liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Cel strategiczny rewitalizacji: zrównoważony rozwój obszaru jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej

Cele szczegółowe:

- poprawa warunków mieszkaniowych;
- przeciwdziałanie marginalizacji i ograniczenie zjawisk patologii społecznych;
- aktywizacja i rozwój społeczny mieszkańców;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta;
- poszerzenie oferty kulturalnej i turystycznej obszaru i miasta;
- ochrona wartości historycznych i kulturowych;
- utworzenie funkcjonalnego układu komunikacyjnego;
- poprawa jakości przestrzeni publicznych;
- poprawa bezpieczeństwa publicznego w obszarze.

Kierunki zintegrowanych działań:

- modernizacja zabudowy mieszkaniowej;
- renowacja adaptacja zabytkowej zabudowy do pełnienia nowych funkcji, w tym zabytkowych kamienic i willi;
- wdrożenie programu rewitalizacji społecznej;
- przebudowa układu komunikacyjnego uwzględniająca budowę trasy łączącej północne dzielnice miasta z centrum;
- modernizacja nawierzchni ulic i chodników;
- rozszerzanie programu usług ogólnomiejskich, w tym związanych z turystyka i rekreacją;
- uzbrojenie terenu i rozbudowa Technoparku Pomerania;
- utworzenie Centrum Kultury Technicznej, uzupełniającego działalność dydaktyczno-wystawienniczą Muzeum Techniki i Komunikacji;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych;
- wprowadzanie zabudowy uzupełniającej z uwzględnieniem charakteru istniejącej zabudowy.

3. Zespół obszarów na północy

Obszary te należą do jednych z najbardziej niedoinwestowanych terenów miasta. Tworzą je dawne wsie, następnie silnie powiązane z funkcjami przemysłowymi, jakie rozwinęły się wzdłuż północnych nabrzeży Odry. Upadek przemysłu na tym obszarze przyczynił się do postępującej marginalizacji społecznej mieszkańców. Zagospodarowanie terenów położonych bezpośrednio wzdłuż lewego brzegu rzeki Odry to w wielu miejscach obraz substandardu przestrzennego. Złożyło się na to wiele przyczyn, m.in. żywiołowy rozwój miasta na przełomie XIX i XX wieku, a głównie budowa dużych zakładów przemysłowych i towarzyszącej im □n□□s graniczn zabudowy mieszkaniowej. Wpływ przemysłu i funkcji towarzyszących jest szczególnie odczuwalny dla mieszkańców zabudowy położonej przy ulicach: Stołczyńskiej, Karpackiej, Celulozowej, Nad Odrą, Zamkniętej, Kolejowej, Łowieckiej i Lipowej. W rejonie Nad Odrą występuje najwyższy w Szczecinie poziom bezdomności.

Rycina 11. Granice obszarów na północy

4. Golęcino-Gocław

Lokalizacja, granice obszaru

Obszar Golęcino-Gocław leży w południowej części dzielnicy Północ. Powierzchnia obszaru wynosi 94,4 ha. Rozciąga się on wzdłuż ulic: Dębogórska, Ks. Wiszesława, Światowida, Lipowa, które wchodzą w skład biegnącej z centrum miasta w kierunku Polic Trasy Nadodrzańskiej. Południową granicę stanowi ul. Robotnicza, a zachodnia biegnie wzdłuż trasy linii kolejowej i ul. Pokoju, natomiast północna część łączy się ulicą Narciarską z obszarem Stołczyn.

Rycina 12. Granice obszaru Golęcino-Gocław

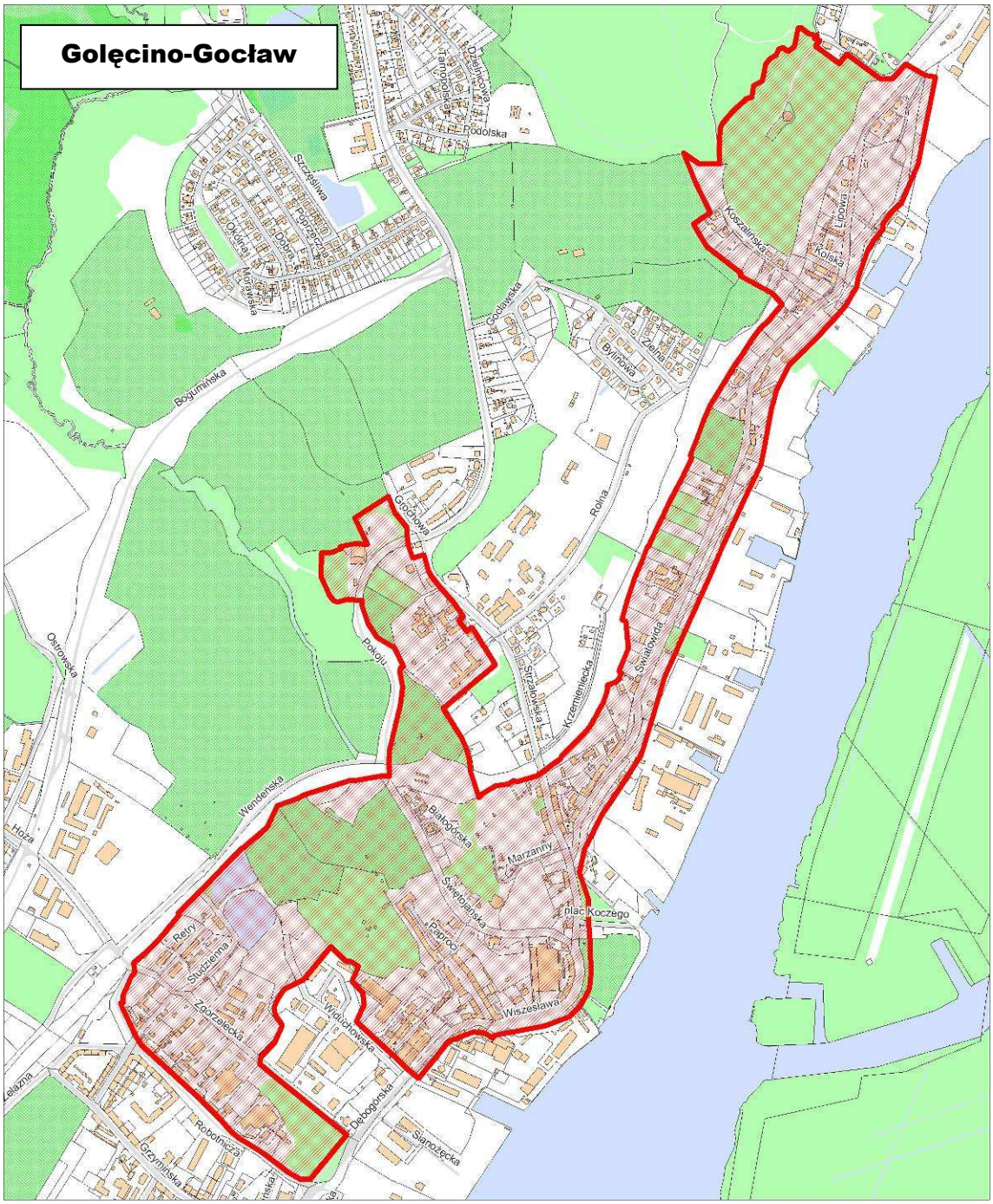

Zagospodarowanie przestrzenne

Na wschód od obszaru rozprzestrzeniają się tereny produkcyjne i składowe. Fragment południowy i północny graniczy z zabudowaniami mieszkalno-usługowymi, natomiast zachodni z terenami zielonymi, głównie ogrodami działkowymi. Na zróżnicowanym przestrzennie terenie zlokalizowana jest głównie zabudowa wielorodzinna oraz domki jednorodzinne.

Budynek dawnej olejarni przy ul. Dębogórskiej

Ulica Światowida

Ochroną konserwatorską objęte są fragmenty układu przestrzennego ulic oraz budynki, zlokalizowane głównie w północnej i południowej części obszaru. Przy ulicy Narciarskiej znajduje się Gocławska Wieża Widokowa – obiekt zabytkowy stanowiący atrakcję historyczną tej dzielnicy. Przy ul. Dębogórskiej znajduje się zabytkowy budynek dawnej olejarni przygotowywany do adaptacji i przebudowy na potrzeby szkoły baletowej „Dom Sztuki".

Trasa Nadodrzańska stanowi główny ciąg komunikacyjny obszaru oraz jedną z ważnych tras wylotowych Szczecina. Pozostałe drogi przebiegające przez obszar to ciągi lokalne, w skład których wchodzą ulice: Zgorzelecka, Studzienna, Widuchowska, Retry, Paproci, Ks. Ziemowita, Świętojańska, Marzanny, Białogórska, Grobla, Koszalińska, Szkolna, Kolska.

Trasą Nadodrzańską przebiega również linia tramwajowa, biegnąca po linii głównej ulicy i kończy się pętlą w północno-wschodniej części obszaru. Przy zbiegu ulic: Świętojańskiej i Ks. Wiszesława znajduje się zajezdnia tramwajowa. Trasy miejskiej komunikacji autobusowej biegną ulicą Świętojańską i Lipową.

Obszar jest zaopatrzony w instalacje: wodną, kanalizacyjną, gazową, elektryczną oraz ciepłowniczą.

Jedynym, nieprzekształconym przez człowieka fragmentem obszaru jest zlokalizowany w północno-zachodniej jego części kompleks leśny, zwany „Zielonym Wzgórzem".

Przy trasie linii kolejowej, w południowo-zachodniej części obszaru, występują znaczne powierzchnie ogródków działkowych. Zlokalizowane są tu również dwa oczka wodne – „Stawy Bliźniaki".

Na obszarze nie występują tereny objęte systemem ochrony środowiska przyrodniczego. Najbliższy teren chroniony w ramach systemu Natura 2000 oddalony jest od wschodniej granicy o około 500 m.

Gospodarka

Na obszarze Golęcino-Gocław w 2009 roku zarejestrowane były 352 podmioty gospodarcze. W stosunku do roku 2006 odnotowano ich spadek na poziomie 10,4%. Dominujące branże to przemysł i działalność budowlana. Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób na obszarze jest niższy o 7 % od wskaźnika dla całego miasta.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar Golęcino-Gocław zamieszkiwały 3 582 osoby, co stanowiło 0,95% mieszkańców Szczecina, w tym 365 osób (66,02%) było w wieku produkcyjnym. 10,2 % mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostawało bez pracy, a bezrobotni długotrwale (dłużej niż rok) stanowili aż 11,4% ogółu bezrobotnych. Prawie 45 % osób bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych. Znaczna część mieszkańców (16,14%) korzysta z zasiłków pomocy społecznej.

Obszar jest bardzo ubogi w infrastrukturę społeczną. Obecnie trwa adaptacja budynku przy ul. Strzałowskiej na wzorcową siedzibę Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie, w którym rozpocznie działalność m.in. Klubu Integracji Społecznej. Działalność Klubu finansowana będzie ze środków unijnych. W budynku powstanie też siedziba Straży Miejskiej, co umożliwi ścisłą współpracę z ROPR na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w północnych obszarach, w szczególności w zakresie działań prewencyjnych. W 2009 oddano do użytku kompleks boisk przy ul. Paproci w południowej części obszaru (dziewiąty „orlik" w Szczecinie).

Zidentyfikowane problemy:

- duże nasilenie problemów społecznych;
- bardzo zły stan techniczny i niski standard budynków mieszkalnych;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- niska aktywność gospodarcza;
- spadek liczby mieszkańców.

Cel strategiczny rewitalizacji: stworzenie warunków rozwoju obszaru jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i odwiedzających

Cele szczegółowe:

- poprawa wizerunku obszaru;
- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu;
- poprawa warunków mieszkaniowych;
- poprawa stanu technicznego zabudowy;
- ożywienie społeczno-gospodarcze;
- wykorzystanie walorów historycznych i turystycznych obszaru.

Kierunki zintegrowanych działań:

- wdrożenie programu rewitalizacji społecznej;
- rozbudowa infrastruktury społecznej i usługowej;
- zagospodarowanie wolnych terenów (działki inwestycyjne);
- modernizacja zabudowy mieszkaniowej;
- tworzenie warunków do lokalizacji nowych struktur mieszkaniowych;
- renowacja historycznej zabudowy wraz z adaptacją i przebudową do pełnienia nowych funkcji, m.in. dawnej olejarni oraz zabytkowych rezydencji mieszkalnych;
- utworzenie przestrzeni publicznych.

3.2 Stołczyn

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar Stołczyn leży w dzielnicy Północ, jego powierzchnia wynosi 72,12 ha. Od wschodu wzdłuż ulic Nad Odrą i Cegłówka granicę obszaru wyznacza linia kolejowa Szczecin-Police. Południową granicę stanowi ulica Narciarska. Pozostałe granice wyznaczone są umownie i biegną wzdłuż ciągów komunikacyjnych ulic: Ks. Dąbrówki, Kościelna, Górska.

Rycina 13. Granice obszaru Stołczyn

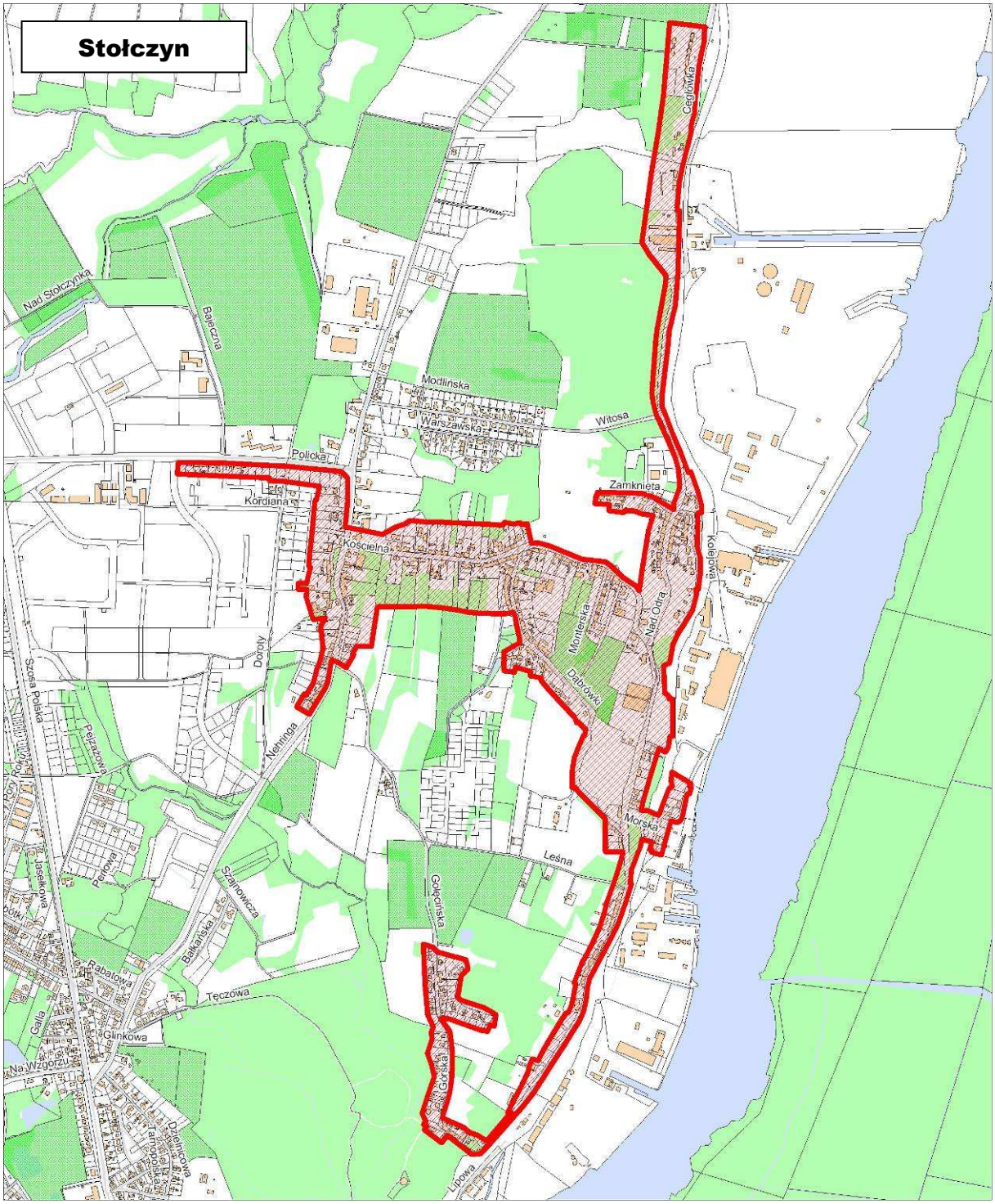

Zagospodarowanie przestrzenne

Zróżnicowany przestrzennie obszar w środkowym odcinku (ulica: Policka, Kościelna, Nehringa, Ks. Dąbrówki) charakteryzuje się zabudową miejsko-wiejską. Funkcja mieszkaniowa połączona jest z funkcją usługową, ukierunkowaną głównie na potrzeby mieszkańców. Pozostała zabudowa ma charakter wiejski.

Budynki przy ulicy Cegłówka

Ulica Kościelna

Na obszarze występują objęte ochroną konserwatorską: elementy układu przestrzennego o wartości lokalnej, relikty osadnictwa średniowiecznego, pojedyncze budynki. Największą wartość historyczną ma zespół cegielni na Babinie przy ul. Nad Odrą 9 oraz kościół Niepokalanego Serca NMP na os. Glinki przy ul. Kościelnej. W północnej części obszaru, przy ul. Cegłówka, znajduje się ciekawy zespół zabytkowej zabudowy mieszkalnej.

Główna ulica obszaru – Nad Odrą – jest również ponadlokalną trasą łączącą Szczecin z miejscowością Police. Pozostałe ulice znajdujące się w granicach obszaru to: Górska, Golęcińska, Ks. Dąbrówki, Kościelna, W. Nehringa, Policka, Monterska, Zamknięta, Kolejowa, Morska, Łowiecka, Cegłówka.

Począwszy od ulicy Nad Odrą, przez ulicę Kościelną i Policką przebiega trasa miejskiej linii autobusowej. Wzdłuż ulicy Nad Odrą przebiega linia kolejowa.

Obszar prawie w całości podłączony jest do miejskiego systemu wodno-kanalizacyjnego. Mieszkańcy zaopatrywani są w energię elektryczną i gaz. Brak instalacji ciepłowniczej.

Występującą na obszarze zieleń tworzą ogródki działkowe i zieleń ochronna w formie pasa drzew rosnących wzdłuż ciągów komunikacyjnych.

Środowisko przyrodnicze obszaru nie podlega żadnej formie ochrony. Najbliższy obszar chroniony znajduje się na wyspie Dębińskiej, która jest położona na Jeziorze Dąbie i jednocześnie oddalona od wschodniej granicy obszaru o około 400 m.

Tylko część obszaru posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka

W roku 2009 na obszarze zarejestrowanych było 305 podmiotów gospodarczych, o 9% mniej niż w roku 2006. Znaczna część z tych podmiotów związana jest z branżą przemysłową lub świadczy usługi mieszkańcom. Wskaźnik obrazujący liczbę zarejestrowanych podmiotów przypadających na 100 mieszkańców jest o 8,6 % niższy niż średnia wartość dla miasta.

Sfera społeczna

Liczba mieszkańców obszaru od roku 2006 zmniejszyła się o 8% i na koniec 2009 wynosiła 3 657 osób, stanowiąc ok. 1 % populacji Szczecina. Nasilenie problemów społecznych w tym obszarze jest największe wśród północnych osiedli. Prawie 23 % mieszkańców korzystało w 2009 r. z zasiłków pomocy społecznej. Bardzo dużo mieszkańców pozostaje bez prac dłużej niż rok. Ponad połowa bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych.

Zidentyfikowane problemy:

- duże nasilenie problemów społecznych;
- zdegradowana technicznie □n□□s graniczn zabudowa mieszkaniowa;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- znaczący spadek liczby mieszkańców;
- niska aktywność gospodarcza;

Cel strategiczny rewitalizacji: stworzenie warunków rozwoju obszaru jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i odwiedzających

Cele szczegółowe:

- poprawa wizerunku obszaru;
- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu;
- poprawa warunków mieszkaniowych;
- poprawa stanu technicznego zabudowy;
- ożywienie społeczno-gospodarcze;
- wykorzystanie walorów historycznych i turystycznych obszaru;

Kierunki zintegrowanych działań:

- wdrożenie programu rewitalizacji społecznej;
- rozbudowa infrastruktury społecznej i usługowej;
- zagospodarowanie wolnych terenów (działki inwestycyjne);
- modernizacja zabudowy mieszkaniowej;
- tworzenie warunków do lokalizacji nowych struktur mieszkaniowych;
- renowacja historycznej zabudowy wraz z adaptacją i przebudową do pełnienia nowych funkcji, m.in. dawnej cegielni;
- utworzenie przestrzeni publicznych.

3.3 Skolwin

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje zabudowę wzdłuż ulicy Stołczyńskiej, krzyżujących się z nią ulic: Wodnej i Skwarnej oraz fragmentarycznie wzdłuż ulic: Inwalidzkiej i Karpackiej. Powierzchnia obszaru wynosi: 7,47 ha.

Rycina 14. Granice obszaru Skolwin

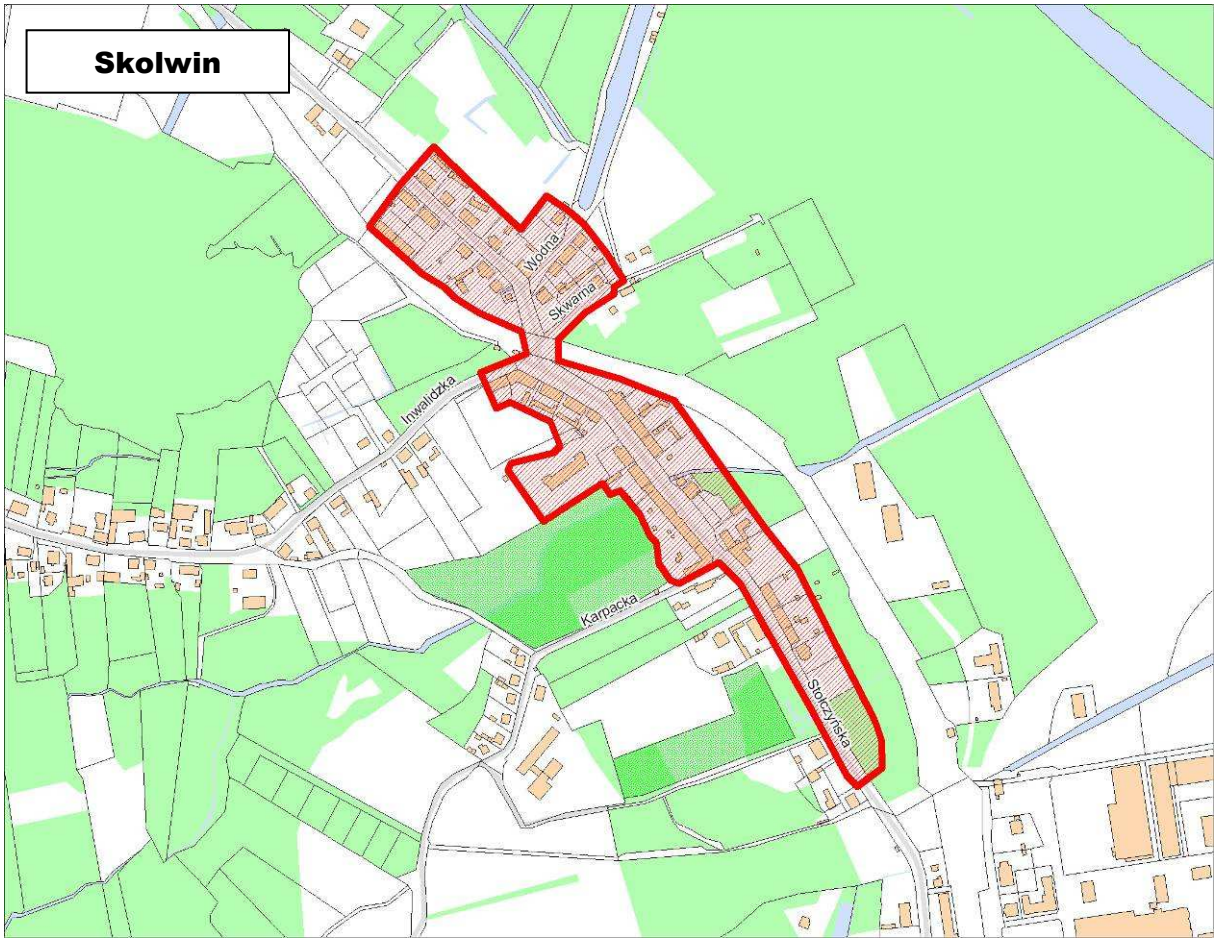

Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar stanowi część osiedla Skolwin o największym nasileniu problemów społecznych. Sytuację zdecydowanie pogorszyła likwidacja w 2007 r. położonej w pobliżu Fabryki Papieru „Szczecin-Skolwin". Krajobraz terenu tworzą zdegradowane obiekty poprzemysłowe i zaniedbane robotnicze kamienice. Występuje tu zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa oraz zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, przeważnie komunalna. Na obszarze występują elementy układu przestrzennego o wartości ponadlokalnej i lokalnej, liczne obiekty w ewidencji konserwatorskiej oraz stanowiska archeologiczne.

Główna ulica obszaru – Stołczyńska – jest również ponadlokalną trasą łączącą Szczecin z miejscowością Police. Pozostałe ulice znajdujące się w granicach obszaru pełnią funkcje lokalne, są to krzyżujące się z ul. Stołczyńską ulice Wodna i Skwarna.

Ulica Stołczyńska

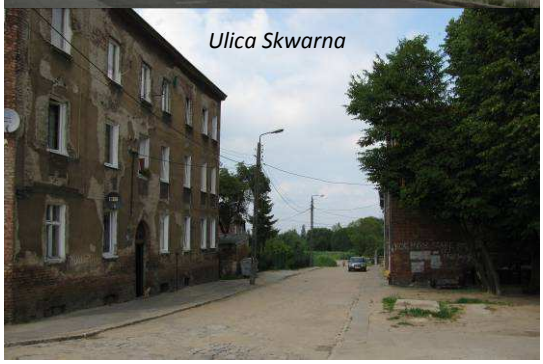

Ulica Skwarna

Ulicą Stołczyńską przebiega trasa miejskiej linii autobusowej.

Obszar uzbrojony jest w instalacje: wodną, kanalizacyjną, gazową, energię elektryczną oraz częściowo w instalacje cieplne. Brak kanalizacji sanitarnej.

Skolwin otoczony jest wartościowymi obszarami przyrodniczymi, w szczególności: zróżnicowanym pod względem ekologicznym terenem wzdłuż cieku wodnego Bogdanki, a także enklawami zieleni leśnej.

Gospodarka

W roku 2009 na obszarze zarejestrowanych było 61 podmiotów gospodarczych, w stosunku do roku 2006 liczba ta zmniejszyła się o 2 podmioty. Wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób w 2009 roku w był o ponad połowę niższy niż jego wartość dla całego miasta.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwało 868 osób (0,23 % mieszkańców Szczecina), o 5,45 % mniej niż w roku 2006). Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym jest wyższa niż średnia miasta o 8,96 %

Podstawowym problemem społecznym jest bezrobocie. 17 % mieszkańców korzysta z zasiłków pomocy społecznej. Połowa bezrobotnych na obszarze to osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych.

Infrastrukturę społeczną stanowi prężnie działający Dom Kultury „Klub Skolwin" przy ul. Stołczyńskiej.

Zidentyfikowane problemy:

- duże nasilenie problemów społecznych;
- bardzo zły stan techniczny i niski standard budynków mieszkalnych;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa;
- niska aktywność gospodarcza;
- spadek liczby mieszkańców;
- duża liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym.

Cel strategiczny rewitalizacji: stworzenie warunków rozwoju obszaru jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i odwiedzających

Cele szczegółowe:

- poprawa wizerunku obszaru;
- przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu;
- poprawa warunków mieszkaniowych;
- poprawa stanu technicznego zabudowy;
- ożywienie społeczno-gospodarcze;
- wykorzystanie walorów historycznych i turystycznych obszaru.

Kierunki zintegrowanych działań:

- wdrożenie programu rewitalizacji społecznej;
- rozbudowa infrastruktury społecznej i usługowej;

- zagospodarowanie wolnych terenów (działki inwestycyjne);
- modernizacja zabudowy mieszkaniowej;
- tworzenie warunków do lokalizacji nowych struktur mieszkaniowych;
- renowacja historycznej zabudowy;
- utworzenie przestrzeni publicznych.

4. Stare Dąbie

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar Stare Dąbie w dzielnicy Prawobrzeże obejmuje ścisłe centrum osiedla Dąbie. Powierzchnia obszaru wynosi 48,4 ha. Jego granice stanowią: ul. Drukarska, ul. Taborowa, ul. Portowa, ul. Goleniowska, ul. Pomorska, rzeka Płonia, ul. Nurkowa, kanał wodny Ulga, ul. Grójecka, ul. Przybrzeżna, ul. Pokładowa oraz umowny fragment przebiegający przez tereny działkowe.

Rycina 15. Granice obszaru Stare Dąbie

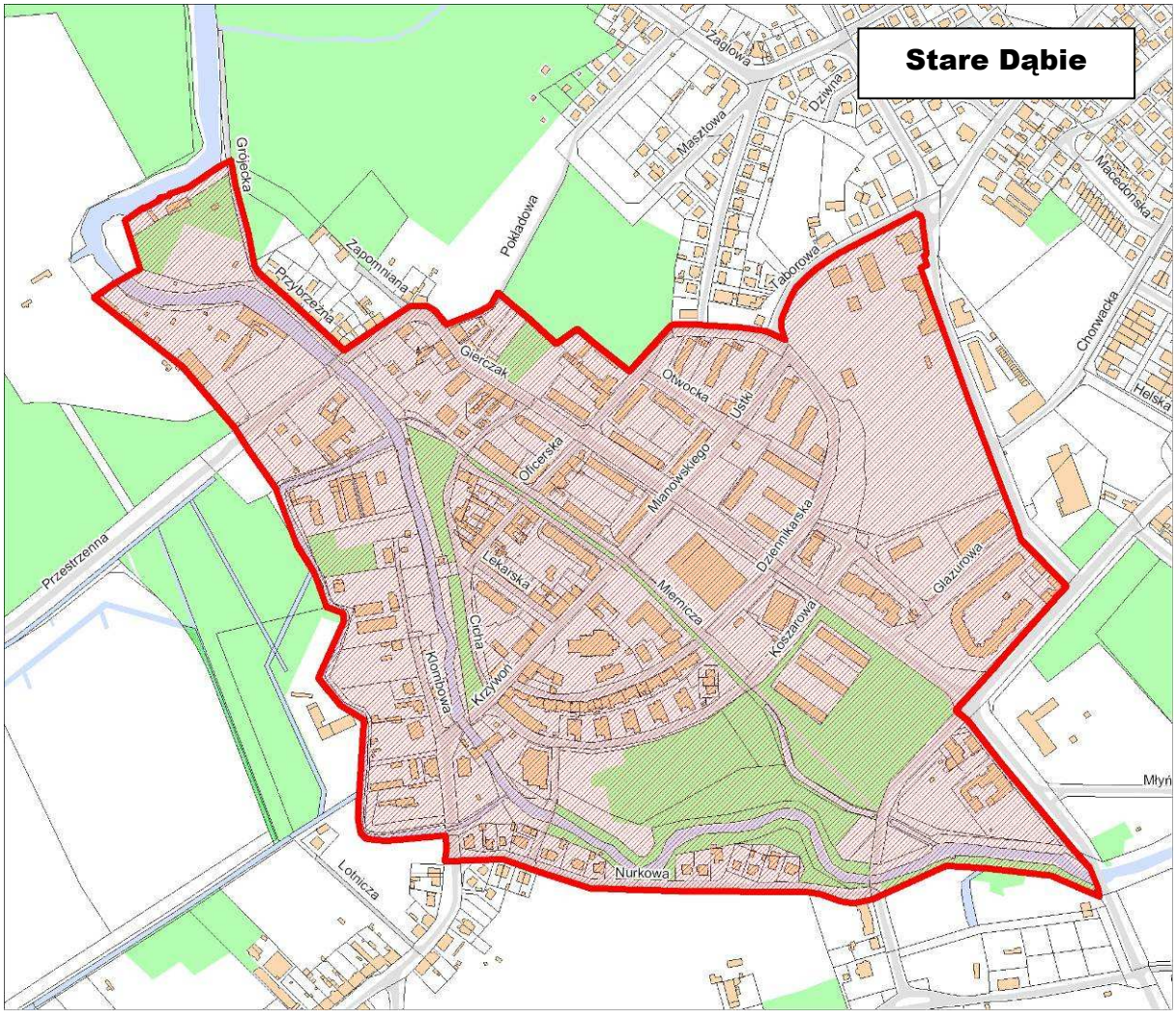

Zagospodarowanie przestrzenne

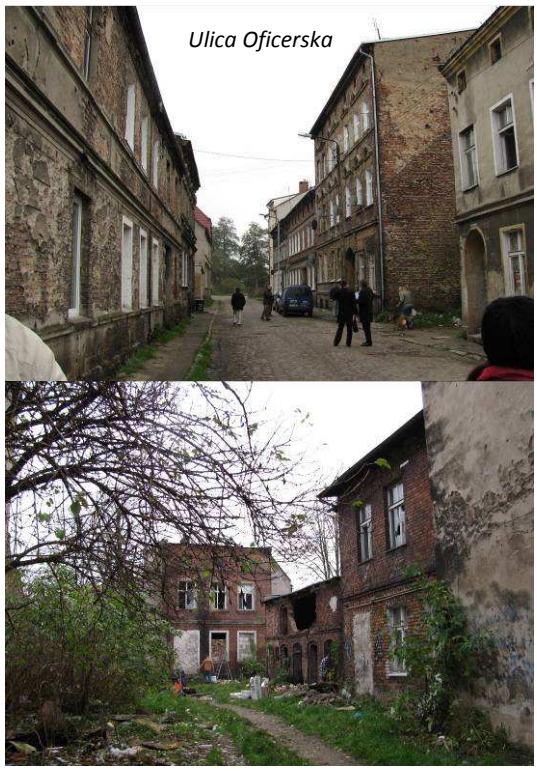
Ulica Oficerska

Zasadniczą część obszaru stanowi ciekawy, częściowo zaburzony zabudową współczesną, średniowieczny układ ulic z fragmentami zachowanej, XIX-wiecznej zabudowy podlegającej ochronie konserwatorskiej. Znajduje się tu wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków: Kościół pw. Wniebowstąpienia NMP z XV w. przy ul. A. Krzywoń i Pałacyk Myśliwski przy ul. Dziennikarskiej, zachowany fragment średniowiecznego muru obronnego z XIII w. przy ul. Cichej, natomiast przy ul. Oficerskiej relikty fortyfikacji szwedzkich z I połowy XVII wieku. Ciekawymi obiektami są też: budynek Komisariatu Policji przy ul. Pomorskiej, gdzie w końcu XIX wieku mieścił się sąd i więzienie, pozostałości zapory wodnej dawnego młyna i elektrowni wodnej na Płoni (obecnie hotel „Bończa") oraz budynek Szkoły Podstawowej nr 23 przy ul. Mierniczej. Znaczna część obszaru objęta jest strefą ochrony konserwatorskiej A i B oraz strefą ochrony archeologicznej W III.

Wzdłuż historycznego układu ulic w centrum Starego Dąbia skoncentrowana jest zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami (XIX-wieczne budynki i powojenne bloki), poza obrysem historycznych murów obronnych (w tym tereny dawnej fosy) przeważa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i wielorodzinna niskiej intensywności o charakterze ogrodowym.

Rozbudowany układ komunikacyjny składa się z dróg ponadlokalnych (ul. E. Gierczak, ul. A. Krzywoń, ul. Racławicka), przez które przebiegają trasy linii autobusowych oraz siatki dróg lokalnych.

Stare Dąbie w całości zaopatrzone jest w instalacje: wodną, kanalizacyjną, ciepłowniczą oraz gazową. Istniejące kolektory i sieci uzbrojenia rozdzielczego wymagają w dużym stopniu remontów, rozbudowy lub przebudowy.

Na obszarze występują zespoły zieleni naturalnej i komponowanej. W skład pierwszych wchodzą fragmenty terenu zlokalizowane pomiędzy ulicą Koszarową a korytem rzeki Płoni oraz pomiędzy korytem rzeki a korytem kanału Ulga. Do najważniejszych zespołów zieleni komponowanej należy niewielki park miejski mieszczący się przy zbiegu ul. I. Newtona z ul. Racławicką oraz teren rekreacyjny znajdujący się przy ul. Portowej (przy Zespole Szkół nr 2 im. Władysława Orkana).

Teren nie podlega żadnemu systemowi chroniącemu środowisko przyrodnicze. Najbliższy – Natura 2000 – znajduje się w odległości około 500 m od granicy północnej obszaru. Wartościowy obszar przyrodniczy stanowi korytarz zieleni wzdłuż rzeki Płoni.

Obszar nie jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka

Znaczna część podmiotów zlokalizowana jest w kwartale handlowym wyznaczonym poprzez ulice: E. Gierczak, Koszarowa, A. Krzywoń, Miernicza. W roku 2009 na obszarze zarejestrowanych było 530 podmiotów gospodarczych, w stosunku do roku 2006 liczba ta zmniejszyła się o 6,4 %. Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki na 100 mieszkańców w 2009 roku był o 5,12% niższy niż jego wartość dla całego Szczecina.

Sfera społeczna

W roku 2009 obszar zamieszkiwało 4 476 osób (1,18% mieszkańców Szczecina), o 3% mniej niż w roku 2006. Podstawowymi problemami społecznymi na obszarze Starego Dąbia są: stosunkowo wysoki poziom bezrobocia i niskie kwalifikacje osób bezrobotnych. Wyraźna jest też przewaga osób w wieku nieprodukcyjnym.

Dzieci z obszaru mają możliwość uczęszczania do zlokalizowanego przy ul. E. Gierczak Przedszkola Publicznego Nr 43 i do zlokalizowanej przy ul. Mierniczej 10 Szkoły Podstawowej Nr 23.

Na obszarze zlokalizowane są dwa stadiony: miejski, pomiędzy ulicą Koszarową a korytem rzeki Płoni oraz szkolny, przy ulicy Portowej. Mieszkańcy, mogą także korzystać z boisk szkolnych mieszczących się przy zbiegu ulic: A. Krzywoń i Mierniczej.

Zidentyfikowane problemy:

- wysoki stopień degradacji XIX-wiecznej zabudowy;
- degradacja przestrzeni publicznych;
- mała aktywność gospodarcza;
- tranzytowy charakter ulicy E. Gierczak i I. Newtona;
- występowanie ulic o nieutwardzonej nawierzchni;
- zły stan techniczny mostów nad rzeką Płonią;
- zaniedbane obszary wzdłuż rzeki Płoni oraz kanału Ulga;
- przestarzała instalacja wodno-kanalizacyjna;
- duża liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym;
- duża liczba bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

Cel strategiczny rewitalizacji: stworzenie czytelnego centrum osiedla, przyjaznego dla mieszkańców i atrakcyjnego dla turystów

Cele szczegółowe:

- przywrócenie walorów historycznej zabudowy i układu ulic;
- zharmonizowanie powojennej zabudowy blokowej z kompozycją osiedla;
- wyprowadzenie transportu tranzytowego poza historyczne stare miasto;
- aktywizacja społeczna i gospodarcza mieszkańców;
- rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnych.

Kierunki zintegrowanych działań:

- odtworzenie lokalnej □n□□s graniczna przestrzeni publicznej;
- renowacja i modernizacja zabudowy historycznej i zabytkowej;

- zagospodarowanie pustych przestrzeni – realizacja nowej zabudowy, nawiązującej do zabudowy historycznej;
- estetyzacja lub likwidacja obiektów degradujących przestrzeń, w tym modernizacja targowiska;
- zwiększenie ilości funkcji usługowych;
- zagospodarowanie przestrzeni publicznych i półpublicznych;
- remont nawierzchni ulic, budowa ulic;
- zagospodarowanie terenów do rekreacji, utworzenie ciągów pieszych;
- wyeksponowanie zieleni oraz rzeki Płoni;
- rozbudowa bazy turystyczno-hotelowej.

5. Nad Odrą

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar zajmuje powierzchnię 310,17 ha zlokalizowany jest w dzielnicy Północ, w granicach osiedli Skolwin, Stołczyn i Golęcino-Gocław. Rozciąga się na długości ok. 8 km między rzeką Odrą a linią kolejową relacji Szczecin – Police, graniczy: od północy z ulicami Stołczyńską i kanałami wodnymi, od zachodu z terenami zabudowy mieszkaniowej, głównie wielorodzinnej oraz torami kolejowymi, od wschodu z rzeką Odrą, od południa z terenami dawnej Stoczni Szczecińskiej Nowej.

Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar stanowi północną część szczecińskich nabrzeży położonych wzdłuż Odry Zachodniej. Pasmowy układ obszaru tworzą przede wszystkim tereny przemysłowo-składowe związane z gospodarką morską, a także nieliczne tereny rekreacyjne i nieużytki. Zaniedbane tereny nadwodne wraz z sąsiadującymi od zachodu zdegradowanymi terenami robotniczej zabudowy mieszkaniowej, kreują negatywny wizerunek tej dzielnicy. Szansą jej rozwoju jest rewitalizacja wykorzystująca duży potencjał obszaru, tj. malowniczą lokalizację, walory historyczne, obecność terenów zielonych i bliskość rzeki Odry.

Charakter zagospodarowania tych terenów ukształtował m.in. żywiołowy rozwój miasta na przełomie XIX i XX wieku, w wyniku którego powstały duże zakłady przemysłowe na obszarach nabrzeżnych wraz z towarzyszącą im od strony zachodniej zabudową mieszkaniową.

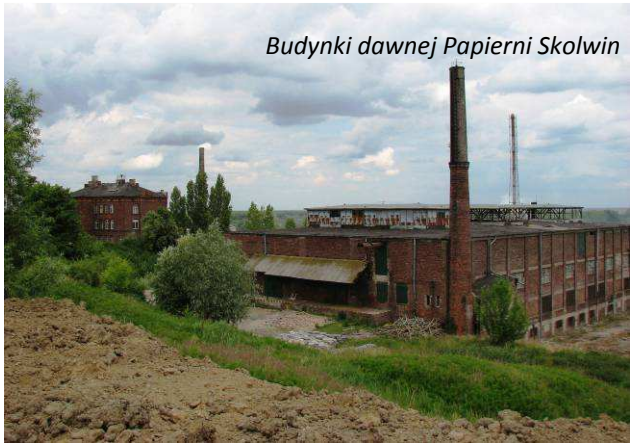

Budynki dawnej Papierni Skolwin

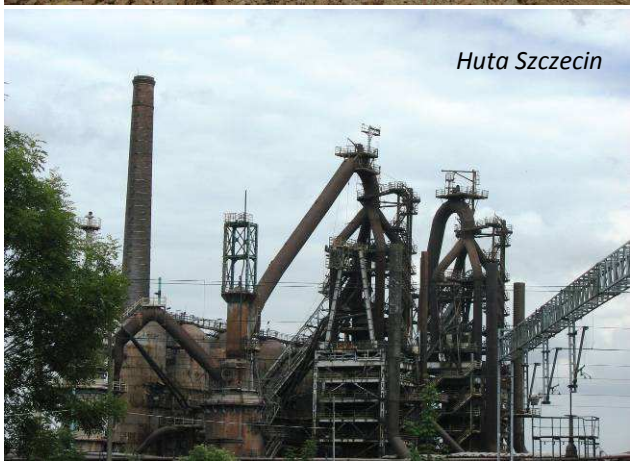

Huta Szczecin

Rycina 16. Granice obszaru Nad Odrą

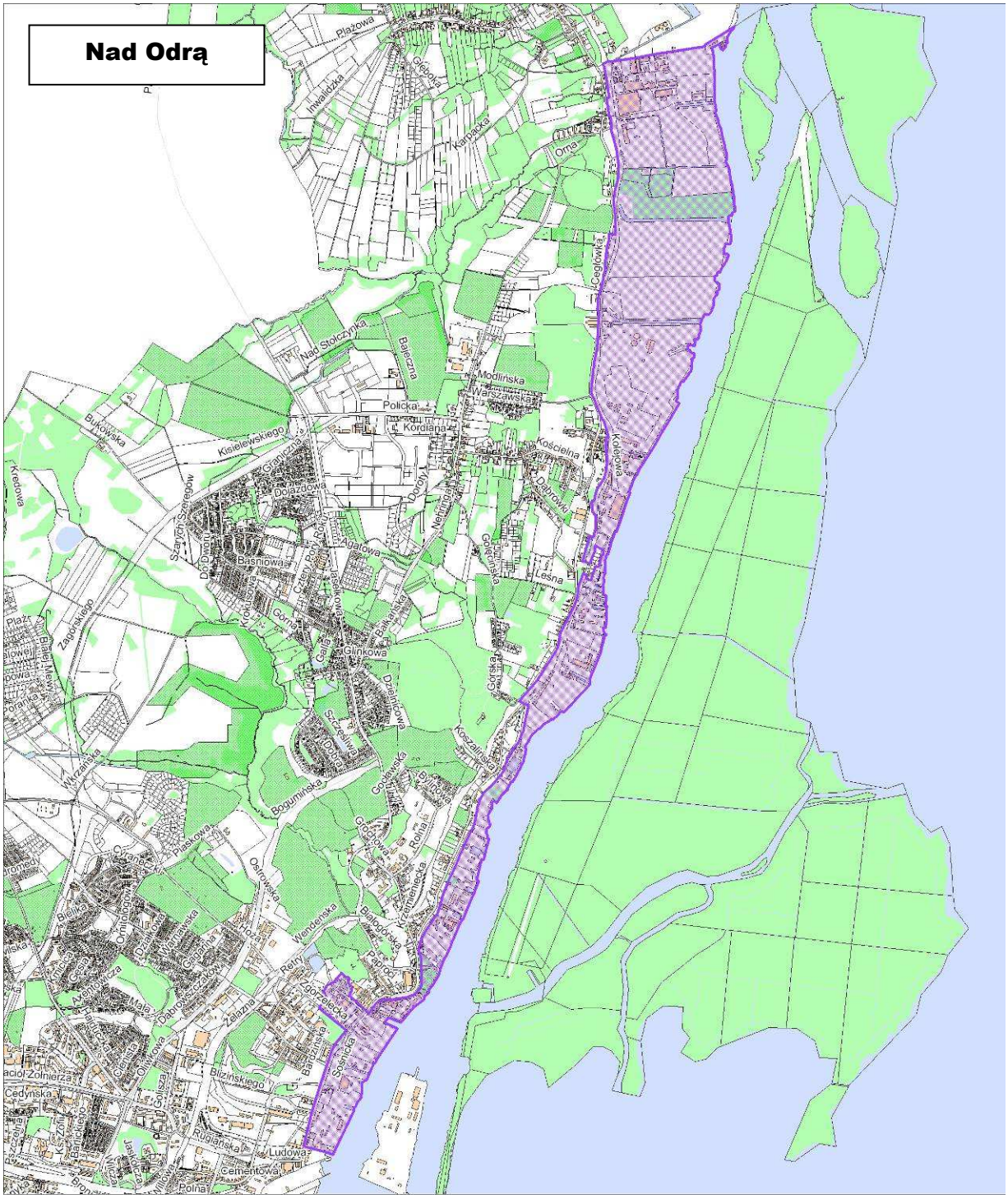

Obszar zagospodarowany jest obiektami przemysłowymi zamkniętych zakładów oraz urządzeniami towarzyszącymi, typu oczyszczalnie, kotłownie, kanały, osadniki, stacje zasilania, składy, urządzone nabrzeża oraz miejsca magazynowania odpadów produkcyjnych. W granicach obszaru znajduje się m.in. dawna Fabryka Papieru Szczecin-Skolwin i nieczynna Huta Szczecin.

Obiekty poprzemysłowe zlokalizowane na obszarze tworzą układ przestrzenny o wysokiej wartości, w tym zabytkowy obszar fabryczny dawnej fabryki papieru oraz zabudowa w ewidencji

konserwatorskiej. Istniejąca zabudowa poprzemysłowa charakteryzuje się znacznym stopniem dekapitalizacji obiektów, większość z nich powstała przed 1945 r.

Tereny nadwodne związane są z funkcjami towarzyszącymi produkcji i transportem rzecznym, wykorzystywane pod składy, magazyny, punkty przeładunkowe.

Od strony rzeki teren jest dostępny dla ruchu żeglownego dzięki zlokalizowanym w różnych punktach niewielkim przystaniom żeglarskim. Występują tu także tereny zieleni nieurządzonej oraz ogrodów działkowych o niewykorzystanych walorach rekreacyjnych.

Tereny dostępne są z trasy komunikacyjnej o intensywnym natężeniu ruchu, również tranzytowym, która łączy północne i południowe dzielnice miasta. Dojazd zapewniają również środki komunikacji miejskiej, tj. linia tramwajowa (zakończona pętlą w obrębie ul. Lipowej) oraz linie autobusowe.

Znaczna cześć obszaru „Nad Odrą" objęta jest Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego: „Skolwin Port", „Stołczyn Port" oraz „Golęcino-Gocław Port". Jedynie w części południowej obszaru znajdują się tereny nieposiadające opracowania planistycznego (rejon ulic Białogórskiej, Dębogórskiej). Zapisami planu chronione są niektóre cenne zabytkowo zabudowania, między innymi obiekty zespołu fabryki papieru oraz budynek przy ul. Stołczyńskiej 100, a także huta żelaza czy zabudowania zlokalizowane przy ulicach Nad Odrą, Łowieckiej i Lipowej (hotel Jachtowa).

Granicą obszaru jest rzeka Odra, której stan zgodnie z „Oceną jakości wód powierzchniowych w Województwie Zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych" określony został jako zły.

Gospodarka i sfera społeczna

W obrębie analizowanego terenu znajdują się nieaktywne obecnie zakłady przemysłowe (takie jak papiernia czy huta). Upadek dużych zakładów produkcyjnych spowodował spadek liczby miejsc pracy i w dużym stopniu pogłębił problemy społeczne w sąsiadujących obszarach mieszkaniowych, przekształcając tę robotniczą dzielnicę w enklawę biedy i patologii. Funkcjonujące w części obszaru zakłady usługowe dają zatrudnienie niewielkiej grupie mieszkańców tych terenów.

Zidentyfikowane problemy:

- niewykorzystany potencjał obszaru, wynikający z lokalizacji terenu bezpośrednio i wzdłuż toru wodnego Szczecin – Świnoujście – brak wprowadzenia komunikacji wodnej na potrzeby miasta;
- znaczna degradacja terenu i zabudowy, w szczególności zespołów zabudowy poprzemysłowej o wysokich walorach historycznych;
- zły stan infrastruktury technicznej;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa;
- degradacja przestrzeni publicznych oraz półpublicznych;
- zanieczyszczenie środowiska wywołane działalnością produkcyjną;
- znaczący spadek liczby miejsc pracy w mieście wskutek upadku działalności zakładów pracy.

Cel strategiczny rewitalizacji: restrukturyzacja obszarów poprzemysłowych.

Cele szczegółowe:

- poprawa wizerunku obszaru;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów;
- ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru;
- wykorzystanie potencjału rzeki oraz terenów nabrzeżnych do zagospodarowania na nowe funkcje w nawiązaniu do historii i tradycji miejsca;
- wykorzystanie walorów krajobrazowych obszaru, zwrócenie miasta w stronę Odry i jej rozlewisk;
- powstrzymanie dalszej degradacji obszarów i poprawa stanu środowiska;
- poprawa dostępu komunikacyjnego na osi północ-południe wzdłuż rzeki Odry;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- aktywizacja terenów strefy nabrzeżnej dla celów rekreacyjno – sportowych;
- restrukturyzacja i aktywizacja obszaru z utrzymaniem funkcji morskich.

Kierunki zintegrowanych działań:

- wprowadzenie usług sportu, rekreacji i turystyki, wykorzystujących dostęp do akwenów żeglownych oraz usług z tym związanych, tj. hotelarstwo, handel, gastronomia, rozrywka, kultura, działalność edukacyjna, usługi rzemieślnicze;
- budowa nabrzeża sportowego, rekreacyjnego i pasażerskiego;
- wzmocnienie roli ośrodka szkoleniowego;
- restrukturyzacja części terenów dla celów produkcyjno-składowych, przeładunkowych i transportowych z dostępem do akwenów żeglownych, z wprowadzeniem nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku;
- zagospodarowanie terenów i adaptacja istniejących obiektów do nowych funkcji, w tym utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej, centrum logistycznego na potrzeby usług przemysłu morskiego, obiektów biurowych;
- renowacja zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych, poprzemysłowych i powojskowych, m.in. dawnej papierni;
- realizacja obiektów użyteczności publicznej;
- odnowa zdegradowanych i tworzenie nowych przestrzeni publicznych;
- budowa/przebudowa układu komunikacyjnego, w tym budowa Trasy Nadodrzańskiej, łączącej centrum miasta z terenami północnymi;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej;
- urządzenie terenów zielonych i przekształcenie ogrodów działkowych;
- rekultywacja terenu oraz dekontaminacja gruntów poprzemysłowych;
- zróżnicowanie struktury przestrzennej obszaru.

6. Drzetowo

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje teren o powierzchni 135,16 ha, położony w pobliżu centralnych rejonów miasta, otoczeniu zabudowy mieszkaniowo-usługowej. Ograniczony jest od północy ul. Ludową i ul. F. Druckiego-Lubeckiego, od zachodu ul. E. Sczanieckiej, ul. 1-go Maja, ul. Łady ul. Jana z Kolna, od południa Trasą Zamkową, od wschodu rzeką Odrą.

Rycina 17. Granice obszaru Drzetowo

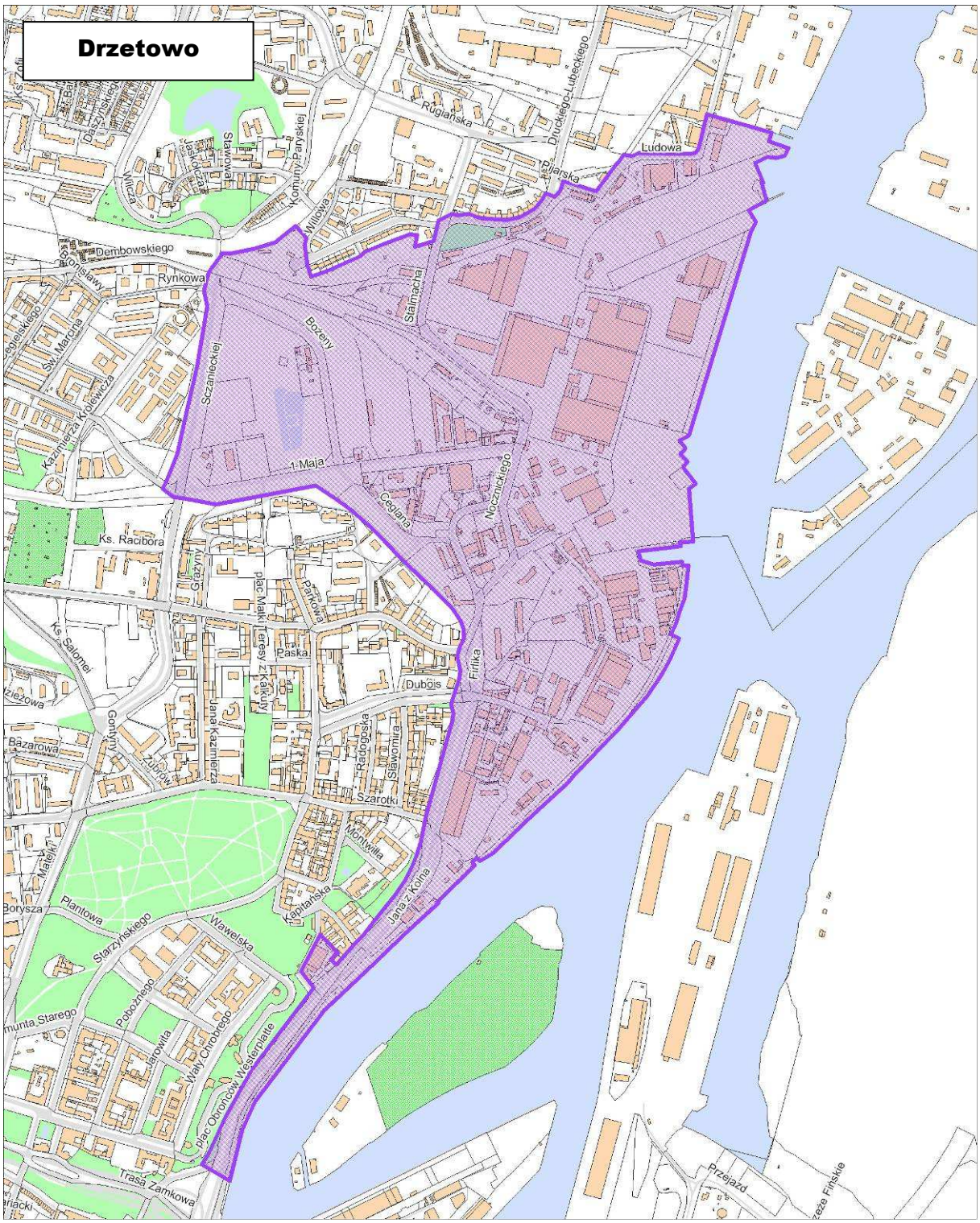

Zagospodarowanie przestrzenne

Dominującą funkcją obszaru była produkcja, składy i magazyny, uzupełniona o usługi i biura. Obszar stanowi teren dawnej Stoczni Szczecińskiej Nowa (SSN), której specjalnością była budowa kontenerowców, chemikaliowców, jednostek wielozadaniowych oraz typu Con-Ro. Od 2009 roku, zgodnie z przyjętą w sejmie RP tzw. „Specustawą Stoczniową" rozpoczęto proces kompensacji Stoczni

Szczecińskiej Nowa, co oznaczało jej likwidację poprzez całkowitą wyprzedaż majątku SSN w przetargu nieograniczonym oraz zwolnienia grupowe obejmujące wszystkich pracowników.

Intensywna eksploatacja terenu i nabrzeży oraz pozostawienie nieużytkowanego terenu po ustaniu działalności Stoczni spowodowała pogłębienie procesu degradacji obszaru.

Stocznia Szczecińska

Strukturę przestrzenną obszaru kształtuje zabytkowy zespół przemysłowy z liczną zabudową przemysłową stanowiącą zabytki techniki w ewidencji konserwatorskiej – m.in. hale produkcyjne, pochylnie, magazyny, warsztaty, budynki socjalne oraz place obróbki.

W rejestr zabytków wpisany jest zespół budynków administracyjno – socjalno – produkcyjnych Stoczni Szczecińskiej Nowa przy pl. Ofiar Grudnia 1970 r., wraz z wystrojem wnętrz świetlicy (miejsce podpisania Porozumienia Szczecińskiego w dniu 30 sierpnia 1980 r.). Południowy fragment obszaru objęty jest strefą „B" konserwatorskiej ochrony układów przestrzennych lub ich części.

Obszar dostępny jest z trasy komunikacyjnej o intensywnym natężeniu ruchu, łączącym północne i południowe dzielnice miasta. Dojazd zapewniają również środki komunikacji miejskiej, tj. linie tramwajowe zakończone pętlą w obrębie ul. Ludowej oraz w obrębie ul. Nocznickiego, jaki i linie autobusowe.

Teren jest uzbrojony, jednak istniejące sieci wymagają rozbudowy i przebudowy. Nieliczne tereny zielone stanowią pojedyncze drzewa i krzewy, które nie są objęte ochroną konserwatorską.

Obszar objęty jest wszczętym Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Żelechowa, Drzetowo – Grabowo, Stocznie".

Granicą obszaru jest rzeka Odra, której stan zgodnie z „Oceną jakości wód powierzchniowych w Województwie Zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych" określony został jako zły.

Gospodarka i strefa społeczna

Istniejąca zabudowa poprzemysłowa charakteryzuje się znacznym zdekapitalizowaniem budynków. Cały obszar postyczniowy przeznaczony jest do restrukturyzacji i zainwestowania.
W obrębie analizowanego terenu znajduje się nieaktywny obecnie zakład, którego upadek spowodował spadek liczby miejsc pracy i w dużym stopniu zmniejszył liczbę osób pracujących w mieście.

Zidentyfikowane problemy

- znaczna degradacja terenu i zabudowy, w szczególności zespołów zabudowy poprzemysłowej o wysokich walorach historycznych;
- zły stan infrastruktury technicznej;
- niedostosowana do aktualnych potrzeb infrastruktura drogowa;
- degradacja przestrzeni publicznych oraz półpublicznych;
- znaczący spadek liczby miejsc pracy w mieście wskutek upadku działalności stoczni;
- niewykorzystany potencjał obszaru kąpieliska Gontynka.

Cel strategiczny rewitalizacji: restrukturyzacja obszaru poprzemysłowego oraz utworzenie wielofunkcyjnej struktury miejskiej o wysokim standardzie w oparciu o nadwodną lokalizację

Cele szczegółowe:

- poprawa wizerunku obszaru;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów;
- ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru;
- wykorzystanie potencjału rzeki oraz terenów nabrzeżnych do zagospodarowania na nowe funkcje w nawiązaniu do historii i tradycji miejsca;
- utrzymanie funkcji morskich i specjalistycznych miejsc pracy, uzupełnione o funkcje usługowe;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- wykorzystanie walorów krajobrazowych obszaru, zwrócenie miasta w stronę Odry i jej rozlewisk;
- powstrzymanie dalszej degradacji obszarów i poprawa stanu środowiska;
- poprawa dostępu komunikacyjnego na osi północ-południe wzdłuż rzeki Odry.

Kierunki zintegrowanych działań:

- restrukturyzacja terenu postoczniowego;
- zagospodarowanie terenów dla potrzeb nowych funkcji, w tym utworzenie np.: specjalnej strefy ekonomicznej, parku technologicznego, inkubatora przedsiębiorczości, centrum logistycznego na potrzeby usług przemysłu morskiego, biznes-parku, centrum kongresowo-wystawienniczego, centrum dydaktycznego, centrum sportowo-rozrywkowego, oceanarium, □n□□s gra;
- wprowadzenie usług sportu, rekreacji i turystyki, wykorzystujących dostęp do akwenów żeglownych oraz usług z tym związanych, tj. przystanie jachtowe, hotelarstwo, handel, gastronomia, rozrywka, kultura, działalność edukacyjna, usługi rzemieślnicze;
- restrukturyzacja części terenów dla celów produkcyjnych, przeładunkowych i transportowych z dostępem do akwenów żeglownych, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii przyjaznych środowisku;
- renowacja i uzupełnienie zabudowy, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zabytkowych oraz o znaczeniu historycznym dla miasta, m.in. obiektów poprzemysłowych i dawnej elektrowni miejskiej;
- adaptacja istniejących obiektów do pełnienia nowych funkcji;
- realizacja obiektów użyteczności publicznej;

- tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym m.in. zagospodarowanie nabrzeży dla funkcji sportowo-rekreacyjnych, urządzenie terenów zielonych;
- budowa/przebudowa układu komunikacyjnego, w tym budowa Trasy Nadodrzańskiej, łączącej centrum miasta z terenami północnymi;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej;
- rekultywacja terenu oraz dekontaminacja gruntów poprzemysłowych.

7. Śródodrze

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar znajduje się w dzielnicy Śródmieście, w obrębie osiedla Międzyodrze-Wyspa Pucka. Zajmuje 144,41 ha i jest ograniczony rzeką Odrą Zachodnią, Kanałem Grodzkim, zabudową ulicy Bytomskiej, torami kolejowymi, Trasą Zamkową, rzeką Parnicą oraz terenami zielonymi na Wyspie Zielonej.

Rycina 18. Granice obszaru Śródodrze

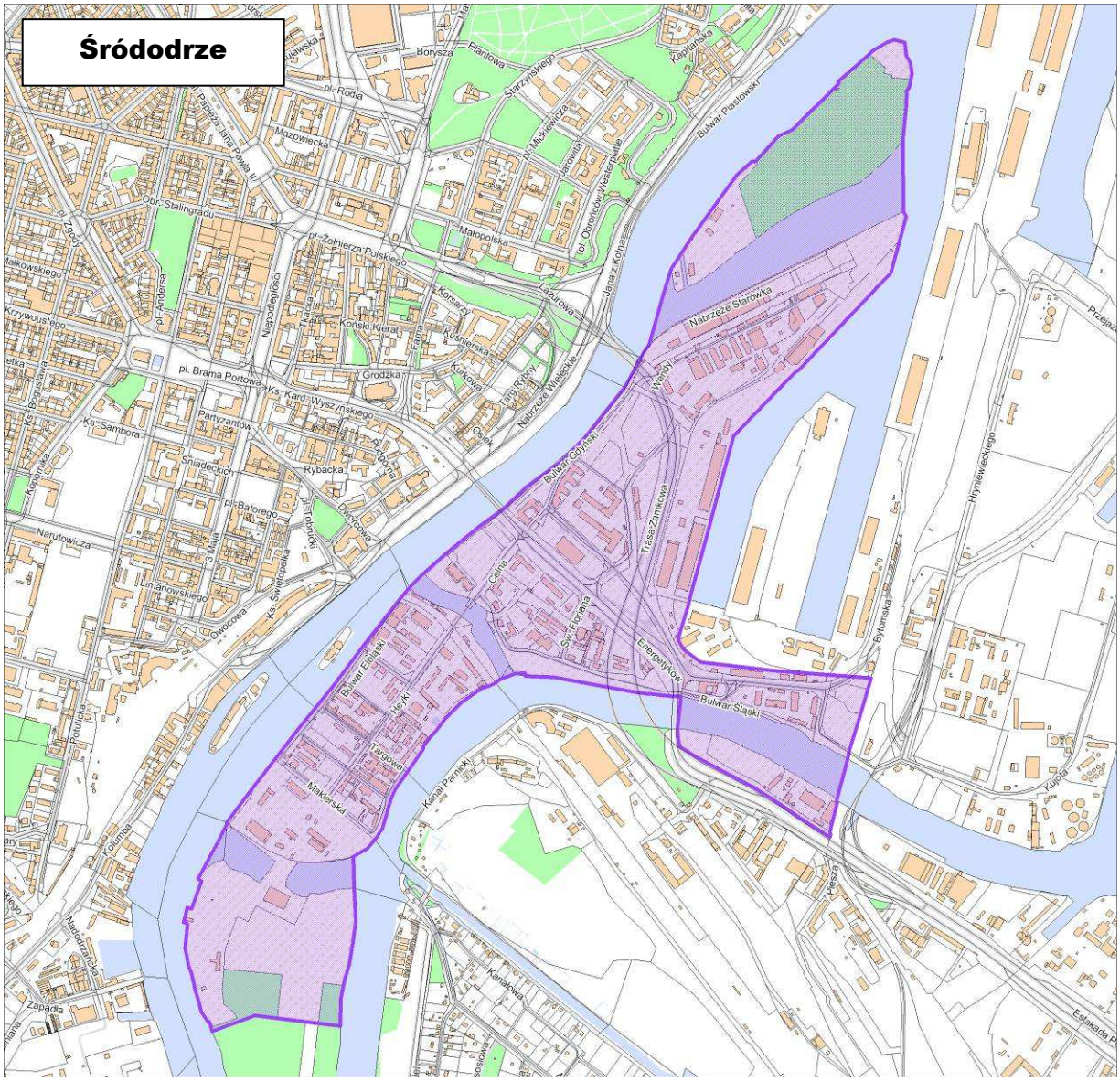

Zagospodarowanie przestrzenne

Związane z funkcją portową wyspy Śródodrza stanowią fragment szczecińskich nabrzeży, który wraz z terenami na przeciwległym brzegu Odry Zachodniej (rejon ulicy Kolumba, dolny taras Starego Miasta, Wały Chrobrego) obejmuje strategiczną część □n□□s grani Szczecina. Postępująca restrukturyzacja gospodarki morskiej powoduje stopniowe zmniejszanie obszarów portowych, otwierając nowe tereny inwestycyjne w centrum miasta.

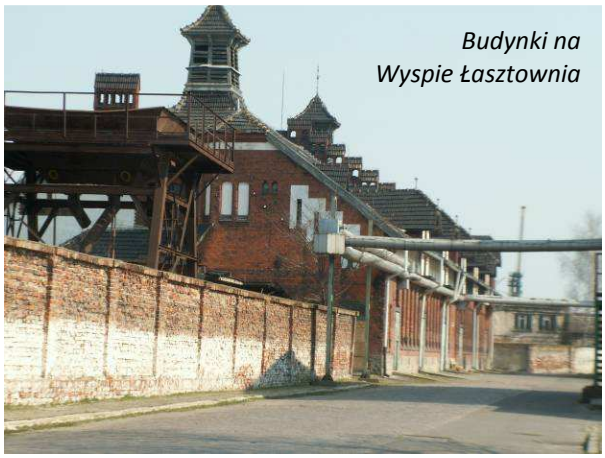

Budynki na Wyspie Łasztownia

Budynki na Wyspie Kępa Parnicka

Wyspy Łasztownia i Kępa Parnicka od XII w. stanowiły zaplecze gospodarcze miasta. Łasztownia spełniała przede wszystkim funkcje portowe, magazynowe, składowe, a później także przemysłowe. Nabrzeża Łasztowni, bardzo atrakcyjne dla rozwoju przemysły portowego i stoczniowego, w znacznym stopniu przyczyniły się do stworzenia portowego charakteru miasta. Zabudowa przemysłowo-mieszkaniowa Kępy Parnickiej, początkowo używanej do wypasu bydła, czy pozyskiwania drewna na opał, powstała dopiero w XIX i na pocz. XX w. Większość zabudowy obydwu wysp uległa zniszczeniu podczas II wojny światowej.

Do zachowanych budynków i zespołów budynków, objętych ochroną konserwatorska, należą m.in.: Urząd Celny przy ul. Energetyków 55, zespół budynków dawnej rzeźni miejskiej przy ul. Wendy 1-3, kościół św. Gertrudy, zespół zabudowań Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej przy ul. Spedytorskiej 6-7, zespół budynków Portowej Straży Pożarnej przy ul. Bytomskiej 1 oraz kamienice mieszkalne z początku XX wieku, zlokalizowane na Kępie Parnickiej.

Obecnie strukturę funkcjonalno – przestrzenną obszaru kształtuje działalność gospodarcza i administracyjna. Kępa Parnicka, Łasztownia oraz w znacznej części Wyspa Zielona zagospodarowane są głównie obiektami o dawnej funkcji przemysłowej i składowej oraz zielenią nieurządzoną. Tereny niezabudowane użytkowane są ekstensywnie i podlegają stałej dewastacji. Wyspa Grodzka obecnie użytkowana jest głównie w formie ogrodów działkowych. Zlokalizowana jest tu również przystań wioślarska. Zabudowa mieszkaniowa, wielorodzinna, występuje jedynie na Kępie Parnickiej i stanowi niewielki procent istniejącej zabudowy. Historyczna zabudowa poprzemysłowa, powstała w większości jeszcze przed 1945 r., jest w znacznym stopniu zdekapitalizowana.

Ze względu na duże zniszczenia wojenne w obrębie Śródodrza oraz przebudowę układu komunikacyjnego (Trasa Zamkowa) pierwotna struktura przestrzenna w znacznym stopniu została przekształcona i posiada nieuporządkowany charakter, kształtowany głównie przez przypadkowe formy kubaturowe, powstające w różnych okresach czasowych.

Istniejąca infrastruktura komunikacyjna obszaru wymaga przebudowy oraz wprowadzenia dodatkowych przepraw mostowych, zapewniających lepsze skomunikowanie obszaru z lewobrzeżną częścią miasta.

Obszar znajduje się w granicach dwóch Miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, tj.: m.p.z.p. „Międzyodrze – Wyspa Grodzka – Łasztownia 2" oraz „Międzyodrze – Kępa Parnicka – Wyspa Zielona".

W granicach obszaru oraz jego bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się rzeka Odra, której stan zgodnie z „Oceną jakości wód powierzchniowych w Województwie Zachodniopomorskim w roku 2008 według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych" określony został jako zły.

Gospodarka i sfera społeczna

W części analizowanego obszaru mają swoje siedziby liczne firmy usługowe. Ogółem na obszarze w 2009 roku zarejestrowanych było 495 podmiotów gospodarczych.

Obecnie teren zapewnia miejsca pracy stosunkowo niewielkiej grupie osób, co jest efektem niewykorzystanego potencjału inwestycyjnego wysp.

Obszar zamieszkały jest przez 315 osób, w tym 162 kobiety. Stanowi to 0,08% ogólnej liczby mieszkańców miasta. Poważnym problemem wśród mieszkańców jest bezrobocie, w tym niemal połowa osób bezrobotnych jest niewykształcona. Natomiast 17% mieszkańców korzysta z zasiłków pomocy społecznej.

Zidentyfikowane problemy:

- niewykorzystany potencjał lokalizacyjny terenu położonego w centrum miasta wzdłuż torów wodnych – brak wprowadzenia wodnej komunikacji na potrzeby miasta, brak usług związanych z akwenami wodnymi;
- niewłaściwe użytkowanie terenu;
- niska aktywność gospodarcza obszaru;
- zły stan techniczny budynków, w szczególności zabudowy poprzemysłowej o wysokich walorach historycznych;
- degradacja przestrzeni publicznych oraz półpublicznych;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- niedostosowana do aktualnych i nowych potrzeb infrastruktura drogowa;
- słaba obsługa komunikacyjna obszaru;
- mała liczba miejsc pracy.

Cel strategiczny rewitalizacji: pobudzenie społeczno-gospodarczo-kulturowe obszaru poprzez przekształcenie zdegradowanych poprzemysłowych terenów oraz stworzenie strefy nadwodnej

Cele szczegółowe:

- wykorzystanie potencjału rzeki oraz terenów nabrzeżnych do zagospodarowania na nowe funkcje w nawiązaniu do historii i tradycji miejsca;
- stworzenie wielofunkcyjnej struktury śródmiejskiej;

- powstrzymanie dalszej degradacji obiektów i terenu, w szczególności zabudowy poprzemysłowej o wysokich walorach historycznych;
- zwiększenie dostępności do wodnych akwenów żeglownych, aktywizacja terenów strefy nabrzeżnej dla celów rekreacyjno – sportowych oraz usługowych;
- poprawa jakości życia mieszkańców;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- poprawa wizerunku obszaru;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenów;
- poprawa dostępności komunikacyjnej wysp;
- zróżnicowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru.

Kierunki zintegrowanych działań:

- przeprowadzenie procesu przekształceń własnościowych;
- przebudowa układu drogowego wysp Łasztowni i Kępy Parnickiej wraz z przeprawami mostowymi;
- wprowadzenie usług centrotwórczych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym usługi biurowe, finansowe, biznesu, prawne, użyteczności publicznej, hotelarskie, gastronomii, rozrywki, kultury, handlu oraz usługi sportu, rekreacji i turystyki związane z dostępem do akwenów żeglownych;
- wprowadzenie śródmiejskiej zabudowy wielofunkcyjnej z powierzchniami mieszkaniowymi i usługowymi, w tym zespoły □n□□s granicz;
- wprowadzenie terenów zieleni publicznej i terenów rekreacyjno-sportowych na Wyspie Grodzkiej, w tym m.in. przystań jachtowa, kajakowa i motorowodna, mariny wraz usługami towarzyszącymi;
- odnowa zdegradowanych i tworzenie nowych przestrzeni publicznych, w tym:
    a. budowa/modernizacja nabrzeży dla jednostek pływających i terenów zieleni urządzonej (park),
    b. zagospodarowanie terenów na cele sportu, rekreacji i wypoczynku,
    c. budowa ogólnodostępnych nabrzeży turystyczno-sportowych w formie ciągów pieszo-jezdnych, m.in. wzdłuż ulicy Bulwar Beniowskiego oraz wzdłuż basenu pomiędzy Kępą Parnicką a Wyspą Zieloną;
- renowacja istniejących obiektów historycznych wraz z adaptacją do pełnienia nowych funkcji, m.in. dawnej rzeźni;
- likwidacja/adaptacja istniejących obiektów budowlanych nie objętych ochroną konserwatorską na terenach planowanej nowej zabudowy;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej;
- budowa parkingów wielopoziomowych;
- budowa terminalu wielkich wycieczkowców i promów morskich;
- budowa centrum konferencyjno-kongresowego wraz z obiektami towarzyszącymi na Łasztowni;
- budowa centrum usługowo-handlowego na Łasztowni.

8. Rejon ulicy Cukrowej

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje teren położony na osiedlach Gumieńce i Pomorzany, w pobliżu południowo-zachodniej granicy miasta. Zajmuje powierzchnię 74,62 ha. Ograniczony jest: od zachodu terenami wojskowymi, od północy z linią kolejową i ul. Bohaterów Narwiku, od wschodu ul. Południową i terenami zielonymi, a od południa ul. Autostrada Poznańska, ul. Do Rajkowa oraz terenami wojskowymi.

Rycina 19. Granice obszaru Rejon ulicy Cukrowej

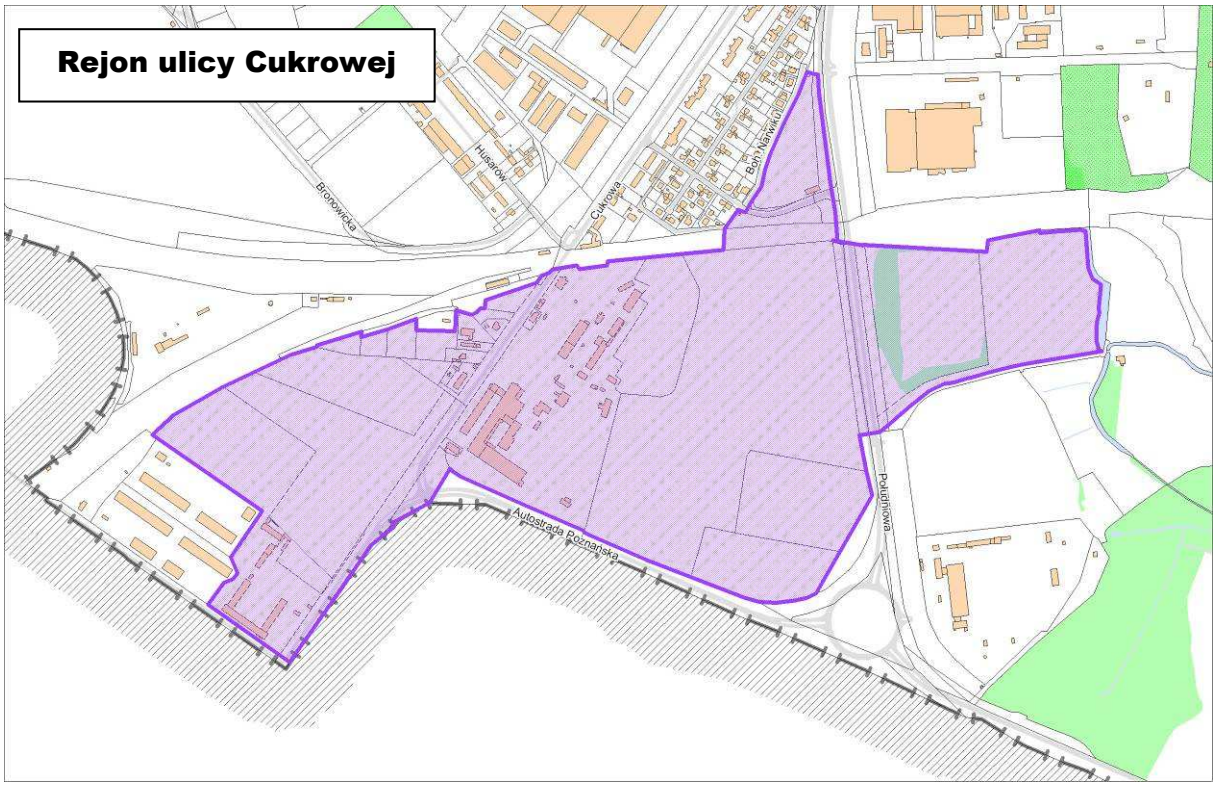

Zagospodarowanie przestrzenne

Do 2003 roku na obszarze funkcjonowała Cukrownia Szczecin – fabryka cukru, należąca do Krajowej Spółki Cukrowej S.A.

Budynki dawnej cukrowni

Budynki dawnej cukrowni tworzą zespół fabryczny o zwartej zabudowie z czerwonej cegły. Część obiektów objęta jest ochroną konserwatorską. Pozostałe tereny są niezabudowane, porośnięte nieurządzoną zielenią. Znajdują się tu osadniki wykorzystywane w procesie produkcji cukru.

Obszar wraz z niszczejącą wartościową zabudową stanowi obecnie teren zdegradowany, wymagający przekształceń. Zagospodarowanie obszaru dla potrzeb nowych funkcji z jednoczesnym zagospodarowaniem sąsiadujących terenów powojskowych i wolnych gruntów miasta, zaktywizuje i włączy ten fragment Szczecina do struktur miejskich.

Teren jest dobrze skomunikowany z centrum miasta, położony w pobliżu tras wylotowych do Berlina i w kierunku autostrady A10 oraz drogi ekspresowej S3. W bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się też dworzec kolejowy Szczecin Gumieńce oraz duże centra handlowe i hotel.

Wschodnia część obszaru objęta jest Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (zmiana Z.66 Miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecina), natomiast fragment północnego obszaru terenu Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – Płocka".

Gospodarka i sfera społeczna

Obecnie dawna Cukrownia Szczecin, znajdująca się na tym terenie nie prowadzi działalności produkcyjnej, co jest również przyczyną spadku liczby miejsc pracy.

Zarówno dobre skomunikowanie obszaru z miastem oraz lokalizacja w pobliżu dużych galerii handlowych stwarzają perspektywy przekształcenia obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich oraz ponadregionalnych (handel, nieuciążliwe usługi).

Zidentyfikowane problemy:

- niewykorzystany potencjał inwestycyjny obszaru;
- brak usług dla mieszkańców sąsiadujących z terenem;
- zły stan techniczny budynków, w szczególności zespołów zabudowy poprzemysłowej;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- degradacja gruntu (osadniki).

Cel strategiczny rewitalizacji: restrukturyzacja obszarów poprzemysłowych

Cele szczegółowe:

- zagospodarowanie nieużytków poprzemysłowych;
- przekształcenie obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenu;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- rozwój usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- ochrona zasobów wód podziemnych;
- poprawa stanu środowiska.

Kierunki zintegrowanych działań:

- renowacja i adaptacja istniejących obiektów do pełnienia nowych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem zespołu fabrycznego dawnej cukrowni;
- uzupełnienie kompozycji zespołu zabudowy poprzez dostosowanie nowej zabudowy do historycznej zabudowy wraz z zachowaniem istniejącego zespołu zabudowy cukrowni i uwzględnieniem historycznego układu przestrzennego;
- lokalizacja usług ogólnomiejskich, parku technologicznego, centrum logistycznego, uzupełnione o produkcję niskiej uciążliwości;
- lokalizacja usług dla mieszkańców osiedla;
- budowa parkingu strategicznego oraz linii tramwajowej z pętlą;
- wprowadzenie zabudowy mieszkaniowej;
- wyposażenie terenu w elementy komunikacji wewnętrznej;
- dekontaminacja gruntów.

9. Rejon alei Wojska Polskiego

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje teren położony na osiedlach Zawadzkiego-Klonowica i Pogodno. Zajmuje powierzchnię 22 ha. Ograniczony jest zabudową mieszkaniową (od południa i wschodu), terenem stadionu lekkoatletycznego (od zachodu), terenem zajezdni tramwajowej (od północy i zachodu), ogródkami działkowymi (od zachodu) oraz parkiem.

Rycina 20. Granice obszaru Rejon alei Wojska Polskiego

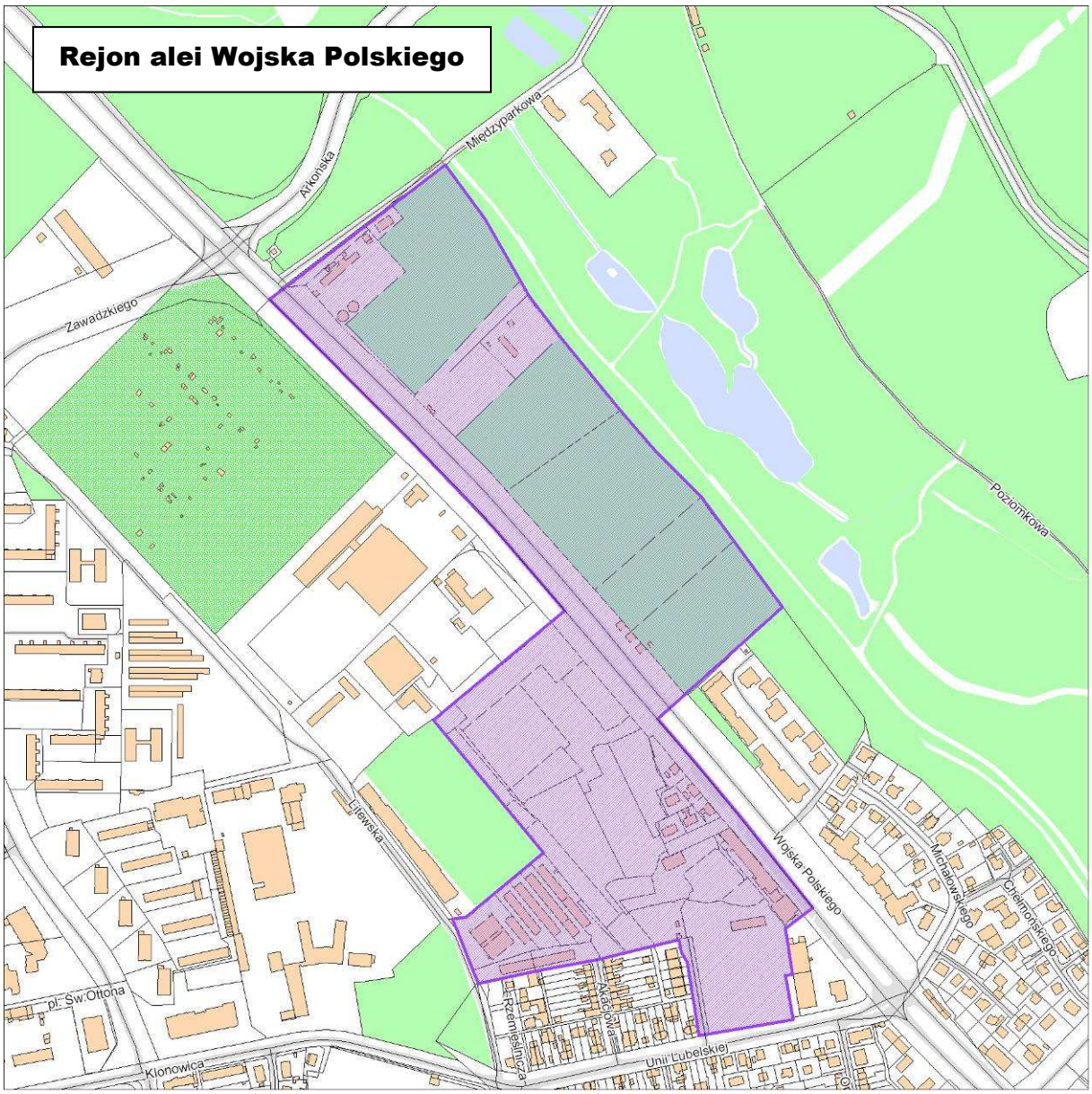

Zagospodarowanie przestrzenne

Obszar znajduje się w rejonie alei Wojska Polskiego, jednej z głównych arterii komunikacyjnych Szczecina. Południową część terenu znajdują się tereny po dawnej Fabryce Mechanizmów Samochodowych POLMO S.A. (wcześniej zakład „Stoewer Werke AG"). Od 2011 roku fabryka jest w stanie upadłości likwidacyjnej. Budynki są w złym stanie technicznym, częściowo w trakcie rozbiórki.

W pobliżu obiektu fabrycznego znajduje się powojenna zabudowa mieszkaniowa o wartościach historycznych.

W północnej części obszaru znajduje się tor kartingowy wraz z parkingiem i budynkiem, w którym mieści się m.in. siedziba Polskiego Związku Motorowego. Zlokalizowane jest tu również schronisko dla bezdomnych zwierząt.

Budynek fabryki Polmo

Budynek przy al. Wojska Polskiego

Powierzchnia naturalnej zieleni w obszarze jest duża. Wartość przyrodniczą stanowią okolice Syrenich Stawów.

Obszar wraz z niszczejącą wartościową zabudową stanowi obecnie teren zdegradowany, wymagający przekształceń.

Bezpośrednie sąsiedztwo z zajezdnią tramwajową zapewnia dobre skomunikowanie obszaru z centrum miasta.

Obszar znajduje się w granicach Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Zawadzkiego-Klonowica" (wraz ze zmianami planu) oraz Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecina w rejonie al. Wojska Polskiego, ul. Międzyparkowej, ul. Wincentego Pola (zmiana Z.68) na obszarze dzielnicy Zachód.

Na terenie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu stężenia niklu w glebie, określone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. z 2002 r. nr 165, poz. 1359).

Gospodarka i sfera społeczna

Obecnie dawna Fabryka Polmo, znajdująca się na tym terenie nie prowadzi działalności produkcyjnej, co jest również przyczyną spadku liczby miejsc pracy.

Zarówno dobre skomunikowanie obszaru z miastem, jak i dobra lokalizacja przy terenach zabudowy mieszkaniowej oraz w bliskim sąsiedztwie nowej hali widowiskowo-sportowej stwarzają perspektywy przekształcenia obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich oraz ponadregionalnych.

Zidentyfikowane problemy:

- niewykorzystany potencjał inwestycyjny obszaru;
- zły stan techniczny budynków, w szczególności zespołu zabudowy poprzemysłowej i historycznej zabudowy mieszkaniowej;
- niewłaściwe użytkowanie terenu;
- spadek liczby miejsc pracy w wyniku upadku zakładu produkcyjnego;
- zła jakość infrastruktury technicznej;
- zanieczyszczenie środowiska wywołane działalnością produkcyjną.

Cel strategiczny rewitalizacji: restrukturyzacja obszaru poprzemysłowego oraz utworzenie wielofunkcyjnej struktury miejskiej o wysokim standardzie.

Cele szczegółowe:

- zagospodarowanie terenów poprzemysłowych;
- poprawa estetyki i stanu zagospodarowania terenu;
- przekształcenie obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenu;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- rozwój usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- ochroną walorów historyczno – kulturowych obszaru;
- poprawa stanu środowiska;
- poprawa bezpieczeństwa na obszarze.

Kierunki zintegrowanych działań:

- zagospodarowanie wolnych przestrzeni do pełnienia nowych funkcji,
- modernizacja i adaptacja istniejących obiektów poprzemysłowych do pełnienia nowych funkcji,
- utrzymanie kompozycji architektonicznej zabudowy fabrycznej dawnych zakładów „Stoewera" o szczególnych wartościach kulturowych;
- renowacja istniejącej zabudowy mieszkaniowej z zachowaniem historycznej kompozycji zespołu zabudowy wraz z ogrodami;
- lokalizacja usług ogólnomiejskich, w tym usługi handlu, gastronomii, kultury, rozrywki, sportu, rekreacji oraz biurowe;
- budowa i modernizacja infrastruktury technicznej;
- wyposażenie terenu w elementy komunikacji wewnętrznej i parkingi;
- zachowanie i uzupełnienie istniejące zieleni wysokiej;
- dekontaminacja gruntów.

10. Świerczewo

Lokalizacja i granice obszaru

Obszar obejmuje teren położony na osiedlu Świerczewo i zajmuje powierzchnię 31,63 ha. Ograniczony jest: od zachodu ul. Derdowskiego i Ku Słońcu, od północy terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, ul. Świerczewską, ul. Zielonogórską, ul. 26 Kwietnia, od wschodu ul. Santocką, a od południa ul. Ku Słońcu, wojskowym terenem zamkniętym, Rondem Gierosa, ul. Europejską i terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Rycina 21. Granice obszaru Świerczewo

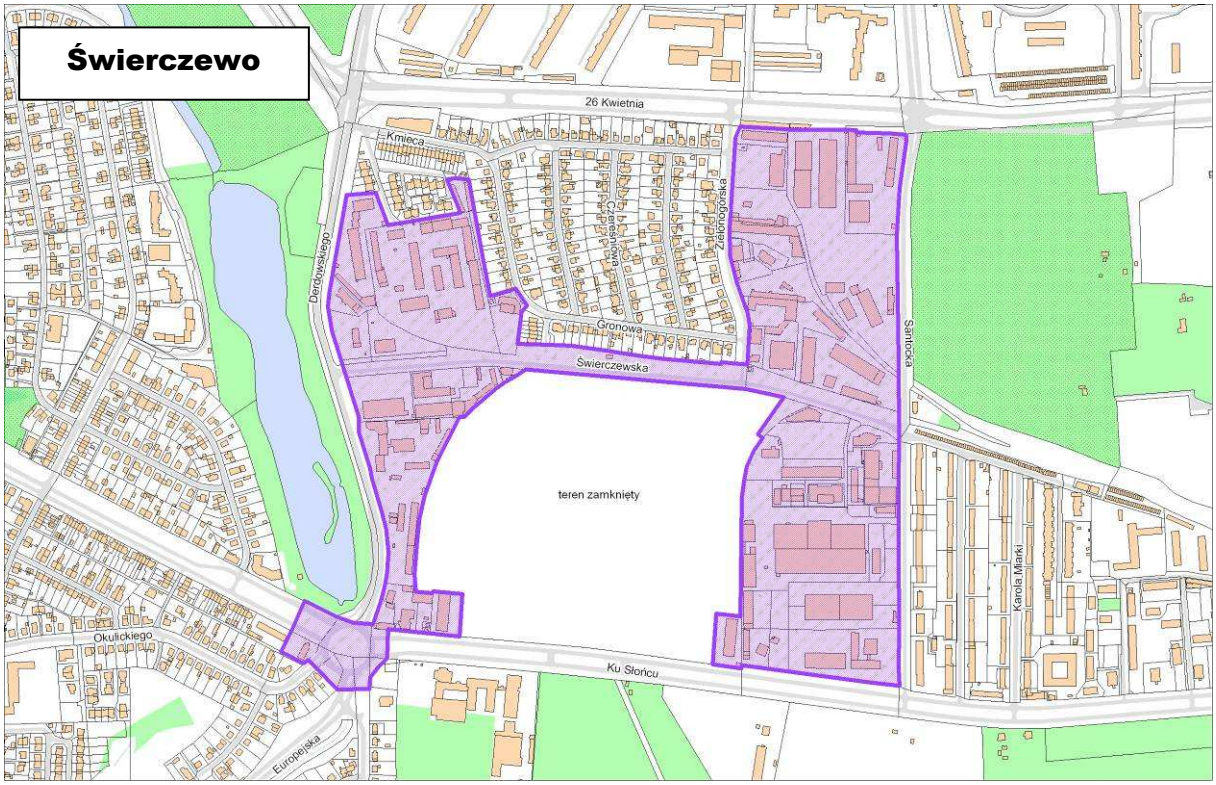

Zagospodarowanie przestrzenne

Obecnie obszar jest nie w pełni wykorzystany. Występują obiekty poprzemysłowe, magazyny i składy.

Budynki poprzemysłowe przy ul. Santockiej

Na terenie zlokalizowany jest nieczynny kościół dawnego folwarku Świerczewo, wpisany do rejestru zabytków, wraz z halami magazynowymi z XIX/XX w. Teren objęty jest strefą „B" konserwatorskiej ochrony układów przestrzennych lub ich części. Strefą „B" objęte są także obiekty powojskowe zlokalizowane przy ul. Ku Słońcu oraz budynki przy ul. Okulickiego.

Obszar wraz z niszczejącą zabudową stanowi obecnie teren zdegradowany, wymagający przekształceń funkcjonalno-przestrzennych. Zagospodarowanie obszaru dla potrzeb nowych funkcji zaktywizuje i włączy ten fragment Szczecina do struktur miejskich.

Teren jest dobrze skomunikowany z centrum miasta, położony w pobliżu tras wylotowych do granicy polsko-niemieckiej w Lubieszyna. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru znajduje się teren jednostki wojskowej, Cmentarz Centralny, tereny zabudowy mieszkaniowej oraz ogródki działkowe.

Południowo-zachodnia część obszaru (teren Ronda Gierosa) objęta jest Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce – Derdowskiego 2". Na pozostałym obszarze braj jest obowiązujących planów miejscowych.

Gospodarka i sfera społeczna

Na analizowanym terenie swoje siedziby na 220 podmiotów gospodarczych. Obecnie teren zapewnia miejsca pracy stosunkowo niewielkiej grupie osób, co jest efektem niewykorzystanego potencjału miejsca. Z funkcji produkcyjno-składowej obszar jest sukcesywnie przekształcany na funkcje usługowe i handlowe. Część obiektów pozostaje niewykorzystana i wymaga zainwestowania. Przy południowo-wschodniej granicy obszaru mieści się Zespół Szkół Łączności.

Dobre skomunikowanie obszaru z centrum miastem oraz granicą państwa stwarza perspektywy przekształcenia obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich.

Zidentyfikowane problemy:

- niewykorzystany potencjał inwestycyjny obszaru;
- brak usług dla mieszkańców sąsiadujących z terenem;
- zły stan techniczny budynków, w szczególności zespołów zabudowy poprodukcyjnej;
- zamknięta bocznica kolejowa;
- brak zieleni izolacyjnej na granicy z terenami zabudowy mieszkaniowej,
- bardzo zły stan obiektu zabytkowego kościoła d. folwarku Świerczewo, wpisanego do rejestru zabytków.

Cel strategiczny rewitalizacji: restrukturyzacja obszarów poprzemysłowych

Cele szczegółowe:

- zagospodarowanie obiektów poprzemysłowych;
- przekształcenie obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich;
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenu;
- utworzenie nowych miejsc pracy;
- rozwój usług o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- powstrzymanie dalszej degradacji obszaru;
- ochrona zabytków i wartościowych układów przestrzennych.

Kierunki zintegrowanych działań:

- renowacja i adaptacja istniejących obiektów do pełnienia nowych funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów poprzemysłowych;
- renowacja obiektów zabytkowych i obiektów w ewidencji konserwatorskiej z zachowaniem wartościowego układu przestrzennego;
- lokalizacja usług ogólnomiejskich oraz usług uwzględniających potrzeby społeczności lokalnej;
- wyposażenie terenu w elementy komunikacji wewnętrznej
- wprowadzenie zieleni izolacyjnej od strony zabudowy mieszkaniowej.

III. Planowane działania – Projekt Zintegrowany

1. Obszar objęty Projektem Zintegrowanym

Obszar Projektu Zintegrowanego stanowi część priorytetowej strefy śródmiejskiej i obejmuje fragment Kwartałów Śródmieścia położony w ścisłym centrum miasta. Koncentracja i przyspieszenie podjętych tu działań rewitalizacyjnych zadecyduje o powodzeniu wszczętego przed laty procesu odnowy strefy śródmiejskiej. Głównymi podmiotami zaangażowanymi w ten proces, oprócz Miasta, są: Szczecińskie Centrum Rewitalizacji, Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Towarzystwo Budownictwa Społecznego Prawobrzeże, inwestorzy prywatni.

Obszar wyodrębniony jest głównymi ulicami historycznego układu komunikacyjnego. Ostateczny kształt granic obszaru wsparcia wyznaczono biorąc również pod uwagę wnioski różnych podmiotów mogących współuczestniczyć w procesie rewitalizacji, w tym podmiotów prywatnych i miejskich spółek – operatorów rewitalizacji oraz poziom zaawansowania prac przygotowawczych.

W rezultacie granice obszaru stanowią:

- południową: ul. B. Krzywoustego, pl. Zwycięstwa oraz pl. Brama Portowa, ul. Kaszubska i ul. Stoisława,
- wschodnią: ul. 3 Maja, al. Niepodległości i pl. Żołnierza Polskiego,
- północną: al. Papieża Jana Pawła II, pl. Grunwaldzki, ul. Marsz. J. Piłsudskiego wraz z pl. Odrodzenia oraz pl. Szarych Szeregów,
- zachodnią: al. Piastów, ul. Jagiellońska, ul. B. Śmiałego i ul. Ks. P. Ściegiennego.

W tak wyznaczonych granicach obszar Projektu Zintegrowanego obejmuje również:

- kwartał zabudowy o dużym zasięgu oddziaływania na sferę społeczną, skupiający placówki oświatowe, w tym Pałac Młodzieży,
- fragment Nowego Miasta w granicach ścisłego centrum Szczecina, usytuowany w bezpośrednim sąsiedztwie pl. Brama Portowa i graniczący z nim od strony południowej kwartał zabudowy mieszkaniowo-usługowej.

Rycina 22. Granice obszaru Projektu Zintegrowanego

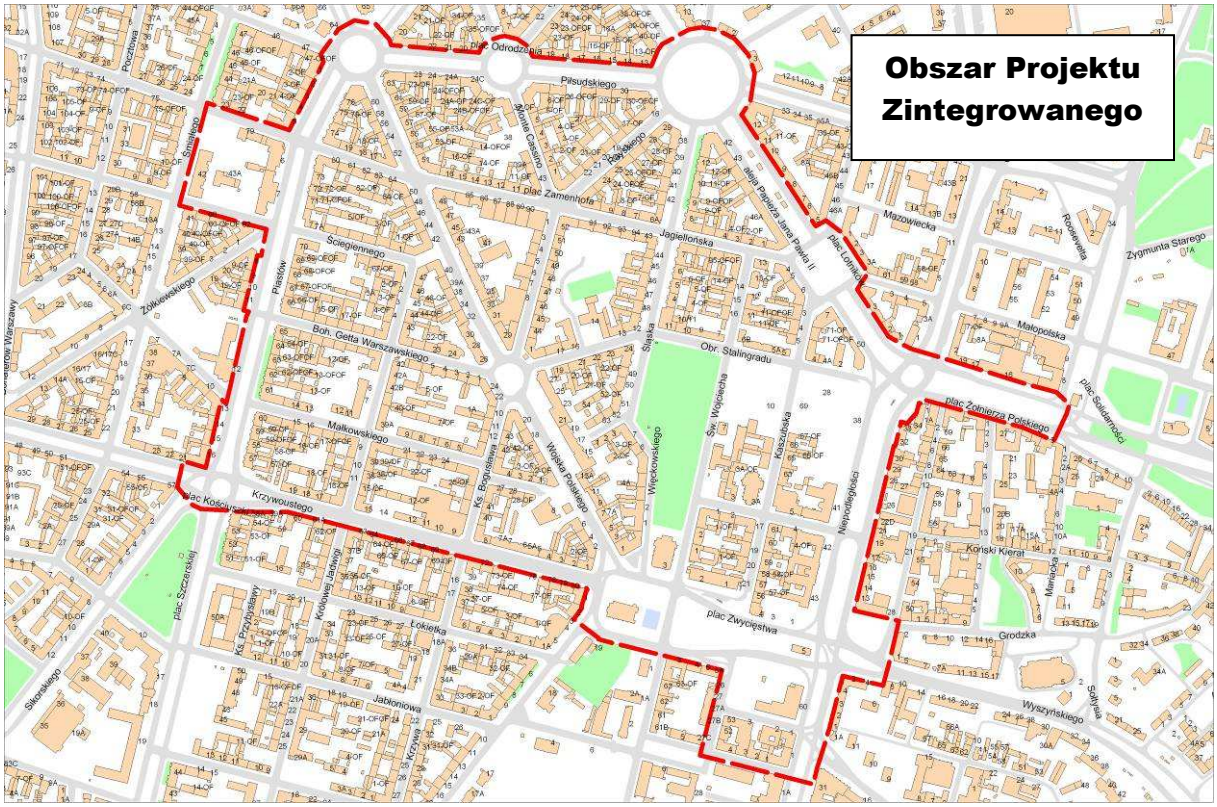

Podstawowe dane statystyczne opisujące sytuację społeczno-gospodarczą w obszarze w roku 2009 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące obszaru Projektu Zintegrowanego

Podstawowe dane	wartość liczbowa
Powierzchnia (ha)	83,02
Liczba mieszkańców ogółem	16 516
Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	10 804
Liczba mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym	5 712
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	1 632
Liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	91
Liczba osób bezrobotnych ogółem	987
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym	411
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem	603
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	4 176
Podstawowe wskaźniki	**wartość liczbowa**
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności	99
Udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	0,842
Wskaźnik obciążenia demograficznego	53
Wskaźnik wykształcenia osób bezrobotnych	42
Liczba przestępstw na 1000 ludności	36,5
Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 ludności	25,3

Położony w ścisłym centrum Szczecina, gdzie krzyżują się główne arterie drogowe i ciągi handlowe obszar ten powinien stanowić salon miasta, jego wizytówkę. Jednak nawarstwione tu problemy przestrzenne, gospodarcze i społeczne, charakteryzujące cały obszar Kwartałów Śródmieścia, kreują jego niekorzystny wizerunek (patrz – opis obszaru Kwartały Śródmieścia).

Szansą na wyprowadzenie obszaru z kryzysu i zapewnienie zrównoważonego rozwoju jest realizacja dalszych przedsięwzięć w sposób zintegrowany. Oznacza to m.in. potrzebę prowadzenia w tym obszarze w większym niż dotąd stopniu działań nieinwestycyjnych, w szczególności programów społecznych oraz realizację zróżnicowanych i uzupełniających się działań inwestycyjnych. Interwencja na tym obszarze jest zasadna również w związku z rozpoczętą na nim inwestycją – budową Galerii Kaskada, która będzie centrum handlowym najwyższej klasy nie tylko w Szczecinie, ale i w regionie zachodniopomorskim.

2. Cele rewitalizacji obszaru Projektu Zintegrowanego

Celem strategicznym planowanych działań jest zrównoważony rozwój obszaru jako zasadniczej części wielkomiejskiej dzielnicy mieszkaniowo-usługowej.

Cele szczegółowe:

- przeciwdziałanie marginalizacji i ograniczenie patologii społecznych;
- aktywizacja i integracja lokalnych społeczności;
- ożywienie gospodarczo-ekonomiczne;
- poprawa warunków mieszkaniowych, w szczególności standardu technicznego, funkcjonalnego i ekologicznego;
- ochrona wartości historycznych i kulturowych, rewaloryzacja zespołów zabudowy historycznej, w tym historycznych ciągów elewacyjnych;
- poprawa bezpieczeństwa publicznego.

Cele rewitalizacji obszaru są odpowiedzią na występujące w nim problemy. Tabela nr 5 zawiera katalog mierzalnych wskaźników realizacji celów, z określonymi wartościami bazowymi, a także wartościami docelowymi do osiągnięcia w 2015 roku.

Tabela 5. Skwantyfikowane cele rewitalizacji obszaru Projektu Zintegrowanego

Sfera	Miernik realizacji celów	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku 2009	Wartość wskaźnika w roku 2015	Źródło danych
Społeczna	Wzrost liczby obiektów infrastruktury społecznej	Liczba nowych obiektów infrastruktury społecznej	0	5	UM Szczecin
	Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych	Liczba osób długotrwale bezrobotnych (stosunek osób długotrwale bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym) [%]	0,84	0,70	PUP Szczecin
	Wzrost kwalifikacji osób bezrobotnych	Procentowy udział osób bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zarejestrowanych	41,64%	40%	PUP Szczecin
	Zmniejszenie przestępczości	Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	36,51	26	UM Szczecin

Sfera	Miernik realizacji celów	Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika w roku 2009	Wartość wskaźnika w roku 2015	Źródło danych
Gospodarcza	Zwiększenie aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	25,28	30	US Szczecin
Przestrzenna	Poprawa stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych i terenów zielonych	Powierzchnia □n□□s graniczna□ przestrzeni publicznych i terenów zielonych w wyniku wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji [ha]	0,00	1,0	UM Szczecin
	Poprawa stanu infrastruktury drogowej	Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych w wyniku wdrożenia *Programu Rewitalizacji* (dróg, chodników) [km]	0,00	4,6	UM Szczecin
	Poprawa stanu infrastruktury mieszkaniowej	Liczba zmodernizowanych/ przebudowanych budynków mieszkalnych w wyniku wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji [szt.]	0,00	40	UM Szczecin

3. Zestawienie planowanych działań

Projekt Zintegrowany składa się z trzech grup działań:

1) w sferze przestrzennej – podniesienie jakości przestrzeni mieszkalnej i publicznej,
2) w sferze gospodarczej – tworzenie warunków do ożywienia gospodarczego rewitalizowanego obszaru,
3) w sferze społecznej – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zapobieganie patologiom społecznym.

Przeprowadzenie działań w tych trzech sferach jest niezbędne do osiągnięcia ostatecznego efektu jakim jest wyprowadzenie obszaru z sytuacji kryzysowej. Równoczesne podwyższenie jakości przestrzeni śródmieścia, rozbudowa infrastruktury społecznej i gospodarczej oraz realizacja programów w celu rozwiązywania problemów społecznych, daje szanse zrównoważonego rozwoju tego obszaru, przywrócenia jego pierwotnej funkcji.

Tabela 6. Projekt Zintegrowany – zestawienie planowanych działań

Lp.	Nazwa podprojektu	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację podprojektu	Oddziaływa-nie na sfery		
				P	G	S
Działania w sferze przestrzenno-technicznej (P) - podniesienie jakości przestrzeni mieszkalnej i publicznej						
1	Modernizacja ulic w centrum	2012-2014	Gmina Miasto Szczecin	**X**	x	
2	Remonty zabytkowych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w ramach Szczecińskiego Funduszu Pożyczkowego	od 2012	Gmina Miasto Szczecin/ Wspólnoty Mieszkaniowe	**X**		x
3	Modernizacja budynków zasobu Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin objętego funduszem remontowym	od 2012	Gmina Miasto Szczecin/ Wspólnoty Mieszkaniowe	**X**		x
4	Zagospodarowanie przedogródków oraz podwórek we wnętrzach kwartałów w ramach Programu „Zielone Podwórka Szczecina”	od 2012	Gmina Miasto Szczecin/ Wspólnoty Mieszkaniowe	**X**		x

Lp.	Nazwa podprojektu	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację podprojektu	Oddziaływa-nie na sfery		
				P	G	S
5	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 5	2013	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 5	**X**		x
6	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 22	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 22	**X**		x
7	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 23	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 23	**X**		x
8	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 2	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 2	**X**		x
9	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 4	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 4	**X**		x
10	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 43	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 43	**X**		x
11	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 44	2013	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 44	**X**		x
12	Rewitalizacja RAZEM – budowa budynku (plomba) przy ul. Królowej Jadwigi 45	2015-2016	Szczecińskie TBS Sp. z o.o.	**X**		x
13	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 46	2013	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 46	**X**		x
14	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 47	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 47	**X**		x
15	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy al. Wojska Polskiego 32	2012	Wspólnota Mieszkaniowa al. Wojska Polskiego 32	**X**		x
16	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: oficyny we wnętrzu kwartału	2012-2014	Szczecińskie TBS Sp. z o.o.	**X**		x
17	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: oficyny mieszkalno-usługowe przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54 i kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 53	2012	TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.	**X**	x	x
18	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 51	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Śląska 51	**X**		x
19	Renowacja budynku przy ul. Więckowskiego 5	2014	TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.	**X**	x	x
20	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 48	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 48	**X**		x
21	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 49	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 49	**X**		x
22	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 51	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 51	**X**		x
23	Rewitalizacja kwartału nr 21: budowa parkingu podziemnego w budynku przy ul. Ks.Bogusława X 47	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	**X**	x	

Lp.	Nazwa podprojektu	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację podprojektu	Oddziaływa-nie na sfery		
				P	G	S
24	Rewitalizacja kwartału nr 21: zagospodarowanie fragmentu wnętrza kwartału	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	**X**	x	x
25	Rewitalizacja kwartału nr 21: renowacja elewacji zabytkowej kamienicy na Deptaku Bogusława ul. Ks. Bogusława X 44	2012	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 44	**X**		x
Działania w sferze gospodarczej (G) – tworzenie warunków do ożywienia gospodarczego						
26	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: adaptacja parterów kamienic mieszkalno – usługowych przy ul. Śląskiej 51, 53 oficyn mieszkalno-usługowych przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54, oficyny usługowej „stajenka" na lokale użytkowe wraz z zagospodarowaniem terenu	2012	TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.	x	**X**	x
27	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
28	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 48 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
29	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 49 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
30	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 50 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
31	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 51 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
32	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 52 na cele usługowe	2012- 2013	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
33	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 91 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
34	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 92 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
35	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 94 na cele usługowe	2012	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.	x	**X**	
36	Rewitalizacja kwartału nr 21: modernizacja kamienic frontowych i oficyn wraz z adaptacją lokali na cele usługowe i społeczne oraz zagospodarowanie wnętrza kwartału	2012-2015	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o./ inwestor prywatny	x	**X**	x
37	„Centrum KOSMOS" – adaptacja i rozbudowa budynku dawnego kina „Kosmos" przy al. Wojska Polskiego 8 na kompleks usługowo-mieszkalny	2012	Inwestorzy prywatni	x	**X**	
38	Centrum Kulturalno-Rozrywkowe „Warzelnia" – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Partyzantów 2	2012	Inwestor prywatny – HOKER S.C.	x	**X**	x
39	Rewitalizacja budynku „Lucynki i Paulinki" przy Al. Wojska Polskiego 18	2012-2013	Inwestor prywatny	x	**X**	x
40	Modernizacja kamienicy przy al. Wojska Polskiego 45	2012	Inwestor prywatny	x	**X**	
41	Modernizacja i przebudowa pomieszczeń winiarni przy ul. Ks. Bogusława X wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń pod organizację pokazów mody i innych wydarzeń kulturalnych	2012-2013	Inwestor prywatny	x	**X**	x

Lp.	Nazwa podprojektu	Termin realizacji	Podmiot odpowiedzialny za realizację podprojektu	Oddziaływa-nie na sfery		
				P	G	S
Działania w sferze społecznej (S) – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zapobieganie patologiom społecznym						
42	Renowacja budynku Polskiego Czerwonego Krzyża przy al. Wojska Polskiego 63 wraz z adaptacją pomieszczeń do nowych funkcji	2012-2013	Polski Czerwony Krzyż ZZO	x		**X**
43	Centrum Kulturalno-Kongresowe – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Stoisława 4	2013	Fundacja 122	x	x	**X**
44	Rewitalizacja RAZEM – Infrastruktura w kwartale nr 23: utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu konsultacyjnego MOPR, utworzenie lokali usługowych, infrastruktury technicznej oraz wykonanie zagospodarowania terenu	2012 – 2014	Szczecińskie TBS Sp. z o.o.	x	x	**X**
45	Rewitalizacja społeczna w obszarze centrum w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	od 2012	Gmina Miasto Szczecin/ MOPR/ Organizacje Pozarządowe			**X**
46	Budowa integracji lokalnej i rewitalizacja społeczna w ramach Programu współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	od 2012	Gmina Miasto Szczecin/ Organizacje Pozarządowe			**X**
47	Obywatelski program rewitalizacji przestrzeni wspólnych „Zielone podwórka Szczecina”	2012-2013	Stowarzyszenie Szczecińska Zielona Alternatywa	x		**X**
48	Tiffany Flower & Cafe – sadyba kultury, sztuki i inicjatyw biznesowych	2012	Inwestor prywatny	x	x	**X**
49	„Nowoczesne Przestrzenie w kamienicy z historią” - modernizacja i adaptacja budynku przy Placu Zwycięstwa 3 (dawny hotel Piast)	2012-2014	Inwestor prywatny	x	x	**X**

4. Opis działań

Podprojekt: **Modernizacja ulic w centrum**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na przebudowie nawierzchni odcinków jezdni i chodników (w tym historycznych nawierzchni chodników z płyt granitowych) wraz z korektą rozwiązań z zakresu ruchu drogowego. Obejmuje obszar położony między ulicami: ul. Piłsudskiego, al. Papieża Jana Pawła II, al. Niepodległości, ul. Krzywoustego, al. Piastów.

Zakres prac:

- nawierzchnie chodników – przełożenie nawierzchni chodników z płyt kamiennych z rozdziałem kostki granitowej, regulacja lub wymiana krawężników drogowych,
- nawierzchnie jezdni – frezowanie istniejącej nawierzchni bitumicznej jezdni, regulacja urządzeń wodnokanalizacyjnych z ułożeniem nowej nawierzchni bitumicznej.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Gmina Miasto Szczecin **–** Zarząd Dróg i Transportu Miejskiego.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego i funkcjonalnego ulic,
- poprawa warunków ruchu i bezpieczeństwa,
- poprawa wizerunku ulic stanowiących część historycznego układu urbanistycznego o wysokich walorach urbanistycznych,

- poprawa jakości zamieszkania.

Termin realizacji: 2012 – 2014

Planowane wydatki: 3 550 000 zł

Źródła finansowania: środki miasta

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści, przedsiębiorcy

Podprojekt: **Remonty zabytkowych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w ramach Szczecińskiego Funduszu Pożyczkowego**

Projekt polega na wdrożeniu Programu Szczecińskiego Funduszu Pożyczkowego, jako wspierającego proces rewitalizacji obszarów kryzysowych w mieście poprzez udzielanie pożyczek ze środków budżetu miasta na realizację prac modernizacyjnych i remontowych budynków stanowiących wielorodzinne budynki mieszkalne objęte ochroną konserwatorską, w tym remont frontowej elewacji budynku wraz z prześwitami bramowymi, remont dachu, wykonanie izolacji przeciwwilgociowej budynku. Pożyczka może być udzielona maksymalnie do 80 proc. Wartości planowanego remontu.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Gmina Miasto Szczecin – Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. (dysponent środków), Wspólnoty Mieszkaniowe (realizator zadania)

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego zabytkowych budynków mieszkalno-użytkowych położonych w reprezentacyjnych przestrzeniach publicznych,
- poprawa jakość zamieszkania poprzez powstrzymanie degradacji technicznej i społecznej budynków i wydłużenie okresu ich trwałości,
- obniżenie kosztów eksploatacji poprzez termomodernizację budynków,
- aktywizacja lokalnej społeczności,
- podniesienie estetyki i funkcjonalności obszaru,
- ochrona wartości historycznych oraz niepowtarzalności przestrzeni miejskiej poprzez utrzymanie i eksponowanie charakterystycznych, wartościowych cech miejskiej zabudowy mieszkalnej i jej kompozycji,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy, szczególnie w obszarze historycznego centrum.

Termin realizacji: od 2012 r.

Planowane wydatki: 1 250 000 zł rocznie

Źródła finansowania: środki miasta, środki Wspólnot Mieszkaniowych

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści, przedsiębiorcy

Podprojekt: **Modernizacja budynków zasobu Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin objętego funduszem remontowym**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na modernizacji budynków Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Miasta objętych funduszem remontowym poprzez wykonanie m. in. remont elewacji, remont dachu, remont klatki schodowej, termomodernizacja budynku, izolacja przeciwwilgociowa.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnoty Mieszkaniowe z udziałem Gminy Miasto Szczecin

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,

- poprawa jakości zamieszkania poprzez powstrzymanie degradacji technicznej budynków zlokalizowanych w historycznej zabudowie śródmiejskiej i wydłużenie okresu ich trwałości,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji poprzez termomodernizację budynków,
- podniesienie estetyki i funkcjonalności obszaru,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Termin realizacji: od 2012 r.

Planowane wydatki: 4 000 000 zł rocznie (udział środków miasta w funduszach remontowych Wspólnot Mieszkaniowych)

Źródła finansowania: środki miasta, środki Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści

Podprojekt: **Zagospodarowanie przedogródków oraz podwórek we wnętrzach kwartałów w ramach Programu „Zielone Podwórka Szczecina"**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenów między budynkami oraz przed budynkami poprzez dofinansowywania z budżetu miasta prac z tym związanych. Obejmuje obszar położony między ulicami: ul. Piłsudskiego, al. Papieża Jana Pawła II, al. Niepodległości, ul. Krzywoustego, al. Piastów.
Zakres prac:

- wykonanie nasadzeń zieleni,
- postawianie ławek i innych elementów małej architektury,
- budowa lokalnych placów zabaw,
- budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej,
- budowa nowych nawierzchni, drenażu terenu, wykonanie odpływów wód gruntowych – w celu budowy lokalnych parkingów.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Gmina Miasto Szczecin, Wspólnoty Mieszkaniowe (realizator zadania).

Oczekiwane rezultaty:

- polepszenie wizerunku miasta poprzez poprawę estetyki i funkcjonalności otoczenia budynków,
- pobudzenie aktywności mieszkańców oraz ich integracja w zakresie dbałości o otoczenie,
- zwiększenie komfortu życia mieszkańców,
- poprawa bezpieczeństwa,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście.

Termin realizacji: od 2012

Planowane wydatki: 300 000 zł rocznie

Źródła finansowania: środki miasta, środki Wspólnot Mieszkaniowych

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 5**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej i prześwitu bramowego w XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Bohaterów Getta Warszawskiego 5

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- obniżenie kosztów eksploatacji,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Bohaterów Getta Warszawskiego,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2013

Planowane wydatki: 300 766 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 22**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej, dachu i prześwitu bramowego oraz ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Bohaterów Getta Warszawskiego 22

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Bohaterów Getta Warszawskiego,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 498 306 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 23**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej, klatki schodowej i prześwitu bramowego oraz ociepleniu ścian zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Bohaterów Getta Warszawskiego 23

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Bohaterów Getta Warszawskiego,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 515 600 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 2**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej i ociepleniu ścian zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 2

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 381 828 zł

Źródła finansowania: środki Wspólnoty Mieszkaniowej, środki inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 4**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej i prześwitu bramowego, wymianie pionów i poziomów kanalizacyjnych i ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 4

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 389 696 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 43**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej i ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 43

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 898 840 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 44**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej, dachu, klatki schodowej i prześwitu bramowego oraz ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej i bocznej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 44

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej i bocznej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2013

Planowane wydatki: 706 346 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: budowa budynku (plomba) przy ul. Królowej Jadwigi 45**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na uzupełnieniu ciągu pierzei XIX-wiecznych kamienic poprzez budowę nowego budynku, tzw. plomby wraz z budową przyłączy do budynku.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa ładu przestrzennego poprzez zagospodarowanie zdewastowanego terenu,
- wzrost liczby nowych lokali mieszkalnych i usługowych,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2015 – 2016

Planowane wydatki: 3 581 694 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., kredyt bankowy

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 46**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej i ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej i bocznej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 46

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej i bocznej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2013

Planowane wydatki: 499 756 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 47**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej, dachu i ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej i bocznej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Królowej Jadwigi 47

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ulicy Królowej Jadwigi,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 662 144 zł

Źródła finansowania: środki Wspólnoty Mieszkaniowej, środki inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy al. Wojska Polskiego 32**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wykonaniu remontu elewacji frontowej, dachu i ociepleniu ściany zewnętrznej tylnej XIX-wiecznej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy al. Wojska Polskiego 32

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji budynku poprzez wykonanie ocieplenia ściany zewnętrznej tylnej,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej alei Wojska Polskiego,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynek,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 418 729 zł

Źródła finansowania: środki Wspólnoty Mieszkaniowej, środki inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: oficyny we wnętrzu kwartału**

Opis projektu: W ramach podprojektu w budynkach oficynowych zlokalizowanych wewnątrz kwartału planuje się przeprowadzenie koniecznych wyburzeń i przekształceń, rozbudowę i modernizację a także budowę nowego budynku oficynowego, spinającego wewnętrzną zabudowę. Obok realizacji nowych części budynków (poprzez rozbudowę lub budowę nowego budynku), projekt obejmuje renowację części wspólnych budynków istniejących, w tym także likwidację ogrzewania piecowego, wymianę instalacji wewnętrznych, podniesienie efektywności energetycznej budynku poprzez kompleksowe działania □n□□s graniczna□h□ne polegające min. na wykonaniu ocieplenia ścian zewnętrznych, wymianie stolarki okiennej. W ramach podprojektu przewiduje się wykonanie izolacji przeciwwilgociowej budynków. W ramach podprojektu planowane są także działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu ze względu na wiek, niepełnosprawność oraz trudną sytuację rodzinną, np. kobiety zagrożone przemocą w rodzinie, matki samotnie wychowujące dzieci. 21 lokali mieszkalnych planuje się przeznaczyć na mieszkania chronione, w tym 19 mieszkań planuje się przystosować dla osób starszych i niepełnosprawnych z opieką dochodzącą we współpracy z Gminą Miasto Szczecin, jedno mieszkanie planuje się przeznaczyć dla dzieci opuszczających dom dziecka, jedno mieszkanie dla osób wymagających wsparcia doraźnego. Inwestycja powiązana jest ściśle z podprojektem Rewitalizacja RAZEM – Infrastruktura w kwartale nr 23 oraz z budynkiem plombowym przy ul. Królowej Jadwigi 45 planowanym do realizacji w latach kolejnych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Gmina Miasto Szczecin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynków a tym samym obniżenie kosztów ponoszonych na remonty bieżące i eksploatację,
- poprawa standardu, funkcjonalności lokali mieszkalnych i jakości zamieszkania,
- zapobieganie wykluczeniu z tytułu wieku, niepełnosprawności poprzez utworzenie mieszkań dla osób starszych i niepełnosprawnych,
- wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ochrona środowiska oraz obniżenie kosztów eksploatacji poprzez wykonanie zmniejszenie zużycia energii (ocieplenie ścian zewnętrznych) oraz likwidację ogrzewania węglowego,
- podniesienie estetyki, atrakcyjności gospodarczej i funkcjonalności obszaru,
- pobudzenie aktywności mieszkańców i ich integracja w zakresie dbałości o budynki oraz otoczenie,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012 – 2014

Planowane wydatki: 3 266 670 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, osoby starsze, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Podprojekt: **Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: oficyny mieszkalno-usługowe przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54 i kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 53**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na kompleksowej renowacji pięciu budynków mieszkalnych, polegającej na termomodernizacji, przebudowie, rozbudowie, nadbudowie i adaptacji w celu nadania im współczesnych standardów techniczno-użytkowych, zmiany funkcji pomieszczeń na parterze z mieszkalnej na usługową, zmiany układu funkcjonalnego lokali mieszkalnych oraz w celu stworzenia dodatkowej powierzchni użytkowej z funkcją mieszkalną i usługową.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa jakość zamieszkania poprzez powstrzymanie degradacji technicznej i społecznej budynków zlokalizowanych w historycznej zabudowie śródmiejskiej i wydłużenie okresu ich trwałości,
- ochrona środowiska oraz obniżenie zużycia energii poprzez termomodernizację budynków oraz likwidację ogrzewania piecowego charakteryzującego się niską sprawnością i emitującego szkodliwe zanieczyszczenia,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 40 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 2 241 246 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 51**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji części wspólnych zabytkowego budynku, adaptacji poddasza na mieszkania oraz mieszkań w parterze na lokale użytkowe, przebudowie i modernizacji mieszkań oraz termomodernizacji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Śląskiej 51

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa jakość zamieszkania poprzez powstrzymanie degradacji technicznej i społecznej budynku zlokalizowanego w historycznej zabudowie śródmiejskiej i wydłużenie okresu jego trwałości,
- ochrona środowiska oraz obniżenie zużycia energii poprzez termomodernizację budynku oraz likwidację ogrzewania piecowego charakteryzującego się niską sprawnością i emitującego szkodliwe zanieczyszczenia,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 40 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 1 287 461 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Renowacja budynku przy ul. Więckowskiego 5**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji części wspólnych zabytkowego budynku, polegającej na przebudowie, nadbudowie i adaptacji w celu nadania mu współczesnych standardów techniczno-użytkowych, zmiany funkcji pomieszczeń na parterze z mieszkalnej na usługową oraz adaptacji nieużytkowej części poddasza w celu stworzenia dodatkowej powierzchni użytkowej z funkcją mieszkalną. Zadanie obejmuje również zagospodarowanie terenu z dojazdami, miejscami postojowymi, zielenią, placem zabaw oraz uzbrojeniem podziemnym.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa jakość zamieszkania poprzez powstrzymanie degradacji technicznej i społecznej budynku zlokalizowanego w historycznej zabudowie śródmiejskiej i wydłużenie okresu jego trwałości,
- poprawa ładu przestrzennego poprzez zagospodarowanie zdewastowanego terenu,
- poprawa estetyki, atrakcyjności gospodarczej i funkcjonalności przestrzeni,
- wzrost liczby nowych lokali usługowych,

- wzrost zatrudnienia na obszarze,
- ochrona środowiska oraz obniżenie zużycia energii poprzez likwidację ogrzewania piecowego charakteryzującego się niską sprawnością i emitującego szkodliwe zanieczyszczenia,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście.

Termin realizacji: 2014

Planowane wydatki: 5 400 000 zł

Źródła finansowania: środki inicjatywy JESSICA, środki Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 48**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji części wspólnych zabytkowej kamienicy, w tym m. in. remont elewacji i klatki schodowej oraz wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X 48

Oczekiwane rezultaty:
- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 4 776 420 zł

Źródła finansowania: środki Wspólnoty Mieszkaniowej, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 49**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji części wspólnych zabytkowej kamienicy, w tym m. in. remont elewacji i klatki schodowej oraz wymiana instalacji wewnętrznych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X 49

Oczekiwane rezultaty:
- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,

- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 4 230 238 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 51**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji części wspólnych zabytkowej kamienicy, w tym m. in. remont elewacji i klatki schodowej oraz wymiana instalacji wewnętrznych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X 51

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 2 533 953 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Wspólnoty Mieszkaniowej

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: budowa parkingu podziemnego w budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na przebudowie podziemia kamienicy w celu wygenerowania nowych przestrzeni na potrzeby parkingu podziemnego.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa atrakcyjności gospodarczej i funkcjonalności obszaru,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w centrum,
- poprawa bezpieczeństwa,

- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 3 241 181 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o., środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: zagospodarowanie fragmentu wnętrza kwartału**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na przebudowie i rozbudowie budynku trafostacji, zagospodarowaniu części wnętrza kwartału, wykonaniu prac elektrycznych oraz wykonaniu „małej architektury".

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:
- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- poprawa estetyki, atrakcyjności gospodarczej i funkcjonalności obszaru,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 530 466 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: Renowacja elewacji zabytkowej kamienicy na Deptaku Bogusława przy ul. Ks. Bogusława X 44**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji elewacji zabytkowej kamienicy.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Ks. Bogusława X 44

Oczekiwane rezultaty:
- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa jakość zamieszkania,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 500 000 zł

Źródła finansowania: środki Wspólnoty Mieszkaniowej, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści

Podprojekt: **Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: adaptacja parterów kamienic mieszkalno-usługowych przy ul. Śląskiej 51, 53 oficyn mieszkalno-usługowych przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54, oficyny usługowej „stajenka" na lokale użytkowe wraz z zagospodarowaniem terenu**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na kompleksowej renowacji budynku niemieszkalnego (stajenka) i przystosowaniu do funkcji usługowych, przebudowie i rozbudowie istniejących lokali usługowych, adaptacji pomieszczeń w parterach budynków oraz części piwnic na lokale użytkowe, wykonaniu dobudowy do budynku w celu powiększenia powierzchni użytkowej dla projektowanych lokali usługowych, wykonaniu przyłączy wod.-kan., cieplnych i gazu do budynków, zagospodarowaniu terenu we wnętrzu kwartału (dojazdy, chodniki, miejsca postojowe, zieleń, place zabaw), wykonaniu murków wokół zieleńca.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa ładu przestrzennego poprzez zagospodarowanie zdewastowanego terenu,
- poprawa estetyki, atrakcyjności gospodarczej i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- utworzenie nowych lokali usługowych,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 40 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 2 263 925 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 2 072 847 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 48 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:
- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 404 465 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 49 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:
- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia na obszarze,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 800 515 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 50 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 357 745 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o., środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 51 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 927 637 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 52 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012 – 2013

Planowane wydatki: 959 840 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o., środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 91 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 968 346 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o., środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 92 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 487 193 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 94 na cele usługowe**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacji parteru i piwnic budynku przeznaczonych na cele usługowe oraz adaptacji pomieszczeń na wyższych piętrach z przeznaczeniem na biura.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa warunków życia mieszkańców.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 531 752 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja kwartału nr 21: modernizacja kamienic frontowych i oficyn wraz z adaptacją lokali na cele usługowe i społeczne oraz zagospodarowanie wnętrza kwartału**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na modernizacji zabytkowych kamienic frontowych i oficyn z przeznaczeniem na lokale użytkowe (partery i I piętra) oraz mieszkalne (II i III piętra, strychy) wraz z zagospodarowaniem terenu i budową parkingu podziemnego.

W budynku przy ul. Śląskiej 47 planowane jest utworzeniu Śródmiejskiego Centrum Kultury tj. oddanie obiektu w użytkowanie artystom, społecznikom i organizacjom pozarządowym. Działalność lokalu gastronomicznego ze sceną ma zapewnić finansowanie działalności Centrum. Dodatkowy przychód stanowić będą organizowane wystawy i pokazy sztuki młodych adeptów i dobrze znanych artystów. W tym celu zostaną wydzielone stosowne pomieszczenia z przeznaczeniem na organizowanie wernisaży i pokazów oraz zaadoptowane zostanie patio umożliwiające organizowanie wystaw poza budynkiem. Pozostałe lokale w parterach i na piętrach oficyn będą obwarowane wymogiem prowadzenia działalności związanej z kulturą. W ramach działalności Centrum będzie także organizowanie oraz realizacja programów edukacyjnych dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Alternatywnie dopuszcza się możliwość przeznaczenia budynku w całości na funkcje usługowe, np. biurowe.

Budynki przy ul. Śląskiej 46 i Obrońców Stalingradu 12, 13 przeznaczone są na funkcje usługowe, np. hotel, lokale biurowe, dom towarowy, lokale gastronomiczne itp.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o., inwestorzy prywatni

Oczekiwane rezultaty:

- nadanie nowej jakości funkcjonalnej obszarowi,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa jakości zamieszkania,
- poprawa stanu technicznego budynków,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- aktywizacja i integracja społeczna mieszkańców,
- wzrost oferty kulturalnej obszaru i miasta,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w centrum,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 21 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012 – 2015

Planowane wydatki: 180 000 000 zł

Źródła finansowania: środki Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego Sp. z o.o., środki inicjatywy JESSICA, środki inwestorów prywatnych, stowarzyszeń, instytucji

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, artyści, instytucje kultury, organizacje, stowarzyszenia

Podprojekt: **„Centrum KOSMOS" – adaptacja i rozbudowa budynku dawnego kina „Kosmos" przy al. Wojska Polskiego 8 na kompleks usługowo-mieszkalny**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na stworzeniu kompleksu handlowo-usługowo-biurowo-apartamentowego poprzez dobudowę do istniejącego budynku nowej części dochodzącej □n□□s gran do alei Wojska Polskiego oraz budowę parkingu.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestorzy prywatni

Oczekiwane rezultaty:

- wzrost atrakcyjności gospodarczej obszaru,
- poprawa jakości zamieszkania,
- poprawa stanu technicznego budynku,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- zwiększenie liczby miejsc parkingowych w centrum,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 35 000 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestorów prywatnych, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Centrum Kulturalno-Rozrywkowe „Warzelnia" – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Partyzantów 2**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na remoncie elewacji zabytkowego budynku, przebudowie wejścia do budynku (powrót do układu historycznego), dostosowaniu budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, zagospodarowaniu patio, adaptacji piwnic, parteru i poddasza dla nowych potrzeb, budowie windy, wymianie wszystkich instalacji. Po przebudowie w budynku będzie się mieścić: scena kabaretowo-koncertowa na bazie istniejącej Sali balowej, klub muzyczny, profesjonalna sala prób dla zespołów muzycznych, sale fitness dla kobiet oraz mini browar nawiązujący do tradycji i historii Szczecina – produkcja i konsumpcja piw smakowych niepasteryzowanych (na podstawie starych receptur) z częścią pokazową, udostępnioną zwiedzającym oraz częścią ekspozycyjną (historyczne eksponaty związane z produkcją piwa w Szczecinie).

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- wzrost oferty kulturalno-rozrywkowej obszaru i miasta,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 11 514 612 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki inwestora prywatnego

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, turyści

Podprojekt: **Rewitalizacja budynku „Lucynki i Paulinki" przy al. Wojska Polskiego 18**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na przebudowie i rozbudowie budynku usługowo-handlowego, położonego przy al. Wojska Polskiego 18, dawnej znanego pod nazwa „Lucynka i Paulinka". W budynku oprócz funkcji handlowo-usługowej prowadzona będzie działalność społeczna, np. nowoczesne centrum biblioteczne.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa stanu zagospodarowania przestrzennego,
- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- poprawa bezpieczeństwa,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej obszaru,
- wzrost oferty kulturalnej obszaru i miasta.

Termin realizacji: 2012 – 2013

Planowane wydatki: 6 500 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestora prywatnego, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, dzieci, młodzież

Podprojekt: **Modernizacja kamienicy przy al. Wojska Polskiego 45**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na dokończeniu modernizacji budynku przy al. Wojska Polskiego 45 z przeznaczeniem na lokale biurowe. Zakres modernizacji obejmuje remont kondygnacji piwnicznej, klatki schodowej, docieplenie stropodachu, przebudowę poddasza. W budynku oprócz funkcji usługowej prowadzona będzie działalność społeczna i/lub edukacyjna, np. szkoła językowa.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- poprawa bezpieczeństwa,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej obszaru.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 5 500 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestora prywatnego, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Modernizacja i przebudowa pomieszczeń winiarni przy ul. Ks. Bogusława X wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń pod organizację pokazów mody i innych wydarzeń kulturalnych**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na modernizacji i przebudowie Winiarni Valentino przy ul. Ks. Bogusława X wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń pod organizację pokazów mody i innych wydarzeń kulturalnych, eventów, szkoleń, konferencji, przyjęć, wieczorów z muzyką. W ramach inwestycji wykonana zostanie rozbudowa sal bankietowych wraz z wyposażeniem w sprzęt multimedialny, oświetlenie i nagłośnienie sceniczne oraz budowa i modernizacja pomieszczeń kuchennych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej obszaru,
- wzrost oferty kulturalnej i rozrywkowej obszaru i miasta.

Termin realizacji: 2012 – 2013

Planowane wydatki: 2 460 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestora prywatnego, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści

Podprojekt: **Renowacja budynku Polskiego Czerwonego Krzyża przy al. Wojska Polskiego 63 wraz z adaptacją pomieszczeń do nowych funkcji**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na remoncie elewacji frontowej i tylnej zabytkowego budynku, wymianie stolarki okiennej, adaptacji pomieszczeń piwnicznych wraz z wykonaniem niezależnego wejścia z poziomu ulicy Piłsudskiego. Po adaptacji w pomieszczeniach tych uruchomiona zostanie placówka dziennego pobytu dla osób starszych, której głównym celem będzie aktywizacja tej zagrożonej wykluczeniem grupy mieszkańców. Osoby starsze będą mogły być dziadkami/babciami dzieci z funkcjonującej w budynku PCK placówki wsparcia dziennego dla dzieci WESOŁA CHATKA (świetlica środowiskowa). Część budynku jest i będzie wynajmowana w celu pozyskiwania środków na pokrycie kosztów działalności PCK oraz bieżących kosztów utrzymania budynku. Plany modernizacyjne PCK obejmują adaptację części pomieszczeń na IV piętrze na lokale biurowe dla organizacji pozarządowych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Polski Czerwony Krzyż Zachodniopomorski Zarząd Okręgowy

Oczekiwane rezultaty:
- wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – uzupełnienie działań i polityki władz miasta w sprawach związanych z pomocą społeczną,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa stanu technicznego budynku,
- poprawa estetyki i atrakcyjności alei Wojska Polskiego,
- ochrona środowiska poprzez wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych budynku,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Termin realizacji: 2012 – 2013

Planowane wydatki: 2 000 000 zł

Źródła finansowania: środki Polskiego Czerwonego Krzyża ZZO, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, osoby starsze, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Podprojekt: **Centrum Kulturalno-Kongresowe – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Stoisława 4**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na renowacja zabytkowego budynku z przeznaczeniom na Międzynarodowe Centrum Kulturalno-Kongresowe, którego celem będzie działalność na rzecz aktywności kulturalnej, społecznej i edukacyjnej mieszkańców Szczecina, przyczyniając się do likwidacji istotnych problemów społecznych na obszarze. Odrestaurowany budynek ma być miejscem wymiany kulturalno-społecznej we wszystkich grupach wiekowych prowadzącym do zintensyfikowana i utrwalenia pozytywnych i kreatywnych działań w celu stopniowego usuwania

przyczyn degradacji, doprowadzenia do poprawy jakości życia lokalnej wspólnoty i rozwoju społeczno-gospodarczego. Celem projektu jest inicjowanie, prowadzenie, rozwijanie oraz wspieranie działalności na rzecz ochrony praw i wolności człowieka i obywatela, ochrony życia, rodziny, pomocy i profilaktyki społecznej, wyrównywania szans, znoszenia barier społecznych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, popularyzacja idei dialogu/mediacji rodzinnej i społecznej, organizacja imprez, seminariów i festiwali, edukacja pozaszkolna i inne. Budynek będzie wykorzystany do celów kulturalno-edukacyjnych o charakterze społecznym i komercyjnym, w ramach których planowane jest stworzenie Sali kongresowo-koncertowej, kawiarni, biblioteki/czytelni, częściowa adaptacja budynku na usługi hotelowe, pomieszczenia biurowe, działania edukacyjne. W ramach zadania wykonana zostanie: modernizacja Sali kongresowo-widokowej, modernizacja i wyposażenie pracowni stanowiących bazę lokalową na rzecz działań edukacyjnych, przygotowanie projektowe i wyposażenie kawiarni, przygotowanie projektowe i wyposażenie biblioteki/czytelni, modernizacja i wyposażenie powierzchni biurowych, przygotowanie projektowe i wyposażenie bazy noclegowej, przygotowanie projektowe i wyposażenie zaplecza kuchennego i sanitarnego.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Fundacja 122, mieszkańcy

Oczekiwane rezultaty:

- wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- ożywienie społeczne i kulturalne obszaru,
- zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży,
- aktywizacja kobiet niepracujących wychowujących dzieci,
- wzrost oferty artystyczno-kulturalno-edukacyjnej w mieście,
- poprawa jakości życia mieszkańców,
- poprawa stanu zagospodarowania terenu,
- poprawa stanu technicznego budynku,
- wzrost zatrudnienia,
- poprawa estetyki i atrakcyjności gospodarczej obszaru i miasta,
- przywrócenie walorów historycznej zabudowy w centrum.

Termin realizacji: 2013

Planowane wydatki: 6 821 732 zł

Źródła finansowania: środki Fundacji 122, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, dzieci, młodzież, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Podprojekt: **Rewitalizacja RAZEM – Infrastruktura w kwartale nr 23: utworzenie świetlicy środowiskowej, punktu konsultacyjnego MOPR, utworzenie lokali usługowych, infrastruktury technicznej oraz wykonanie zagospodarowania terenu**

Opis projektu: W ramach podprojektu planuje się utworzenie terenów rekreacyjnych – zielonych podwórek, w tym wprowadzenie małej architektury, zieleni niskiej i wysokiej, budowę chodników i ciągu pieszego, budowę placu zabaw dla dzieci, stworzenie miejsca integracji mieszkańców, budowę przedogródków przynależnych do części mieszkań parterowych oraz wykonanie infrastruktury technicznej i oświetlenia terenu. Wykonane zostaną zbiorniki na wodę deszczową, zamknięte komory śmietnikowe oraz miejsca do gromadzenia odpadów na surowce wtórne. Projekt obejmuje konieczne wyburzenia budynków, które stanowić będą etap przygotowawczy placu budowy pod infrastrukturę i zagospodarowanie terenu. We wnętrzu kwartału utworzony zostanie ciąg pieszy, będący wewnętrznym pasażem usługowym, którego celem jest ożywienie wnętrza kwartału i wykształcenie miejsca integracji mieszkańców oraz pobudzenie rozwoju gospodarczego tego obszaru, w tym obecnie nieatrakcyjnego ciągu ul. Królowej Jadwigi i „ściany płaczu”. Część mieszkań parterowych

oraz I-kondygnacyjne budynki oficynowe również przekształcone będą na lokale usługowe. Dodatkowo w parterach dwóch budynków wielorodzinnych planuje się utworzenie pomieszczeń spełniających funkcje społeczne, tj. świetlicy integrującej i aktywizującej mieszkańców tego obszaru w szczególności osoby starsze i dzieci, a także punktu konsultacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie dla mieszkańców oraz w miarę zgłoszenia potrzeb także siedzib organizacji pozarządowych. Inwestycja powiązana jest z podprojektem Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w Kwartale nr 23 oraz z budową budynku plombowego przy ul. Królowej Jadwigi 45, planowanym do realizacji w latach kolejnych.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., Gmina Miasto Szczecin, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Wspólnoty Mieszkaniowe

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu zagospodarowania wnętrza kwartału,
- poprawa standardu i jakości życia mieszkańców,
- powstrzymanie fizycznej degradacji przywrócenie walorów historycznej śródmiejskiej zabudowy,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności gospodarczej ciągu al. Wojska Polskiego, ul. Bohaterów Getta Warszawskiego, ul. Królowej Jadwigi,
- stworzenie warunków dla aktywizacji i integracji mieszkańców
- ochrona środowiska poprzez zastosowanie rozwiązań proekologicznych (oszczędność energii, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń)
- poprawa bezpieczeństwa poprzez wykonanie instalacji monitorujących.

Podprojekt realizowany będzie w ramach kompleksowej rewitalizacji kwartału nr 23 i wpłynie na poprawę atrakcyjności zamieszkania i inwestowania w centrum miasta poprzez wzrost jego estetyki oraz kompleksowe działania rewitalizacyjne w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Termin realizacji: 2012 –2014

Planowane wydatki: 5 529 132 zł

Źródła finansowania: dotacja z RPO WZ, środki Szczecińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., środki miasta.

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, przedsiębiorcy

Podprojekt: **Rewitalizacja społeczna w obszarze centrum w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**

Opis projektu: W ramach wdrażania i realizowania tzw. projektów realizacyjnych „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2015" (uchwała Rady Miasta Szczecin z dnia 18 grudnia 2008 roku) uwzględnione będzie oddziaływanie i znaczenie tych projektów dla obszaru rewitalizacji centrum. Będzie to kontynuacja i wzmocnienie dotychczasowych działań realizowanych w tym obszarze. Zadania adresowane do mieszkańców obszaru rewitalizacji będą odrębnie wskazane i opisane w rocznym planie działań w ramach projektów realizacyjnych „Strategii" (wykaz działań dla obszaru). Dotychczasowe działania w dużej części realizowane są przez podmioty pozarządowe wyłonione w procedurach konkursowych. Po utworzeniu infrastruktury w kwartale nr 23 (mieszkania chronione, świetlica środowiskowa i punkt konsultacyjny MOPR) realizowany będzie pilotażowy *Program mieszkań chronionych* wraz ze *Społecznym programem wsparcia dziennego*.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Gmina Miasto Szczecin – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie Rejonowy Ośrodek Pomocy Rodzinie „Śródmieście", organizacje pożytku publicznego wyłonione w procedurach konkursowych.

Oczekiwane rezultaty:

- integracja ze środowiskiem osób zamieszkałych na obszarze ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na marginalizację ze względu na wiek, przewlekłe choroby i niepełnosprawność,
- wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym świadczenie poradnictwa, informowanie o uprawnieniach i możliwościach uzyskania pomocy w trudnej sytuacji życiowej,
- aktywizacja środowiska lokalnego poprzez organizację i wspieranie działań samopomocowych, budowanie partnerstwa instytucji, osób i organizacji dla diagnozowania i rozwiązywania lokalnych problemów,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ubóstwu i wykluczeniu społecznemu,
- profilaktyka w zakresie uzależnień poprzez aktywizację różnych grup wiekowych i promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień,
- poprawa jakości życia mieszkańców.

Termin realizacji: od 2012 r.

Planowane wydatki: 400 000 zł rocznie

Źródła finansowania: środki miasta

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym

Podprojekt: **Budowa integracji lokalnej i rewitalizacja społeczna w ramach Programu współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego**

Opis projektu: Zadanie polega na wsparciu podjętych działań społecznych, mających na celu przeciwdziałanie marginalizacji, ograniczenie patologii społecznych oraz budowanie integracji lokalnej mieszkańców obszaru projektu zintegrowanego, obejmującego kwartały śródmieścia. Działania prowadzone będą przez organizacje pożytku publicznego.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Gmina Miasto Szczecin, organizacje pożytku publicznego wyłonione w procedurach konkursowych.

Oczekiwane rezultaty:

- integracja społeczna osób zamieszkałych na obszarze śródmieścia i ożywienie więzi społecznych ze szczególnym uwzględnieniem osób narażonych na marginalizację ze względu na wiek, przewlekłe choroby i niepełnosprawność,
- wzrost integracji mieszkańców i poczucia tożsamości lokalnej,
- aktywizacja społeczeństwa lokalnego poprzez organizację i wsparcie działań samopomocowych, budowanie partnerstwa instytucji, osób i organizacji dla diagnozowania i rozwiązywania lokalnych problemów,
- otwarcie się społeczności lokalnych na działania w sferze kultury, zwiększenie uczestnictwa w tych działaniach, budowanie postaw kreatywnych,
- aktywizacja ekonomiczna mieszkańców,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców i poczucia odpowiedzialności za wspólną przestrzeń,
- wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym świadczenie poradnictwa, informowanie o uprawnieniach i możliwościach uzyskania pomocy w trudnej sytuacji życiowej,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ubóstwu i wykluczeniu społecznemu,
- profilaktyka w zakresie uzależnień poprzez aktywizację różnych grup wiekowych i promowanie zdrowego stylu życia wolnego od uzależnień,

- zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży.

Termin realizacji: od 2012 r.

Planowane wydatki: 40 000 zł rocznie

Źródła finansowania: środki miasta

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, młodzież, dzieci

Podprojekt: **Obywatelski program rewitalizacji przestrzeni wspólnych „Zielone podwórka Szczecina"**

Opis projektu: Przedsięwzięcie przewiduje szereg różnorodnych i zarazem kompleksowych działań angażujących mieszkańców, w tym:

- organizacja szkoleń (warsztatów) dla opiekunów zielonych podwórek przy współpracy z naukowcami i □n. oraz dyżury specjalistów (przykłady szkoleń: „Jak założyć i utrzymać zieleniec", „Bezpieczeństwo i margines społeczny –jak uniknąć zniszczeń", „Ekologia na podwórku itp.").
- opracowanie i wytyczenie tras turystycznych oraz wydanie mapek-przewodników np.: Piękne kamienice i zielone podwórka starego Szczecina lub Zielone podwórka Szczecina – trasy przeznaczona dla turystów, jak i samych mieszkańców miasta;
- opracowanie procedury nadawania Certyfikatów „Zielone □n□□s gr" i „Zielony kącik";
- organizacja prezentacji małych form artystycznych na podwórkach: koncerty, przedstawienia, pokazy, występy, również jako element kampanii Szczecin Europejską Stolicą Kultury 2016;
- opracowanie i wydanie poradnika (w formie broszury) dla opiekuna zieleńca miejskiego pt. Jak założyć i utrzymać zieleń wokół budynku wielorodzinnego w mieście;
- utworzenie i utrzymanie internetowego portalu informacyjnego – z galeriami zdjęć, artykułami, aktualnościami o wydarzeniach związanych z podwórkami w Szczecinie i innych miastach;
- organizacja spotkań integracyjnych dla opiekunów zielonych podwórek (integracja mieszkańców, dobre przykłady zagospodarowania, wzajemna pomoc, szkolenia itp.), w tym coroczny Festiwal Zielonych Podwórek;
- organizacja wycieczek, wyjazdów edukacyjnych i krajoznawczych do miast znanych z pięknych podwórek, do ogrodów botanicznych, słynnych parków, palmiarni itp., w ramach których przewiduje się spotkania i warsztaty oraz wymianę doświadczeń;
- ekologizacja podwórek – wdrożenie akcji segregacji odpadów U ŹRÓDŁA, czyli w mieszkaniach i na podwórkach. Akcje skierowane na zmiany □n□□s graniczna□ na podwórzach;
- organizacja pomocy finansowej na zieleń i małą architekturę dla uczestników Obywatelskiego programu rewitalizacji „Zielone podwórka Szczecina". Utworzenie funduszu, opracowanie procedur i regulaminu dotacji, itd.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: Stowarzyszenie „Szczecińska Zielona Alternatywa", Wspólnoty Mieszkaniowe, zarządcy nieruchomości, mieszkańcy, uczelnie wyższe, rady osiedli, Gmina Miasto Szczecin

Oczekiwane rezultaty:

- rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez szeroki udział mieszkańców w procesie rewitalizacji podwórek,
- wzrost integracji mieszkańców i poczucia tożsamości lokalnej,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- ochrona środowiska,
- poprawa bezpieczeństwa,
- podniesienie estetyki i atrakcyjności przestrzeni publicznej,

- poprawa jakość zamieszkania,
- zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście.

Termin realizacji: 2012 – 2013

Planowane wydatki: ok. 300 000 zł rocznie

Źródła finansowania: środki pozyskane przez Stowarzyszenie „Szczecińska Zielona Alternatywa"

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, młodzież, dzieci

Podprojekt: **Tiffany Flower & Cafe – sadyba kultury, sztuki i inicjatyw biznesowych**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na wprowadzeniu zmian wewnątrz restauracjo-kawiarni w celu poszerzenia działalności o działania i akcje z zakresu wspierania i inicjowania wydarzeń kulturalnych, promocji tradycji miasta, budowania i umacniania więzi mieszkańców, krzewienia sztuki użytkowej, podejmowania działań służących rozwojowi przedsiębiorczości. W ramach zmiany formy funkcjonowania planowane są następujące działania: organizacja koncertów muzycznych, organizacja wystaw malarstwa, grafiki, litografii, rzeźby, organizacja „Paryskich Wieczorów", organizacja spotkań z miejskimi przewodnikami przedstawiającymi w niekonwencjonalny sposób historię, ogłoszenie konkursu fotograficznego dla mieszkańców Szczecina, organizacja wystawy starych i teraźniejszych fotografii miejsc i zakątków Szczecina, organizacja pokazów mody, organizacja pokazów i warsztatów florystycznych, organizacja cyklicznych spotkań z młodymi, ambitnymi przedsiębiorcami w celu wymiany doświadczeń, wsparcia merytorycznego w budowaniu ich biznesu, stała współpraca i wsparcie działalności Północnej Izby Gospodarczej poprzez wspólnie organizowane inicjatywy w postaci spotkań, warsztatów, szkoleń, itp.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni,
- budowa tożsamości i więzi mieszkańców,
- promocja tradycji i kultury miasta,
- aktywizacja środowiska lokalnego poprzez organizację i wspieranie działań kulturalnych,
- budowanie partnerstwa instytucji, osób i organizacji dla rozwoju przedsiębiorczości,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej obszaru,
- wzrost oferty kulturalnej i rozrywkowej obszaru i miasta.

Termin realizacji: 2012

Planowane wydatki: 2 808 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestora prywatnego, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, artyści

Podprojekt: **„Nowoczesne Przestrzenie w kamienicy z historią" – modernizacja i adaptacja budynku przy Placu Zwycięstwa 3 (dawny hotel Piast)**

Opis projektu: Przedsięwzięcie polega na modernizacja i adaptacja historycznego budynku przy Placu Zwycięstwa 3 na cele apart-hotelu, które będą dedykowane studentom zagranicznym oraz ekspertom i specjalistom zagranicznym przebywającym czasowo w mieście w związku z nowymi inwestycjami. W budynku dodatkowo prowadzona będzie działalności społeczna typu Instytut Kultury Skandynawskiej, „Open-Library" – strefa wymiany książek otwarta dla wszystkich, organizacja imprez kulturalnych: wernisaże, imprezy muzyczne, dyskusje, odczyty, mające na celu promocję wielokulturowości Unii Europejskiej.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu: inwestor prywatny

Oczekiwane rezultaty:

- poprawa stanu technicznego budynku,
- ochrona środowiska i obniżenie kosztów eksploatacji budynku,
- poprawa estetyki, atrakcyjności i funkcjonalności przestrzeni publicznej,
- poprawa bezpieczeństwa,
- wzrost atrakcyjności gospodarczej i społecznej obszaru,
- wzrost oferty kulturalno-rozrywkowej obszaru i miasta.

Termin realizacji: 2012 – 2014

Planowane wydatki: 14 760 000 zł

Źródła finansowania: środki inwestora prywatnego, środki Inicjatywy JESSICA

Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy, przedsiębiorcy, turyści, artyści, dzieci, młodzież

5. Plan finansowy działań rewitalizacyjnych w obszarze Projektu Zintegrowanego

Tabela 7. Przedstawia szacowane koszty Projektu Zintegrowanego w podziale na sfery oddziaływania oraz podprojekty. Koszty realizacji podprojektów określali ?n??s graniczna. Ukazane dofinansowanie zewnętrzne obejmuje udział środków RPO WZ dla działań planowanych z dotacją. Dla przedsięwzięć planowanych do realizacji ze wsparciem instrumentów Inicjatywy JESSICA podano łączny koszt realizacji podprojektów.

Tabela 7. Zestawienie wydatków

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
Działania w sferze przestrzenno-technicznej – podniesienie jakości przestrzeni mieszkalnej i publicznej							
	Modernizacja ulic w centrum	**3 550 000**	**2 550 000**	**500 000**	**500 000**		Gmina Miasto Szczecin
1	*- środki miasta*	3 550 000	2 550 000	500 000	500 000		
	Remonty zabytkowych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w ramach Szczecińskiego Funduszu Pożyczkowego	**5 000 000**	**1 250 000**	**1 250 000**	**1 250 000**	**1 250 000**	Gmina Miasto Szczecin/ Wspólnoty Mieszkaniowe
	- środki miasta	4 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	
2	*- środki wspólnot mieszkaniowych*	1 000 000	250 000	250 000	250 000	250 000	
	Modernizacja budynków zasobu Wspólnot Mieszkaniowych z udziałem Gminy Miasto Szczecin objętego funduszem remontowym	**16 000 000**	**4 000 000**	**4 000 000**	**4 000 000**	**4 000 000**	Gmina Miasto Szczecin
3	*- środki miasta (udział w funduszach remontowych wspólnot mieszkaniowych)*	16 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	
	Zagospodarowanie przedogródków oraz podwórek we wnętrzach kwartałów w ramach Programu „Zielone Podwórka Szczecina”	**1 200 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	**300 000**	Gmina Miasto Szczecin/ Wspólnoty Mieszkaniowe
	- środki miasta	900 000	225 000	225 000	225 000	225 000	
4	*- środki wspólnot mieszkaniowych*	300 000	75 000	75 000	75 000	75 000	
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 5	**300 766**		**300 766**			Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 5
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	118 845		118 845			
5	*- wkład własny*	181 921		181 921			

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 22	**498 306**	**498 306**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 22
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	140 181	140 181				
6	*- wkład własny*	358 125	358 125				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Boh. Getta Warszawskiego 23	**515 600**	**515 600**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Boh. Getta Warszawskiego 23
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	140 884	140 884				
7	*- wkład własny*	374 717	374 717				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 2	**381 828**	**381 828**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 2
8	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	381 828	381 828				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 4	**389 696**	**389 696**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 4
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	172 214	172 214				
9	*- wkład własny*	217 482	217 482				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 43	**898 840**	**898 840**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 43
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	279 984	279 984				
10	*- wkład własny*	618 855	618 855				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 44	**706 346**		**706 346**			Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 44
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	289 089		289 089			
11	*- wkład własny*	417 257		417 257			
	Rewitalizacja RAZEM – budowa budynku przy ul. Królowej Jadwigi 45 (zakończenie prac w 2016 r. – koszt ogółem: 3 581 694)	**3 581 694**			**182 304**	**1 200 000**	Szczecińskie TBS Sp. z o.o.
12	*- wkład własny*	3 581 694			182 304	1 200 000	
13	**Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 46**	**499 756**		**499 756**			Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 46
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	202 377		202 377			
	- wkład własny	297 379		297 379			

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 47	**633 068**	**633 068**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 47
14	*- wkład własny + środki inicjatywy JESSICA*	633 068	633 068				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy al. Wojska Polskiego 32	**418 729**	**418 729**				Wspólnota Mieszkaniowa al. Wojska Polskiego 32
15	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	418 729	418 729				
	Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: oficyny we wnętrzu kwartału	**3 266 670**	**1 088 890**	**1 088 890**	**1 088 890**		Szczecińskie TBS Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	1 306 668	435 556	435 556	435 556		
16	*- wkład własny*	1 960 002	653 334	653 334	653 334		
	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: oficyny mieszkalno-usługowe przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54 i kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 53	**2 241 346**	**2 241 346**				TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	803 806	803 806				
17	*- wkład własny*	1 437 540	1 437 540				
	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: kamienica mieszkalno-usługowa przy ul. Śląskiej 51	**1 287 461**	**1 287 461**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Śląska 51
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	446 976	446 976				
18	*- wkład własny*	840 484	840 484				
	Renowacja budynku przy ul. Więckowskiego 5	**5 400 000**			**5 400 000**		TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.
19	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	5 400 000			5 400 000		
	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 48	**4 776 420**	**4 776 420**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 48
20	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	4 776 420	4 776 420				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 49	**4 230 238**	**4 230 238**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 49
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	1 958 444	1 958 444				
21	*- wkład własny*	2 271 795	2 271 795				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: kompleksowa renowacja części wspólnych kamienicy przy ul. Ks. Bogusława X 51	**2 533 953**	**2 533 953**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 51
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	1 173 126	1 173 126				
22	*- wkład własny*	1 360 826	1 360 826				

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	Rewitalizacja kwartału nr 21: budowa parkingu podziemnego w budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47	**3 241 181**	**3 241 181**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
23	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	3 241 181	3 241 181				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: zagospodarowanie fragmentu wnętrza kwartału	**530 466**	**530 466**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	172 509	172 509				
24	*- wkład własny*	357 957	357 957				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: Renowacja elewacji zabytkowej kamienicy na Deptaku Bogusława przy ul. Ks. Bogusława X 44	**500 000**	**500 000**				Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 44
25	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	500 000	500 000				
	Działania w sferze gospodarczej – tworzenie warunków do ożywienia gospodarczego						
	Kompleksowa renowacja zabudowy kwartału nr 40: adaptacja parterów kamienic mieszkalno-usługowych przy ul. Śląskiej 51, 53 oficyn mieszkalno-usługowych przy ul. Śląskiej 51, 52, 53, 54, oficyny usługowej „stajenka" na lokale użytkowe wraz z zagospodarowaniem terenu	**2 263 925**	**2 263 925**				TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	822 339	822 339				
26	*- wkład własny*	1 441 585	1 441 585				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47 na cele usługowe	**2 072 847**	**2 072 847**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	674 097	674 097				
27	*- wkład własny*	1 398 751	1 398 751				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 48 na cele usługowe	**404 465**	**404 465**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	131 533	131 533				
28	*- wkład własny*	272 932	272 932				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 49 na cele usługowe	**800 515**	**800 515**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	260 330	260 330				
29	*- wkład własny*	540 185	540 185				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 50 na cele usługowe	**357 745**	**357 745**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
30	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	357 745	357 745				

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 51 na cele usługowe	**927 637**	**927 637**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	301 671	301 671				
31	*- wkład własny*	625 966	625 966				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 52 na cele usługowe	**959 840**	**479 920**	**479 920**			Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
32	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	959 840	479 920	479 920			
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 91 na cele usługowe	**968 346**	**968 346**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
33	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	968 346	968 346				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 92 na cele usługowe	**487 193**	**487 193**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	158 437	158 437				
34	*- wkład własny*	328 756	328 756				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 94 na cele usługowe	**531 752**	**531 752**				Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	172 927	172 927				
35	*- wkład własny*	358 824	358 824				
	Rewitalizacja kwartału nr 21: modernizacja kamienic frontowych i oficyn wraz z adaptacją lokali na cele usługowe i społeczne oraz zagospodarowanie wnętrza kwartału	**180 000 000**	**45 000 000**	**45 000 000**	**45 000 000**	**45 000 000**	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o./ inwestor prywatny
36	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	180 000 000	45 000 000	45 000 000	45 000 000	45 000 000	
	„Centrum KOSMOS" – adaptacja i rozbudowa budynku dawnego kina „Kosmos" przy al. Wojska Polskiego 8 na kompleks usługowo-mieszkalny	**35 000 000**	**35 000 000**				inwestor prywatny
37	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	35 000 000	35 000 000				
	Centrum Kulturalno-Rozrywkowe „Warzelnia" – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Partyzantów 2	**11 541 612**	**11 541 612**				inwestor prywatny
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	3 693 207	3 693 207				
38	*- wkład własny*	7 848 405	7 848 405				
	Rewitalizacja budynku „Lucynki i Paulinki" przy Al. Wojska Polskiego 18	**6 500 000**	**3 250 000**	**3 250 000**			inwestor prywatny
39	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	6 500 000	3 250 000	3 250 000			
	Modernizacja kamienicy przy al. Wojska Polskiego 45	**5 500 000**	**5 500 000**				inwestor prywatny
40	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	5 500 000	5 500 000				

L.p.	Nazwa podprojektu	nakłady ogółem 2012-2015	2012	2013	2014	2015	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	Modernizacja i przebudowa pomieszczeń winiarni przy ul. Ks. Bogusława X wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń	**2 460 000**	**1 230 000**	**1 230 000**			inwestor prywatny
41	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	2 460 000	1 230 000	1 230 000			
Działania w sferze społecznej (S) – przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zapobieganie patologiom społecznym							
	Renowacja budynku Polskiego Czerwonego Krzyża przy al. Wojska Polskiego 63 wraz z adaptacją pomieszczeń do nowych funkcji	**2 000 000**	**1 000 000**	**1 000 000**			Polski Czerwony Krzyż ZZO
42	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	2 000 000	1 000 000	1 000 000			
	Centrum Kulturalno-Kongresowe – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Stoisława 4	**6 821 732**		**6 821 732**			Fundacja 122
	- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA	6 821 732		6 821 732			
	Rewitalizacja RAZEM – Infrastruktura w kwartale nr 23: utworzeniem świetlicy środowiskowej, punktu konsultacyjnego MOPR, utworzenie lokali usługowych, infrastruktury technicznej oraz wykonanie zagospodarowanie terenu	**5 529 132**	**1 843 044**	**1 843 044**	**1 843 044**		Szczecińskie TBS Sp. z o.o.
	- środki pomocowe UE (RPO WZ)	2 068 117	689 372	689 372	689 372		
43	*- wkład własny + środki miasta*	3 461 015	1 153 672	1 153 672	1 153 672		
	Rewitalizacja społeczna w obszarze centrum w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	**1 600 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	**400 000**	Gmina Miasto Szczecin/ MOPR/ organizacje pozarządowe
44	*- środki miasta*	1 600 000	400 000	400 000	400 000	400 000	
	Budowa integracji lokalnej i rewitalizacja społeczna w ramach Programu współpracy Gminy Miasto Szczecin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego	**160 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**	**40 000**	Gmina Miasto Szczecin/ MOPR/ organizacje pozarządowe
45	*- środki miasta*	160 000	40 000	40 000	40 000	40 000	
	Obywatelski program rewitalizacji przestrzeni wspólnych „Zielone podwórka Szczecina”	**600 000**	**300 000**	**300 000**			Stowarzyszenie Szczecińska Zielona Alternatywa
46	*- wkład własny*	600 000	300 000	300 000			
	Tiffany Flower & Cafe – sadyba kultury, sztuki i inicjatyw biznesowych	**2 808 000**	**2 808 000**				inwestor prywatny
47	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	2 808 000	2 808 000				
	„Nowoczesne Przestrzenie w kamienicy z historią” - modernizacja i adaptacja budynku przy Placu Zwycięstwa 3 (dawny hotel Piast)	**14 760 000**	**4 920 000**	**4 920 000**	**4 920 000**		inwestor prywatny
48	*- wkład własny + środki Inicjatywy JESSICA*	14 760 000	4 920 000	4 920 000	4 920 000		

V. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej

1. Zarządzanie *Programem Rewitalizacji*

Złożony proces rewitalizacji, obejmujący działania w różnych sferach – zarówno inwestycyjne, jak i nieinwestycyjne – wymaga właściwego zarządzania. Koordynatorem całego procesu rewitalizacji jest Miasto Szczecin. Rolę tę Miasto pełni poprzez jednostki struktury Urzędu Miasta bezpośrednio odpowiedzialne za koordynację działań oraz poprzez miejskie spółki celowe, odpowiedzialne za proces rewitalizacji wybranych obszarów, w tym: Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o. (SCR), Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. (STBS) oraz Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże" Sp. z o.o. (TBSP).

Za opracowanie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* odpowiedzialny był Pion Architekta Miasta w Wydziale Rozwoju Miasta wraz z powołanym zarządzeniem Prezydenta Miasta interdyscyplinarnym Zespołem ds. Rewitalizacji, złożonym z pracowników różnych wydziałów/biur Urzędu Miasta, miejskich jednostek organizacyjnych oraz miejskich spółek SCR, STBS i TBSP. Pion Architekta Miasta odpowiedzialny będzie również za wdrożenie *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*, w tym za:

- bieżącą współpracę i kontakt z wszystkimi partnerami zaangażowanymi w proces rewitalizacji (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, jednostki organizacyjne miasta, podmioty prywatne),
- monitoring postępu działań rewitalizacyjnych,
- upowszechnianie informacji o *Programie* oraz o procesie rewitalizacji.

Odpowiedzialność za wdrożenie poszczególnych projektów ponoszą podmioty realizujące dany projekt.

6. Monitoring

Monitoring realizacji *Programu* będzie prowadzony zarówno na poziomie realizacji poszczególnych projektów oraz całościowym – podsumowującym dotychczasowy przebieg procesu rewitalizacji. W pierwszym przypadku analizie będą poddawane wskaźniki produktu i rezultatu przypisane poszczególnym podprojektom, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów odpowiedzialnych za realizację danego podprojektu. Monitoring w ujęciu całościowym będzie uwzględniał obserwację wskaźników realizacji celów określonych dla całego obszaru Projektu Zintegrowanego (tabela 5) oraz badanie sytuacji społeczno-gospodarczej we wszystkich obszarach kryzysowych (wskaźniki określone w tabeli 2), obliczane w oparciu o dane pozyskiwane corocznie z: Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Miejskiej Policji, Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz dane Urzędu Miasta Szczecin.

Monitoring obejmować będzie również:

- badanie zgodności realizacji działań z przyjętym harmonogramem rzeczowym i finansowym,
- badanie opinii społecznej dot. przebiegu procesu rewitalizacji (np. badania ankietowe).

Wyniki monitoringu, przedstawiane w formie rocznych sprawozdań z realizacji *Programu*, stanowić będą podstawę oceny postępów procesu i dokonywania ewentualnej aktualizacji planowanych działań oraz sposobu ich realizacji.

7. Komunikacja społeczna

Dla zapewnienia efektywnej partycypacji społecznej i współpracy z partnerami procesu rewitalizacji wykorzystywane będą następujące narzędzia komunikacji:

- BIP Urzędu Miasta – strona internetowa www.szczczecin.pl/rewitalizacja (kontynuacja prowadzonej dotąd strony, informowanie o realizowanych i planowanych działaniach, przedstawianie sprawozdań z monitoringu realizacji *Programu* itp.),
- lokalne media,
- poczta elektroniczna komórki w Urzędzie Miasta odpowiedzialnej za wdrażanie *Programu* (rewitalizacja@um.szczecin.pl),
- spotkania informacyjno-konsultacyjne z uczestnikami procesu rewitalizacji oraz innymi zainteresowanymi podmiotami, organizowane w miarę postępu prac realizacyjnych.

Ponadto na bieżąco możliwy jest bezpośredni kontakt mieszkańców z podmiotami odpowiedzialnymi za wdrażanie *Programu* w siedzibie Urzędu Miasta Szczecin oraz w siedzibach miejskich spółek – operatorów działań w wyznaczonych kwartałach zabudowy.

W czasie opracowywania LPR konsultacje społeczne obejmowały spotkania robocze z potencjalnymi uczestnikami procesu rewitalizacji. Celem zaangażowania w przygotowanie LPR jak największej liczby podmiotów, w lokalnej prasie, na stronie internetowej oraz w Biurze Obsługi Interesantów Urzędu Miejskiego zamieszczono informacje na temat opracowywania *Programu* oraz zaproszenie do składania propozycji, uwag i wniosków do LPR.

Raport z konsultacji społecznych stanowi załącznik nr 5 do *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*.

VI. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko

Realizacja zadań ujętych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* ze względu na swój zasięg oraz charakter nie będzie negatywnie oddziaływać na stan środowiska.

Uwzględniając opinię nr WOOŚ-OSZP.410.282.2011.AM z dnia 30 listopada 2011 roku dla aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie, opracowano Prognozę oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Programu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępniania informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), celem określenia wpływu na środowisko założonych w Programie celów strategicznych, celów szczegółowych oraz przyjętych kierunków zintegrowanych działań.

Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektora Sanitarnego w Szczecinie opinią nr WS-N.NZ-4001-805/10 z dnia 31 maja 2010 roku i nr NNZ.9022.121.2011 z dnia 15 listopada 2011 roku odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Programu.

Prezydent Miasta obwieszczeniem z dnia 27 marca 2012 roku poinformował o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy (Prognoza i Program, opnie ww. organów) oraz o miejscu składania, w którym jest ona wyłożona do wglądu, jak również o możliwości składnia uwag i wniosków,

wskazując 21-dniowy termin ich składania oraz organie właściwym do rozpatrzenia uwag. Obwieszczenie zawierające informacje o podstawie oceny oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat umieszczono na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja, www.szczecin.pl/konslutacje oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin.

Opracowana *Prognoza oddziaływania na środowisko* dla aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wskazuje, iż planowane przedsięwzięcia nie pogorszą stanu środowiska. Ich oddziaływanie będzie ograniczało się do okresowo występujących podczas etapu budowy uciążliwości. W czasie trwania prac budowanych zostanie zapewniona ochrona przed uciążliwościami spowodowanymi przez hałas i wibracje, a także przed zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby. Na etapie eksploatacji nie będą występowały istotne negatywne oddziaływania na środowisko. Z uwagi na rodzaj i skalę planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań □n□□s graniczna□h.

Program zawiera również szereg działań wpływających na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. Wdrożenie *Programu Rewitalizacji* będzie realizowane z poszanowaniem zasad ochrony środowiska naturalnego. Projektowane obiekty nie stwarzają zagrożeń dla zdrowia ich użytkowników i mieszkańców miasta.

W efekcie realizacji *Programu* nastąpi poprawa walorów estetycznych, uporządkowanie i podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej miasta. Realizacja *Programu Rewitalizacji* pozytywnie wpłynie również na stan środowiska na rewitalizowanych obszarach.

Prognoza proponuje szereg działań łagodzących potencjalnie negatywne skutki realizacji *Programu.* Są to działania organizacyjne i techniczne, których realizacja może zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Projekt aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko dla aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* został przekazany do zaopiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie.

W efekcie dnia 30 marca 2012 r. uzyskano pozytywna opinię Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie (nr NNZ.9022.3.6.2012). Natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie w opinii z dnia 19 kwietnia 2012 r. nr WOOŚ-OSZP.410.36.2012.AM przedstawił uwagi do *Programu* oraz *Prognozy*.

Przekazane uwagi zostały uwzględnione w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin o*raz *Prognozie oddziaływania na środowisko dla aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*.

Realizacja zadań wynikających z drugiej, trzeciej i czwartej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta ze względu na swój zasięg oraz charakter również nie będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

Uwzględniając opinię WOOŚ-OSZP.410.147.2012.AM z dnia 3 września 2012 roku dla drugiej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz opinię NNZ.9022.1.15.2012 z dnia 3 września 2012 roku, wydaną przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, Prezydent Miasta Szczecin obwieszczeniem z dnia 5 września 2012 roku poinformował

o odstąpieniu od przeprowadzenia dla Programu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla drugiej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta. Obwieszczenie zawierające informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat umieszczono na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin.

Mając na uwadze opinię WOOŚ-OSZP.410.96.2013.AM z dnia 7 czerwca 2013 roku dla trzeciej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz opinię NNZ.7040.1.21.2013 z dnia 11 czerwca 2013 roku, wydaną przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, Prezydent Miasta Szczecin obwieszczeniem z dnia 12 czerwca 2013 roku poinformował o odstąpieniu od przeprowadzenia dla Programu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla trzeciej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta. Obwieszczenie zawierające informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat umieszczono na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin.

Biorąc pod uwagę opinię WOOŚ-OSZP.410.245.2013.AM z dnia 10 stycznia 2014 roku dla czwartej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz opinię NZNS.7040.1.2.2014 z dnia 8 stycznia 2014 roku, wydaną przez Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, Prezydent Miasta Szczecin obwieszczeniem z dnia 23 stycznia 2014 roku poinformował o odstąpieniu od przeprowadzenia dla Programu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla czwartej aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta. Obwieszczenie zawierające informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat umieszczono na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin

ZAŁĄCZNIKI

Spis załączników

Załącznik 1. Diagnoza i charakterystyka obecnej sytuacji w mieście 114
Załącznik 2. Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego miasta i regionu..... 155
Załącznik 3. Dotychczasowe działania rewitalizacyjne..... 159
Załącznik 4. Raport z konsultacji społecznych 164
Załącznik 5. Dokumenty związane ze Strategiczną Oceną Oddziaływania na Środowisko 169
Załącznik 6. Zgłoszenia projektów planowanych do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA 194

Diagnoza i charakterystyka obecnej sytuacji w Szczecinie

Szczecin to miasto na prawach powiatu, stolica i największe miasto województwa zachodniopomorskiego, centrum aglomeracji szczecińskiej skupiającej okoliczne gminy i miasta. Jest jednym z najstarszych i największych miast w Polsce (trzecim pod względem zajmowanej powierzchni i siódmym pod względem liczby ludności). Miasto usytuowane jest nad rzeką Odrą oraz jeziorem Dąbie (obejmując część Międzyodrza) w odległości ok. 60 km od Morza Bałtyckiego i 12 km od granicy polsko-niemieckiej.

1. Sfera przestrzenna

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta ukształtowała się historycznie w dostosowaniu do naturalnych warunków ujściowego odcinka Odry. Średniowieczne Stare Miasto, XIX-wieczne Śródmieście oraz ok. 60% struktury miasta współczesnego znajduje się po lewej stronie Odry. Dzielnica Prawobrzeże, włączona do Szczecina dopiero w połowie XX wieku, a intensywnie rozbudowana w latach 70. Skupia ok. 25% potencjału miasta. Obie części rozdziela szeroka dolina Odry (zwana Międzyodrzem) z dwoma głównymi ramionami rzeki: Odrą Zachodnią i Regalicą. W granicach miasta, w jego północno-wschodniej części leży ogromne jezioro Dąbie. W dolinie o wybitnych, współcześnie docenianych walorach ekologicznych jest zlokalizowany port szczeciński i znaczny potencjał przemysłowy oraz największe skupiska miejsc pracy. Od północy, wschodu i południa Szczecin jest otoczony wzniesieniami morenowymi w większości porośniętymi lasami, które – wraz z jeziorem Dąbie – stanowią naturalne zakończenie struktur urbanistycznych i cenne tereny rekreacyjne dla mieszkańców. Współczesne procesy urbanizacyjne powodują żywiołowe rozlewanie się miasta w kierunku zachodnim i południowo-zachodnim, przede wszystkim poza granicami administracyjnymi Szczecina.

Miasto zajmuje powierzchnię 300 550 tys. m^2. W strukturze użytkowania gruntów dominują kompleksy przyrodnicze odgrywające znaczącą rolę w obrazie miasta – wody, użytki rolne i leśne, stanowią łącznie 65% jego powierzchni. Atrakcyjność krajobrazu podnosi urozmaicona i bogata rzeźba terenu.

Rycina 23. Ukształtowanie terenu

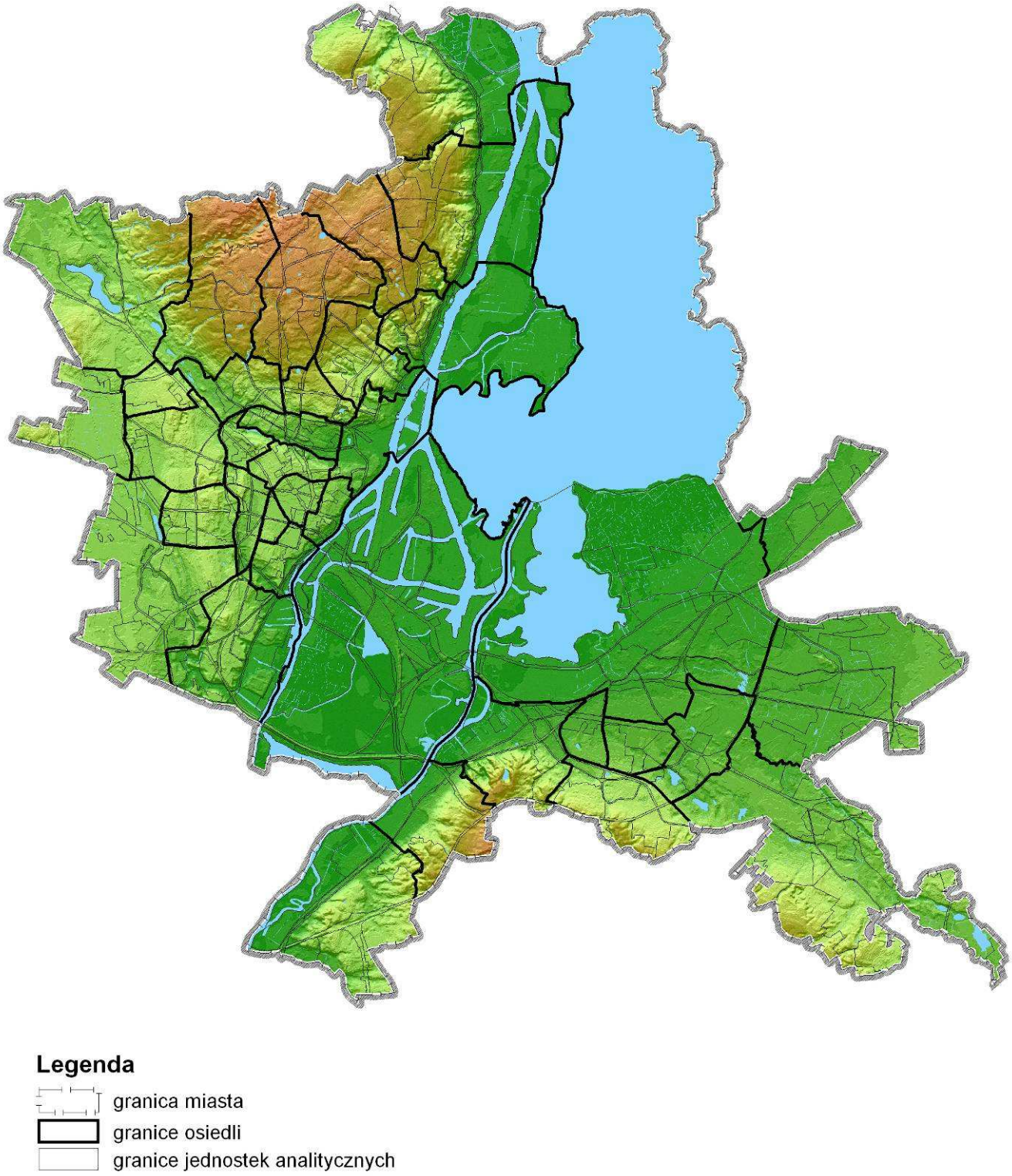

Źródło : Urząd Miasta Szczecin, 2009 r.

8. Granice stref ochrony konserwatorskiej

Zniszczenia dokonane w wyniku działań II wojny światowej spowodowały, że miasto utraciło praktycznie w 90% najstarszą część swojej zabudowy, usytuowanej na obszarze Starego Miasta. Do najstarszych odbudowanych ze zniszczeń wojennych, zachowanych budowli dawnego Starego Miasta, należą: gotycki Ratusz Staromiejski, późnogotycka kamienica Loitzów oraz renesansowy Zamek Książąt Pomorskich, a także Baszta Panieńska i gotyckie świątynie: katedra p.w. św. Jakuba Apostoła oraz kościoły: pofranciszkański p.w. św. Jana Ewangelisty i parafialny p.w. św. Piotra i Pawła. Najcenniejszymi zachowanymi obiektami z okresu nowożytnego są dwie barokowe Bramy: Królewska i Berlińska (Portowa), będące pozostałościami po systemie umocnień opasujących miasto. Ze względu na zniszczenia wojenne, które pozbawiły miasto w dużej mierze wcześniejszej, historycznej zabudowy, niezwykle ważnym składnikiem dziedzictwa kulturowego Szczecina jest znakomicie zachowany historyczny układ przestrzenny miasta z przełomu XIX i XX wieku wraz z oryginalną zabudową □n□□s grani, która posiada wysokie walory artystyczne i historyczne oraz dużą wartość użytkową i materialną. Układ ten nawiązuje w formie swoich obiektów do rozwiązań architektury kamienicowej wielkich miast europejskich przełomu XIX i XX wieku. Obejmuje praktycznie całe centrum i jest wielkim atutem Szczecina. Wśród zabudowy kamienicowej znajdują się liczne, realizowane w formach historycznych (często w konwencji neogotyku) budowle sakralne i świeckie użyteczności publicznej (m.in. banki, poczty, szkoły, szpitale), które nadal pełnią swoją funkcję, a prowadzone w nich modernizacje w znacznej mierze pozwalają na zachowanie walorów zabytkowych.

Zabytki archeologiczne chronione są w oparciu o zapisy stref archeologicznych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz na terenach objętych wpisem do rejestru zabytków. Łącznie na terenie miasta wyznaczone są 282 stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską. Do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków wpisanych jest: 38 obszarów urbanistycznych i zespołów architektonicznych, 139 obiektów architektury (w tym również obiektów z terenem zabytkowej zieleni), 7 terenów zielonych oraz 144 zabytki ruchome. Ponadto prowadzona jest gminna ewidencja zabytków obejmująca historyczne obiekty użyteczności publicznej, sakralne, architekturę przemysłową, obiekty techniki, kamienice, wille oraz nekropolie i parki.

Największa koncentracja obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską ma miejsce w śródmieściu Szczecina. Rycina nr 17 przedstawia lokalizację obiektów i obszarów chronionych.

Rycina 24. Wartości historyczno-kulturowe

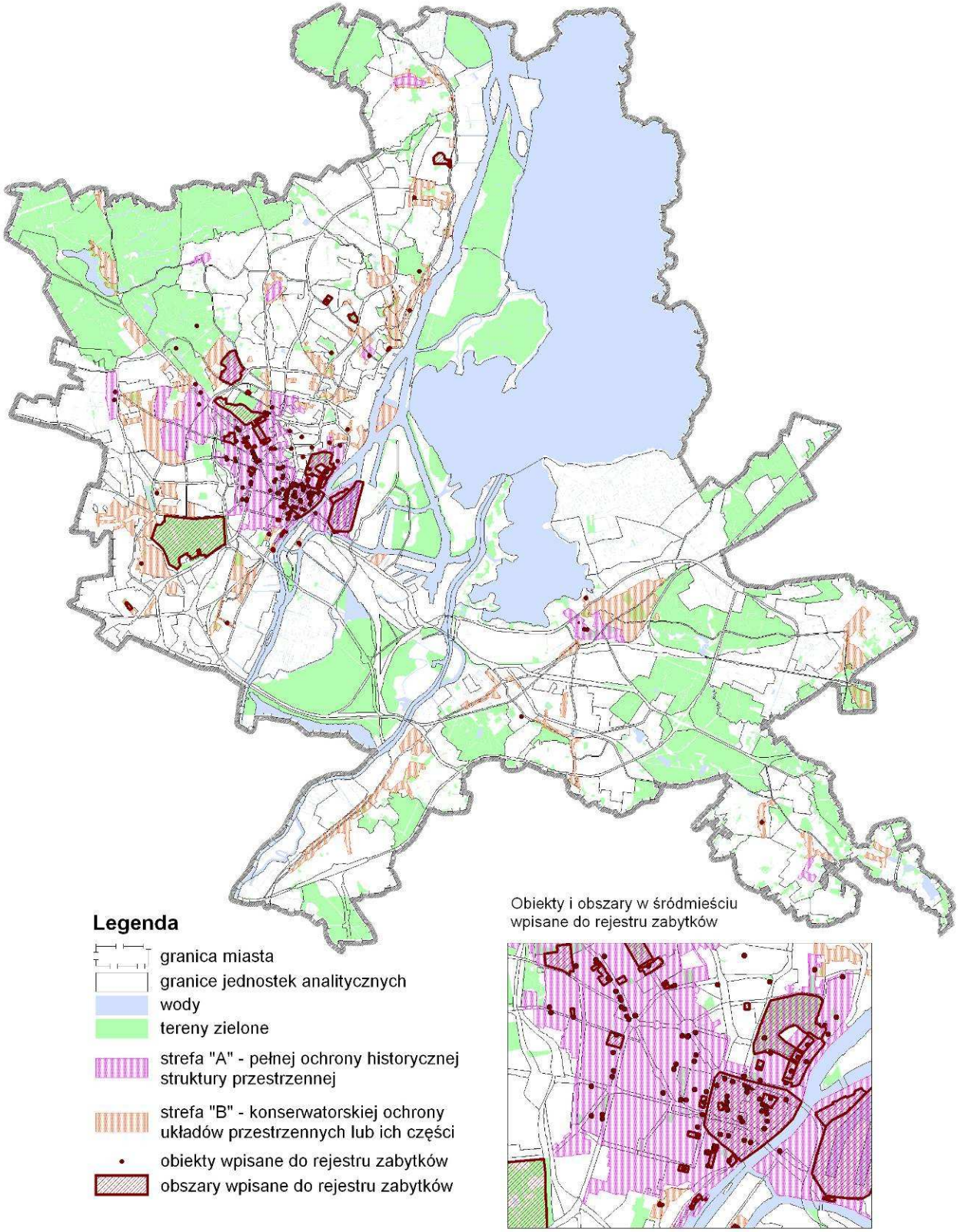

Źródło: Urząd Miasta Szczecin – *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin*, 2008 r. oraz Wojewódzki Konserwator Zabytków w Szczecnie, stan na 31.12.2009 r.

1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

System obszarów chronionych na terenie miasta

Obiekty i obszary przyrody prawnie chronionej, znajdujące się w granicach administracyjnych Szczecina, zajmują powierzchnię 1719,6 ha powierzchni Miasta, w tym:

- Rezerwat przyrody Zdroje (2,1 ha),
- Rezerwat przyrody „Bukowe Zdroje im. Profesora Tadeusza Dominika" (220,5 ha),
- Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa" (powierzchnia ogółem 9 096 ha, w tym 359,0 ha w granicach miasta), który w większości pokrywa się ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 „Wzgórza Bukowe",
- użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 152,8 ha:
  - „Stawek na Gumieńcach",
  - „Stawek przy ul. Śródleśnej",
  - „Dolina strumienia Żabiniec",
  - „Dolina strumieni Skolwinki, Stołczynki i Żółwinki",
  - „Dolina strumienia Grzęziniec",
  - „Klucki Ostrów",
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe o łącznej powierzchni 1 205,7 ha, w tym:
  - „Dolina Siedmiu Młynów i źródła strumienia Osówka",
  - „Wodozbiór", „Zespół Parków Kasprowicza-Arkoński",
  - „Jezierzyce",
  - „Park Leśny w Strudze",
  - „Zaleskie Łęgi",
  - „Dębina".

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe „Jezierzyce" i „Park Leśny w Strudze" oraz użytek ekologiczny „Klucki Ostrów" znajdują się w otulinie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa".

Na terenie Miasta znajduje się ponadto 27 pomników przyrody (głównie pojedyncze drzewa, a także grupy drzew), w tym ok. 1/3 występuje w śródmieściu.

Dodatkowo miasto graniczy z Parkiem Krajobrazowym „Dolina Dolnej Odry", Puszczą Wkrzańską i Puszczą Goleniowską. Systemem Natura 2000 obejmuje również obszar specjalnej ochrony ptaków (OSO) „Dolina Dolnej Odry", który rozprzestrzenia się pomiędzy Kostrzynem i Zalewem Szczecińskim, a na terenie miasta obejmuje Jezioro Dąbie.

Do obszarów cennych przyrodniczo, wchodzących częściowo w skład sieci Natura 2000, położonych częściowo na terenie miasta Szczecin należą:

- OSO „Dolina Dolnej Odry",
- SOO „Dolna Odra",
- SOO „Wzgórza Bukowe",
- OSO „Ujście Odry i Zalew Szczeciński".

Zieleń

Zieleń Szczecina można podzielić na:

- lasy, w tym: lasy miejskie (2 780,2 ha) i lasy państwowe (2 375,4 ha);
- 15 parków o łącznej powierzchni 142,5 ha. Największymi parkami miasta są: Park Kasprowicza (27,03 ha) oraz Park Żeromskiego (21,97 ha), inne parki usytuowane w różnych częściach miasta są znacznie mniejsze, ale stanowią cenne miejsca rekreacyjne dla okolicznych mieszkańców (m.in. Park Dendrologiczny im. Prof. St. Kownasa, Park Brodowski, Park Andersa, Park Powstańców, Park Arkoński, Park Noakowskiego, Park Jasne Błonia, Park przy stawie Brodowskim, Park przy ul. Sąsiedzkiej, Park przy ul. Przodowników Pracy);
- 90 zieleńców (łącznie 55,2 ha);
- zieleń uliczna (pasy trawników, krzewów i drzew wzdłuż dróg – łącznie 138,9 ha);
- 21 cmentarzy (łącznie 193,9 ha), w tym największy z nich Cmentarz Centralny o pow. 168 ha (największy w Polsce, a trzeci w Europie) spełniający jednocześnie funkcje cmentarne i parkowe, znajdujący się w lewobrzeżnej części miasta.

Na terenie miasta znajduje się ponad 1 300 ha terenów, na których zlokalizowane są Rodzinne Ogrody Działkowe. W dzielnicy Zachód jest 40 zespołów ogrodów, w dzielnicy Śródmieście 14 zespołów, w dzielnicy Północ 44 zespoły, a w dzielnicy Prawobrzeże 14 zespołów. Ogrody działkowe stanowią obszary zieleni rekreacyjnej o ograniczonej dostępności publicznej. W granicach Szczecina znajdują się także użytki rolne, które zajmują około 6 851 ha (22,69% ogólnej powierzchni miasta). Tworzą je między innymi trzy większe kompleksy: Sadlińskie Łąki nad jeziorem Dąbie (około 580 ha) stanowiące obszar chroniony przyrodniczo, rejon Skolwina (grunty orne o powierzchni około 160 ha, docelowo przeznaczone pod zabudowę) i rejon Wielgowa (użytki zielone i grunty orne o powierzchni około 200 ha). Wskaźnik powierzchni terenów zielonych przypadającej na jednego mieszkańca wynosi 148 m^2, co daje miastu wysoką pozycję na tle innych, dużych miast w Polsce.

Rycina 25. Ochrona środowiska

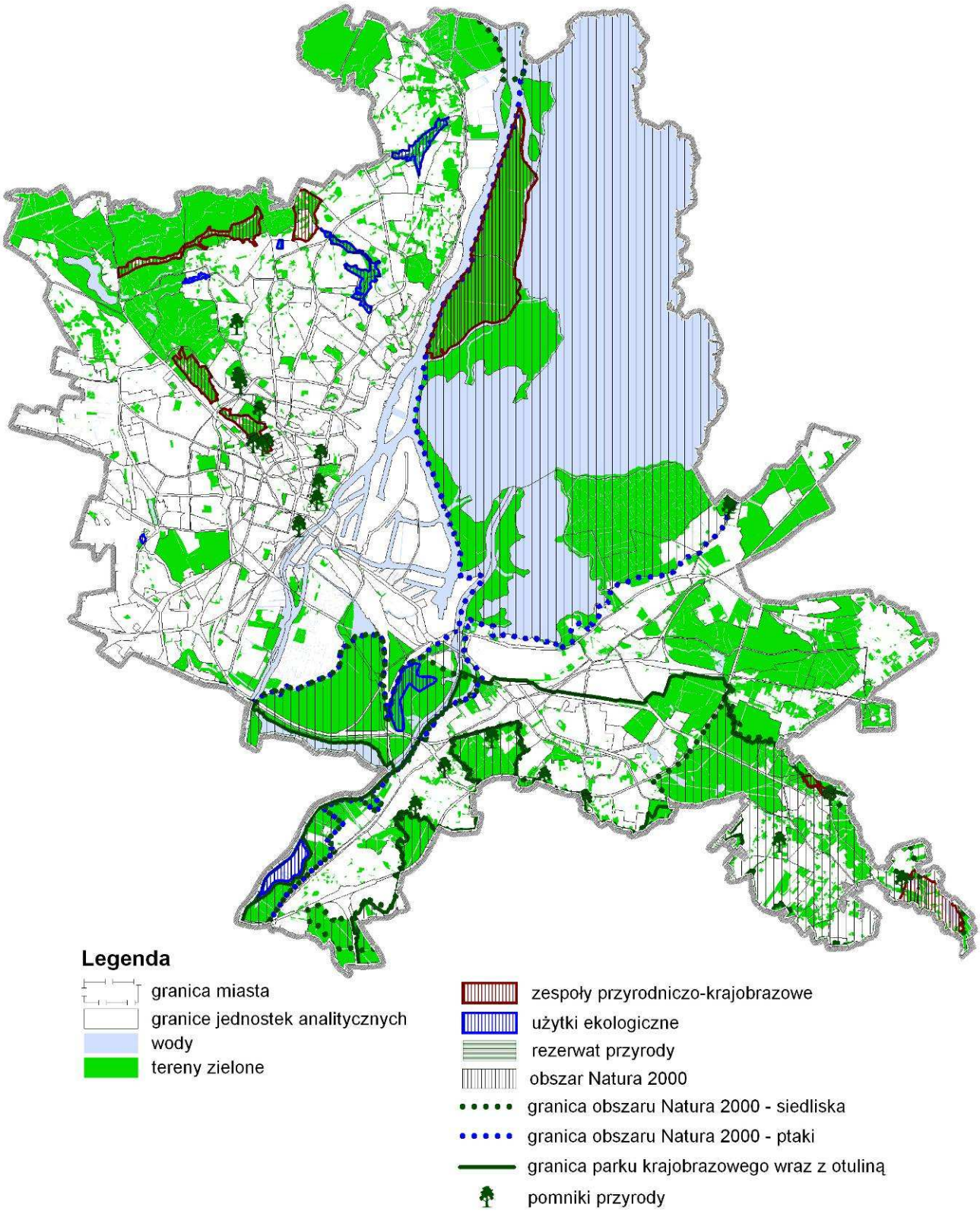

Źródło: Urząd Miasta Szczecin – Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, 2008 r.

Wody powierzchniowe, wody podziemne

System hydrologiczny Szczecina należy do bardzo urozmaiconych. Położenie miasta w dolinie delty Odry oraz na urozmaiconej rzeźbie terenu sprawia, że licznie występują tu cieki i zbiorniki wodne. W granicach administracyjnych Szczecina znajdują się ujściowe odcinki Odry Zachodniej i Regalicy (Odry Wschodniej) oraz ujściowy odcinek Płoni, a także jeziora: Dąbie, Szmaragdowe, Rusałka, Głębokie i Jezioro Słoneczne.

Wody Odry powyżej Szczecina zalicza się do wód, w których wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego, przy czym kilka wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne dla wód przeznaczonych na cele wodociągowe kategorii A3. Są to jednak wody silnie zeutrofizowane, z charakterystycznym zakwitem glonów. Na obszarze miasta wody Odry Zachodniej oraz Regalicy (przed ujściem do jeziora Dąbie) zakwalifikowane są do IV klasy. Wysokie stężenie azotu azotynowego, fosforu ogólnego oraz BZT5 dyskwalifikuje je również jako środowisko życia ryb. Wody rzeki Płoni zaliczane są do IV klasy czystości. Wysoka eutrofizacja tych wód oraz nadmierne skażenie bakteriologiczne jest wynikiem przyjęcia zanieczyszczeń z prawobrzeżnej części miasta. Wody Płoni nie spełniają warunków do prawidłowego bytowania ryb.

Wysokie zanieczyszczenie wód powierzchniowych na terenie miasta spowodowane jest głównie działalnością człowieka. Większość zbiorników (wyjątkiem jest Jezioro Szmaragdowe, posiadające II klasę czystości) i cieków nie kwalifikuje się do żadnej z klas czystości, nieliczne posiadają klasę III.
Główny, zatwierdzony zasób wód podziemnych Szczecina – GZWP nr 122 – Dolina kopalna Szczecina – znajduje się w zachodniej części miasta. Zasoby wód występujące w utworach czwartorzędowych dzielimy na dwa rejony: B (zlewnia Gunicy) – 12 016 m3/dobę i C (zlewnia Odry) – 23 796 m3/dobę. Zlokalizowane są tu 4 działające ujęcia wody pitnej dla Szczecina: Skolwin, Pilchowo, Arkonka, Świerczewo oraz obecnie nieczynne ujęcie 1 Maja. Jedyny w mieście punkt monitorujący jakość wód podziemnych w 2007 roku zakwalifikował je do III klasy czystości.

Powietrze

Głównymi przyczynami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie Miasta Szczecin są: energetyczne spalanie paliw (lokalne kotłownie i indywidualne paleniska domowe), transport samochodowy i działalność przemysłowa (w tym np. portowa).

Największym emitorem SO_2 i NO_2 są źródła punktowe. Ich udział w ogólnej emisji tych związków wynosi odpowiednio 93% i 62%. Zarówno w 2008 jak w 2009 roku rejestrowane stężenia dwutlenku siarki były niskie i nie stwierdzono przekroczeń określonych standardów jakości powietrza, a nawet odnotowano niewielką spadkową tendencję stężeń tego zanieczyszczenia w powietrzu. Nie stwierdzono również wzrostu poziomu dwutlenku azotu (NO_2) w powietrzu, jednak w pobliżu szlaków komunikacyjnych te stężenia są dość wysokie. Szczególnie zagrożonymi obszarami Szczecina pozostają rejony: Bramy Portowej, pl. Rodła, Turzyna oraz ulicy Struga. Nie stwierdzono także przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10, jednak podobnie jak w poprzednich latach występowały potencjalne zagrożenia przekraczania poziomu dopuszczalnego przez 24-godzinne stężenia pyłu PM10, szczególnie na obszarach, na których na jakość powietrza mają wpływ emisje z ogrzewania mieszkań oraz z transportu samochodowego, tj. w śródmieściu, a także na osiedlu Golęcino-Gocław oraz w prawobrzeżnej części miasta (na pograniczu osiedli Międzyodrze – Wyspa Pucka i Dąbie oraz na pograniczu osiedli Kijewo, Majowe i Dąbie).

Rycina 26. Zanieczyszczenie powietrza

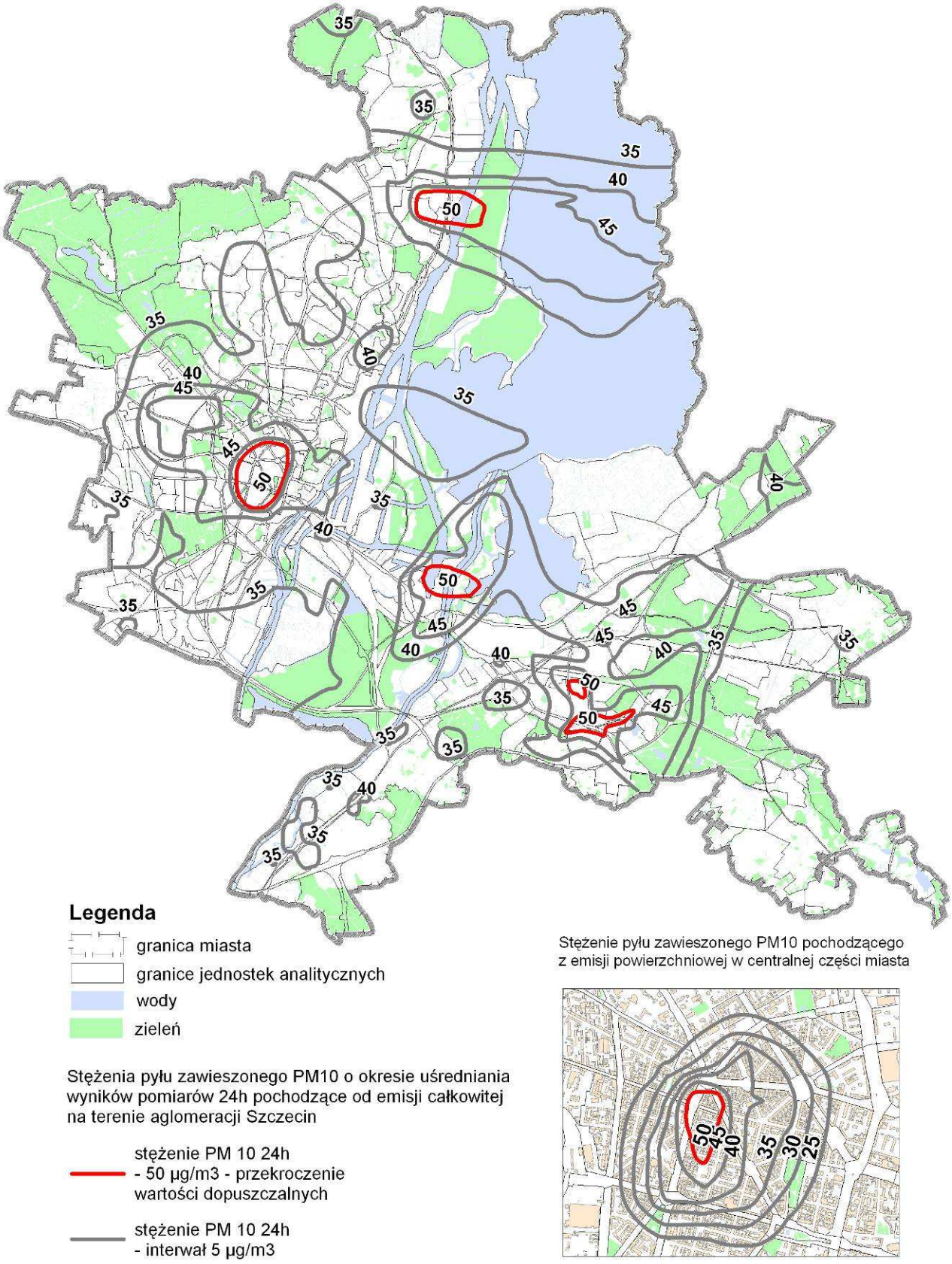

Źródło: Urząd Miasta Szczecin – Program Ochrony Powietrza dla aglomeracji Szczecin, 2007

Ocena jakości powietrza strefy aglomeracji Szczecin za 2008 i 2009 r., wykazała przekroczenie standardu jakości powietrza benzo(a)piranu, głównym źródłem przekroczeń jest emisja pochodząca z ogrzewania mieszkań oraz niekorzystne warunki meteorologiczne (stany inwersyjne atmosfery). Wskazane obszary przekroczeń to dzielnice: Nowe Miasto, Stare Miasto, Śródmieście, Turzyn, Niebuszewo. Pomiary wykazały także występowanie niskich stężeń benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu i niklu.

Wraz z wprowadzeniem w 2007 roku nowelizacji aktów prawnych dotyczących dopuszczalnego stężenia substancji w powietrzu zmieniła się klasyfikacja Szczecina. Ze względu na poziom: SO2, NO, C6H6, PM10, Pb, CO, As, Cd i Ni, Szczecin uzyskał klasę A. Ze względu na poziom stężenia B(a)P oraz ozonu Szczecin uzyskał klasę C.

Hałas

Głównym źródłem zagrożeń klimatu akustycznego w mieście jest hałas komunikacyjny, wywołany komunikacją samochodową, kolejową, tramwajową. Źródłem hałasu są również elementy punktowe, głównie urządzenia przemysłowe. W większości wyznaczonych punktów pomiarowych zanotowano przekroczenia dopuszczalnych norm zarówno w dzień jak i w nocy. Rycina 20 przedstawia poziom hałasu (w dB) w poszczególnych częściach miasta, ze szczególnym uwzględnieniem głównych tras komunikacyjnych. Do najbardziej obciążonych ulic zaliczono: Pyrzycką (droga krajowa nr 3), A. Strugi (droga krajowa nr 10), Wilczą, Sczanieckiej, Szosę Polską, Autostradę Poznańską, A. Mickiewicza, 26 Kwietnia, Ku Słońcu, Europejską, Cukrową.

Gospodarka odpadami

Główną przyczyną zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego, a w szczególności zanieczyszczeń gleby, jest źle zorganizowany system gospodarki odpadami. Na terenie miasta prowadzona jest zbiórka i utylizacja wszystkich rodzajów odpadów, jednak największym problemem jest wciąż niski odsetek segregowanych odpadów. Za główne przyczyny niskiego odsetka segregowanych odpadów należy przyjąć:

- niski poziom wiedzy ekologicznej mieszkańców i brak identyfikacji ze środowiskiem,
- niewystarczająco rozwinięta infrastruktura zakładów utylizacyjnych,
- słabo funkcjonujący system selektywnej zbiórki odpadów.

Pola elektromagnetyczne

Zagrożenie dla środowiska stanowić mogą także pola elektromagnetyczne, które wpływają negatywnie przede wszystkim na organizmy żywe, a powstają głównie w wyniku działania stacji elektroenergetycznych, napowietrznych linii elektroenergetycznych, instalacji radiokomunikacyjnych, radionawigacyjnych i radiolokacyjnych. Pomiary pól elektromagnetycznych w różnych częściach miasta nie wykazały przekraczania dopuszczalnych norm określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku.

Rycina 27. Hałas drogowy, szynowy i przemysłowy

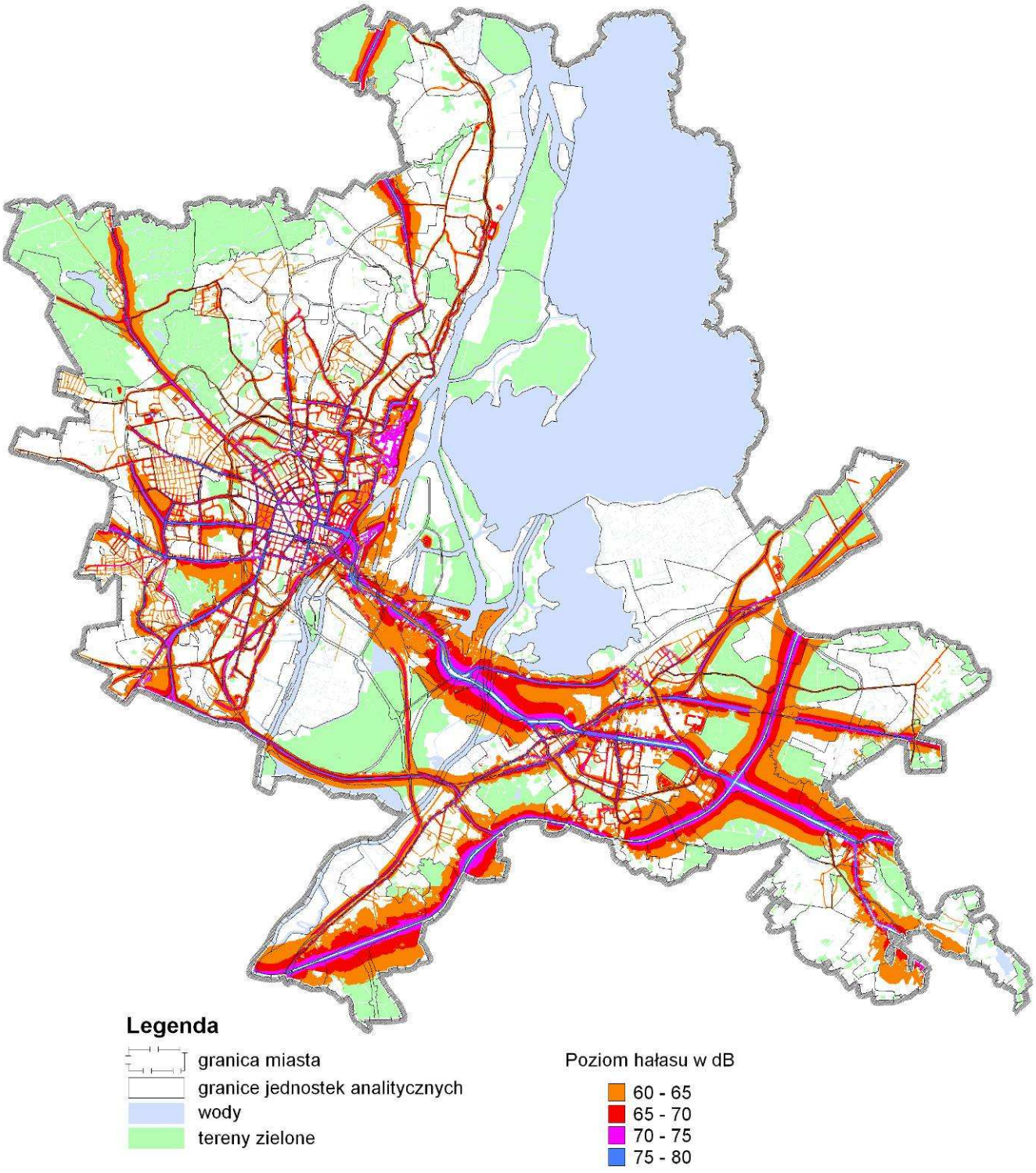

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, 2008 r.

1.3 Własność gruntów i budynków

W ciągu ostatnich lat struktura własnościowa gruntów na terenie miasta Szczecina nie zmieniła się w znaczący sposób i obecnie, wg stanu na koniec 2009 roku, przedstawia się następująco[6]:

- grunty Skarbu Państwa wraz z gruntami przekazanymi w użytkowanie wieczyste oraz grunty państwowych osób prawnych: 143,97 km^2 (47,67% ogólnej powierzchni),
- grunty miasta wraz z gruntami przekazanymi w użytkowanie wieczyste oraz grunty komunalnych osób prawnych: 114,76 km^2 (38,00%),
- grunty osób fizycznych: 35,28 km^2 (11,68%),
- grunty spółdzielni: 2,75 km^2 (0,91%),
- grunty kościołów i związków wyznaniowych: 0,77 km^2 (0,25%),
- grunty województwa: 0,83 km^2 (0,27%),
- grunty inne: 3,67 km^2 (1,22%).

W 2009 roku łączna powierzchnia gruntów komunalnych w granicach miasta Szczecin wynosiła 140 821 665 m^2. Struktura użytkowania gruntów komunalnych (bez gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste) przedstawiała się następująco: 35,2% stanowiły grunty zabudowane i zurbanizowane, 30,0% – lasy i grunty leśne, 28,1% – użytki rolne, 1,0% – grunty pod wodami, 5,9% – pozostałe użytki gruntowe.

Według danych GUS, w roku 2008 na terenie miasta były 159 472 mieszkania (555 429 izb) o powierzchni użytkowej 9 687 724 m^2, największa część zasobu mieszkaniowego należała do spółdzielni mieszkaniowych (ok. 40%), osób fizycznych (ok. 38%) oraz do Miasta (niecałe 15%). Strukturę własności mieszkań charakteryzują regularne zmiany wielkości zasobów poszczególnych grup użytkowych. Wyraźny, coroczny wzrost liczby mieszkań należących do osób fizycznych powiązany jest ze spadkiem liczby mieszkań spółdzielczych i komunalnych.

W strukturze wieku zasobów mieszkaniowych w 2008 roku wciąż znaczny odsetek stanowiły mieszkania wybudowane przed 1945 rokiem (32,1%). Udział mieszkań wybudowanych w latach 1945-1970 wynosił 17,2 %, w latach 1971-1989 – 39,1%, natomiast mieszkań oddanych do użytku po 1989 r. – 18,8 % zasobów mieszkaniowych miasta.

Tabela 8 Mieszkania wg form własności

Zasoby mieszkaniowe wg form własności	2005	2006	2007	2008
Ogółem	154 880	155698	157 607	159 472
Zasoby gmin (komunalne)	26 470	26 443	25 053	
Zasoby spółdzielni mieszkaniowych	67 626	67 899	65 126	
Zasoby zakładów pracy	2 897	2 896	2 391	
Zasoby osób fizycznych	49 244	49 454	55 720	
Zasoby Towarzystw Budownictwa Społecznego (TBS)	5 737	5 737	6 048	
Zasoby pozostałych podmiotów	2 906	3 269	3 269	

Źródło: Dane GUS

6 Na podstawie danych Biura Geodety Miasta, UM Szczecin

Najwięcej mieszkań zlokalizowanych jest w lewobrzeżnej części miasta, w dzielnicy Śródmieście. Drugą co do wielkości zasobów mieszkaniowych jest dzielnica Zachód, która dodatkowo charakteryzuje się wysokim odsetkiem mieszkań oddanych do użytkowania. Razem z dzielnicą Północ stanowią dwa najatrakcyjniejsze pod względem rozwoju budownictwa rejony.

Standard mieszkań określany według wyposażenia w instalacje wodno-kanalizacyjne i centralne ogrzewanie plasuje je na wysokim poziomie. Prawie wszystkie lokale mieszkalne podłączone są do wodociągu (99,8%), a zaledwie 7,9% nie posiada łazienki. Co roku wzrasta procent mieszkań z centralnym ogrzewaniem, na koniec 2008 roku było to 87,5% mieszkań.

1.4 Infrastruktura techniczna

Transport i komunikacja

Przez miasto przebiegają drogi, których łączna długość wynosi 790,9 km, a powierzchna 5 043 tys. m^2 (2009 rok), w tym:

- krajowe (łączna długość ok. 48,7 km): autostrada A6 oraz drogi krajowe: nr 3, nr 10, nr 13 i nr 31. Drogi krajowe: A6, droga nr 6 (E28) oraz nr 3 (E65) mają jednocześnie charakter dróg międzynarodowych;
- wojewódzka nr 115 (łączna długość ok. 12,2 km);
- powiatowe (łączna długość ok. 250,0 km;
- gminne (łączna długość ok. 480,0 km.

Długość dróg rowerowych na terenie Szczecina, stan na koniec 2009 roku, wynosi 69,8 km, w tym: wydzielone drogi rowerowe 52,2 km, drogi rowerowo – piesze 17,6 km. Większość dróg rowerowych znajduje się w lewobrzeżnej części miasta (ok. 77% całości).

Gmina Miasto Szczecin jest głównym organizatorem miejskiego transportu zbiorowego. Ogółem liczba przewiezionych osób komunikacją miejską (autobusową i tramwajową) w 2009 roku wyniosła 143 703,1 tys. pasażerów.

W 2009 roku na terenie Miasta funkcjonowało 75 linii tramwajowych i autobusowych o łącznej długości 910,25 km, obsługujące 330,8 km tras komunikacyjnych, w tym trakcja tramwajowa obejmuje 11 linii tramwajowych o łącznej długości 96,29 km.

Długość eksploatowanych linii kolejowych na terenie miasta wynosi 99,550 km, w tym: 65,652 km to odcinki dwutorowe, a 33,898 km – jednotorowe. Kolej obsługuje szczecińskich pasażerów zasadniczo w ruchu międzynarodowym, dalekobieżnym oraz regionalnym. Jak wynika ze statystyk przewozowych największą popularnością cieszą się połączenia regionalne, głównie w kierunku: Gryfina, Goleniowa/Kołobrzegu, Stargardu Szczecińskiego. Co roku obsługiwanych jest około 4 000 tys. pasażerów.

Szczeciński Port Morski należy do kompleksu portowego Szczecin – Świnoujście, posiada dostęp do europejskiego systemu żeglugi śródlądowej poprzez kanał Odra – Havela. Długość nabrzeży na koniec 2009 roku w porcie Szczecin wynosiła 23 680 m, z czego długość nabrzeży przeładunkowych – 14 936 m, a nabrzeży o głębokości powyżej 10,9 m nadających się do eksploatacji – 1 674 m. Drogi wodne nie są w pełni wykorzystane przez transport śródlądowy zarówno w ruchu pasażerskim jak i towarowym. Brak portu śródlądowego jako odrębnego obiektu administracyjnego powoduje, iż żegluga śródlądowa korzysta z urządzeń portu morskiego i nabrzeży zakładowych.

W prawobrzeżnej części miasta znajduje się lotnisko sportowo-sanitarne Szczecin Dąbie. Obsługiwane są tu małe samoloty sportowe, lotnisko służy również jako przystań dla ratowniczych służb powietrznych.

W Goleniowie – miejscowości oddalonej o 45 km na północny-wschód – znajduje się Port Lotniczy Szczecin-Goleniów. Jest to jedyne w województwie zachodniopomorskim lotnisko, które obsługuje międzynarodowe, pasażerskie połączenia lotnicze.

Telekomunikacja

Usługi telekomunikacyjne oferowane są mieszkańcom Szczecina przez czterech dużych operatorów. Głównym operatorem telefonii stacjonarnej jest Telekomunikacja Polska, natomiast największymi operatorami telefonii komórkowej są: ERA GSM, PTK Centertel, PLUS GSM.

Energetyka

Zasilanie Szczecina w energię elektryczną odbywa się z sieci najwyższych napięć oraz sieci 110 kV i 15 kV z elektrowni: Elektrowni „Dolna Odra" w Gryfinie, Elektrociepłowni „Szczecin" oraz Elektrowni „Pomorzany".

Na terenie miasta znajdowało się 12 stacji WN/SN o łącznej mocy zainstalowanych transformatorów ok. 502 MVA, 886 sztuk stacji transformatorowych i 6 sztuk rozdzielni sieciowych. Długość linii SN i NN wynosi: linie napowietrzne SN – 102 km, linie kablowe SN – 1000 km, linie napowietrzne NN – 98 km, linie kablowe NN – 1274 km.

Dystrybucją energii elektrycznej na terenie Szczecina zajmuje się Enea Operator Sp. z o. o. W 2009 roku liczba klientów miasta Szczecina obsługiwanych przez Oddział Dystrybucji Szczecin wynosiła 190 173 osób, natomiast sprzedaż energii wynosiła 993 326 MWh. W ostatnich latach następuje zauważalny spadek zużycia energii elektrycznej.

Gazownictwo

Zarządcą gazu w województwie zachodniopomorskim jest Wielkopolska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. W skład podległych jej zakładów wchodzi Zakład Gazowniczy Szczecin, główny dystrybutor gazu na terenie miasta. Obszar miasta zasilany jest przez trzy stacje redukcyjno-pomiarowe wysokiego ciśnienia (Podjuchy, Warszewo, Płonia, ponadto jest możliwe zasilanie miasta przez stację w Policach). Dystrybucja gazu na terenie miasta odbywa się przez gazociągi niskiego i wysokiego ciśnienia, a także 42 stacje redukcyjne, 5 stacji redukcyjno-pomiarowych i 2 stacje pomiarowe. Mieszkańcy otrzymują gaz wysokometanowy grupy E.

Według danych GUS, na koniec 2008 roku długość czynnej sieci gazowej wynosiła 819 221 m, w tym 12 964 m to sieć przesyłowa. Liczba odbiorców – gospodarstw domowych od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie – w 2008 roku było to 138 910 gospodarstw, z czego 44 887 to ogrzewający gazem mieszkania. Ogółem z sieci gazowej korzysta 91,6% mieszkańców. Zużycie gazu od kilku lat pozostaje na podobnym poziomie, w 2008 roku wynosiło 70 357,20 tys. m^3 .

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Eksploatacją szczecińskiego systemu wodociągowego i kanalizacyjnego zajmuje się w imieniu gminy Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Miasto Szczecin jest zasilane z 5 ujęć wody, w tym z trzech podstawowych: „Miedwie" (o produkcji dobowej 63,63 tys. m^3/dobę, tj. ponad 80% dziennego wydobycia, zlokalizowanego na oddalonym o ok. 15 km jeziorze Miedwie), „Pilchowo" i „Skolwin". Dwa pozostałe („Arkona", Świerczewo") to ujęcia rezerwowe. Łącznie w 2009 roku wydobyto 26,17 mln m^3.

Całkowita długość sieci wodociągowej wynosiła (2009 r.) 1 189,34 km, w tym: magistrale 192,1 km, sieć rozdzielcza 689,3 km, przyłącza 307,9 km.

Z sieci wodociągowej korzysta 96,2% mieszkańców. Od wielu lat obserwuje się spadek zużycia wody. W ostatnich 5 latach wyniósł on ok. 20% i obecnie średnioroczne zużycie wody w mieście wynosi 109 l/dobę/mieszkańca.

System kanalizacyjny w Szczecinie podzielony jest na lewo i prawobrzeżny. Oba tereny posiadają kanalizację rozdzielczą i ogólnospławną, która jest podłączona do oczyszczalni ścieków. Na terenie miasta funkcjonują 3 komunalne oczyszczalnie ścieków: 2 prawobrzeżne o łącznej przepustowości 5,3 mln m^3 i przepływie dobowym 12,8 tys. m^3 /dobę („Płonia" i „Zdroje") i lewobrzeżna „Pomorzany" o planowanej przepustowości 66 tys. m^3/dobę i przepływie dobowym 54,0 tys. m^3/dobę (przekazana do eksploatacji w połowie 2010 roku). Ścieki sanitarne z terenów przemysłowych oczyszczane są w 59 oczyszczalniach, w tym w 7 biologicznych. W 2008 roku odprowadzono 22,6 mln m^3 ścieków przemysłowych i komunalnych, z czego 14,3 mln m^3 zostało odprowadzonych do odbiornika bez oczyszczania.

Długość sieci kanalizacyjnych w mieście na koniec 2009 roku wynosiła: kanalizacja ogólnospławna – 227 km, kanalizacja sanitarna – 260 km, przyłącza kanalizacyjne – 230 km, kanalizacja deszczowa – 350 km.

Z sieci kanalizacyjnej korzystało 87,5% mieszkańców. W ciągu ostatnich kilku lat na skutek wzrostu cen wody i coraz bardziej powszechnej rejestracji jej użycia wystąpił spadek ilości zużywanej wody i powstających ścieków.

Ciepłownictwo

Ze względu na uwarunkowania geograficznie w Szczecinie funkcjonują dwa niezależne systemy ciepłownicze: lewobrzeżny i prawobrzeżny. System lewobrzeżny zasilany jest w ciepło z dwóch elektrociepłowni należących do Zespołu Elektrowni Dolna Odra SA: EC1 Szczecin (moc kotłów to 361,6 MW, paliwo: węgiel kamienny z biomasą, EC2 Pomorzany (moc kotłów to 443 MW, paliwo: węgiel kamienny) oraz należącej do SEC Sp. z o.o. Ciepłowni Rejonowej Benesza (52/64 MW, paliwo: olej opałowy EKOTERM/gaz ziemny GZ-50). W części prawobrzeżnej głównymi źródłami ciepła są 3 ciepłownie rejonowe należące do spółki: Dąbska CR-1 (122 MW, kotły opalane węglem kamiennym), Sąsiedzka CR-2 (7,92 MW, paliwo to gaz ziemny GZ- 50), Gierczak CR-3 (6,6 MW, paliwo to gaz ziemny GZ-50) oraz 4 lokalne kotłownie opalane gazem.

Poza miejskim systemem ciepłowniczym zarządzanym przez Szczecińską Energetykę Cieplną Spółka z o.o. mieszkańcy Szczecina zaopatrywani są w ciepło także przez: lokalne systemy osiedlowe skoncentrowane wokół swojego źródła ciepła, systemy będące własnością zakładów przemysłowych, szpitali i innych firm a także indywidualne źródła ciepła.

W ciągu ostatnich lat spadło zużycie energii cieplnej, co spowodowane było: wzrostem liczby obiektów poddanych termomodernizacji, zastosowaniem nowych technologii cieplnych oraz zredukowaniem przez odbiorców mocy ciepła.

Gospodarka odpadami

Ilość wytworzonych i nagromadzonych odpadów w 2008 roku na terenie Szczecina wynosiła 208,6 tys. ton, w tym: poddane odzyskowi –109,4 tys. ton, unieszkodliwione – 42,2 tys. ton, magazynowane czasowo – 57,0 tys. ton.

Na terenie Gminy Miasto Szczecin brak jest czynnych składowisk odpadów komunalnych. Odpady za pośrednictwem stacji przeładunkowej wywożone są do składowisk na terenie innych gmin. Aktualnie na terenie miasta zlokalizowane są 3 instalacje służące do przetwarzania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych: linia sortownicza, stacja przeładunkowa odpadów oraz tymczasowy zakład termicznej obróbki odpadów.

W 2008 roku usunięto ok. 1 524 ton odpadów, a w 2009 r. ok. 2 222 ton odpadów z tzw. dzikich wysypisk odpadów.

Na terenie miasta funkcjonuje 5 punktów zbiórki odpadów problemowych, które przyjęły ok. 90 ton odpadów (np. opony, akumulatory, baterie, elektronika, świetlówki, itp.). Realizowany jest również program „Szczecin bez azbestu", w ramach którego w 2008 roku zebrano ok. 155 ton azbestu.

9. Identyfikacja problemów w sferze przestrzennej

- degradacja krajobrazu miasta oraz słabe wykorzystanie jego walorów przyrodniczych i kulturowych,
- zły stan dróg wraz z przestarzałą infrastrukturą tramwajową,
- deficyt parkingów,
- zły stan techniczny budynków oraz obiektów zabytkowych,
- obniżanie jakości warunków zamieszkania w centrum miasta
- zły stan infrastruktury technicznej,
- degradacja środowiska przyrodniczego,
- zły stan cieków wodnych i zbiorników wodnych,
- duży udział zabudowy wielorodzinnej o niskim standardzie mieszkań,
- niewystarczająca liczba mieszkań dla średniozamożnych i najuboższych mieszkańców,
- mały procent segregowanych odpadów.

Rycina 28. Infrastruktura techniczna

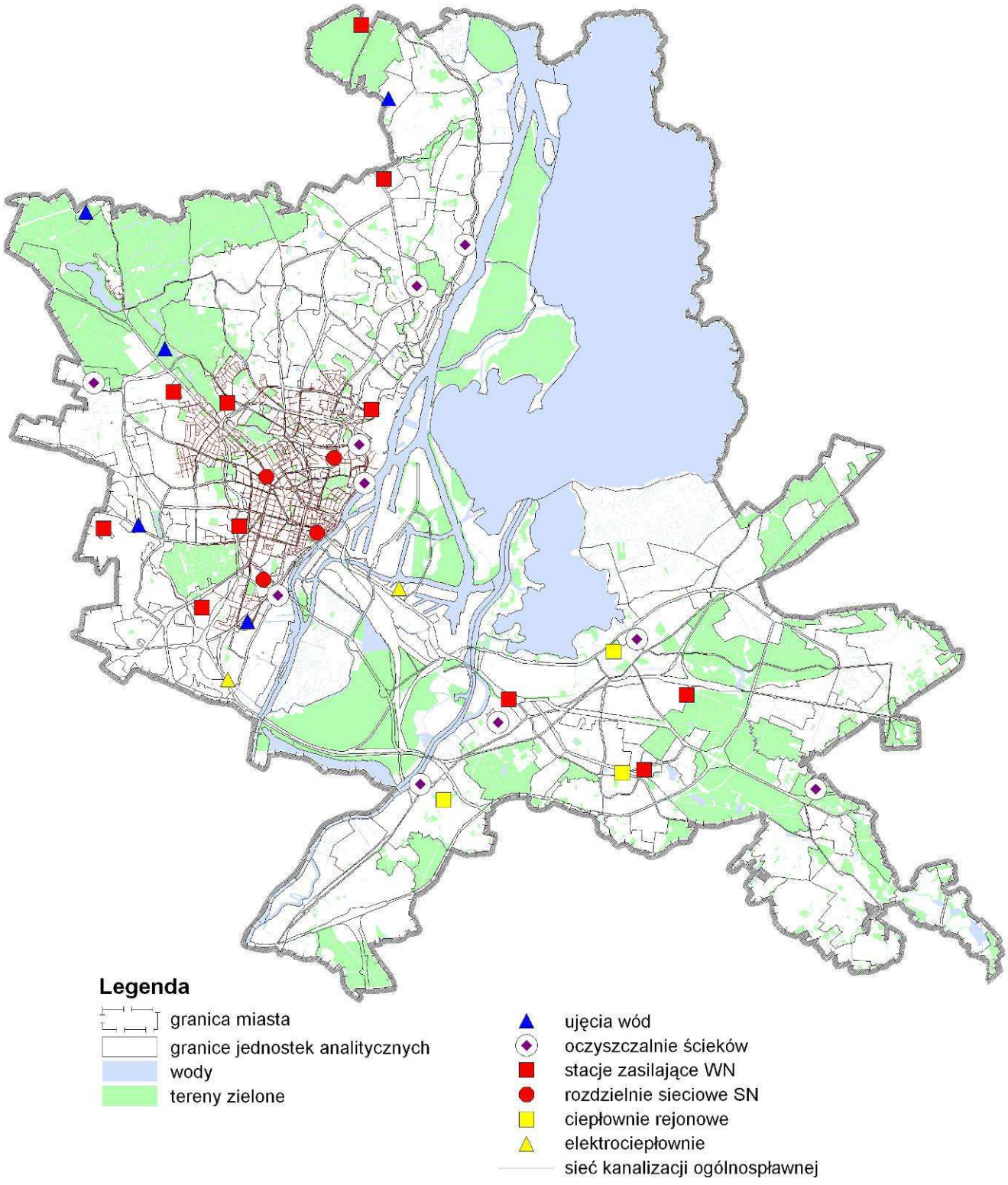

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinie, 2008 r.

1. Sfera gospodarcza

10. Główni pracodawcy: struktura i trendy

Na koniec 2009 roku zarejestrowane w Szczecinie były 64 373 podmioty gospodarcze. Dominująca grupa to jednostki gospodarcze zatrudniające do 9 pracowników, czyli mikroprzedsiębiorstwa (61 931) – 96,2% ogółu podmiotów gospodarczych. Pozostałą część rynku stanowiły:

- małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników) – 3% (1955 jednostek),
- średnie przedsiębiorstwa (50-249 pracowników)- 0,6% (418 jednostek),
- duże przedsiębiorstwa (250 i więcej) – 0,1% (57 jednostek, w tym w 12 z nich poziom zatrudnienia przekraczał 1 000 pracowników.

W ciągu ostatnich trzech lat liczba dużych przedsiębiorstw zmniejszyła się o 12, czego główną przyczyną była redukcja zatrudnienia oraz likwidacja zakładów (Stocznia Szczecińskiej Nowa, Fabryka Papieru Szczecin-Skolwin w upadłości, Porta Complex SA w upadłości, Porta Technik Sp. z o.o. w upadłości).

Z ogólnej liczby podmiotów gospodarczych (stan na koniec 2009 roku) 47 039 to zakłady prowadzone przez osoby fizyczne, z których większość działa w sektorze usług: handel i naprawy, obsługa nieruchomości i firm, budownictwo, transport, gospodarka magazynowa i łączność, pośrednictwo finansowe, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna pozostała.

Szczecin znajduje się w czołówce miast wojewódzkich pod względem liczby i przyrostu podmiotów gospodarczych. Na koniec 2009 roku w Szczecinie działało, w przeliczeniu na 100 mieszkańców, 15,9 podmiotów i była to jedna z najwyższych wartość wskaźnika wśród miast wojewódzkich, większy dystans natomiast dzieli Szczecin w stosunku do liderów pod względem udziału mikroprzedsiębiorstw w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych.

Największe działające w Szczecinie zakłady związane są z przemysłem stoczniowym, żeglugą morską oraz usługami portowymi: Żegluga Polska S.A., Euroafrika Linie Żeglugowe Sp. z o.o., Polska Żegluga Morska PP. Za najlepiej prosperujące firmy można uznać te, które mają największe dochody ze sprzedaży. Należą do nich Morpol Sp. z o.o., Sklepy Komfort S.A., Cefarm Szczecin S.A., Drobimex Sp. z o.o., Energopol Szczecin S.A., Szczecińska Energetyka Cieplna Sp. z o.o., Sonion Polska Sp. z o.o., Społem PPS, Żywiec Trade Szczecin Sp. z o.o., CSV Sp. z o.o., C. Hartwig Spedycja Międzynarodowa Sp. z o.o.

11. Struktura podstawowych branż gospodarki na terenie miasta

Spośród 64 373 podmiotów działających w Szczecinie (wg stanu na koniec 2009 roku) najwięcej, bo 25,5% jest firm handlowych i usługowych (naprawy pojazdów oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego) a także firm z sekcji obsługa nieruchomości i firm (23,9%) oraz sekcji przemysł (8,7%), w której przeważają zakłady zajmujące się produkcją metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń, produkcją pozostałego sprzętu transportowego, produkcją mebli, działalnością wydawniczą, poligrafią i produkcją zapisanych nośników informacji, produkcją odzieży i wyrobów futrzarskich, produkcją artykułów spożywczych oraz produkcją instrumentów medycznych.

Rycina 29. Poziom prowadzenia działalności gospodarczej

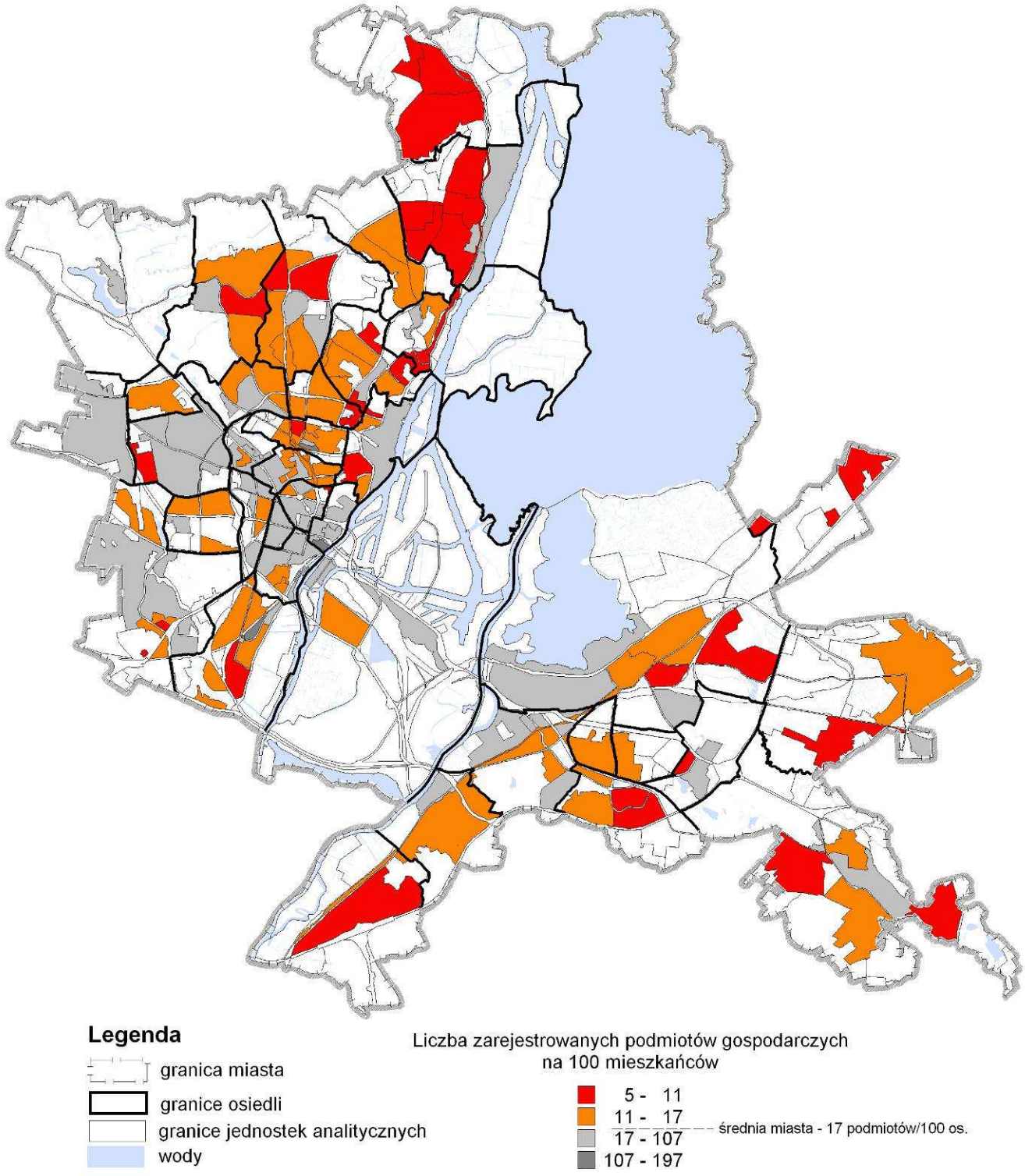

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Urząd Statystyczny w Szczecinie, stan na dzień 31.12.2009 r.

12. Liczba podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach

Na koniec 2009 roku zanotowano w Szczecinie 64 373 podmioty gospodarcze, z czego podmioty prywatne (62 589) stanowiły 97,2%. Najbardziej sprywatyzowanymi dziedzinami gospodarki miasta (ponad 99% podmiotów sekcji) są: handel i naprawy, pośrednictwo finansowe, budownictwo, transport, gospodarka magazynowa i łączność, hotelarstwo i gastronomia, przetwórstwo przemysłowe oraz wytwarzanie i zaopatrzenie w energię, gaz i wodę. Podobne tendencje daje się zauważyć w całym kraju. Główny udział w sektorze prywatnym (75,8%) należy do podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Od kilku lat udział ten regularnie zmniejsza się.

Według danych GUS, w roku 2008 w Szczecinie, w głównym miejscu pracy było zatrudnionych 114 803 osób. Udział kobiet pracujących jest większy od udziału pracujących mężczyzn i na koniec 2008 wynosił 51%.

Podział pracujących według sektorów ekonomicznych i płci ukazuje, że w roku 2008 było 116 120 osób pracujących. Najwięcej, bo aż 45% pracujących zatrudnionych, jest w sektorze usług rynkowych, natomiast najmniej (1,2%) skupionych jest w sektorze rolniczym. Największą różnicę udziału pracujących kobiet i mężczyzn zaobserwować można w sektorze przemysłowym i w sektorze usług nierynkowych.

Tabela 9. Rynek pracy

Rynek pracy	Jedn.	2005	2006	2007	2008
Pracujący wg płci w głównym miejscu pracy					
Ogółem	os.	10 7684	112 590	114 087	114 809
Mężczyźni	os.	53 526	56 027	56 980	56 227
Kobiety	os.	54 158	56 563	57 107	58 576
Pracujący wg sektorów ekonomicznych i płci					
Ogółem	os.	109 001	113 907	115 404	116 120
Mężczyźni	os.	54 145	56 646	57 599	56 846
Kobiety	os.	54 856	57 261	57 805	59 274
Sektor rolniczy					
Ogółem	os.	1065	1035	1077	1389
Mężczyźni	os.	650	648	641	752
Kobiety	os.	415	387	436	637
Sektor przemysłowy					
Ogółem	os.	28 399	29 637	29 558	29 077
Mężczyźni	os.	21 574	22 538	22 355	21 233
Kobiety	os.	6 825	7 099	7 203	7 844
Sektor usługowy-razem					
Ogółem	os.	79 537	83 235	84 769	85 654
Mężczyźni	os.	31 921	33 460	34 603	34 861
Kobiety	os.	47 616	49 775	50 165	50 793
Sektor usługowy- usługi rynkowe					

Ogółem	os.	46 645	50 344	51 769	52 328
Mężczyźni	os.	23 283	24 928	26 039	26 260
Kobiety	os.	23 362	25 416	25 730	26 068
Sektor usługowy- usługi rynkowe					
Ogółem	os.	32 892	32 891	33 000	33 326
Mężczyźni	os.	8 683	8 532	8 564	8 601
Kobiety	os.	24 254	24 359	24 436	24 725

Źródło: Dane GUS

13. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

- likwidacja dużych zakładów pracy, i niewielki udział firm średnich i dużych w strukturze podmiotów gospodarczych,
- dominacja małych firm nieposiadających kapitału,
- dominujący udział podmiotów świadczących usługi „proste" (np. naprawy) w grupie podmiotów działających na rynku szczecińskim,

1. Sfera społeczna

14. Struktura demograficzna i społeczna – trendy

Wg stanu na koniec 2009 roku ludność Szczecina liczyła 406 307 mieszkańców. Tendencja spadkowa liczby mieszkańców utrzymuje się od 1995 roku, który zapoczątkował nieznaczne, lecz stałe obniżanie się poziomu przyrostu naturalnego, mimo zwiększenia liczby urodzin w 2008 roku.

Tabela 10. Sytuacja demograficzna Szczecina

Lata	Przyrost naturalny	Saldo migracji	Liczba ludności stan na 31.12.*	Mężczyźni	Kobiety
1995	-344	-53	418 156	201 128	217 028
2000	-662	515	416 485	199 243	217 242
2005	-525	58	411 119	195 433	215 686
2006	-683	-61	409 068	194 524	214 544
2007	-562	-676	407 811	193 744	214 067
2008	-204	-783	406 941	193 055	213 886
2009	-317**	-197**	406 427**	192 755**	213 672**

** łącznie z zameldowanymi czasowo na okres powyżej dwóch miesięcy*

***stan w dniu 30.06.2009 r.*

Źródło: Dane GUS

Rycina 30. Gęstość zaludnienia

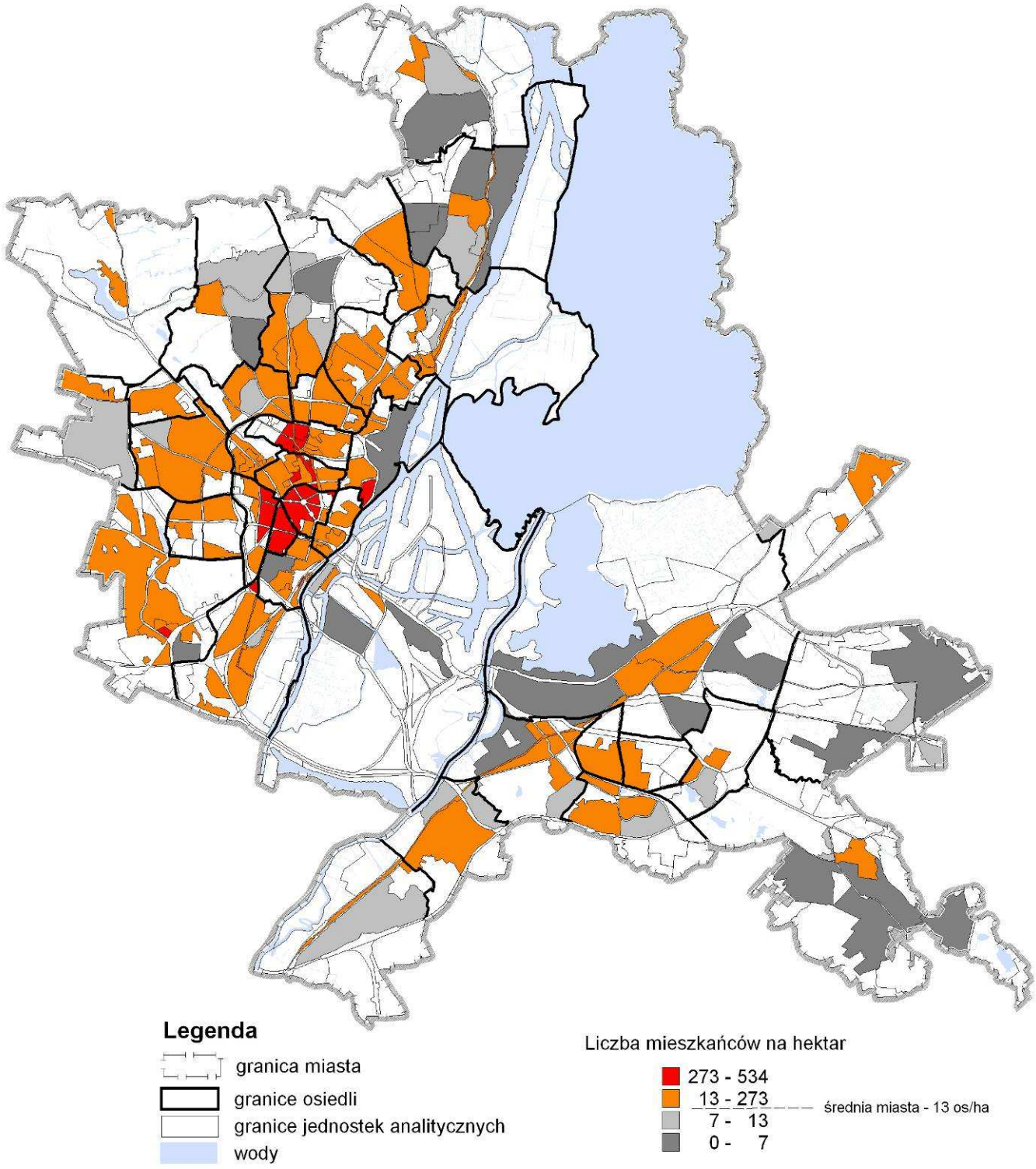

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, stan na dzień 31.12.2009 r.

Rycina 31. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2000-2009

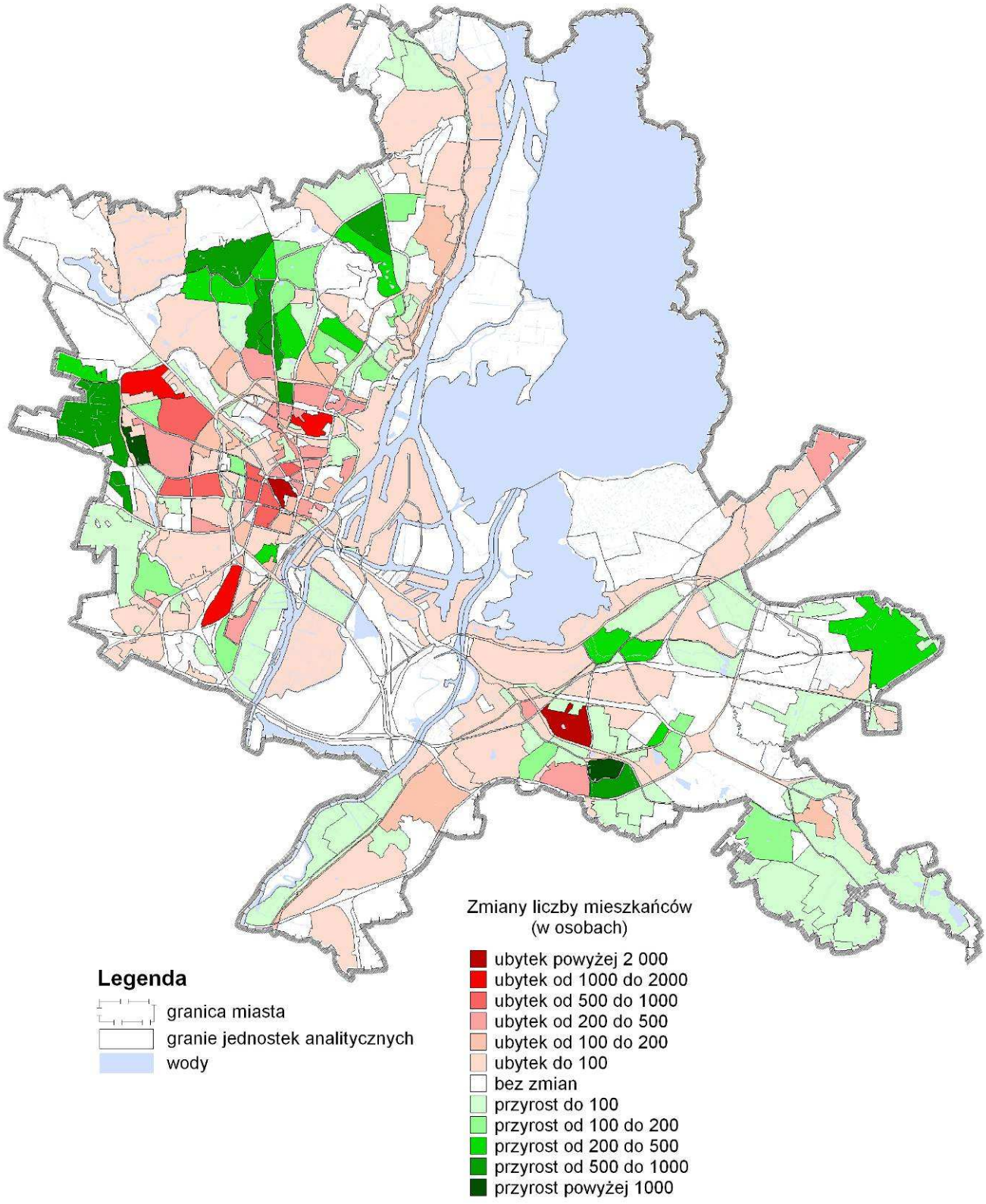

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, dane z lat 2000 – 2009 r.

Analiza struktury ludności Szczecina ze względu na wiek ekonomiczny wskazuje na negatywne tendencje: grupa osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zmniejsza się w na rzecz grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to starzenie się społeczeństwa, będące równocześnie cechą charakterystyczną obszarów rozwijających się (patrz ryc. 25.).

Tabela 11. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem					
		2005	**2006**	**2007**	**2008**
w wieku przedprodukcyjnym	%	16,6	16,3	16,1	15,9
w wieku produkcyjnym	%	66,7	66,6	66,5	66,3
w wieku poprodukcyjnym	%	16,7	17,1	17,4	17,9

Źródło: Dane GUS

Rycina 26 obrazująca poziom obciążenia ekonomicznego wskazuje, że obszarem o największym odsetku osób w wieku nieprodukcyjnym jest śródmieście.

Rycina 32. Ludność w wieku poprodukcyjnym

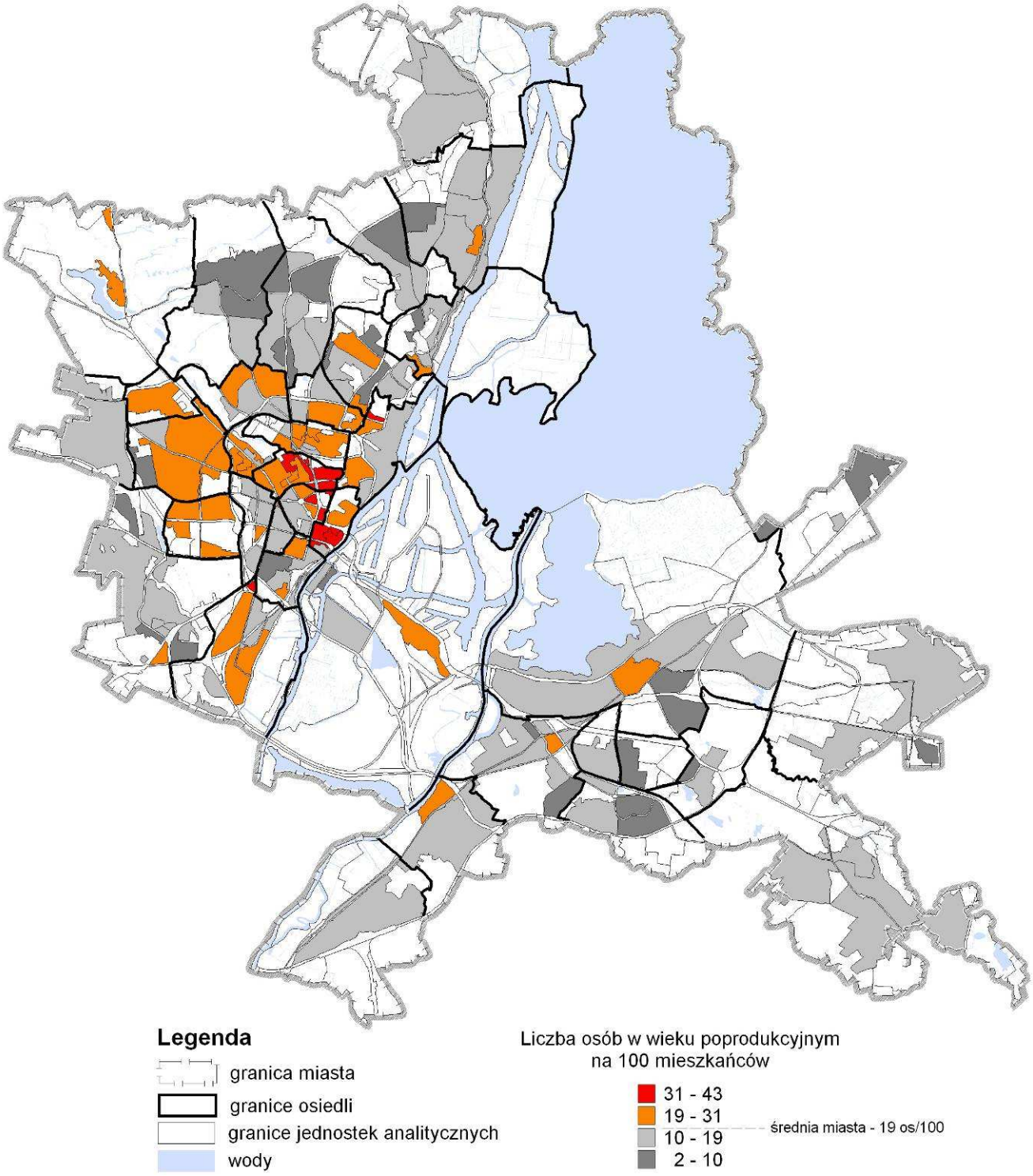

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, stan na dzień 31.12.2009 r

Rycina 33. Poziom obciążenia ekonomicznego (demograficznego)

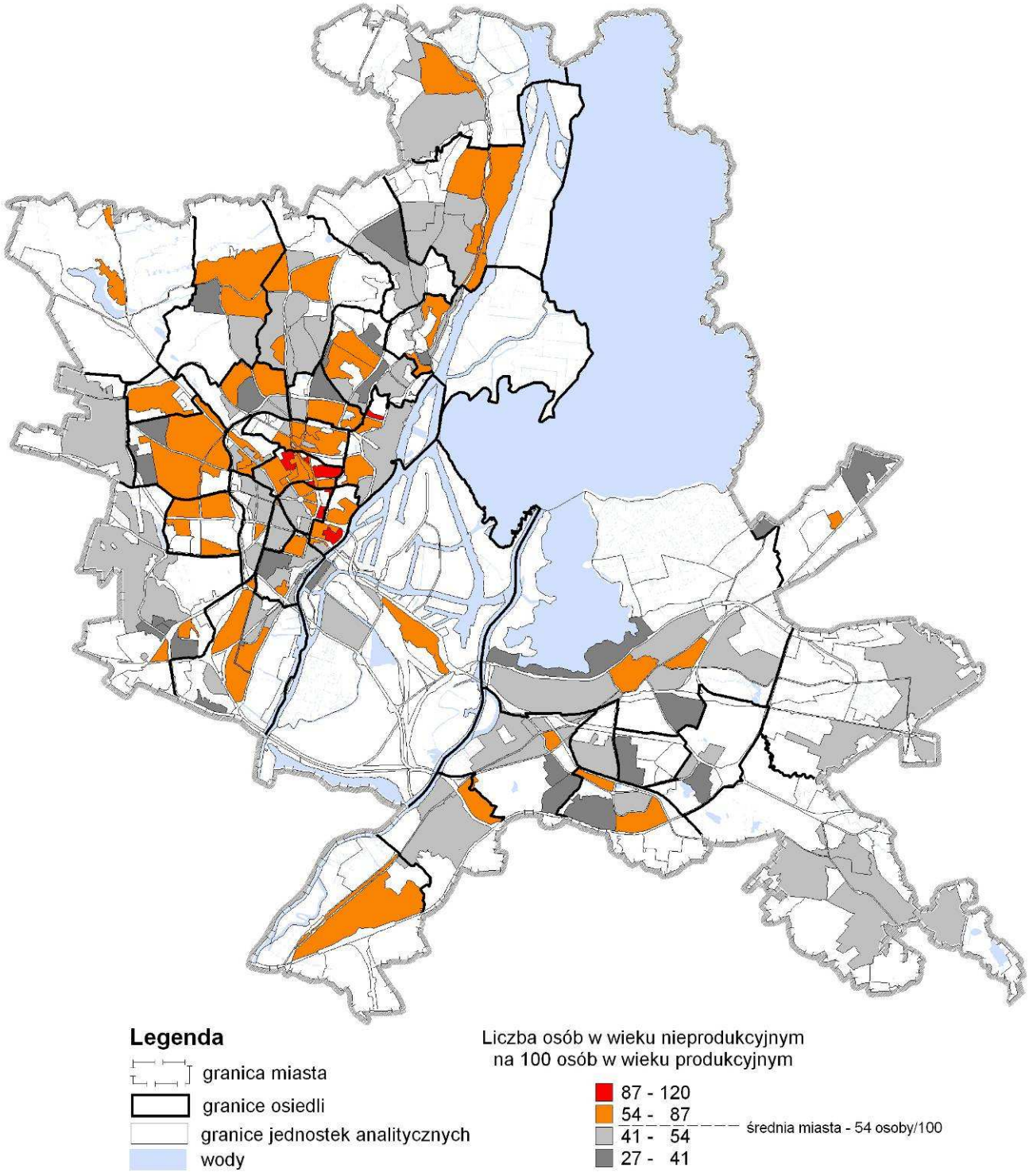

Źródło: Urząd Miasta Szczecin, stan na dzień 31.12.2009 r.

15. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Przeciętne wynagrodzenie brutto w podmiotach gospodarczych małych i średnich zatrudniających powyżej 9 osób w Szczecinie wynosiło w I półroczu 2009 roku 3 604,23 zł. Podobnie jak w latach wcześniejszych wyższe wynagrodzenia wypłacają podmioty sektora publicznego, jednak z roku na rok ta różnica ulega zmniejszeniu.

Przeciętny miesięczny dochód na jednego mieszkańca Szczecina wg danych GUS (stan na dzień 31.12.2009r.) wynosi 3 191,99 zł. W województwie zachodniopomorskim udział przeciętnego miesięcznego dochodu na 1 osobę w gospodarstwie domowym w stosunku do średniej krajowej w 2009 roku wynosił 102,3%, natomiast wydatków – 98,3%. Jest to jedno z pięciu województw (obok mazowieckiego, dolnośląskiego, pomorskiego i łódzkiego), w których gospodarstwa domowe dysponowały dochodami wyższymi od przeciętnej krajowej, a także jedyne województwo, w których przeciętne miesięczne dochody były wyższe a wydatki niższe od średniej krajowej.

16. Infrastruktura społeczna

Opieka zdrowotna

W 2008 roku funkcjonowało ogółem 2 019 jednostek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej, z czego 13 to podmioty publiczne, 230 – niepubliczne i 1 776 – praktyki lekarskie, dentystyczne i pielęgniarskie (sprawozdawczością objęto podmioty posiadające kontrakt z NFZ). W placówkach podstawowej opieki lekarskiej w 2008 roku udzielono łącznie 2 066 506 porad (profilaktycznych, specjalistycznych i stomatologicznych). Liczba udzielonych porad lekarskich na mieszkańca miasta w 2008 roku wyniosła 3,9.

Według stanu na koniec 2009 roku na terenie Szczecina funkcjonowało 10 szpitali ogólnych, w tym 2 podległe Ministerstwu Zdrowia, 1 podległy MON i 2 podległe MSWiA (w tym ZOZ Aresztu Śledczego), 1 stacjonarny zakład psychiatryczny i 2 zakłady opieki długoterminowej (liczba szpitali wykazane zgodnie z danymi GUS). Liczba łóżek w lecznictwie stacjonarnym wynosiła ogółem w 2008 roku 3 773 (3 318 w szpitalach ogólnych, 82 w zakładach opieki długoterminowej i 373 w zakładach psychiatrycznych).

Kadra medyczna według głównego miejsca pracy w Szczecinie wynosiła w 2008 roku 5 070 osób, podobnie jak w latach ubiegłych najliczniejszą grupą wśród zawodów medycznych były pielęgniarki (2 799, 55%) oraz lekarze (1 665, 33%). Wartość wskaźnika personelu lekarskiego na 10 tys. mieszkańców Szczecina wynosiła w 2008 roku 40,9.

W Szczecinie w 2008 roku zlokalizowanych było 148 aptek i 1 punkt apteczny. Wskaźnik dostępności aptek wyrażający się liczbą mieszkańców Szczecina przypadającą na aptekę wyniósł w 2008 roku 2,7 tys.

W 2009 roku utrzymano 680 miejsc limitowanych w 7 żłobkach. Wg stanu na koniec 2009 roku w placówkach przebywało 788 dzieci, co świadczy o deficycie miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad tą grupą wiekową (0-3 lat).

Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne

W roku szkolnym 2008/2009 w Szczecinie funkcjonowało:

- 70 przedszkoli (w tym 6 filii) i 4 punkty przedszkole dla 8 560 dzieci,
- 67 szkół podstawowych, do których uczęszczało 21 889 dzieci,
- 61 gimnazjów, do których uczęszczało 12 521 dzieci,

oraz następujące szkoły ponadgimnazjalne:

- 60 liceów ogólnokształcących
- 26 techników,
- 20 zasadniczych szkól zawodowych,
- 34 szkoły policealne,
- 9 innych placówek publicznych prowadzonych przez Miasto Szczecin (specjalne szkoły przysposabiające do pracy, liceum ogólnokształcące uzupełniające, technika uzupełniające).

Szczecin jest największym ośrodkiem akademickim w województwie zachodniopomorskim, działa tu 21 uczelni (wg danych dot. roku akademickiego 2008/2009), w tym 4 publiczne (Akademia Morska z 3 wydziałami, Pomorska Akademia Medyczna z 4 wydziałami, Uniwersytet Szczeciński z 10 wydziałami i Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny również z 10 wydziałami) oraz 16 niepublicznych, w tym 5 filii uczelni z innych miast. Na uczelniach w Szczecinie (łącznie z filiami i punktami konsultacyjnymi uczelni z innych miast) studiowało 64 341 studentów, zatrudnionych było 3 385 nauczycieli akademickich.

Kultura i sztuka

Szczecin to główny ośrodek kulturalny województwa zachodniopomorskiego. Oferta kulturalna miasta jest bogata i zróżnicowana, obok licznych instytucji kultury (12 prowadzonych przez Gminę Miasto Szczecin oraz 5 – przez Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego) aktywnie działa wiele organizacji i stowarzyszeń podejmujących i promujących przedsięwzięcia o randze ogólnopolskiej a nawet międzynarodowej. Jednostki kultury działające na terenie Szczecina to:

- Zamek Książąt Polskich (m.in. działalność koncertowa, wystawiennicza, teatralna),
- domy kultury: DK „Klub 13 Muz", DK „Sowianin" z filią Klubem „Jantar", DK „Klub Skolwin", Miejski Ośrodek Kultury z filią Klubem „Delta Pub";
- teatry: Teatr Współczesny z filią "Teatrem Małym", Teatr Lalek „Pleciuga", Ośrodek Teatralny „Kana", Teatr Polski;
- biblioteki: Książnica Pomorska, Miejska Biblioteka Publiczna z 39 filiami;
- instytucje muzyczne: Filharmonia im. Mieczysława Karłowicza, Opera na Zamku;
- muzea: Muzeum Techniki i Komunikacji – Zajezdnia Sztuki, Muzeum Narodowe.
- pozostałe: Szczecińska Agencja Artystyczna, „Szczecin 2016" (koordynacja starań Gminy Miasta Szczecin o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku).

Corocznie organizowanych jest w mieście blisko 2 000 imprez kulturalnych. Do najważniejszych imprez i wydarzeń kulturalnych jakie miały miejsce w Szczecinie należą: Międzynarodowy Festiwal „Zmagania Jazzowe", Szczecin Music Fest, Międzynarodowy Festiwal Muzyczny „Boogie Brain", Szczecin Rock Festival, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Wizualnej Inspiracje, Festiwal „Spoiwa Kultury", Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicy, Kontrapunkt – Przegląd Teatrów Małych Form, Dni Morza, Dni Kultury Ukraińskiej, Festiwal „Spotkanie Kultur".

Sport

Wg stanu na koniec 2009 r. działało 314 stowarzyszeń kultury fizycznej w tym: 194 klubów sportowych, 26 związków sportowych, 1 sportowa spółka akcyjna oraz 93 Uczniowskich Klubów Sportowych. W klubach sportowych dominowały następujące sekcje sportowe: piłka nożna, piłka siatkowa, koszykówka, piłka ręczna, lekkoatletyka, wioślarstwo, pływanie, żeglarstwo (regatowe) oraz jeździectwo.

Na terenie Szczecina, wg stanu na koniec 2009 roku, znajdowały się następujące obiekty sportowe:

- 12 stadionów, w tym 3 przyszkolne; Miejski Stadion Lekkoatletyczny im. Wiesława Maniaka posiada certyfikat II klasy Międzynarodowego Stowarzyszenia Federacji Lekkoatletycznej (IAAF).
- 44 boiska do gier wielkich, w tym 27 przyszkolne;
- 177 boisk do gier małych (do piłki koszykowej, ręcznej, siatkowej, do tenisa ziemnego, uniwersalne), w tym 131 przyszkolnych;
- 13 hal sportowych, w tym 6 przyszkolnych;
- 153 sale gimnastyczne (uniwersalne i pomocnicze, pawilony specjalistyczne np. do gimnastyki korekcyjnej, sportów walki, szermiercze, bokserskie), w tym 138 przyszkolnych
- 8 krytych pływalni sportowych, w tym 6 przyszkolnych;
- 12 przystani wodnych, w tym jedna przyszkolna;
- 2 sztuczne lodowiska;
- 2 skateparki;
- inne obiekty: lotnisko sportowe, strzelnica, basen treningowy do sportów łodziowych, tor kolarski, tor kartingowy, ściana wspinaczkowa, park linowy.

Rozmieszczenie obiektów kultury fizycznej na terenie Szczecina jest nierównomierne. Najwięcej zasobów mają osiedla: Arkońskie – Niemierzyn, Śródmieście – Północ, Turzyn, Nowe i Stare Miasto; najmniej – Bukowo, Golęcino – Gocław, Warszewo i Żelechowa. Brakuje obiektów na osiedlach: Głębokie – Pilchowo, Krzekowo – Bezrzecze, Płonia – Śmierdnica – Jezierzyce, Wielgowo – Sławociesze i Kijewo.

17. Bezpieczeństwo

Szczecin ze względu na swoją wielkość, położenie oraz znaczenie gospodarcze i turystyczne, jest szczególnie narażony na zagrożenie przestępczością. W 2009 roku na terenie miasta stwierdzono 16 487 przestępstw, co oznacza, że po latach systematycznego spadku nastąpił wzrost przestępczości. Wzrósł wskaźnik zagrożenia przestępczością i wynosił 40,5 stwierdzonych przestępstw na każde 1 tys. mieszkańców, ale wzrasta także wykrywalność: na stu sprawców przestępstw szczecińskim policjantom udało się w 2009 roku wykryć 55.

Jednostką realizującą działania w zakresie ochrony porządku publicznego oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym jest także Straż Miejska. Według stanu na koniec 2009 r. w Straży Miejskiej w Szczecinie zatrudnione były 132 osoby (na jednego strażnika przypadało 3 221 mieszkańców). W 2009 r. Straż Miejska podjęła 27 896 interwencji i był to znaczny wzrost w odniesieniu do lat ubiegłych.

Rycina 34. Poziom przestępczości

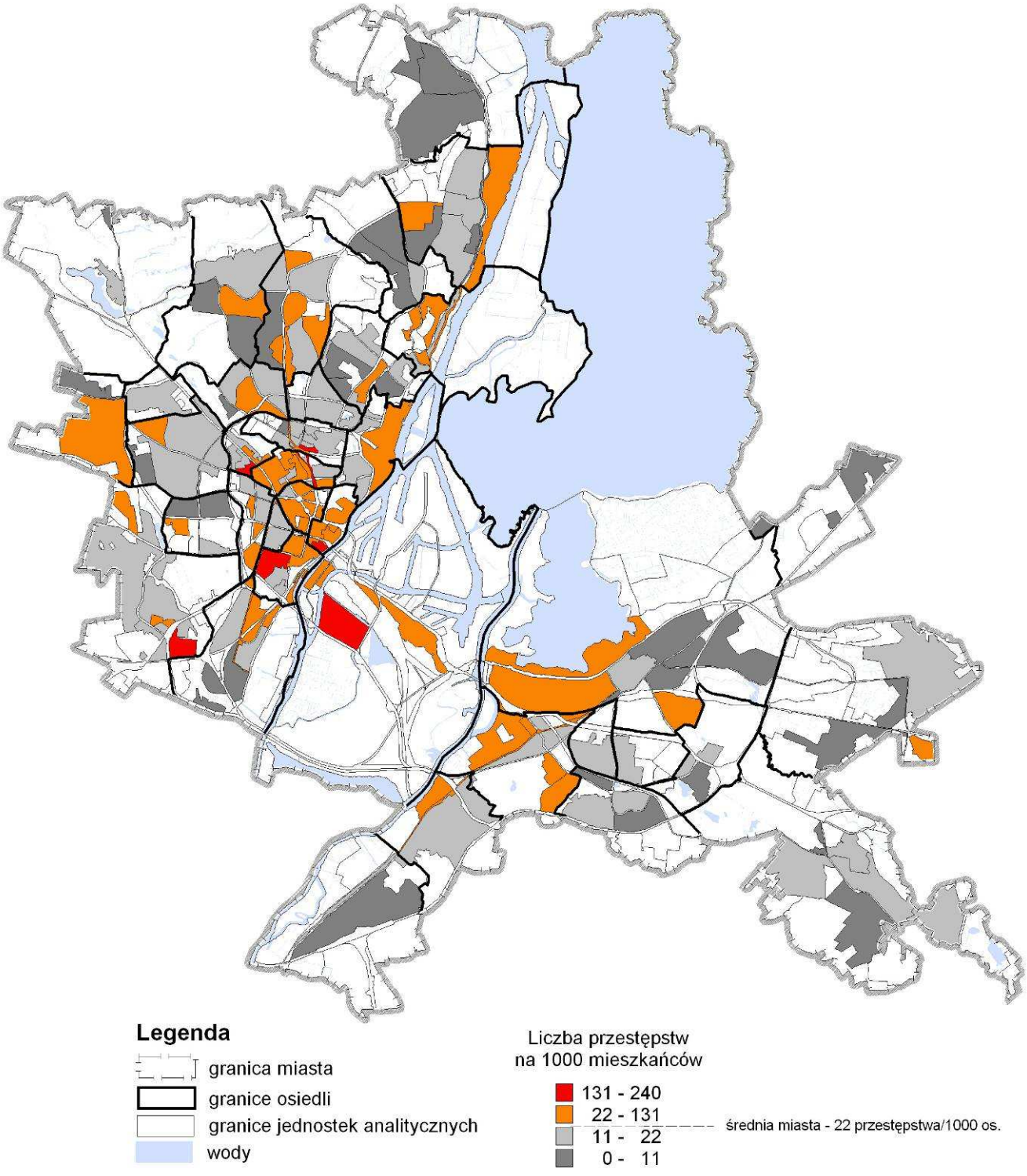

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Komenda Miejska Policji w Szczecinie, stan na dzień 31.12.2009 r.

18. Organizacje pozarządowe

Według stanu na koniec 2008 roku na terenie Szczecina zarejestrowane były 1 884 organizacje pozarządowe. Z roku na rok ich liczba systematycznie wzrasta. Najwięcej instytucji prowadzi działania z zakresu wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych, a także pomocy osobom bezrobotnym, niepełnosprawnym, chorym i starszym oraz uzależnionym (głównie od alkoholu).

19. Mniejszości narodowe

Z danych Pełnomocnika Wojewody ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych wynika, iż na terenie Szczecina zamieszkują przedstawiciele:

- 2 mniejszości etnicznych (209 osób):łemkowskiej (196 osób) i romskiej (13 osób), oraz
- 6 mniejszości narodowej (łącznie 712 osób): niemieckiej (310 osób), ukraińskiej (245 osób), rosyjskiej (96 osób) oraz białoruskiej, litewskiej i żydowskiej.

Część osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych żyje w skupiskach, pozostałe – w rozproszeniu. W okresie powojennym nie gromadzono danych dotyczących liczby osób należących do mniejszości narodowych, wszystkie przytoczone dane dotyczące tej kwestii mają zatem charakter szacunkowy.

Aktywną działalność prowadzą funkcjonujące w Szczecinie organizacje zajmujące się problemami mniejszości narodowych: Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Szczecinie, Towarzystwo Społeczno Kulturalne Żydów w Polsce, Gmina Wyznaniowa Żydowska w Szczecinie, Towarzystwo Społeczno Kulturalne Mniejszości Niemieckiej, Towarzystwo Greków Pomorza Zachodniego, Stowarzyszenie Mniejszości Narodowej Roma w Polsce „Jankesci", Towarzystwo Litwinów w Polsce oraz Rada Mniejszości Narodowych i Etnicznych.

W roku szkolnym 2008/2009 jedna szczecińska szkoła podstawowa realizowała naukę języka mniejszości narodowej – ukraińskiego, w innej z kolei – zatrudniono asystenta romskiego, który prowadził dodatkowo zajęcia edukacyjne dla dzieci romskich.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie prowadzi działania na rzecz integracji uchodźców, w tym przyznaje świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców. W ramach przeprowadzonej diagnozy sytuacji w mieście nie stwierdzono występowania problemów imigrantów, mniejszości narodowych i etnicznych oraz uchodźców.

20. Identyfikacja grup społecznych wymagających wsparcia

Wśród najistotniejszych problemów w mieście należy wyróżnić następujące: ubóstwo i jego przestrzenna koncentracja w niektórych rejonach miasta, problemy rodzin i patologie życia rodzinnego, stan zdrowia mieszkańców oraz problemy ludzi starszych i niepełnosprawnych, bezrobocie oraz bezdomność. Problemy społeczne i zjawiska patologiczne są w Szczecinie silnie zróżnicowane przestrzennie. Inne problemy można zidentyfikować w Śródmieściu, gdzie gęstość zaludnienia jest większa (większe natężenie przestępczości, uzależnienia, czy syndrom wyuczonej bezradności), inne w osiedlach północnych (największe natężenie ubóstwa w mieście, silniejsze więzi sąsiedzkie i mniejsze natężenie przestępczości niż w obszarach centralnych miasta). Problemy pozwalają na identyfikację grup wymagających ukierunkowanego wsparcia.

Osoby korzystające z zasiłków pomocy społecznej

Pomoc oferowana mieszkańcom, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, to zarówno liczne świadczenia pieniężne, jak również rozmaite formy wsparcia niefinansowego. Główne przyczyny, dla których rodziny korzystają z pomocy to przede wszystkim: ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, wielodzietność, rodziny niepełne. W 2009 roku Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach swoich zadań udzielił pomocy około 18 tys. osób (2008 – 19,5 tys. osób), przy czym jedna osoba mogła korzystać z różnych form pomocy. Od kilku lat liczba ta systematycznie spada (dla porównania w 2005 roku było to ok. 25 tys. osób). Symptomatycznym dla Szczecina jest zjawisko wzrastającej liczby osób bezdomnych przybywających z innych gmin. Wśród bezdomnych obserwuje sie wzrost liczby osób starszych i chorych oraz osób młodych w wieku 18-21 lat. Ogółem różnymi formami pomocy objęto w 2009 roku 1 345 osoby (w tym 292 kobiety oraz 118 dzieci). Najwięcej korzystających z zasiłków pomocy społecznej zamieszkuje północne osiedla (Golęcino-Gocław, Stołczyn), centralne tereny Śródmieścia i osiedle Niebuszewo-Bolinko.

Osoby bezrobotne, w szczególności długotrwale i z niskim wykształceniem

Na koniec 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie zarejestrowanych było 14 316 osób bezrobotnych (z czego 54,6% to mężczyźni). Do końca 2008 roku Szczecin notował jeden z najwyższych spadków stopy bezrobocia w kraju, z poziomu 14,1% na koniec 2005 roku do 4,3% na koniec 2008 roku, w 2009 roku nastąpił dość gwałtowany wzrost wartości wskaźnika do poziomu 8,1%. Najliczniejszą grupę stanowili: wg wieku – bezrobotni w wieku 25-34 lata (31,2% wszystkich bezrobotnych), wg wykształcenia – osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym (54,6% bezrobotnych), wg czasu pozostawania bez pracy – bezrobotni przebywający bez pracy 1-6 miesięcy (66,1%). Długotrwale bezrobotni (powyżej 24 miesięcy) stanowią 4,3% ogółu bezrobotnych. Zmalało podejmowanie pracy przez bezrobotnych, stanowiące podstawę do wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinie, w 2009 roku podjęło pracę 7 276 osób. Najwięcej bezrobotnych korzystających z zasiłków wypłacanych przez MOPR zamieszkuje dzielnice: Śródmieście – rejon Niebuszewo-Bolinko i Śródmieście Zachód oraz dzielnicę Prawobrzeże.

Osoby niepełnosprawne

Szacuje się, że problem niepełnosprawności dotyczy bezpośrednio ok. 40 tys. mieszkańców naszego miasta. Z danych PUP wynika, że około 4% bezrobotnych to właśnie osoby niepełnosprawne. Najwięcej środków przyznawanych z MOPR, głównie w formie pomocy opiekuńczej, trafia do osób niepełnosprawnych mieszkających w dzielnicy Śródmieście w rejonie Niebuszewo-Bolinko, Centrum i Śródmieście Zachód oraz przewlekle chorych mieszkających w dzielnicy Śródmieście w rejonie Niebuszewo-Bolinko.

Rycina 35. Poziom długotrwałego bezrobocia

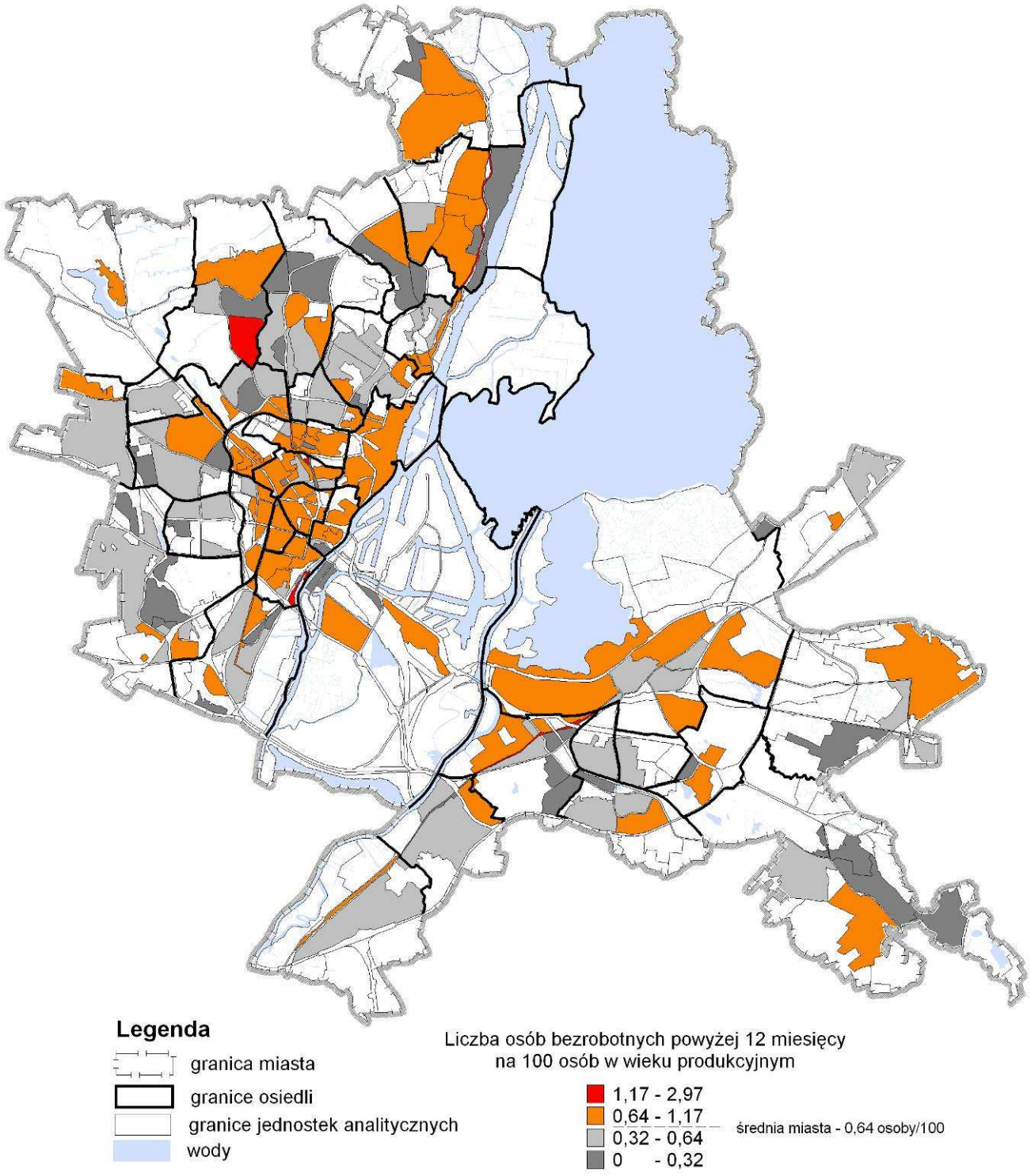

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie, stan na dzień 31.12.2009 r.

Rycina 36. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych

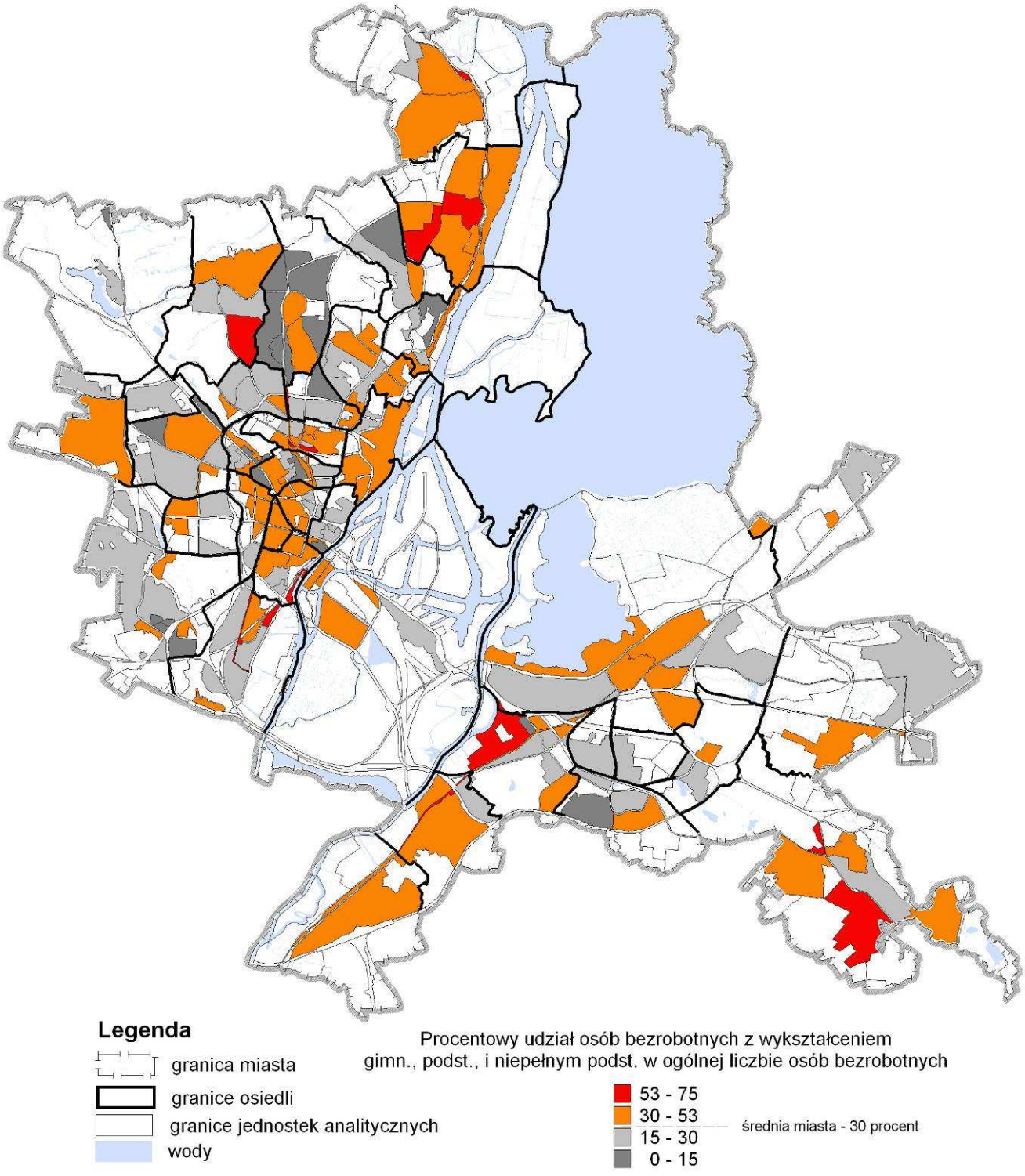

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Powiatowy Urząd Pracy w Szczecinie, stan na dzień 31.12.2009 r.

Rycina 37. Poziom ubóstwa i wykluczenia

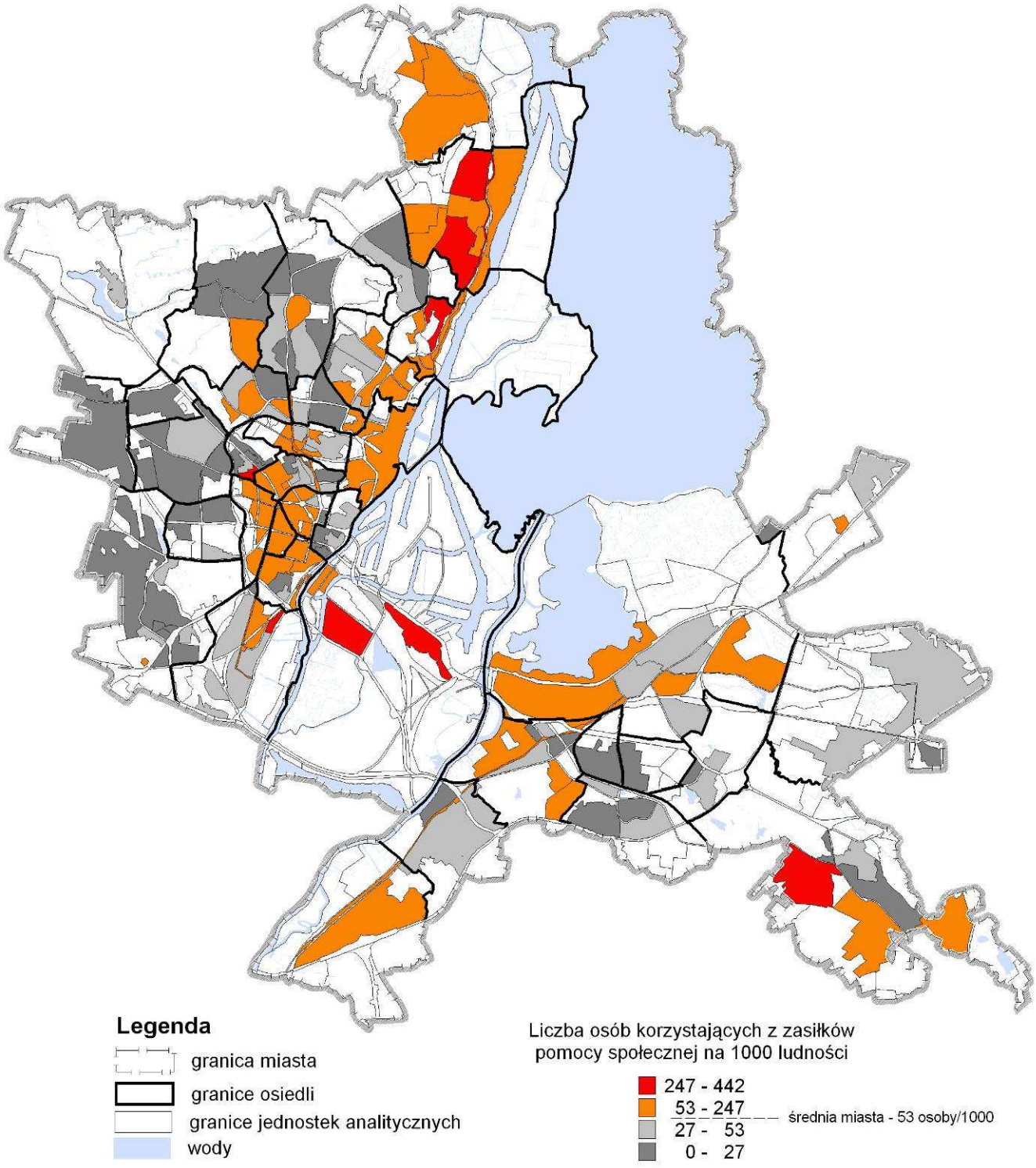

Źródło: Urząd Miasta Szczecin oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Szczecinie, stan na dzień 31.12.2009 r.

21. Identyfikacja problemów w sferze społecznej

- niekorzystne zjawiska demograficzne, głównie starzenie się społeczeństwa i odpływ ludności,
- duża grupa osób korzystających z pomocy społecznej,
- przestrzenna koncentracja problemów społecznych.
- duża grupa osób dotkniętych więcej niż jedną patologią,
- bariery architektoniczne uniemożliwiające osobom niepełnosprawnym swobodne poruszanie,
- powiększająca się grupa osób bezdomnych, napływających głównie z mniejszych gmin,
- lewobrzeżna lokacja większości ośrodków sportowo-kulturalnych,
- niewystarczająca oferta spędzania wolnego czasu dla osób starszych.

22. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi miasta

Tabela 12. Podstawowe dane opisujące Szczecin

Wyszczególnienie		2008	2009
Sfera przestrzenna			
Zagospodarowanie przestrzenne			
tereny zabudowane i zurbanizowane	km2	88,36	89,04
grunty komunalne	m2	141 172 661	140 821 665
mieszkania ogółem	szt.	159 472	bd.
Mieszkania komunalne	szt	23 266	22 639
liczba mieszkań oddanych do użytku	szt	1 911	1 810
Wodociągi			
wydobycie wody	mln m3	27,41	26,17
długość czynnej sieci wodociągowej	km	671	692
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	16 352,6	15 743,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	391 325	390 777
Kanalizacja			
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	526,5	548,6
ścieki odprowadzone	dam3	20 554,2	19 676
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	356 005	355 655
Sieć gazowa			
zużycie gazu w tys. m3	mln.m3	121,3	118,1
gospodarstwa domowe korzystające z gazu	szt	138 910	139 744
zakłady produkcyjne korzystające z gazu	szt	427	383
Energia elektryczna w gospodarstwach domowych			
sprzedaż energii	MWh	1 075 847	993 326

Sfera społeczna			
Liczba ludności			
ogółem	os.	406 941	406 307
mężczyźni	os.	193 055	192 666
kobiety		213 886	213 641
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem			
w wieku przedprodukcyjnym	%	15,9	15,7
w wieku produkcyjnym		66,3	66,0
w wieku poprodukcyjnym		17,9	18,3
Wydatki z budżetu Miasta na zadania w sferze kultury			
ogółem (majątkowe+bieżące)	tys. zł	32 986,6	38 572,4
Wydatki z budżetu Miasta na zadania w sferze pomocy społecznej			
ogółem (majątkowe+bieżące)	tys. zł	61 792,4	66 023,2
Wydatki z budżetu Miasta na zadania z zakresu kultury fizycznej			
ogółem (majątkowe+bieżące)	tys. zł	29 581,5	73 464,6
Sfera gospodarcza			
Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON			
ogółem	jed.gosp.	64 098	64 373
mikroprzedsiębiorstwa (do 9 pracowników)		61 706	61 931
małe przedsiębiorstwa (10 – 49 pracowników)		1 903	1 955
średnie przedsiębiorstwa (50 – 249 pracowników)		415	418
duże przedsiębiorstwa (powyżej 250 pracowników) [w tym powyżej 1000 pracowników]		74 [13]	69 [12]
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw w jednostkach dużych i średnich			
ogółem	tys. zł	18 679 226	20 201 440
Działalność gospodarcza			
wpisy do ewidencji działalności gospodarczej	jed.gosp.	5 094	5 292
Wydatki majątkowe Miasta			
Ogółem	tys. zł	302 341	350 977
Wydatki z budżetu Miasta na zadania z zakresu turystyki			
Ogółem	tys. zł	807	645,4
Stopa bezrobocia			
Ogółem	%	4,3	8,1
Pracujący wg płci			
ogółem	os.	114 803	bd.
Mężczyźni		56 227	bd.
Kobiety		58 576	bd.

Źródło: opracowanie własne

23. Analiza SWOT

Sfera przestrzenna

MOCNE STRONY

- czytelna struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta,
- zabytki architektoniczne i układ przestrzenny związany z dziedzictwem historycznym i kulturowym miasta,
- wartościowe układy i zespoły architektoniczno-urbanistyczne, urozmaicony krajobraz naturalny,
- zróżnicowanie przyrodnicze, bogactwo wód powierzchniowych i podziemnych, bogaty zasób zieleni,
- wartościowe kompleksy przyrodnicze w sąsiedztwie miasta,
- duża różnorodność form ochrony przyrody,
- niski poziom przemysłowych i energetycznych zanieczyszczeń powietrza,
- dobry i sukcesywnie modernizowany układ komunikacyjny.

SŁABE STRONY

- degradacja krajobrazu miasta oraz słabe wykorzystanie jego walorów przyrodniczych i kulturowych,
- braki w zakresie systemów infrastruktury technicznej (unieszkodliwianie odpadów, brak rezerwowego systemu dostaw wody z ujęcia „Miedwie”),
- mała liczba przepraw przez Śródodrze,
- braki w zakresie wyposażenia w elementy infrastruktury społecznej i technicznej prawobrzeżnej części Szczecina,
- duży udział zabudowy wielorodzinnej o niskim standardzie mieszkań.
- przewozy niebezpiecznych ładunków przez miasto.

SZANSE

- bliskość i dobre połączenie drogowe z Berlinem i innymi ośrodkami Europy Zachodniej,
- wzrost znaczenia obszarów metropolitalnych i funkcji Szczecina jako centrum obszaru,
- rosnąca pozycja w ocenach atrakcyjności inwestycyjnej oraz wzrost roli Szczecina jako miejsca lokalizacji funkcji ponadregionalnych (w tym Euroregionu Pomerania, Korpusu Północ-Wschód),
- wartościowe kompleksy przyrodnicze w sąsiedztwie miasta,
- dostępność środowiska przyrodniczego, terenów miejscowości wypoczynkowych i rekreacyjnych dla mieszkańców Szczecina i turystów,
- integracja ze strukturami UE wymuszającymi działania na rzecz poprawy stanu środowiska przyrodniczego i rozwoju systemów infrastrukturalnych, a jednocześnie umożliwiająca korzystanie z funduszy pomocowych,
- współpraca □n□□s graniczna w zakresie zagospodarowania przestrzennego i na rzecz ochrony środowiska,
- rozwój systemów infrastruktury technicznej.

ZAGROŻENIA

- brak spójności i luki w prawie o zagospodarowaniu przestrzennym,
- zagrożenie skażeniami ujęć wód powierzchniowych i podziemnych,
- zanieczyszczenie wód w zlewni Odry,
- wzrost natężenia hałasu oraz odpadów,
- słaba współpraca Szczecina z gminami ościennymi,

- degradacja terenów zielonych na terenie i w otoczeniu miasta,
- brak zintegrowanego systemu □n□-zarządzania w układzie gmina – województwo –region.

Sfera społeczna

MOCNE STRONY

- samorządowy system zarządzania sferą społeczną w mieście,
- obecność instytucji i osób związanych z kulturą o ugruntowanej renomie i tradycji,
- funkcjonowanie niepaństwowych placówek szkolnictwa wyższego, średniego i podstawowego,
- oferta oświaty, umożliwiająca rozwój dzieciom o różnych potrzebach i możliwościach edukacyjnych,
- istnienie wielu placówek naukowych i akademickich,
- rozwój systemów kształcenia zaocznego i doskonalącego, opartego na istniejących szkołach wyższych,
- dobra identyfikacja problemów związanych z patologiami społecznymi,
- zaawansowany proces prywatyzacji lecznictwa ambulatoryjnego,
- rozwój nowych form zarządzania gospodarką mieszkaniową i budownictwem mieszkaniowym,
- aktywnie funkcjonujące Towarzystwa Budownictwa Społecznego,
- dobre warunki przyrodnicze do uprawiania sportu i rekreacji,
- system finansowego wsparcia przez miasto organizacji pozarządowych,
- wzmacnianie tożsamości lokalnej mieszkańców Szczecina przez rozwój życia kulturalnego,
- zbiory muzealne i księgozbiory pozwalające na uświadamianie mieszkańcom posiadanego bogactwa,
- bogata w sensie merytorycznym i organizacyjnym oferta edukacyjna na wszystkich poziomach nauczania,
- rosnące zainteresowanie mieszkańców partycypacją w procesach decyzyjnych, świadczące o tworzącym się społeczeństwie obywatelskim,
- rosnąca świadomość potrzeby aktywnego stylu życia wśród społeczeństwa.

SŁABE STRONY

- rosnące bezrobocie,
- starzenie się społeczności Szczecina, wynikające z ujemnego przyrostu naturalnego,
- niska efektywność funkcjonowania sektora ochrony zdrowia,
- niedostosowane do potrzeb rozmieszczenie placówek służby zdrowia,
- niedostateczna realizacja programów dotyczących promocji zdrowia, profilaktyki zdrowotnej, antynarkotykowej, opieki w godzinach pozalekcyjnych w szkołach,
- niski poziom edukacji nauczycieli i rodziców w zakresie zagrożenia narkomanią,
- brak spójnej polityki miasta w kreowaniu życia kulturalnego, promocji kultury i koncepcji jej rozwoju,
- mała liczba imprez kulturalnych i sportowych o charakterze ponadregionalnym i międzynarodowym,
- niedostatecznie rozwinięta baza sportowo-rekreacyjna i kulturalna,
- pogarszający się stan istniejącej infrastruktury społecznej,
- brak zintegrowanego systemu zarządzania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa,
- niewystarczająca aktywność środowisk lokalnych w zakresie samorządności,
- niedostatek uzbrojonych gruntów komunalnych pod budownictwo mieszkaniowe,
- trudności z praktycznym stosowaniem zasady pomocniczości (subsydiarności),

- mała świadomość społeczności miasta własnej roli w budowaniu przyszłości jego „lokalnej ojczyzny”,
- niewystarczająca i dekapitalizująca się baza szkolna,
- brak powierzchni na ekspozycję zbiorów sztuki dawnej i współczesnej.

SZANSE

- możliwość zewnętrznego finansowania działań ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich,
- prywatyzacja placówek opieki medycznej,
- możliwość rozwoju turystyki krajobrazowej i wodnej,
- możliwość intensyfikacji współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej w przeciwdziałaniu uzależnieniom i zorganizowanej przestępczości,
- wymiana naukowa i kulturalna Szczecina z miastami w euroregionie i basenie Morza Bałtyckiego.

ZAGROŻENIA

- wysoki poziom długookresowego bezrobocia oraz proces ubożenia mieszkańców,
- pogłębiające się zróżnicowanie socjalne grup społecznych,
- duże zagrożenie mieszkańców chorobami cywilizacyjnymi,
- niewystarczający poziom finansowania ochrony zdrowia,
- niedostateczne finansowanie pomocy społecznej z budżetu państwa i niedoskonałość rozwiązań systemowych,
- niedobór obiektów rekreacyjnych, sportowych, kulturalnych w Szczecinie i jego bezpośrednim otoczeniu,
- postępujący kryzys rodziny,
- słabość struktur demokratycznych,
- opinie o Szczecinie jako mieście nie dającym perspektyw rozwoju i kariery młodym ludziom,
- upowszechniający się wizerunek Szczecina jako miasta niebezpiecznego.

Sfera gospodarcza

MOCNE STRONY

- tranzytowe położenie miasta,
- siedziba Euroregionu Pomerania,
- lotnisko w Goleniowie i możliwość budowy lotniska w Dąbiu,
- rozwinięte układy infrastruktury kolejowej,
- morsko-rzeczny port handlowy z potencjałem przeładunkowym i tranzytowym,
- zasoby wód powierzchniowych,
- duże zasoby gruntów komunalnych,
- przedsiębiorczość mieszkańców,
- dobre zaplecze noclegowe,
- rozwinięta sieć teleinformatyczna uczelni,
- wysoki poziom wiarygodności finansowej miasta,
- zasoby ludzkie o wysokich kwalifikacjach,
- duże i różnorodne zasoby wodne powiązane z europejską siecią dróg wodnych,
- duże możliwości kreowania produktów turystycznych.

SŁABE STRONY

- słabe skomunikowanie miasta z krajem i niedrożny komunikacyjny układ tranzytowy, zwłaszcza na osi północ-południe,
- zbyt mała przepustowość miejskiej sieci drogowej, w szczególności połączeń Prawobrzeża i Lewobrzeża, oraz niewystarczające skomunikowanie drogowe z portem,
- zły stan i wysoki koszt utrzymania toru wodnego Świnoujście-Szczecin,
- niedostateczne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- niedobór inwestycji dywersyfikujących gospodarkę miasta,
- niewielka liczba firm stosujących zaawansowane technologie,
- brak siedzib istotnych instytucji finansowych,
- niedostateczne wykorzystanie bogactwa zasobów wodnych,
- słaba znajomość języków obcych wśród szczecinian,
- niewystarczająca skuteczność w zdobywaniu zewnętrznych środków finansowych,
- odpływ z miasta majętnych i przedsiębiorczych mieszkańców,
- duża zależność budżetu miasta od dotacji i subwencji władz centralnych,
- brak miejskich produktów turystycznych,
- brak systemu promocji miasta i informacji turystycznej,
- brak jednoznacznego i pozytywnego wizerunku miasta,
- niewystarczająca liczba międzynarodowych połączeń komunikacyjnych.

SZANSE

- położenie w basenie Morza Bałtyckiego, na najbardziej intensywnie rozwijającym się obszarze Europy,
- bliskość Berlina i Skandynawii (a także niektórych portów wschodnioeuropejskich) jako potencjalnych rynków zbytu, inwestorów i partnerów gospodarczych,
- położenie miasta w strefie przygranicznej dające szansę dalszej współpracy z miastami niemieckimi i rozwoju,
- położenie na osi tranzytowej północ-południe i wschód-zachód,
- możliwość wykorzystania potencjału portu, po jego modernizacji, jako ośrodka aktywizacji rozwoju miasta,
- rozszerzenie sieci logistycznych i gospodarczych powiązań portu dostosowanych do sieci portów europejskich,
- realizacja Programu dla „Odry 2006" i koncepcji utworzenia Korytarza Transportowego Doliny Odry,
- realizacja koncepcji węzła transportowego na przecięciu A6 (Szczecin-Berlin) oraz S3,
- rozwijająca się turystyka wodna,
- rosnący na świecie popyt na usługi turystyczne.

ZAGROŻENIA

- postępująca marginalizacja miasta i województwa w wyniku niekorzystnych decyzji władz centralnych dotyczących komunikacji,
- brak prorozwojowej polityki morskiej państwa,
- wysoka konkurencyjność niemieckiej gospodarki morskiej,
- słabo rozwinięta sieć i niski standard dróg wiążących miasto z siecią dróg zewnętrznych i autostrad,
- zły stan toru wodnego Szczecin-Świnoujście,
- niska klasa żeglowności Odry i toru żeglugi śródlądowej na jeziorze Dąbie,
- restrykcyjny i mało atrakcyjny dla prowadzenia inwestycji system podatkowy kraju,
- brak zrozumienia dla regionotwórczej roli Szczecina.

Załącznik 2

Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno – społeczno – gospodarczego miasta i regionu

1. Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Misją strategii jest: „Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów". Działania zaplanowane w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisują się w niżej wymienione cele strategiczne i przypisane im cele kierunkowe:

1. „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania", cel kierunkowy nr 1.2: „Wzrost konkurencyjności województwa w krajowym i zagranicznym ruchu turystycznym",
2. „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu", cel kierunkowy nr 2.1: „Podnoszenie atrakcyjności i spójności oferty inwestycyjnej regionu oraz obsługi inwestorów",
3. „Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu", cel kierunkowy nr 3.1: „Rozwój funkcji metropolitalnych Szczecina",
4. „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami", cel kierunkowy nr 4.6: „Rewitalizacja obszarów zurbanizowanych",
5. „Budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności", cel kierunkowy nr 5.2: Zwiększanie aktywności zawodowej ludności"
6. „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu", cel kierunkowy nr 6.1 „Wspieranie funkcji rodziny", 6.3: „Wspieranie rozwoju demokracji lokalnej i społeczeństwa obywatelskiego", 6.4: „Wzmacnianie tożsamości i integracji społeczności lokalnej", 6.5: „Rozwijanie dorobku kulturowego jako fundamentu tożsamości regionalnej" oraz 6.6: „Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej".

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013

Celem głównym *Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013* (RPO WZ 2007-2013) jest rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców. *Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisuje się w działania określone dla osi priorytetowej nr 6. Rozwój funkcji metropolitarnych, w tym w jej cele szczegółowe:

- rewitalizacja i racjonalne zagospodarowanie obiektów i obszarów o znaczeniu metropolitalnym,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Głównym celem Osi priorytetowej 6. Jest budowanie potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego. Zadania zaplanowane w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* realizowane będą w ramach Poddziałania: 6.6.1: rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitarnym oraz 6.6.2: Inicjatywa JESSICA na obszarze metropolitarnym.

Program Ochrony Środowiska Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2008- 2011 z uwzględnieniem perspektywy 2012- 2015

POŚ stanowi strategiczny dokument w zakresie działań dotyczących ochrony zasobów naturalnych Województwa Zachodniopomorskiego. Dokument zawiera trzy cele strategiczne, które mają się przyczyniać do zrównoważonego rozwoju, tj.:

- dalszej poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski,
- ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych,
- wzmocnienia systemu zarządzania ochroną środowiska.

Na dalsze lata programowania określono m. in. takie priorytety jak: ograniczenie emisji z dużych źródeł spalania energetycznego, wspieranie działań mających na celu ograniczanie uciążliwości hałasu, itp. Działania w sferze przestrzennej zaplanowane w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisują się w wyżej opisane cele, w szczególności projekty dotyczące termomodernizacji budynków i ograniczenia ogrzewania piecowego, tworzenia i promowania „zielonych podwórek".

2. Dokumenty lokalne

Strategia Rozwoju Szczecina 2025

Dokument określa główne cele miasta w perspektywie czasowej do 2025 roku. Według założeń dokumentu misją miasta jest: „Szczecin miastem otwartym i tolerancyjnym, atrakcyjnym miejscem do życia i pracy – wspólnotą mieszkańców wykorzystującą do trwałego rozwoju dziedzictwo kulturowe, walory środowiska przyrodniczego oraz nadbałtyckie i nadodrzańskie położenie". W Strategii Rozwoju Szczecina 2025 określone zostały 4 cele strategiczne, tj.:

- Szczecin – miasto wysokiej jakości życia,
- Szczecin – miasto nowoczesnej, konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki,
- Szczecin – miasto o wysokim kapitale intelektualnym,
- Szczecin – atrakcyjne miasto metropolitalne.

Wszystkie działania zaplanowane w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisują się w cele wskazane w Strategii.

Polityka Przestrzenna Miasta Szczecin

Dokument określa kierunki rozwoju przestrzennego Szczecina, podkreślając konieczność dążenia do budowy „miasta zwartego", z transformacją terenów wewnątrzmiejskich o ekstensywnym zagospodarowaniu i tworzeniu dobrych warunków zamieszkania, pracy i wypoczynku w zwartej strukturze miejskiej. *Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisuje się we wszystkie kierunki działań określone w *Polityce Przestrzennej*, związane m.in. z budowaniem i utrwalaniem tożsamości struktury przestrzennej miasta, ochroną i utrwalaniem zachowanych wartości czy jakością zamieszkiwani. *Program Rewitalizacji* w sposób szczególny wpisuje się w przyjętą w Polityce przestrzennej zasadę „utrzymania i wzmacniania tradycyjnej roli Śródmieścia Szczecina jako głównego centrum miasta i centralnego ośrodka administracyjno-usługowego dla całego obszaru metropolitalnego, z ukierunkowaniem dalszego jego rozwoju w stronę Odry i wysp odrzańskich".

Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Szczecin

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin konkretyzuje politykę przestrzenną gminy. Rozstrzyga o charakterze zagospodarowania przestrzeni i funkcjach terenów na poziomie całego miasta, uwzględniając lokalną specyfikę osiedli i ich części. Wiele zapisów S*tudium* odnosi się do zagadnienia rewitalizacji. Projekty, których realizację planuje się w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* są zgodne z przyjętymi w Studium priorytetami oraz ustaleniami ogólnymi i szczegółowymi dla jednostek planistycznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Miasto Szczecin na lata 2009 – 2015

Strategia koncentruje się na zagrożeniach i zidentyfikowanych potrzebach w obszarze polityki społecznej, wskazuje cele strategiczne, przypisane im cele operacyjne oraz projekty realizacyjne. Do celów operacyjnych należą:

1. Osoby i rodziny wspierane w umacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności zaspokajania potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.
2. Aktywność lokalna osób, grup i środowisk na rzecz podnoszenia stopnia partycypacji społecznej mieszkańców Szczecina.
3. Funkcjonalna, sprawna i efektywna infrastruktura polityki społecznej miasta.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin wpisuje się we wszystkie cele strategiczne *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*, a w sposób szczególny w cel strategiczny nr 2 – cel operacyjny nr 2.5: „Rewitalizacja społeczna zaniedbanych lokalnych społeczności w Szczecinie".

Polityka Mieszkaniowa Miasta Szczecin

Zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie mieszkalnictwa, stanowi jedno z zadań jednostek samorządu terytorialnego. Wieloletnie zaniedbania, niskie dochody znacznej części społeczeństwa spowodowały konieczność podejmowania przez miasto działań mających na celu likwidację deficytu jakościowego w mieszkalnictwie. Polityka mieszkaniowa skierowana jest przede wszystkim do rodzin i osób, które nie są w stanie samodzielnie zapewnić sobie mieszkania oraz do podmiotów zajmujących się mieszkalnictwem, tj.: wspólnot mieszkaniowych, deweloperów, TBS, itp.
W ten dokument wpisują się zaplanowane w ramach *Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wszystkie inwestycje dotyczące infrastruktury mieszkaniowej.

Program Ochrony Środowiska na lata 2008- 2019

Zgodnie z obowiązującymi wymogami prawa jednostki władzy publicznej zobligowane są do opracowywania oraz cyklicznej aktualizacji programów oraz strategii dotyczących ochrony środowiska naturalnego. Dokument obejmujący perspektywę czasową od 2008 do 2019 jest wynikiem prac aktualizacyjnych podjętych w 2007 roku. Podczas prac kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju, a cel nadrzędny określono jako: „*Środowisko przyrodnicze i jego ochrona kształtują charakter miasta Szczecin i harmonizują z jego rozwojem społeczno-gospodarczym*".
W ramach programu przyjęto, że cele długookresowe (do 2019 roku) będą dotyczyć:

- poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego wykorzystania zasobów przyrodniczych,
- zagadnień o charakterze systemowym.

Działania w sferze przestrzennej zaplanowane w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* wpisują się w wyżej opisane cele, w szczególności projekty dotyczące realizacji inwestycji z zakresu termomodernizacji i ograniczenia ogrzewania piecowego oraz działania związane z tworzeniem i promowaniem „ zielonych podwórek”.

Dotychczasowe działania rewitalizacyjne

Pierwsze działania w zakresie odnowy obszarów miejskich w Szczecinie władze miasta podjęły już na początku lat 90-tych. Przedmiotem prac były kwartały zabudowy mieszkaniowej w centrum miasta. W 1992 r. opracowano pierwszy dokument programowy, *Strategię Renowacji Śródmieścia Szczecina*, zakładającą m.in. trzy modele organizacji i finansowania działań: kompleksową renowację finansowaną przez budżet miasta, kompleksową renowację finansowaną przez sektor prywatny i program poprawy standardu mieszkań komunalnych współfinansowany przez mieszkańców i gminę. Strategia Renowacji była szeroko dyskutowana w 1992 roku i zatwierdzona przez Radę Miejską w maju 1993 roku jako część Planu Strategicznego miasta. Szczecińska renowacja, ze względu na pionierskie w kraju kompleksowe podjęcie problemu odnowy obszarów zdegradowanych, już w początkowym okresie spotkała się z zainteresowaniem ze strony rządu. Miasto współpracowało z Ministerstwem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, przygotowującym w latach 90- tych szereg projektów ustawy dotyczącej rewitalizacji. Sam dokument, *Strategia Renowacji Śródmieścia Szczecina*, zdobył pod koniec 1993 roku pierwszą nagrodę w zorganizowanym przez Związek Miast Polskich Konkursie Innowacje w Miastach.

Przedmiotem *Strategii* było 56 kwartałów zachowanej śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowo-usługowej, zdekapitalizowanej, o niskim standardzie, a jednocześnie o wysokich walorach historycznych. Przyjęto priorytet dla rewitalizacji pięciu centralnych kwartałów śródmieścia położonych wokół Placu Zamenhofa, w tym tzw. kwartałów "norweskich" (nr 21 i 22) oraz dla kwartałów "turzyńskich", położonych między ul. Krzywoustego, Bohaterów Warszawy, Ściegiennego i al. Piastów. W 1993 roku Miasto przystąpiło do realizacji pilotażowego projektu kompleksowej renowacji kwartału „turzyńskiego" nr 27, finansowanej przez budżet miejski. W roku 1996 do obszaru objętego *Strategią Renowacji* dołączono rejon ulicy Tkackiej na Starym Mieście oraz fragment Starego Dąbia, historycznego centrum prawobrzeżnego Szczecina.

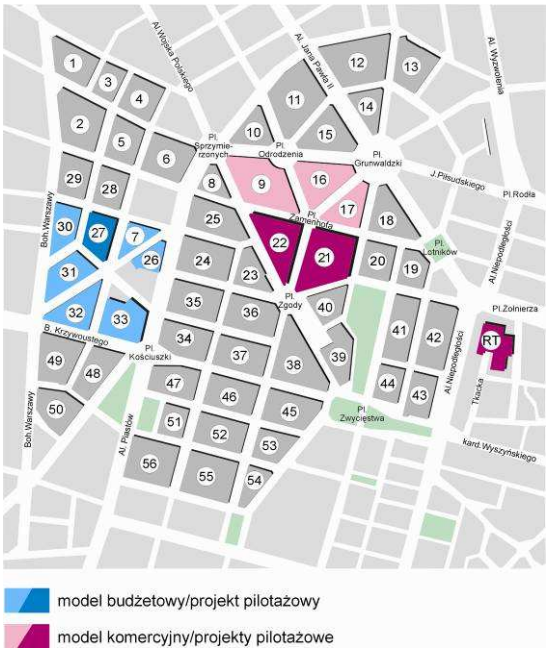

Rycina 31. Obszar 56-u kwartałów objęty *Strategią Renowacji Śródmieścia Szczecina*

W celu realizacji *Strategii Renowacji* miasto powierzyło rolę operatora odnowy określonych obszarów spółkom gminnym, tworzonym w latach '90. W 1997 roku rozpoczęło działalność Szczecińskie TBS (STBS), przejmując od miasta zadanie renowacji kwartału nr 27, w 1998 roku – TBS „Prawobrzeże" (TBSP) z zadaniem odnowy obszarów historycznej zabudowy Starego Dąbia, a w 2000 roku – Szczecińskie Centrum Renowacyjne (SCR), któremu powierzono kompleksową renowację 5-u kwartałów w ścisłym centrum miasta, położonych wokół pl. Zamenhofa (oznaczonych numerami 9, 16, 17, 21 i 22). Wcześniej miasto podejmowało próby zaangażowania inwestorów strategicznych dla realizacji tego zadania, jednak negocjacje z firmami EXBUD, Swepol i Stalbuilder nie przyniosły

rezultatów, podobnie jak umowa z 1993 roku z norweską firmą URGN dotycząca kompleksowej renowacji kwartałów nr 21 i 22. W 1998 roku miasto utworzyło spółkę Szczecińskie Towarzystwo Renowacyjne (STR), do której przystąpił drugi udziałowiec – spółka American Retail Systems. STR zmodernizowało w kwartale nr 22 cztery nieruchomości wniesione przez Miasto aportem do spółki, a miasto wybudowało Deptak Bogusława między kwartałami nr 21 i 22. Wskutek konfliktu interesów udziałowców ostatecznie Miasto w 1999 roku odsprzedało swoje udziały w spółce STR.

W ramach *Strategii Renowacji* powstały dwa programy aktywizacji mieszkańców w zakresie podejmowania remontów w budynkach mieszkalnych poprzez wsparcie takich działań środkami budżetu miasta. W 1994 roku wystartował Program Małych Ulepszeń, wspierający podstawowe ulepszenia w mieszkaniach komunalnych, dokonywane przez najemców (przede wszystkim wymianę pieców węglowych na piece gazowe), a w 1998 roku – Programu „Nasz Dom", adresowany do wspólnot mieszkaniowych z udziałem miasta, dokonujących remontów części wspólnych budynków.

Od 2005 roku podstawą prawną działań rewitalizacyjnych stał się *Lokalny Program Rewitalizacji obszarów miejskich, poprzemysłowych i powojskowych miasta Szczecina* opracowany zgodnie z wytycznymi *Uzupełnienia Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego* (ZPORR). W dokumencie tym zdecydowano o znacznym zwiększeniu obszarów rewitalizacji, m.in. z uwagi na chęć umożliwienia licznym podmiotom dostępu do środków unijnych na działania rewitalizacyjne. W rezultacie sześć projektów uzyskało dofinansowanie ze środków ZPORR, w tym projekt budowy w jednej z kamienic przy Deptaku Bogusława Teatru Małego, najmniejszej sceny Teatru Współczesnego. Efektem wdrożenia LPR z 2005 r. są też takie działania jak przebudowa zabytkowej zajezdni tramwajowej przy ul. Niemierzyńskiej na Muzeum Techniki i Komunikacji, realizowana ze wsparciem środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego, czy adaptacja kamienicy przy ul. Niemierzyńskiej na potrzeby Centrum Kultury Technicznej, na którą miasto uzyskało dofinansowanie ze środków programu INTERREG.

Jak dotąd działania realizacyjne zaplanowane w *Lokalnym Programie Rewitalizacji obszarów miejskich, poprzemysłowych i powojskowych miasta Szczecina* mają miejsce głównie we fragmentach Śródmieścia, w Starym Dąbiu, w północnych osiedlach miasta oraz na terenie Niebuszewa-Bolinko.

W **Śródmieściu** SCR ukończyło prace w kwartale nr 22 i rozpoczęło działania w kwartale 21. Szczecińskie TBS w 2008 roku ukończyło rozpoczętą przez miasto kompleksową renowację kwartału nr 27, współfinansowaną przez rząd Holandii w zakresie zastosowania rozwiązań ekologicznych w ramach modernizacji zabudowy kwartału. W kwartale nr 36 prowadzi też termomodernizację zabudowy**.** Po zrealizowaniu tu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (5. Program Ramowy) projektu „Termopol", którym objęto 11 budynków, prace są kontynuowane sukcesywnie w następnych budynkach. Finansowane są ze środków własnych STBS, kredytów termomodernizacyjnych i środków właścicieli lokali we wspólnotach. W miarę dostępnych środków Szczecińskie TBS prowadzi sukcesywnie proces kompleksowej renowacji zabudowy kwartału nr 33. Z sukcesem mobilizuje również wspólnoty mieszkaniowe w nnych kwartałach do remontów części wspólnych budynków. Ostatnio przygotowało proces rewitalizacji kwartału nr 23 w rejonie pl. Zgody. TBS „Prawobrzeże" prowadzi działania we fragmencie kwartału między ulicami Kusocińskiego, Sowińskiego i Głowackiego, gdzie na terenie powojskowym powstaje nowa zabudowa mieszkalno-usługowa, a dawne koszary zostaną zaadaptowane do pełnienia funkcji usługowych. Przygotowało również proces odnowy śródmiejskiego kwartału nr 40.

W rejonie ulicy Tkackiej na Starym Mieście lokalni inwestorzy prywatni wyłonieni przez miasto w przetargu na sprzedaż nieruchomości z obowiązkiem renowacji zrealizowali swoje zadania, odtwarzając zwarty charakter tego fragmentu zabudowy. Przedmiotem przetargu były zniszczone kamienice z połowy XIX wieku oraz wolne tereny, na których powstały nowe obiekty i parkingi podziemne, zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i koncepcją uzyskaną w wyniku konkursu przeprowadzonego przez SARP. Staromiejski klimat Szczecina z przełomu XVII i XVIII wieku powraca też na terenie odbudowanego w znacznym stopniu Podzamcza.

W 2009 roku miasto zrealizowało ze wsparciem środków RPO WZ projekt zagospodarowania zieleńca im. Janiny Szczerskiej przy pl. Kościuszki – ważnej przestrzeni publicznej śródmieścia, wpisanej do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W **Starym Dąbiu** TBS „Prawobrzeże" po ukończeniu w 2007 r. odnowy kwartału między ul. Koszarową i Dziennikarską TBS „Prawobrzeże" kontynuuje prace nad powierzoną mu kompleksową renowacją XIX-wiecznej zabudowy terenu Starego Dąbia, w ramach których m.in. wybudował budynek mieszkalno – usługowy przy ul. Mierniczej 24–26. Podobne inwestycje zrealizowali deweloperzy na wolnych działkach przy ul. Lekarskiej oraz na rogu ul. Mierniczej i Oficerskiej. Miasto zmodernizowało fragment ul. Cichej na odcinku między ul. Mierniczą i ul. Emilii Gierczak i wkrótce przystąpi do budowy ścieżki rowerowej wraz z zagospodarowaniem rekreacyjnym przybrzeżnych terenów zieleni wzdłuż rzeki Płoni (projekt dofinansowywany ze środków RPO WZ).

W obszarze **Niebuszewa-Bolinko** od 2009 r. prowadzone są prace nad adaptacją zabytkowej zajezdni tramwajowej przy ul. Niemierzyńskiej na potrzeby Muzeum Techniki i Komunikacji – „Zajezdnia Sztuki". Projekt uzyskał dofinansowanie ze środków Mechanizmu Norweskiego i prowadzony jest w partnerstwie z Muzeum Techniki w Oslo. Wkrótce rozpocznie się adaptacja położonej tuż obok kamienicy frontowej na potrzeby Centrum Kultury Technicznej, które stanowi część Muzeum Techniki i Komunikacji.

W **północnych obszarach** Szczecina, na terenie osiedli Skolwin, Stołczyn i Golęcino-Gocław, Zakład Wodociągów i Kanalizacji w ramach „Programu poprawy jakości wody w Szczecinie" ukończył w 2009 r. budowę kolektorów kanalizacji sanitarnej i deszczowej, lokalnych przepompowni oraz magistrali wodociągowej. Program zrealizowano z dofinansowaniem środków programu ISPA (obecnie Fundusz Spójności). Zarząd Budynków i Lokali Komunalnych (ZBiLK) sukcesywnie remontuje budynki komunalne, w tym zabytkowy zespół mieszkalny przy ul. Cegłówki. Przeprowadził też niezbędne rozbiórki zdekapitalizowanych budynków, m.in. przy ul. Stołczyńskiej, Starzałowskiej, Nad Odrą, Łowieckiej i Grobla. Szczecińskie TBS ukończyło budowę domów mieszkalnych przy ul. Kościelnej oraz ul. Światowida. Innym projektem stopniowo przygotowywanym do realizacji jest adaptacja i przebudowa zabytkowych budynków „Starej Olejarni" przy ul. Dębogórskiej 31 – 33 na potrzeby „Domu Sztuki". Projekt prowadzi Fundacja Balet, dzierżawca tej komunalnej nieruchomości. Dotąd przeprowadzono prace inwentaryzacyjne, projektowe i zabezpieczające obiekt. W zabytkowym zespole powstanie siedziba Zespołu Szkół Baletowych z zapleczem kulturalno-dydaktycznym.

W trakcie realizacji jest adaptacja budynku przy ul. Strzałowskiej 9 na nową siedzibę Rejonowego Ośrodka Pomocy Rodzinie. Od 2011 r. rozpocznie tu działalność m.in. Klubu Integracji Społecznej, którego celem jest aktywizacja społeczna mieszkańców północnych osiedli. Działalność Klubu finansowana będzie ze środków unijnych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W budynku powstanie też siedziba Straży Miejskiej (oddział Niebuszewo), co umożliwi ścisłą współpracę z ROPR na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w północnych osiedlach.

Kwartał nr 27 Śródmieścia

Kwartał nr 22 Śródmieścia

Kwartał nr 36 Śródmieścia

Rejon ulicy Dziennikarskiej – Stare Dąbie

Rejon ulicy Tkackiej – Stare Miasto

Muzeum Techniki i Komunikacji „Zajezdnia Sztuki" – Niebuszewo-Bolinko

Śródmieście – Skwer im. J. Szczerskiej przy placu T. Kościuszki

Raport z konsultacji społecznych

Cel konsultacji

Celem konsultacji społecznych w ramach *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* było zainicjowanie dialogu społecznego oraz identyfikacja grup interesu, w tym określenie podmiotów zdolnych do podjęcia współpracy z Gminą w zakresie rewitalizacji oraz identyfikacja celów, postaw i opinii, a następnie dostosowanie propozycji działań rewitalizacyjnych do oczekiwań mieszkańców.

Działania podejmowane podczas konsultacji

Konsultacje społeczne odbyły się w różnych formach i w różnym zakresie:

- konsultacje z potencjalnymi podmiotami/uczestnikami procesu rewitalizacji, m.in. ze spółkami miejskimi (Szczecińskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego, Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Prawobrzeże", Szczecińskie Centrum Renowacyjne), Zarządem Dróg i Transportu Miejskiego, Komendą Miejską Policji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Radami Osiedli, stowarzyszeniami zajmującymi się problemami mniejszości narodowych, instytucjami kultury, fundacjami;
- konsultacje w formie serii spotkań z mieszkańcami i użytkownikami trzech kwartałów śródmiejskich zorganizowane przez miejskie spółki – Szczecińskie TBS, Szczecińskie Centrum Renowacyjne oraz TBS „Prawobrzeże" – przygotowujące kompleksowe działania rewitalizacyjne w tych kwartałach;
- spotkania grup roboczych interdyscyplinarnego Zespołu ds. Rewitalizacji, złożonego z przedstawicieli wydziałów oraz jednostek organizacyjnych Miasta Szczecin;
- zaproszenie mieszkańców, organizacji, instytucji, przedsiębiorców i wszystkich podmiotów zainteresowanych rewitalizacją do zgłaszania propozycji działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, które mogą przyczynić się do rozwiązywania problemów obszarów kryzysowych wstępnie wyznaczonych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*:
  - umieszczenie w lokalnej prasie zaproszenia do zgłaszania propozycji wraz z informacją, gdzie można znaleźć szczegółowe informacje na ten temat;
  - umieszczenie w Biurze Obsługi Interesantów Urzędu Miasta Szczecin informacji o możliwości zgłaszania propozycji *do* Programu *Rewitalizacji* wraz z formularzami wniosków oraz urną do składania wniosków;
  - zamieszczenie zaproszenia na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja.

  Przedstawiono również informacje o możliwościach dofinansowania działań rewitalizacyjnych w ramach poddziałania 6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym lub poddziałania 6.6.2 Inicjatywa JESSICA na obszarze metropolitalnym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

Podano także przykładowe rodzaje projektów oraz mapy proponowanych obszarów, na których mogą być zlokalizowane projekty rewitalizacyjne.
Na stronie internetowej zamieszczono dwa interaktywne formularze wniosków do zgłoszenia projektów rewitalizacyjnych:

Wniosek nr 1 o ujęcie w Programie Rewitalizacji projektu planowanego do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA
Wniosek nr 2 o ujęcie w Programie Rewitalizacji projektu planowanego do wsparcia w systemie dotacyjnym
Formularze wniosków dostępne były również do pobrania w wersji elektronicznej oraz w wersji drukowanej w Referacie ds. Rewitalizacji.
Wnioski i propozycje można było składać również bezpośrednio Referacie ds. Rewitalizacji oraz w Kancelarii Głównej Biura Obsługi Interesantów lub pocztą elektroniczną na adres: rewitalizacja@um.szczecin.pl.

- ponowne zaproszenie do zgłaszania propozycji działań inwestycyjnych oraz nieinwestycyjnych, które mogą przyczynić się do rozwiązywania problemów obszarów zdegradowanych mieszkaniowych, poprzemysłowych i powojskowych, w tym planowanych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA:
  - umieszczenie w lokalnej prasie zaproszenia do zgłaszania propozycji wraz z informacją, gdzie można znaleźć szczegółowe informacje na ten temat;
  - zamieszczenie zaproszenia na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja.
- obwieszczenie Prezydenta Miasta o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Programu Rewitalizacji*
  - umieszczenie obwieszczenia na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja, zawierającego informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat wraz z zeskanowanym oryginałem obwieszczenia podpisanego przez Prezydenta;
  - umieszczenie obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin, zawierającego informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat.
- obwieszczenie Prezydenta Miasta o przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji *Programu Rewitalizacji*, w tym o przystąpieniu do opracowania projektu dokumentu, możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy (*Prognoza oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Programu* i *Program Rewitalizacji*, stanowiskami organów) oraz o miejscu składania, w którym jest ona wyłożona do wglądu, jak również o możliwości składnia uwag i wniosków, wskazując 21-dniowy termin ich składania oraz organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków
  - umieszczenie obwieszczenia na stronie internetowej www.szczecin.pl/rewitalizacja oraz www.szczecin.pl/konslutacje, zawierającego informacje o podstawie przeprowadzania oceny oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat wraz z zeskanowanym oryginałem obwieszczenia podpisanego przez Prezydenta;

- umieszczenie obwieszczenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin, zawierającego informacje o podstawie odstąpienia oraz miejscu uzyskania szczegółowych informacji na ten temat.

- otwarte spotkania konsultacyjne w ramach aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin*, podczas których przedstawiono założenia projektu aktualizacji *Programu Rewitalizacji* oraz ustalenia zawarte w *Prognozie oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Programu*, w tym wpływ i efekty realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w *Programie*. Podczas spotkań mieszkańcy mieli możliwość składania uwag i wniosków do projektu aktualizacji *Programu Rewitalizacji*.

Wyniki konsultacji

W ramach konsultacji społecznych w czasie opracowywania LPR odbywały się spotkania robocze, w których uczestniczyli przedstawiciele podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji miasta, tj.: przedstawiciele Urzędu Miasta Szczecin, przedstawiciele Szczecińskiego TBS, Szczecińskiego Centrum Renowacyjnego, TBS „Prawobrzeże", Komendy Miejskiej Policji, rad osiedli, specjaliści zajmujący się wdrażaniem inicjatywy JESSICA. Podczas spotkań dyskutowano na temat kierunków i zakresu koniecznych działań oraz warunków ich realizacji.

Wiele uwag zgłaszanych podczas konsultacji dotyczyło konieczności podjęcia działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa, zmniejszenia liczby przestępstw i uciążliwych dla społeczeństwa zachowań, szczególnie w Śródmieściu. W miejscach, w których największym problemem są włamania do samochodów, uszkodzenia mienia oraz grupy osób, których zachowania wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa, należy zainstalować monitoring wizyjny. Podkreślano, że charakter działań nie powinien ograniczać się do zmian fizycznych, lecz także powinien zmierzać do kształtowania właściwych relacji międzyludzkich oraz modeli zachowań poprzez wyrabianie poczucia przynależności i współodpowiedzialności. Pojawiła się również propozycja zagospodarowania miejsc, w których młodzież mogłaby spędzać wolny czas.

Przedstawiciele Policji zwrócili także uwagę na problem bezpieczeństwa w ruchu drogowym w Śródmieściu. Wśród proponowanych rozwiązań pojawiło się wprowadzenie skrzyżowań równoległych, uzupełnienie oznakowania pionowego i poziomego, zwężenie szerokości jezdni w rejonie skrzyżowań i przejść dla pieszych, wprowadzenie elementów małej architektury, zmiany nawierzchni dróg, uporządkowanie i wyznaczenie miejsc postojowych, zapewnienie dobrego oświetlenia przejść dla pieszych.

Zgłaszano również wnioski o uporządkowanie i uzupełnienie dojść, chodników i ulic na Starym Mieście, przycinkę zieleni na Placu Orła Białego oraz zagospodarowania terenu Wyspy Jaskółczej.

Największa liczba propozycji działań zgłoszonych do *Programu Rewitalizacji* dotyczyła remontów budynków mieszkalnych, a w szczególności elewacji frontowych. Pojawiły się również projekty z zakresu działań społecznych, w szczególności dotyczące utworzenia miejsc integracji dzieci i młodzieży z terenów zagrożonych patologiami społecznymi oraz projekty dotyczące opieki nad osobami starszymi z uwagi na coraz większy odsetek osób w tym wieku w mieście.

Łącznie wpłynęło 157 wniosków w formie elektronicznej oraz 51 wniosków w formie papierowej. Część wniosków została złożona podwójnie, np. poprzez formularz interaktywny i pocztą elektroniczną. Ostateczna liczba złożonych wniosków wyniosła 192, w tym:

- 72 wnioski dotyczących projektów planowanych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA
- 120 wniosków dotyczących projektów planowanych do wsparcia w systemie dotacyjnym.

Ze względu na rodzaj planowanych działań w Projekcie Zintegrowanym (kategoria interwencji) złożono:

- 104 wnioski dotyczące projektów z zakresu infrastruktury mieszkaniowej (kategoria 78)
- 16 wniosków dotyczących innych projektów na rzecz rewitalizacji (kategoria 61).

W kolejnym naborze wniosków o ujęcie projektów w *Programie Rewitalizacji* wpłynęło 11 wniosków, dotyczących projektów planowanych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA.

Projekty zgłoszone do *Programu Rewitalizacji* uwzględnione zostały podczas sporządzania projektu oraz aktualizacji *Programu*, w tym Projektu Zintegrowanego planowanego do objęcia kompleksowymi działaniami. W wyniku zgłoszonych uwag i wniosków powiększono obszar planowany do objęcia Projektem Zintegrowanym o fragment położony między ul. Partyzantów i ul. Stoisława z uwagi na ważne dla rewitalizacji projekty z zakresu sfery społeczno-gospodarczej. Rozszerzono także granice innych obszarów kryzysowych.

Szczegółowe konsultacje społeczne z mieszkańcami i użytkownikami trzech kwartałów śródmiejskich przeprowadziły miejskie spółki: Szczecińskie TBS w kwartale nr 23 oraz w budynkach tworzących pierzeje przyległe do tego kwartału, TBS „Prawobrzeże" w kwartale nr 40 oraz Szczecińskie Centrum Renowacyjne w kwartale nr 21. W formie pisemnej oraz na spotkaniach mieszkańcom przedstawiono koncepcje funkcjonalno-przestrzenne odnowy kwartałów oraz związane z tym aspekty organizacyjne i finansowe przewidywanych działań. Na odrębnych spotkaniach z każdą wspólnotą mieszkaniową m.in. omawiano propozycje podjęcia prac remontowych w kamienicy oraz adaptacji strychów na mieszkania, dyskutowano nad potrzebami remontowymi budynku, oczekiwaniami wspólnoty oraz jej możliwościami finansowymi. Nie wszystkie wspólnoty zdecydowały się na przystąpienie do wspólnych działań. Podczas rozmów z najemcami mieszkań, przeprowadzonych przez Szczecińskie TBS oraz TBS „Prawobrzeże", największe zainteresowanie wzbudziła kwestia przeprowadzki do mieszkania rotacyjnego na czas remontu lub jednorazowej przeprowadzki do docelowego mieszkania zamiennego.

Podczas konsultacji oraz ogłoszonych naborów wniosków do aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji* wpłynęły 23 wnioski o ujęcie w *Programie* projektów planowanych do wsparcia w ramach Inicjatywy JESSICA. Były to projektu dotyczące remontu i adaptacji obiektów poprzemysłowych lub powojskowych, zabytkowych wilii i kamienic, zagospodarowania terenów portowych i nabrzeży, rozbudowy parku technologicznego, budowy parkingów w centrum.

Wszystkie projekty oprócz działań inwestycyjnych zawierały również planowanie działania o charakterze społecznym, polegające m.in. na:

- utworzeniu miejsca spotkań ludzi kultury, nauki i sztuki z mieszkańcami,
- stworzeniu inkubatora młodych talentów, ośrodka pracy twórczej, galerii oraz sceny teatralnej,
- organizacji plenerów fotograficznych, warsztatów dla dzieci i młodzieży, spotkań z miejskimi przewodnikami, przedstawiającymi w niekonwencjonalny sposób historie miasta,
- organizacji imprez kulturalnych, koncertów muzycznych, pokazów mody,
- stworzeniu strefy wymiany książek oraz poszerzeniu oferty edukacyjnej miasta,

- współpracy ze szkołami o charakterze gastronomicznym i hotelarskim w zakresie kształcenia i praktyk dla uczniów i studentów,
- udostępnieniu sal konferencyjnych dla organizacji pozarządowych,
- utworzeniu nowych miejsc pracy,
- powstrzymaniu dekapitalizacji obiektów poprzemysłowych i przywróceniu piękna zabytkowym budynkom,
- wprowadzeniu technologii przyjaznych środowisku,
- utworzeniu przestrzeni ogólnodostępnych przyjaznych mieszkańcom, nowych miejsc rekreacji dla mieszkańców.

Podczas kolejnych aktualizacji *Programu* wpłynęło dodatkowo 10 wniosków, które dotyczyły:

- utworzenia kompleksu restauracyjno-hotelowego wraz z zagospodarowaniem terenu,
- rewitalizacji terenów nabrzeżnych poprzez realizację inwestycji polegającej na budowie budynków biurowo-usługowo-hotelowych wraz z garażem podziemnym,
- budowie, rozbudowie i przebudowie budynków usługowych i mieszkalno-usługowych, w których część pomieszczeń zostanie przeznaczona na funkcje społeczne, w tym na ośrodek zdrowia,
- rewitalizacji terenu poprzemysłowego po dawnej fabryce,
- budowie osiedla mieszkaniowego wraz z pełną infrastrukturą społeczną,
- budowie wielopoziomowego garażu naziemnego z usługami w parterze,
- przebudowie hali produkcyjnej na centrum rekreacyjno-sportowe.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji w zaktualizowanym *Programie Rewitalizacji* zmieniono granice niektórych obszarów mieszkaniowych, poszerzając je o obszary, na których zaplanowano działania zmierzające do realizacji celów rewitalizacji obszaru kryzysowego. W zaktualizowanym *Programie* wyznaczono również obszary poprzemysłowe i powojskowe, na których konieczne są kompleksowe działania rewitalizacyjne, dla których określono cele i kierunki działań.

Dokumenty związane ze Strategiczną Oceną Oddziaływania na Środowisko

Obwieszczenie Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 27 marca 2012 r.

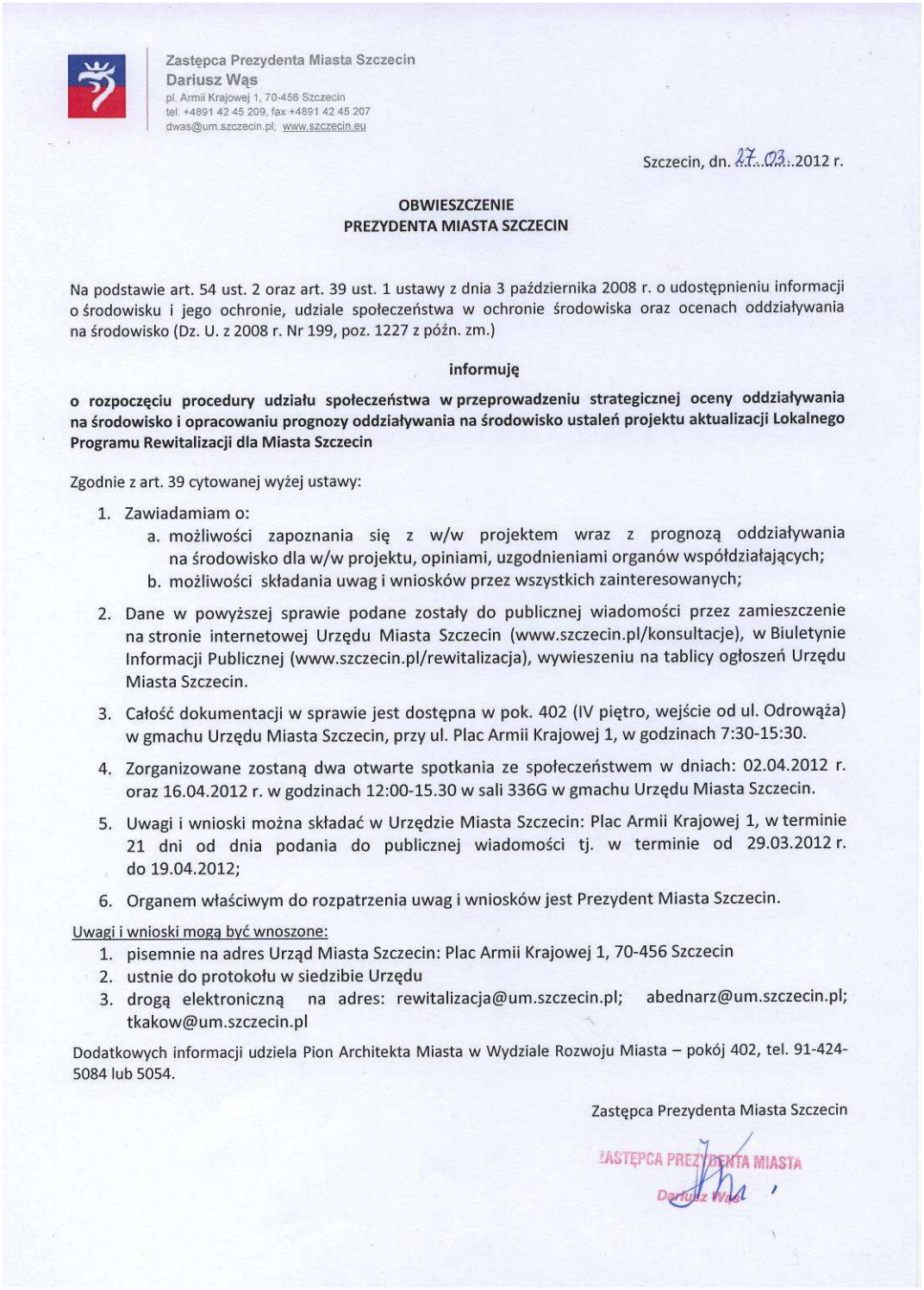

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin
Dariusz Wąs
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. +4891 42 45 209, fax +4891 42 45 207
dwas@um.szczecin.pl; www.szczecin.eu

Szczecin, dn. 27.03.2012 r.

OBWIESZCZENIE
PREZYDENTA MIASTA SZCZECIN

Na podstawie art. 54 ust. 2 oraz art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.)

informuję

o rozpoczęciu procedury udziału społeczeństwa w przeprowadzeniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko i opracowaniu prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin

Zgodnie z art. 39 cytowanej wyżej ustawy:

1. Zawiadamiam o:
   a. możliwości zapoznania się z w/w projektem wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dla w/w projektu, opiniami, uzgodnieniami organów współdziałających;
   b. możliwości składania uwag i wniosków przez wszystkich zainteresowanych;
2. Dane w powyższej sprawie podane zostały do publicznej wiadomości przez zamieszczenie na stronie internetowej Urzędu Miasta Szczecin (www.szczecin.pl/konsultacje), w Biuletynie Informacji Publicznej (www.szczecin.pl/rewitalizacja), wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin.
3. Całość dokumentacji w sprawie jest dostępna w pok. 402 (IV piętro, wejście od ul. Odrowąża) w gmachu Urzędu Miasta Szczecin, przy ul. Plac Armii Krajowej 1, w godzinach 7:30-15:30.
4. Zorganizowane zostaną dwa otwarte spotkania ze społeczeństwem w dniach: 02.04.2012 r. oraz 16.04.2012 r. w godzinach 12:00-15.30 w sali 336G w gmachu Urzędu Miasta Szczecin.
5. Uwagi i wnioski można składać w Urzędzie Miasta Szczecin: Plac Armii Krajowej 1, w terminie 21 dni od dnia podania do publicznej wiadomości tj. w terminie od 29.03.2012 r. do 19.04.2012;
6. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Szczecin.

Uwagi i wnioski mogą być wnoszone:

1. pisemnie na adres Urząd Miasta Szczecin: Plac Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
2. ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu
3. drogą elektroniczną na adres: rewitalizacja@um.szczecin.pl; abednarz@um.szczecin.pl; tkakow@um.szczecin.pl

Dodatkowych informacji udziela Pion Architekta Miasta w Wydziale Rozwoju Miasta – pokój 402, tel. 91-424-5084 lub 5054.

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA
Dariusz Wąs

Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 30.11.2011 r.

Szczecin, dnia listopada 2011 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOOŚ-OSZP.410.282.2011.AM

Urząd Miasta Szczecin
Wydział Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska
SEKRETARIAT
Dnia 06 -12- 2011
Wpłynęło 6-12-011
L. dz. .....

Urząd Miasta Szczecin
Wydział Rozwoju Miasta
Dnia 08 -12- 2011
Wpłynęło .....
L. dz. 2142

Prezydent Miasta Szczecin
pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Działając na podstawie art. 47 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), a także nawiązując do pisma z dnia 27 października 2011 r. (data wpływu 2 listopada 2011 r.), znak: WRM/V/AB/671/29-1/11, UNP:57497/WRM/-0/11, dotyczącego stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin – obszary mieszkaniowe"* uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 47 ww. ustawy przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub, że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Biorąc powyższe pod uwagę, a także rozważając uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), a w szczególności fakt, że przedmiotowa aktualizacja dokumentu polega na ujęciu w nim obszarów przemysłowych i powojskowych, w granicach których zaplanowano działania inwestycyjne z grupy mogących znacząco oddziaływać na środowisko (w programie przewiduje się m.in. restrukturyzację terenów dla celów produkcyjno-składowych, przeładunkowych i transportowych z dostępem do akwenów żeglownych, zagospodarowanie terenów dla potrzeb nowych funkcji, w tym utworzenie specjalnej strefy ekonomicznej, parku technologicznego, inkubatora przedsiębiorczości, centrum logistycznego na potrzeby usług przemysłu morskiego, wprowadzenie usług sportu, rekreacji i turystyki, wykorzystującej dostęp do akwenów żeglownych oraz usług z tym związanych tj. przystanie jachtowe, hotelarstwo, handel, gastronomia, rozrywka, usługi rzemieślnicze, budowę i modernizację infrastruktury technicznej) określonych w Rozporządzeniu z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), stwierdza się, że zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

rozwiązań proekologicznych. Planowane działania rewitalizacyjne nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze, ponieważ ich celem jest usuwanie przyczyn degradacji obszarów i ich zrównoważony rozwój. Działania te obejmą modernizację istniejącej zabudowy, termomodernizację budynków, likwidację ogrzewania piecowego, rozgęszczanie zabudowy oficynowej, wprowadzenie zieleni, adaptację budynków lub ich części do funkcji mieszkalno-usługowych, modernizację układu drogowego i zagospodarowanie przestrzeni publicznych.

Celem rewitalizacji obszarów poprzemysłowych i powojskowych jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza i włączenie do struktur miejskich poprzez zmianę lub restrukturyzację dotychczasowych funkcji, z jednoczesną poprawą stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury, ochroną walorów historyczno-kulturowych oraz poprawą stanu środowiska.

W efekcie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin osiągnięta zostanie poprawa jakości życia mieszkańców, którą kształtują: warunki zabudowy, nowe przestrzenie publiczne, ochrona krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, zasobów zieleni i środowiska wodnego oraz poprawa jakości powietrza.

Realizacja postanowień aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* ze względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania powinna przyczynić się do poprawy warunków życia i zdrowia ludzi.

P o u c z e n i e:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
w Szczecinie
dr n. med. Małgorzata Sanigorska-Oprzędek

Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 15.11.2011 r.

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Szczecinie
70-632 Szczecin, ul. Spedytorska 6/7
tel. 91 462 40 60; fax 91 462 46 40

NNZ.9022.1.21.2011

Szczecin, dnia 15. listopada 2011 r.

Urząd Miasta Szczecin
Wydział Rozwoju Miasta
Dnia 17-11-2011
Wpłynęło L. dz. 2038

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Obsługi Interesanta
KANCELARIA
Dnia 17-11-2011
WPŁYNĘŁO L. dz. 192583

URZĄD MIASTA SZCZECIN
Pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263) w związku z art. 46 pkt 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) - **Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie**

odstępuje

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"*.

Uzasadnienie:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o analizę:

1. wniosku Urzędu Miasta Szczecin z dnia 27 października 2011 r. znak: WRM/V/AB/671/29-2/11 w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin,
2. projektu zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Aktualizacja *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin - obszary mieszkaniowe*, przyjętego uchwałą nr LI/1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. polegała na uzupełnieniu go o obszary poprzemysłowe i powojskowe.

Zasadniczym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji wydzielonego obszaru i stworzy warunki do zrównoważonego rozwoju miasta.

W *Programie* wyznaczono następujące obszary zdegradowania: 1 - zespół obszarów w śródmieściu: Kwartały Śródmieścia, Stare Miasto, Nowe Miasto, Rejon ulicy Kolumba; 2 - Niebuszewo-Bolinko; 3 - zespół obszarów na północy: Golęcino-Gocław, Stołczyn, Skolwin; 4 - Stare Dąbie; 5 - Nad Odrą; 6 - Drzetowo; 7 - Śródodrze; 8 - rejon ulicy Cukrowej.

Zasadniczym celem planowanych działań w obszarach mieszkaniowych jest wzmocnienie funkcji ogólnomiejskich, odwrócenie trendu degradacji i dekapitalizacji przestrzeni i zabudowy, poprawa warunków zamieszkania, ochrona walorów historyczno-kulturowych, tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju, wprowadzenie priorytetu dla komunikacji zbiorowej i rozwój stref pieszych, zapobieganie procesom marginalizacji i wykluczenia społecznego oraz ochrona środowiska poprzez zastosowanie

1

rozwiązań proekologicznych. Planowane działania rewitalizacyjne nie będą miały znaczącego wpływu na środowisko przyrodnicze, ponieważ ich celem jest usuwanie przyczyn degradacji obszarów i ich zrównoważony rozwój. Działania te obejmą modernizację istniejącej zabudowy, termomodernizację budynków, likwidację ogrzewania piecowego, rozgęszczanie zabudowy oficynowej, wprowadzenie zieleni, adaptację budynków lub ich części do funkcji mieszkalno-usługowych, modernizację układu drogowego i zagospodarowanie przestrzeni publicznych.

Celem rewitalizacji obszarów poprzemysłowych i powojskowych jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza i włączenie do struktur miejskich poprzez zmianę lub restrukturyzację dotychczasowych funkcji, z jednoczesną poprawą stanu technicznego i funkcjonalnego infrastruktury, ochroną walorów historyczno-kulturowych oraz poprawą stanu środowiska.

W efekcie realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin osiągnięta zostanie poprawa jakości życia mieszkańców, którą kształtują: warunki zabudowy, nowe przestrzenie publiczne, ochrona krajobrazu i dziedzictwa kulturowego, zasobów zieleni i środowiska wodnego oraz poprawa jakości powietrza.

Realizacja postanowień aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* ze względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania powinna przyczynić się do poprawy warunków życia i zdrowia ludzi.

P o u c z e n i e:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
w Szczecinie
dr n. med. Małgorzata Sanigorska-Oprzędek

Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 19.04.2012 r.

p. Architekt Miasta - E. Nowak
+ p. A. Bełzon

prośba o opinię

23.04.2012
DYREKTOR BIURA

Szczecin, dnia 19 kwietnia 2012 r.

Urząd Miasta Szczecin Michał Przepiera
Biuro Strategii
Dnia 23-04-2012
Wpłynęło L. dz. 16

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOOŚ-OSZP.410.36.2012.AM

Dnia 20-04-2012
WPŁYNĘŁO
L. dz. S0285

Prezydent Miasta Szczecin
pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Działając na podstawie art. 54 ust. 1 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), a także nawiązując do pisma z dnia 26 marca 2012 r., znak: WRM/AB/671/29-5/11, UNP:57497/WRM/11, dotyczącego zaopiniowania projektu *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* wraz z *„Prognozą oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* (opracowaną przez zespół autorski firmy Eko-Projekt, Poznań, marzec 2012 r.) przedkładam poniżej uwagi do przedmiotowej dokumentacji.

1. W rozdziale 1.2 (Uwarunkowania ochrony środowiska, str. 113) projektu LPR należy dodać informacje o położeniu na terenie miasta Szczecin rezerwatu przyrody „Bukowe Zdroje im. Profesora Tadeusza Dominika". Powyższą informację należy także zamieścić w rozdziale 3.2.9 (System przyrodniczy miasta, formy ochrony przyrody, str. 116) prognozy oddziaływania na środowisko.
2. W rozdziale 1.2 (Uwarunkowania ochrony środowiska, str. 113) projektu LPR należy dokonać korekty zapisu, z którego wynika, że w granicach miasta Szczecin na terenie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa" występuje obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 oraz 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i 6 użytków ekologicznych gdyż jest to niezgodne ze stanem faktycznym. Obszar Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa" w większości pokrywa się ze specjalnym obszarem ochrony siedlisk Natura 2000 „Wzgórza Bukowe" (kod obszaru PLH320020), natomiast powołane na terenie Szczecina użytki ekologiczne („Stawek na Gumieńcach", „Stawek przy ul. Śródleśnej", „Dolina strumienia Żabiniec", „Dolina strumieni Skolwinki, Stołczynki i Żółwinki", „Dolina strumienia Grzęziniec", „Klucki Ostrów"), oraz zespoły przyrodniczo-krajobrazowe („Dolina Siedmiu Młynów i źródła strumienia Osówka", „Wodozbiór", „Zespół Parków Kasprowicza-Arkoński", „Jezierzyce", „Park Leśny w Strudze", „Zaleskie Łęgi", „Dębina") występują poza granicami Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa". Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe „Jezierzyce" i „Park Leśny w Strudze" oraz użytek ekologiczny „Klucki Ostrów" znajdują się w otulinie Szczecińskiego Parku Krajobrazowego „Puszcza Bukowa". Stosownych korekt w tym

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

zakresie należy dokonać także w rozdziale 3.2.9 (System przyrodniczy miasta, formy ochrony przyrody, str. 116) prognozy oddziaływania na środowisko.

3. W rozdziale 1.2 (Uwarunkowania ochrony środowiska, str. 113) projektu LPR należy wymienić zlokalizowane na terenie Szczecina obszary Natura 2000 oraz podać nazwy użytków ekologicznych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.
4. W rozdziale 3.2.9 (System przyrodniczy miasta, formy ochrony przyrody, str. 116) prognozy oddziaływania na środowisko, należy wykreślić zapis, z którego wynika, że na terenie Szczecina zlokalizowany jest specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Uroczyska w Lasach Stepnickich" (kod obszaru PLH320033) - przedmiotowy obszar Natura 2000 znajduje się poza granicami miasta.
5. W rozdziale 3.2.9 (System przyrodniczy miasta, formy ochrony przyrody, str. 116) prognozy oddziaływania na środowisko, należy wprowadzić zapis informujący o lokalizacji w granicach miasta Szczecina obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński" (kod obszaru PLH320018), a także podać nazwy użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.
6. W rozdziale 3.2.9 (System przyrodniczy miasta, formy ochrony przyrody, str. 134) prognozy oddziaływania na środowisko wnoszę o korektę zapisu, z którego wynika, że obszar „Stare Dąbie" znajduje się w odległości około 500 m od obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry" (kod obszaru PLB320003) – teren objęty programem rewitalizacji „Stare Dąbie" bezpośrednio sąsiaduje z przedmiotowym obszarem Natura 2000.
7. W rozdziale 5.3.9 (Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz na obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, str. 175) prognozy oddziaływania na środowisko, w tabeli 51 (Odległość obszaru „Stare Miasto" od najbliżej położonych obszarów Natura 2000) zapis w wierszu trzecim: *„6,3 km na północny-wschód od granic obszaru Stare Miasto"* należy zmienić na zapis następującej treści *„6,3 km na południowy-wschód od granic obszaru Stare Miasto"*.
8. W rozdziale 5.3.9 (Oddziaływanie na różnorodność biologiczną oraz na obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, str. 203) autorzy opracowania wymieniają zagrożenia dla obszaru specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolna Odra" (kod obszaru PLH320037) oraz stwierdzają, że: *„Planowana rewitalizacja obszaru będzie wiązała się z wystąpieniem przedstawionych powyżej zagrożeń"*, przy czym na str. 204 wnioskują, iż: *„Nie przewiduje się niekorzystnego wpływu realizacji rewitalizacji obszaru na obszary Natura 2000"*. Wnoszę o korektę powyższych nieścisłości.

Jednocześnie zwracam uwagę na fakt, iż wśród zaplanowanych w przedmiotowym dokumencie działań przewidziana jest termomodernizacja budynków, która może wywierać negatywny wpływ na niektóre gatunki ptaków oraz nietoperzy. Budynki poddawane termomodernizacji często stanowią miejsca lęgowe dla ptaków gniazdujących w szczelinach ścian (np. wróbel, jerzyk, pustułka), a także stanowią kryjówki godowe oraz miejsca hibernacji dla nietoperzy (szczeliny i zakamarki budynków, strychy poddasza), podlegających ochronie gatunkowej na mocy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419). W § 7 przedmiotowego rozporządzenia w odniesieniu do gatunków chronionych wprowadzono m.in. zakazy umyślnego zabijania, okaleczania, chwytania, niszczenia ich jaj,

postaci młodocianych i form rozwojowych, niszczenia ich siedlisk i ostoi, niszczenia ich gniazd, niszczenia ich zimowisk i innych schronień oraz ich płoszenia i niepokojenia.

W związku z powyższym w przypadku stwierdzenia miejsc lęgowych ptaków oraz kryjówek godowych nietoperzy należy zaplanować realizację robot związanych termomodernizacją budynków poza ich sezonem rozrodczym. Obowiązkiem inwestora jest też podjęcie działań, które zrekompensują chronionym gatunkom utratę miejsc lęgowych. W każdym przypadku konieczna jest konsultacja i nadzór ornitologa oraz chiropterologa nad prowadzonymi pracami, który wskaże miejsca zamontowania skrzynek lęgowych oraz ich liczbę.

Jednocześnie z uwagi na stwierdzone w *„Prognozie oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin”* (str. 187-199) ryzyko potencjalnego niekorzystnego oddziaływanie ustaleń programu na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 „Dolna Dolnej Odry” PLB320003, związane ze wzrostem ruchu turystycznego w granicach terenu „Stare Dąbie” (analizowany teren graniczy z obszarem Natura 2000), planowane działania rewitalizacyjne powinny być poprzedzone szczegółową inwentaryzacją przyrodniczą oraz oceną oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na obszar Natura 2000.

p.o. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie
dr Przemysław Łagodzki

Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 30.03.2012 r.

ZACHODNIOPOMORSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY w Szczecinie
70-632 Szczecin, ul. Spedytorska 6
tel. 91 462 40 60; fax 91 462 46

Szczecin, dnia 30 marca 2012 r.

NNZ.9022.3.6.2012

Urząd Miasta Szczecin Biuro Obsługi Interesanta KANCELARIA GŁÓWNA Dnia 02-04-2012 WPŁYNĘŁO 75289 L. dz. (pełnomocnik pieczątowy 5)

Pismo wpłynęło dn. 03.04.2012 r.

PODINSPEKTOR

Wasz znak: 57497/WRM/11

Urząd Miasta Szczecin
Wydział Rozwoju Miasta
Pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

A. Bednarz 03.04.2012 ARCHITEKT MIASTA mgr [illegible]wa Nosek

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) oraz art. 54 ust. 1 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie

opiniuje pozytywnie

projekt aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Uzasadnienie:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o analizę:

1. wniosku Urzędu Miasta Szczecin znak: 57497/WRM/11 z dnia 26 marca 2012 r.;
2. projektu aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" opracowanego przez zespół autorski w składzie: Grażyna Kulpa-Jarocka, Małgorzata Fiedczak, Anna Bednarz oraz Anna Sztandera;
3. prognozy oddziaływania na środowisko aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin opracowanej w marcu 2012 r. przez zespół autorski w składzie: mgr Marek Benedykciński - kierownik projektu, mgr inż. Dagmara Antkowiak, mgr inż. Anna Rodak, mgr Natalia Płotka, mgr Natalia Springer, mgr Zuzanna Pawłowska oraz mgr Paweł Krysiński.

Zasadniczym celem „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji wydzielonego obszaru i stworzy warunki do zrównoważonego rozwoju miasta. Przedmiotowe opracowanie jest kontynuacją dotychczasowych dokumentów programowych samorządu w zakresie odnowy obszarów miasta – Strategii Renowacji Śródmieścia Szczecina, przyjętej przez Radę Miejską w 1993 roku oraz Lokalnego Programu Rewitalizacji obszarów miejskich, poprzemysłowych i powojskowych miasta Szczecina uchwalonego przez Radę Miasta w 2005 roku. Potrzeba dokonania zmian wynikała z analizy dotychczasowych rezultatów wdrożenia programu oraz zmiany uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych w tym m.in. dotyczących określenia zasad udostępnienia finansowego wsparcia rewitalizacji ze środków Unii Europejskiej w latach 2007-2013.

W programie wyznaczono następujące obszary kryzysowe: 1-zespół obszarów w śródmieściu: Kwartały Śródmieścia, Nowe Miasto, Stare Miasto, Rejon ul. Kolumba; 2-Niebuszewo-Bolinko; 3-zespół obszarów na północy: Golęcino-Gocław, Stołczyn, Skolwin; 4-Stare Dąbie; 5-Nad Odrą; 6-Drzetowo; 7-Śródodrze; 8-Rejon ul. Cukrowej. Celami strategicznymi rewitalizacji określonymi w przedmiotowym programie są:

- pobudzenie społeczno-gospodarcze obszaru i jego zrównoważony rozwój jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej, atrakcyjnej dla mieszkańców i osób odwiedzających (dotyczy kwartałów Śródmieścia),

1/2

- pobudzenie społeczno-kulturalne w oparciu o potencjał obszaru (dotyczy obszaru Nowe Miasto),
- zrównoważony rozwój obszaru jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej (dotyczy obszaru Stare Miasto),
- utworzenie wielofunkcyjnej struktury miejskiej o wysokim standardzie w oparciu o walory historyczne i nadwodną lokalizację (dotyczy obszaru Rejon ul. Kolumba),
- zrównoważony rozwój obszaru jako dzielnicy mieszkaniowo-usługowej (dotyczy obszaru Niebuszewo-Bolinko),
- stworzenie warunków rozwoju obszaru jako miejsca przyjaznego dla mieszkańców i odwiedzających (dotyczy obszaru Golęcino-Gocław, Stołczyn i Skolwin),
- stworzenie czytelnego centrum osiedla, przyjaznego dla mieszkańców i atrakcyjnego dla turystów (dotyczy obszaru Stare Dąbie),
- restrukturyzacja obszarów poprzemysłowych (dotyczy obszaru Nad Odrą),
- restrukturyzacja obszaru poprzemysłowego oraz utworzenie wielofunkcyjnej struktury miejskiej o wysokim standardzie w oparciu o nadwodną lokalizację (dotyczy obszaru Drzetowo),
- pobudzenie społeczno-gospodarczo-kulturowe obszaru poprzez przekształcenie zdegradowanych poprzemysłowych terenów oraz stworzenie strefy nadwodnej (dotyczy obszaru Śródodrze),
- restrukturyzacja obszarów poprzemysłowych (dotyczy obszaru Rejon ul. Cukrowej).

„Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" określa działania planowane do realizacji w wydzielonym obszarze miasta w perspektywie najbliższych 5-ciu lat (z uwagi na skalę potrzeb w zakresie koniecznych działań rewitalizacyjnych, horyzont czasowy działań rewitalizacyjnych przekracza ten okres). Większość zadań rewitalizacyjnych wiąże się z termomodernizacją, renowacją elewacji oraz remontem budynków. Termomodernizacja, renowacja oraz przebudowa istniejących elementów zabudowy umożliwi zmniejszenie strat energetycznych będących wynikiem nadmiernego ogrzewania mieszkań i budynków użyteczności publicznej oraz wpłynie korzystnie na klimat z uwagi na zmniejszenie emisji niskiej. Niezwykle korzystny wpływ na klimat akustyczny miasta będzie miała eliminacja ruchu tranzytowego z obszaru śródmieścia oraz inwestycja polegająca na przebudowie ulic i dworca kolejowego (Rewitalizacja rejonu ulicy Kolumba w Szczecinie). Projekty realizowane w obszarach Stare Dąbie, Drzetowo i Śródodrze oraz projekt „Zielone Podwórka" związane są z utworzeniem większej ilości terenów rekreacyjnych oraz zielonych w mieście, co również wiąże się z poprawą warunków życia mieszkańców oraz korzystnym wpływem na lokalny klimat.

Zaniechanie realizacji programu byłoby związane ze stopniowym pogarszaniem się stanu wielu komponentów środowiska m.in. poprzez: zwiększenie emisji hałasu i zanieczyszczenia powietrza ze źródeł komunikacyjnych oraz zwiększenie emisji niskiej (emisja ze źródeł grzewczych). W przypadku braku realizacji programu negatywne oddziaływanie zaznaczyłoby się również w sferze społecznej i gospodarczej.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektu aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" mają z założenia na celu poprawę warunków życia mieszkańców miasta Szczecin przy jednoczesnym zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

Pouczenie:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie
dr n. med. Małgorzata Domagała-Dobrzycka

Otrzymują:
1. adresat
2. a/a.

Obwieszczenie Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 5 września 2012 r.

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin
Bogdan Jaroszewicz
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. + 4891 42 45 208, fax +4891 42 30 806
bjarosz@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, dnia 5.09.2012 r.

OBWIESZCZENIE

PREZYDENTA MIASTA SZCZECIN

Na podstawie art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.)

informuję
o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 w związku z 48 ust. 1 i 2 ww. ustawy wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Pismem z dnia 03.09.2012 r. znak WOOŚ-OSZP.410.147.2012.AM Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdził, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Opinią sanitarną znak NNZ.9022.1.15.2012 z dnia 3 września 2012 r. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie odstąpił od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Biorąc pod uwagę ww. opinie oraz uwarunkowania określone w art. 49 ww. ustawy, a w szczególności charakter działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, Prezydent Miasta Szczecin odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Szczecin oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1.

Dodatkowych informacji udziela: Biuro Strategii – pokój 402, tel. 91-424-5054 (lub 5084).

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

Zastępca Prezydenta Miasta
Bogdan Jaroszewicz

Szczecin, dnia 03 września 2012 r.

ZWYKŁY

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Sekretariat: Dekretacja
2012 -09- 04
WYSŁANO

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOOŚ-OSZP.410.147.2012.AM

Prezydent Miasta Szczecin
pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Działając na podstawie art. 47 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 3 sierpnia 2012 r., znak: BS-I.7311.5-1.2012.TK, dotyczące stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"*, a także w nawiązaniu do uzupełnienia przesłanego pismem z dnia 30 sierpnia 2012 r., znak: BS-I.7311.5-3.2012.TK,AB uprzejmie informuję, co następuje.

Przy rozważeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. projektu dokumentu organ wziął pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), a mianowicie:

1) charakter działań przewidzianych w projektowanym dokumencie - aktualizacja *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* (przyjętego uchwałą Nr XX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r.) dotyczy korekty granic obszarów zdegradowanych: obszaru mieszkaniowego „Niebuszewo-Bolinko", a także obszarów poprzemysłowych „Śródodrze" i „Rejon ulicy Cukrowej". W ramach aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* przewiduje się realizację następujących projektów:

- *Kompleks hotelowo - gastronomiczny Rusałka* – projekt zlokalizowany jest na obszarze zdegradowanym „Niebuszewo-Bolinko" (dz. nr 1/2, w obrębie geodezyjnym 1022). W ramach projektu planowane jest wybudowanie kompleksu restauracyjno-hotelowego na bazie historycznych fundamentów wraz z zagospodarowaniem terenu (plac zabaw, tarasy, ogródki, kawiarnie, restauracje, ogród zimowy);
- *Rewitalizacja terenów nabrzeżnych – Międzyodrze - Port poprzez realizację inwestycji „Odra Park"*, polegającej na budowie budynków biurowo-usługowo-hotelowych wraz z podziemnym garażem przy ul. Gdańskiej 40 i 42 w Szczecinie. Projekt zlokalizowany jest na obszarze „Śródodrze" na działkach nr 29/2 i 29/3, w obrębie geodezyjnym 1084. Projekt obejmuje m.in. rozbiórkę istniejących budynków (poza budynkiem tzw. „grzybka"), budowę budynku biurowo-usługowego i hotelowego, budowę parkingu podziemnego, zagospodarowanie terenu i wprowadzenie nowych nasadzeń;

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

– *Salon samochodowy u zbiegu ulic Południowej, Radomskiej i Bohaterów Narwiku* – projekt zlokalizowany jest w obszarze „Rejon ulicy Cukrowej" na dz. nr 83/26 w obrębie geodezyjnym 2149. Realizacja projektu będzie polegała na budowie salonu samochodowego z przeznaczeniem części pomieszczeń na funkcje społeczne (pomieszczenia udostępniane Radzie Osiedla) wraz z zagospodarowaniem terenu i wprowadzeniem nowych nasadzeń.
Ponadto aktualizacja *Programu* przewiduje realizację projektu zlokalizowanego przy granicy zdegradowanego obszaru mieszkaniowego „Kwartały Śródmieścia", polegającego na rozbudowie parteru budynku usługowego przy ul. Niedziałkowskiego 21, budowie windy zewnętrznej oraz przebudowie ostatniej kondygnacji wraz z jej nadbudową o jedną kondygnację z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe;

2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko – biorąc pod uwagę charakter przewidywanych działań można stwierdzić, że ich realizacja nie spowoduje wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Przedsięwzięcia przewidziane do zrealizowania w ramach aktualizacji *Programu* nie należą do grupy przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397). Wprowadzone projekty na poprzemysłowych obszarach degradowanych pn. „Rejon ulicy Cukrowej" oraz „Śródodrze" są zgodne z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które zostały poddane strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Ponadto dla przedsięwzięcia przewidzianego do zrealizowania w ramach *Rewitalizacji terenów nabrzeżnych – Międzyodrze – Port poprzez realizację inwestycji „Odra Park"*, została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, w której nie nałożono obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko;

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w tym formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) – zaplanowane w aktualizowanym projekcie dokumentu działania inwestycyjne obejmują tereny zurbanizowane lub antropogenicznie przekształcone. Ponadto przedmiotowy teren usytuowany jest poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.). Również „Waloryzacja Przyrodnicza Miasta Szczecin" (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 1999 r.) oraz „Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego" (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010r.) nie wykazały na ww. terenach obszarów zaproponowanych do objęcia ochroną;

stwierdzono, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie
Przemysław Łagodzki

SPECJALISTA
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska
w Szczecinie
Alicja Matwiejczuk

Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 3 września 2012 r.

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Szczecinie
70-832 Szczecin, ul. Śnedyiorska 6/7
tel. 91 462 46 40; fax: 91 462 46 40

NNZ.9022.1.15.2012

Szczecin, dnia 03 września 2012 r.

Urząd Miasta Szczecin
PL. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Wasz znak: BS-I.7311.5-2.2012.TK

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) w związku z art. 46 pkt 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), **Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie**

odstępuje

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Uzasadnienie:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o analizę:

1. wniosku Urzędu Miasta Szczecin z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin",
2. uzupełnienia do w/w wniosku z dnia 30 sierpnia 2012 r.
3. projektu aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Aktualizacja „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin", przyjętego uchwałą nr XXX/565/12 Rady Miasta Szczecin dnia 25 czerwca 2012 r., dla którego została przeprowadzona strategiczna oddziaływania na środowisko, wprowadza korektę granic obszarów zdegradowanych. Zmiany te dotyczą następujących obszarów:

1. mieszkaniowy „Niebuszewo-Bolinko" – jest to fragment przedwojennego osiedla o interesującej architekturze i rozwiązaniach urbanistycznych, w którym domy zostały zaprojektowane dla ludności średniozamożnej i robotniczej. Jedno z pierwszych osiedli, które zostało kompleksowo pomyślane, włącznie z kształtowaniem pierzei ulic, wnętrz kwartałów, małej architektury, zieleni o charakterze ogrodowo-parkowym. Obecnie osiedle to jest silnie zdegradowane;
2. mieszkaniowy „Kwartały Śródmieścia" - obejmuje historyczne centrum Szczecina powstałe na przełomie XIX i XX wieku. Jego kształt jest wynikiem gwałtownej rozbudowy mieszkaniowej lat 1870-1903. Całość stanowi cenny przykład XIX-wiecznego układu urbanistycznego o wysokich walorach kompozycyjnych i wybitnej wartości kulturowej. Teren objęty jest strefą „A" pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej.
3. poprzemysłowy „Śródodrze" - obszar znajdujący się w dzielnicy Śródmieście, obrębie osiedla Międzyodrze -Wyspa Pucka, ograniczony rzeką Odrą Zachodnią, Kanałem Grodzkim, zabudową ulicy Bytomskiej, torami kolejowymi, Trasą Zamkową, rzeką Parnicą oraz terenami zielonymi na Wyspie Zielonej. Związane z funkcją portową wyspy

1/2

Śródodrza stanowią fragment szczecińskich nabrzeży, który wraz z terenami na przeciwległym brzegu Odry Zachodniej (rejon ulicy Kolumba, dolny taras Starego Miasta, Wały Chrobrego) obejmuje strategiczną część waterfrontu Szczecina. Obecnie strukturę funkcjonalno - przestrzenną obszaru kształtuje działalność gospodarcza i administracyjna. Zabudowa mieszkaniowa, wielorodzinna, występuje jedynie na Kępie Parnickiej i stanowi niewielki procent istniejącej zabudowy. Historyczna zabudowa poprzemysłowa, powstała w większości jeszcze przed 1945 r., jest w znacznym stopniu zdekapitalizowana;

4. poprzemysłowy „Rejon ulicy Cukrowej" - położony na osiedlu Gumieńce, w pobliżu południowo-zachodniej granicy miasta, wraz z niszczejącą wartościową zabudową stanowi obecnie teren zdegradowany, wymagający przekształceń. Zagospodarowanie obszaru dla potrzeb nowych funkcji z jednoczesnym zagospodarowaniem sąsiadujących terenów powojskowych i wolnych gruntów miasta, zaktywizuje i włączy ten fragment Szczecina do struktur miejskich, zaś dobre skomunikowanie z miastem oraz lokalizacja w pobliżu dużych galerii handlowych stwarzają perspektywy przekształcenia obszaru na potrzeby funkcji ogólnomiejskich oraz ponadregionalnych (handel, nieuciążliwe usługi).

Program zostanie zaktualizowany o następujące projekty:

- Kompleks hotelowo-gastronomiczny Rusałka wraz z zagospodarowaniem terenu na działce 1/2, w obrębie 1022 (obszar nr 1),
- Rozbudowa parteru budynku usługowego przy ul. Niedziałkowskiego 21, przebudowie ostatniej kondygnacji z jej nadbudową o jedną kondygnację na cele mieszkalne (obszar nr 2);
- Rewitalizacja terenów nabrzeżnych – Międzyodrze Port poprzez realizację inwestycji „Odra Park", polegająca na budowie budynków biurowo-usługowo-hotelowych, wraz parkingiem podziemnym i zagospodarowaniem terenu (obszar nr 3),
- Salon samochodowy u zbiegu ulic Południowej, Radomskiej i Bohaterów Narwiku wraz z zagospodarowaniem – część pomieszczeń przeznaczona na cele społeczne (obszar nr 4).

Celem planowanych działań w obszarach mieszkaniowych jest przede wszystkim poprawa warunków zamieszkania, odwrócenie trendów degradacji i dekapitalizacji przestrzeni i zabudowy, ochrona walorów historyczno-kulturowych, tworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju. Rewitalizacja zaś obszarów poprzemysłowych zaktywizuje je społecznie i gospodarczo, poprawi stan techniczny i funkcjonalny infrastruktury, oraz poprawi stan środowiska.

Wprowadzone projekty zmian na obszarach zdegradowanych („Rejon ulicy Cukrowej", „Śródodrze") są zgodne z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zaś na terenie nowego projektu w obszarze „Niebuszewo-Bolinko" nie ma obowiązującego planu miejscowego.

Realizacja postanowień aktualizacji *Programu* wpłynie na poprawę jakości życia i zdrowia mieszkańców, którą kształtują m.in. warunki zabudowy, nowe przestrzenie publiczne, ochrona środowiska.

W związku z powyższym Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny stwierdził, że dla aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Szczecin" nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pouczenie:

Na niniejszą opinię nie służy środek odwoławczy.

Zachodniopomorski Państwowy
Wojewódzki Inspektor Sanitarny
w Szczecinie
lek. med. Jerzy Jakubek
specjalista epidemiolog

2/2

Obwieszczenie Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 12 czerwca 2013 r.

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin
Piotr Mync
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. + 4891 42 45 209, +4891 42 25 302
fax +4891 42 45 207
pmync@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, dnia 12.06.2013 r.

OBWIESZCZENIE

PREZYDENTA MIASTA SZCZECIN

Na podstawie art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.)

informuję
o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 w związku z 48 ust. 1 i 2 ww. ustawy wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Pismem z dnia 07.06.2013 r. znak WOOŚ-OSZP.410.96.2013.AM Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdził, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Opinią sanitarną znak NNZ.7040.1.21.2013 z dnia 11.06.2013 r. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie odstąpił od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Biorąc pod uwagę ww. opinie oraz uwarunkowania określone w art. 49 ww. ustawy, a w szczególności charakter działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, Prezydent Miasta Szczecin odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Szczecin oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1.

Dodatkowych informacji udziela: Biuro Strategii – pokój 404, tel. 91-424-5054 (lub 5084).

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Piotr Mync

Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 czerwca 2013 r.

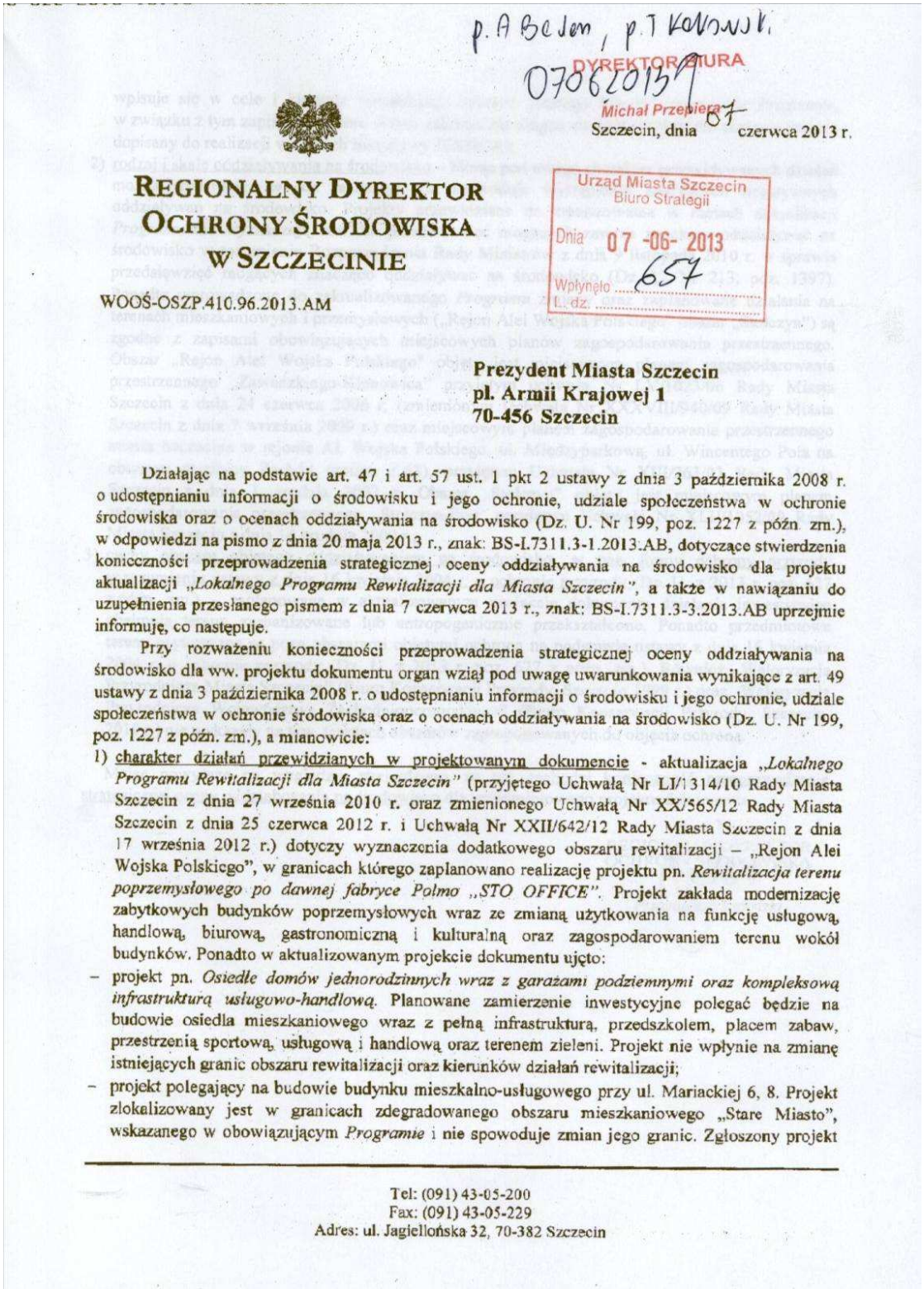

p. A Bejon, p. T Kowalski
07062013
DYREKTORATURA
Michał Przybiera 67

Szczecin, dnia 7 czerwca 2013 r.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii
Dnia 07 -06- 2013
Wpłynęło 657
L. dz.:

WOOŚ-OSZP.410.96.2013.AM

Prezydent Miasta Szczecin
pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Działając na podstawie art. 47 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 20 maja 2013 r., znak: BS-I.7311.3-1.2013.AB, dotyczące stwierdzenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"*, a także w nawiązaniu do uzupełnienia przesłanego pismem z dnia 7 czerwca 2013 r., znak: BS-I.7311.3-3.2013.AB uprzejmie informuję, co następuje.

Przy rozważeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. projektu dokumentu organ wziął pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), a mianowicie:

1) charakter działań przewidzianych w projektowanym dokumencie - aktualizacja *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* (przyjętego Uchwałą Nr LI/1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. oraz zmienionego Uchwałą Nr XX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r. i Uchwałą Nr XXII/642/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 września 2012 r.) dotyczy wyznaczenia dodatkowego obszaru rewitalizacji – „Rejon Alei Wojska Polskiego", w granicach którego zaplanowano realizację projektu pn. *Rewitalizacja terenu poprzemysłowego po dawnej fabryce Polmo „STO OFFICE"*. Projekt zakłada modernizację zabytkowych budynków poprzemysłowych wraz ze zmianą użytkowania na funkcję usługową, handlową, biurową, gastronomiczną i kulturalną oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynków. Ponadto w aktualizowanym projekcie dokumentu ujęto:

- projekt pn. *Osiedle domów jednorodzinnych wraz z garażami podziemnymi oraz kompleksową infrastrukturą usługowo-handlową*. Planowane zamierzenie inwestycyjne polegać będzie na budowie osiedla mieszkaniowego wraz z pełną infrastrukturą, przedszkolem, placem zabaw, przestrzenią sportową, usługową i handlową oraz terenem zieleni. Projekt nie wpłynie na zmianę istniejących granic obszaru rewitalizacji oraz kierunków działań rewitalizacji;
- projekt polegający na budowie budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Mariackiej 6, 8. Projekt zlokalizowany jest w granicach zdegradowanego obszaru mieszkaniowego „Stare Miasto", wskazanego w obowiązującym *Programie* i nie spowoduje zmian jego granic. Zgłoszony projekt

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

wpisuje się w cele i kierunki rewitalizacji obszaru „Starego Miasta" zawarte w *Programie*, w związku z tym zapisy *Programu* w tym zakresie nie ulegną zmianie (projekt ten zostanie jedynie dopisany do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA);

2) rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko – biorąc pod uwagę charakter przewidywanych działań można stwierdzić, że ich realizacja nie spowoduje wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko. Projekty przewidziane do zrealizowania w ramach aktualizacji *Programu* nie wyznaczają ram dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397). Ponadto wprowadzone do zaktualizowanego *Programu* zmiany oraz zaplanowane działania na terenach mieszkaniowych i przemysłowych („Rejon Alei Wojska Polskiego" obszar „Stołczyn") są zgodne z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Obszar „Rejon Alei Wojska Polskiego" objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Zawadzkiego-Klonowica" przyjętym uchwałą Nr LV/1023/06 Rady Miasta Szczecin z dnia 24 czerwca 2006 r. (zmienionym Uchwałą Nr XXXVIII/940/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 7 września 2009 r.) oraz miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecina w rejonie Al. Wojska Polskiego, ul. Międzyparkową, ul. Wincentego Pola na obszarze dzielnicy Zachód (zmian Z.68), przyjętym Uchwałą Nr XIII/263/03 Rady Miasta Szczecin z dnia 1 grudnia 2003 r. Obszar „Stołczyn" objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Stołczyn-Port' przyjętym Uchwałą Nr XLII/1052/09 Rady Miasta Szczecin z dnia 14 grudnia 2009 r.;

3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w tym formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) – zaplanowane w aktualizowanym projekcie dokumentu działania inwestycyjne obejmują tereny zurbanizowane lub antropogenicznie przekształcone. Ponadto przedmiotowe tereny usytuowane są poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.). Również „Waloryzacja Przyrodnicza Miasta Szczecin" (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 1999 r.) oraz „Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego" (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010 r.) nie wykazały na ww. terenach obszarów zaproponowanych do objęcia ochroną.

Mając powyższe na względzie stwierdzono, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu dokumentu.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Szczecinie

Przemysław Łagodzki

Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 11 czerwca 2013 r.

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Szczecinie
70-832 Szczecin, ul. Spodytorska 6/7
tel. 91 462 40 60; fax 91 462 46 40

NNZ.7040.1.21.2013

Szczecin, dnia ...11... czerwca 2013 r.

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii
Dnia 11-06-2013
Wpłynęło
L. dz.

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii
Pl. Armii Krajowej 1
70 – 456 Szczecin

Wasz znak: BS-I.7311.3-2.2013.AB
BS-I.7311.3-4.2013.AB

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1987 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) w związku z art. 46 pkt 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), **Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie**

odstępuje

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Uzasadnienie:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o:

1. wniosek Urzędu Miasta Szczecin – Biuro Strategii z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin";
2. uzupełnienie do ww. wniosku z dnia 7 czerwca 2013 r.;
3. analizę aktualizacji projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Aktualizacja „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" przyjętego uchwałą nr LI /1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. oraz zmienionego uchwałą nr XX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r. i uchwałą nr XXII/642/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 września 2012 r., będzie polegała na dodaniu trzech nowych projektów realizowanych w ramach inicjatywy JESSICA:

1. Projekt pn.: ***Rewitalizacja terenu poprzemysłowego po dawnej fabryce Polmo „STO OFFICE" - rejon alei Wojska Polskiego***; zakłada modernizację zabytkowych budynków poprzemysłowych wraz ze zmianą sposobu użytkowania na funkcję usługową, handlową,

1/2

biurową, gastronomiczną i kulturalną oraz zagospodarowaniem terenu wokół budynków.

2. Projekt pn.: ***Osiedle domów wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi oraz kompleksową infrastrukturą usługowo – handlową***; polegał będzie na budowie taniego osiedla mieszkaniowego wraz z pełną infrastrukturą społeczną, przedszkolem, placem zabaw, przestrzenią sportową, usługową i handlową oraz terenem zielonym.

3. Projekt zlokalizowany ***w granicach zdegradowanego obszaru mieszkaniowego "Stare Miasto" i będzie polegał na budowie budynku mieszkalno - usługowego przy ul. Mariackiej 6,8.***

Tereny przeznaczone pod inwestycję są objęte obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a każde wprowadzone do zaktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, zmiany oraz zaplanowane działania na obszarze mieszkaniowym i poprzemysłowym, są zgodne z zapisami obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

W wyniku analizy przedłożonego projektu Aktualizacji Programu należy uznać, że realizacja założeń Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko i wpłynie na zachowanie właściwych warunków zdrowia ludzi. Ponadto, nastąpi poprawa walorów estetycznych, uporządkowanie i podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej miasta, a także zwiększy się poziom bezpieczeństwa mieszkańców w obszarach rewitalizowanych.

Wobec powyższego, Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie stwierdził, że względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem, dla aktualizacji projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin" nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pouczenie:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
w Szczecinie
dr n. med. Janusz Daszko
Specjalista organizacji ochrony zdrowia

2/2

Obwieszczenie Prezydenta Miasta Szczecin z dnia 23 stycznia 2014 r.

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin
Piotr Mync
pl. Armii Krajowej 1, 70-456 Szczecin
tel. + 4891 42 45 209, +4891 42 25 302
fax +4891 42 45 207
pmync@um.szczecin.pl • www.szczecin.eu

Szczecin, dnia 23.01.2014 r.

OBWIESZCZENIE

PREZYDENTA MIASTA SZCZECIN

Na podstawie art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.)

informuję
o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin".

Zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 w związku z 48 ust. 1 i 2 ww. ustawy wystąpiono do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Pismem z dnia 10.01.2014 r. znak WOOŚ-OSZP.410.245.2013.AM Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie stwierdził, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Opinią sanitarną znak NZNS.7040.1.2.2014 z dnia 08.01.2014 r. Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie odstąpił od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Biorąc pod uwagę ww. opinie oraz uwarunkowania określone w art. 49 ww. ustawy, a w szczególności charakter działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie, rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, Prezydent Miasta Szczecin odstąpił od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Informacje o odstąpieniu od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizowanego Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin umieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Szczecin oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Szczecin, pl. Armii Krajowej 1.

Dodatkowych informacji udziela: Biuro Strategii – pokój 404, tel. 91-424-5054 (lub 5084).

Zastępca Prezydenta Miasta Szczecin

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Piotr Mync

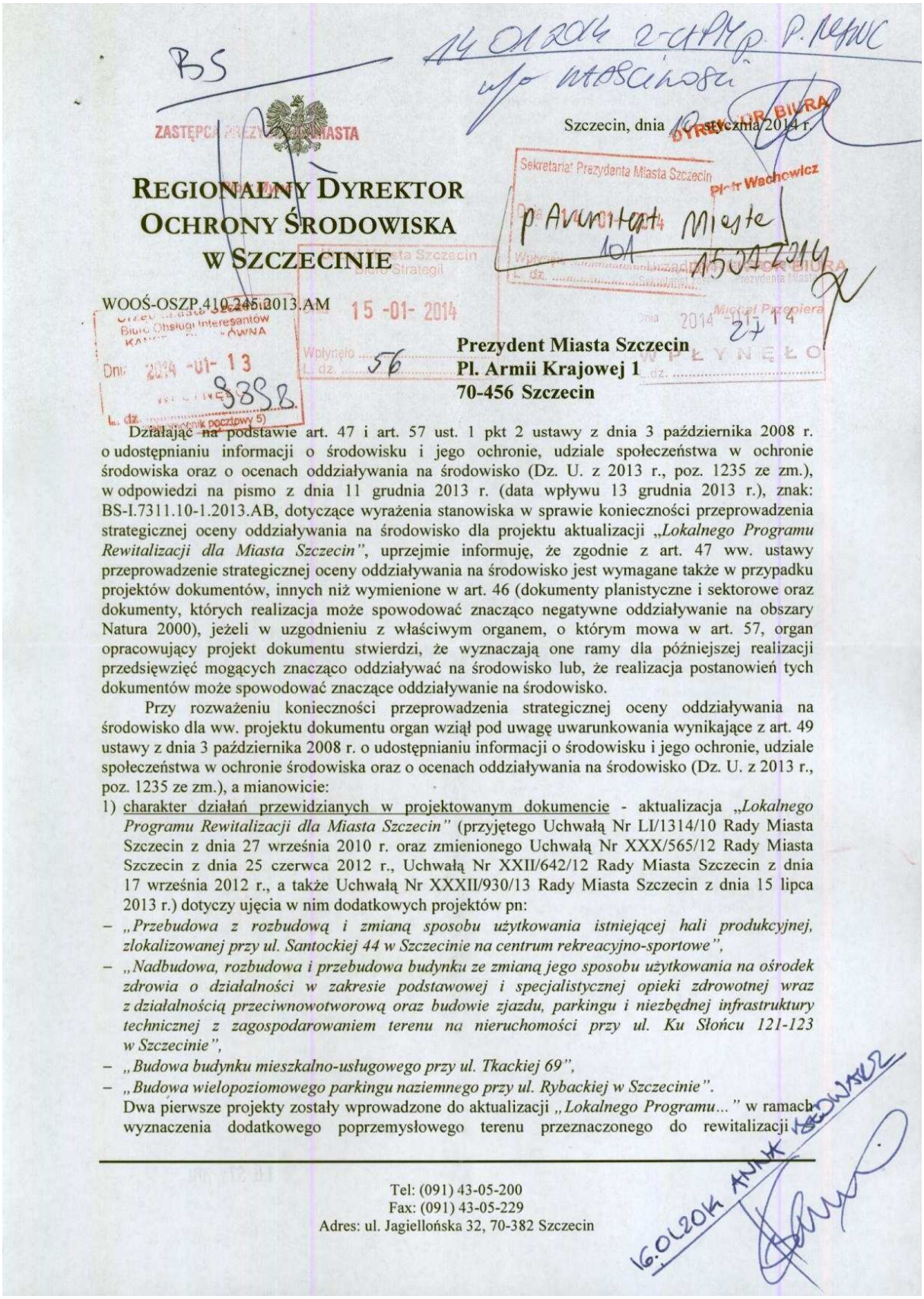

BS

14.01.2014 z-cą Dyr. P. Mędzic
w/o nieobecności

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

Szczecin, dnia 10 stycznia 2014 r.

DYREKTOR BIURA

Sekretariat Prezydenta Miasta Szczecin
Piotr Wachowicz
p. Arkadiusz Miesta
15.01.2014

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

WOOŚ-OSZP.410.245.2013.AM

Biuro Obsługi Interesantów KANCELARIA

Dnia 2014 -01- 13

8388

15 -01- 2014

Wpłynęło L. dz. 56

Michał Przepiera
2014 -01- 14
WPŁYNĘŁO
L. dz.

Prezydent Miasta Szczecin
Pl. Armii Krajowej 1
70-456 Szczecin

Działając na podstawie art. 47 i art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), w odpowiedzi na pismo z dnia 11 grudnia 2013 r. (data wpływu 13 grudnia 2013 r.), znak: BS-I.7311.10-1.2013.AB, dotyczące wyrażenia stanowiska w sprawie konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"*, uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 47 ww. ustawy przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46 (dokumenty planistyczne i sektorowe oraz dokumenty, których realizacja może spowodować znacząco negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000), jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub, że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przy rozważeniu konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla ww. projektu dokumentu organ wziął pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), a mianowicie:

1) charakter działań przewidzianych w projektowanym dokumencie - aktualizacja *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"* (przyjętego Uchwałą Nr LI/1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. oraz zmienionego Uchwałą Nr XXX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r., Uchwałą Nr XXII/642/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 września 2012 r., a także Uchwałą Nr XXXII/930/13 Rady Miasta Szczecin z dnia 15 lipca 2013 r.) dotyczy ujęcia w nim dodatkowych projektów pn:

- *„Przebudowa z rozbudową i zmianą sposobu użytkowania istniejącej hali produkcyjnej, zlokalizowanej przy ul. Santockiej 44 w Szczecinie na centrum rekreacyjno-sportowe"*,
- *„Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa budynku ze zmianą jego sposobu użytkowania na ośrodek zdrowia o działalności w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wraz z działalnością przeciwnowotworową oraz budowie zjazdu, parkingu i niezbędnej infrastruktury technicznej z zagospodarowaniem terenu na nieruchomości przy ul. Ku Słońcu 121-123 w Szczecinie"*,
- *„Budowa budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Tkackiej 69"*,
- *„Budowa wielopoziomowego parkingu naziemnego przy ul. Rybackiej w Szczecinie"*.

Dwa pierwsze projekty zostały wprowadzone do aktualizacji *„Lokalnego Programu..."* w ramach wyznaczenia dodatkowego poprzemysłowego terenu przeznaczonego do rewitalizacji

Tel: (091) 43-05-200
Fax: (091) 43-05-229
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

16.01.2014 ANNA

„Świerszczewo", natomiast dwa kolejne projekty, zaplanowane zostały na terenie obszaru przeznaczonego do rewitalizacji pn. „Stare Miasto". Przedmiotowe projekty nie wpłyną na zmianę istniejących granic obszaru rewitalizacji „Stare Miasto" oraz ogólnego kierunku działań rewitalizacyjnych. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że z informacji zawartych we wniosku o odstąpienie od strategicznej oceny dla przedmiotowego projektu dokumentu, wynika, że wszystkie wprowadzone zmiany oraz zaplanowane działania na zdegradowanym obszarze poprzemysłowym „Świerszczewo" i mieszkaniowym „Stare Miasto" są zgodne z zapisami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (południowo-zachodni fragment obszaru „Świerszczewo" objęty jest obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego „Gumieńce - Derdowskiego 2") oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, dla których przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;

- rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko – projekty przewidziane do zrealizowania w ramach aktualizacji *„Lokalnego Programu..."* nie wyznaczają ram dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.). Nie można natomiast wykluczyć, że planowane zamierzenia inwestycyjne nie będą kwalifikowały się do przedsięwzięć mogących potencjalne znacząco oddziaływać na środowisko. Należy jednak mieć na względzie, że jest to dokument o charakterze strategicznym, który nie przesądza o technologii stosowanej w trakcie realizacji inwestycji, a potem ich funkcjonowaniu. Dokładne określenie oddziaływania poszczególnych inwestycji przewidzianych do zrealizowania w ramach *„Aktualizacji Programu..."*, będzie można ocenić dopiero w oparciu o konkretne dane projektowe i lokalizacyjne na etapie procedury oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć. Ponadto biorąc pod uwagę lokalizację planowanych przedsięwzięć (obszary zurbanizowane położne z dala od obszarów objętych ochroną na postawie ustawy o ochronie przyrody) na tym etapie nie przewiduje się, aby realizacja ww. projektów spowodowała znacząco negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze;

2) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w tym formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 ze zm.) – zaplanowane w aktualizowanym projekcie dokumentu działania inwestycyjne obejmują tereny zurbanizowane i antropogenicznie przekształcone. Ponadto przedmiotowe tereny usytuowany są poza obszarami objętymi ochroną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z ze zm.). Najbliżej zlokalizowane obszary Natura - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Dolina Dolnej Odry" PLB320003 oraz obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Dolna Odra" PLH320037, a także użytek ekologiczny „Stawek na Gumieńcach" znajdują się odpowiednio w odległości ok. 3 km (obszar „Stare Miasto") oraz ok. 0,5 km (obszar „Świerszczewo") od terenów objętych aktualizacją *„Lokalnego Programu..."*. Również „Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego" (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010 r.) nie wykazała na przedmiotowych terenach oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie obszarów zaproponowanych do objęcia ochroną, a także terenów cennych przyrodniczo, w tym miejsc występowania stanowisk chronionych gatunków oraz chronionych siedlisk przyrodniczych.

Mając powyższe na względzie stwierdzono, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *„Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin"*.

REGIONALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA w Szczecinie
Grzegorz Kubiak

10. STY. 2014

Opinia sanitarna Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie z dnia 8 stycznia 2014 r.

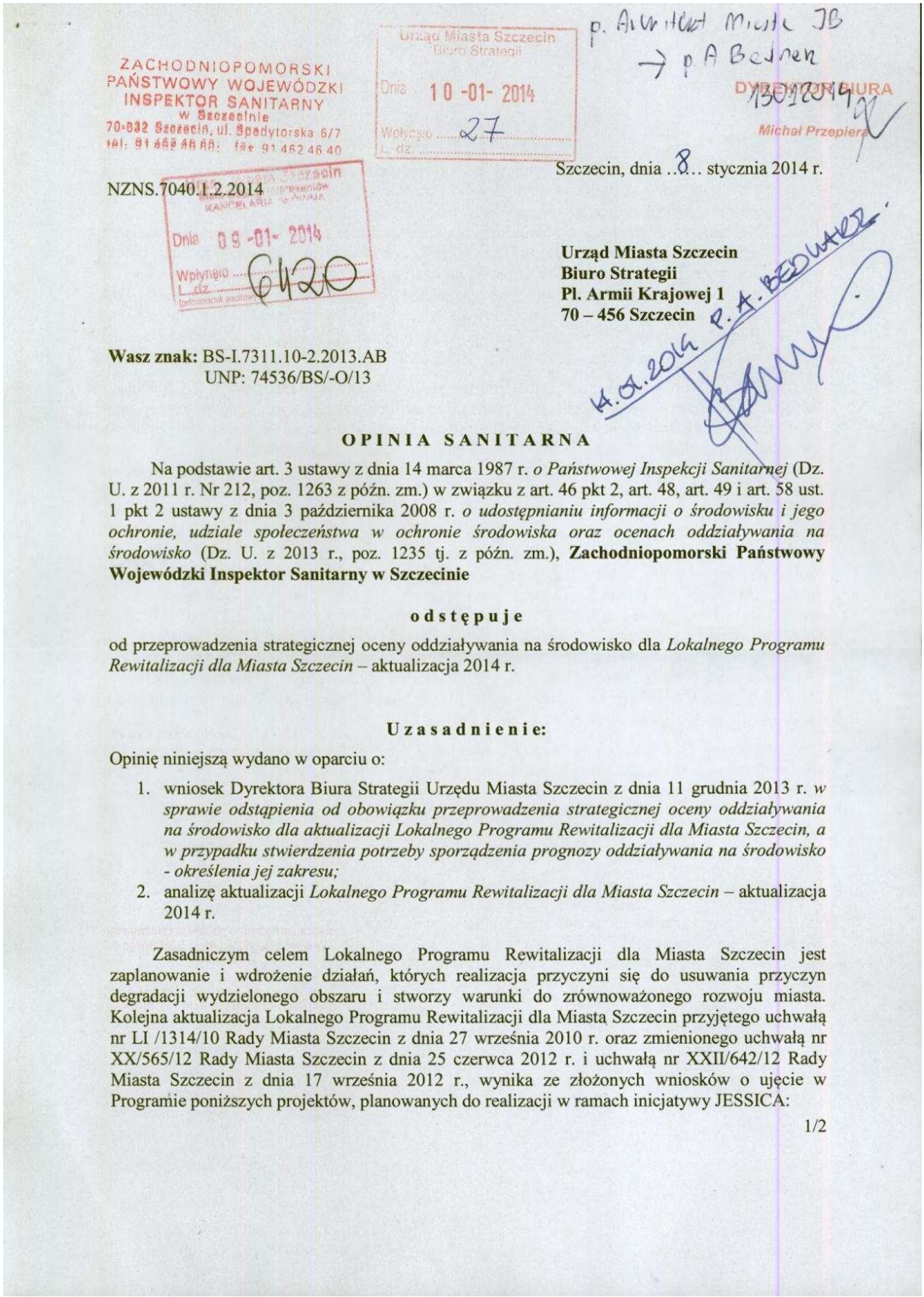

ZACHODNIOPOMORSKI
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR SANITARNY
w Szczecinie
70-632 Szczecin, ul. Śpiedytorska 6/7
tel: 91 462 46 00; fax 91 462 46 40

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii
Dnia 10 -01- 2014
Wpłynęło 27
L. dz.

p. Architekt Miasta JB
→ p. A Bednarek

DYREKTOR BIURA
13012014
Michał Przepiera

Szczecin, dnia 8 stycznia 2014 r.

NZNS.7040.1.2.2014

Urząd Miasta Szczecin
KANCELARIA
Dnia 09 -01- 2014
Wpłynęło 6420
L. dz.

Urząd Miasta Szczecin
Biuro Strategii
Pl. Armii Krajowej 1
70 – 456 Szczecin

14.01.2014 P. A. BEDNAREK

Wasz znak: BS-I.7311.10-2.2013.AB
UNP: 74536/BS/-O/13

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1987 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263 z późn. zm.) w związku z art. 46 pkt 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 tj. z późn. zm.), **Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie**

o d s t ę p u j e

od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* – aktualizacja 2014 r.

U z a s a d n i e n i e:

Opinię niniejszą wydano w oparciu o:

1. wniosek Dyrektora Biura Strategii Urzędu Miasta Szczecin z dnia 11 grudnia 2013 r. *w sprawie odstąpienia od obowiązku przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin, a w przypadku stwierdzenia potrzeby sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko - określenia jej zakresu;*
2. analizę aktualizacji *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* – aktualizacja 2014 r.

Zasadniczym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin jest zaplanowanie i wdrożenie działań, których realizacja przyczyni się do usuwania przyczyn degradacji wydzielonego obszaru i stworzy warunki do zrównoważonego rozwoju miasta. Kolejna aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin przyjętego uchwałą nr LI /1314/10 Rady Miasta Szczecin z dnia 27 września 2010 r. oraz zmienionego uchwałą nr XX/565/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 25 czerwca 2012 r. i uchwałą nr XXII/642/12 Rady Miasta Szczecin z dnia 17 września 2012 r., wynika ze złożonych wniosków o ujęcie w Programie poniższych projektów, planowanych do realizacji w ramach inicjatywy JESSICA:

1/2

1. Przebudowa z rozbudową i zmianą sposobu użytkowania istniejącej hali produkcyjnej, zlokalizowanej przy ul. Santockiej 44 w Szczecinie, na centrum rekreacyjno – sportowe/obszar poprzemysłowy Świerczewo.
2. Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa budynku ze zmianą jego sposobu użytkowania na ośrodek zdrowia o działalności w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wraz z działalnością przeciwnowotworową oraz budowie zjazdu, parkingu i niezbędnej infrastruktury technicznej z zagospodarowaniem terenu na nieruchomości przy ul. Ku Słońcu 121-123 w Szczecnie/obszar rewitalizacji Świerczewo.
3. Budowa budynku mieszkalno - usługowego przy ul. Tkackiej 69 w Szczecinie/teren mieszkaniowego obszaru rewitalizacji "Stare Miasto".

Zmiany wprowadzone do aktualizowanego dokumentu i zaplanowane do realizacji działania na wyznaczonych obszarach poprzemysłowym i mieszkaniowym, są zgodne z zapisami obowiązującego planu miejscowego oraz Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Szczecin, dla których przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jak wynika z treści opracowania, prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin wykazuje, iż planowane przedsięwzięcia nie pogorszą stanu środowiska, a ich oddziaływanie będzie ograniczało się do okresowo występujących podczas etapu budowy uciążliwości. W czasie trwania prac budowanych zostanie zapewniona ochrona przed uciążliwościami spowodowanymi przez hałas i wibracje, a także przed zanieczyszczeniem powietrza, wody i gleby. Na etapie eksploatacji nie będą występowały istotne negatywne oddziaływania na środowisko. Program zawiera również szereg działań wpływających na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa. Projektowane obiekty nie będą stwarzały zagrożeń dla zdrowia ich użytkowników oraz mieszkańców miasta. W efekcie realizacji Programu nastąpi poprawa walorów estetycznych, uporządkowanie i podniesienie atrakcyjności przestrzeni publicznej miasta. Ponadto, z uwagi na rodzaj i skalę planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

W ocenie Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie, ze względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania oraz cechy obszaru objętego oddziaływaniem dla *Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Szczecin* – aktualizacja 2014 r. nie jest konieczne przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Pouczenie:

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Szczecinie
dr n. med. Janusz Daszko
specjalista organizacji ochrony zdrowia

Otrzymują:

1. Adresat,
2. a/a.

2/2

Zgłoszenia projektów planowanych do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA

Tabela 13. Wykaz projektów zgłoszonych w ramach inicjatywy JESSICA

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
	obszar Projektu Zintegrowanego „Centrum"			
1	**„Centrum KOSMOS"**	2013	35 000 000	MARK INVEST
2	**Rewitalizacja kwartału nr 21: modernizacja kamienic frontowych i oficyn wraz z adaptacją lokali na cele usługowe i społeczne oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych**	2012-2015	180 000 000	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o./ Inwestor prywatny
3	**Renowacja budynku przy ul. Więckowskiego 5**	2014	5 400 000	TBS „Prawobrzeże" Sp. z o.o.
4	**Renowacja elewacji zabytkowej kamienicy na Deptaku Bogusława przy ul. Ks. Bogusława X 44**	2012-2012	500 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ks. Bogusława X 44
5	**Modernizacja i przebudowa pomieszczeń winiarni przy ul. Ks. Bogusława X wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń pod organizację pokazów mody i innych wydarzeń kulturalnych**	2012-2013	2 460 000	Miziewicz & Marshall s.c.
6	**Tiffany Flower & Cafe – sadyba kultury, sztuki i inicjatyw biznesowych**	2012	2 808 000	Tiffany & Friends
7	**Rewitalizacja budynku „Lucynki i Paulinki" przy Al. Wojska Polskiego 18**	2012-2013	6 500 000	Extra Invest Sp. z o.o. sp.k.
8	**Modernizacja kamienicy przy al. Wojska Polskiego 45**	2012	5 500 000	Extra Invest Sp. z o.o. sp.k.
9	**Renowacja budynku Polskiego Czerwonego Krzyża przy al. Wojska Polskiego 63 wraz z adaptacją pomieszczeń do nowych funkcji**	2012-2013	2 000 000	Polski Czerwony Krzyż ZZO
10	**Centrum Kulturalno-Kongresowe – renowacja i adaptacja zabytkowego budynku przy ul. Stoisława 4**	2012-2013	6 821 732	Fundacja 122
11	**„Nowoczesne przestrzenie w kamienicy z historią" - modernizacja i adaptacja budynku przy Placu Zwycięstwa 3 (dawny hotel Piast)**	2012-2013	14 760 000	Inwestor prywatny
12	**Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 2**	2012	381 828	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 2
13	**Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy ul. Królowej Jadwigi 47**	2012	633 068	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Królowej Jadwigi 47
14	**Rewitalizacja RAZEM – Renowacja budynków mieszkalnych w kwartale nr 23: kamienica przy al. Wojska Polskiego 32**	2012	418 729	Wspólnota Mieszkaniowa al. Wojska Polskiego 32
15	**Rewitalizacja kwartału nr 21: budowa parkingu podziemnego w budynku przy ul. Ks. Bogusława X 47**	2012	3 241 181	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
16	**Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 50 na cele usługowe**	2012	357 745	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
17	**Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Ks. Bogusława X 52 na cele usługowe**	2012-2013	959 840	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.
18	**Rewitalizacja kwartału nr 21: adaptacja części budynku przy ul. Jagiellońskiej 91 na cele usługowe**	2012	968 346	Szczecińskie Centrum Renowacyjne Sp. z o.o.

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
	obszar Kwartały Śródmieścia			
19	**Kompleks HANZA TOWER – hotel 5* (budynek Starej Dany)**	2014	30 000 000	J.W. Construction S.A.
20	**Rewitalizacja kwartału nr 33 w Szczecinie między ulicami: Al. Piastów, B. Krzywoustego, B. Śmiałego, J. K. Chodkiewicza**	po 2013	40 000 000	Szczecińskie TBS Sp. z o.o.
21	**Poprawa jakości życia mieszkańców oraz bezpieczeństwa na obszarze zdegradowanym poprzez przebudowę infrastruktury w obrębie ulic Wielkopolskiej – Mazurskiej w Szczecinie ul. Wielkopolska 33, 33a, 34, 34a, nr działki ewid. 4/6 ul. Mazurska 17, nr działki ewid. 4/9**	2011-2013	350 000	Spółdzielnia Mieszkaniowa „STUDENT”
22	**Poprawa jakości życia na obszarze zdegradowanym poprzez odnowienie infrastruktury budynku wielorodzinnego przy ul. Podhalańskiej ul. Podhalańska 8, 8a, 8b, 8c, Nr działki ewid. 171**	2011-2013	30 000	Spółdzielnia Mieszkaniowa „STUDENT”
23	**Koniec z piecami Budynek przy ul. Marszałka Piłsudskiego 14**	od 2011	360 000	Wspólnota mieszkaniowa ul. Piłsudskiego 14
24	**Termomodernizacja nieruchomości ul. Jagiellońska 22**	2012	250 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
25	**Termomodernizacja nieruchomości ul. Jagiellońska 74**	2012	300 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
26	**Remont kamienicy i modernizacja c.o. al. Piastów 14**	2011-2012	500 000	BREL II
27	**Remont kamienicy przy ul. Łokietka 32 front**	2011-2013	300 000	BREL II
28	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Chodkiewicza 10**	2012	600 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Chodkiewicza 10
29	**Renowacja części wspólnych budynku przy al. Piastów 11**	2012	850 000	Wspólnota Mieszkaniowa al. Piastów 11
30	**Renowacja części wspólnych budynku przy al. Piastów 15**	od 2011	550 000	Wspólnota Mieszkaniowa al. Piastów 15
31	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Śmiałego 11**	2012	1 100 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Śmiałego 11
32	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Żółkiewskiego 15**	2012	498 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Żółkiewskiego 15
33	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Krzywoustego 27**	2013	388 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Krzywoustego 27
34	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Ściegiennego 8**	od 2011	413 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ściegiennego 8
35	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Śmiałego 17**	2012	1 338 000	Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Śmiałego 17
36	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Śmiałego 39 i Żółkiewskiego 4**	2012	875 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Śmiałego 39 i ul. Żółkiewskiego 4
37	**Renowacja części wspólnych budynku przy ul. Żółkiewskiego 13**	2012	452 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Żółkiewskiego 13
38	**„Lipcowy Dom”**	2013-2015	16 000 000	OKAM DEVELOPMENT Sp. z o.o.
39	**Budowa wielopoziomowego parkingu naziemnego przy Al. Papieża Jana Pawła II i ul. Wielkopolskiej**	2015	12 915 000	Nieruchomości i Opłaty Lokalne sp. z o. o.
40	**Budowa wielopoziomowego parkingu naziemnego przy ul. Mazurskiej i Śląskiej**	2015	8 265 600	Nieruchomości i Opłaty Lokalne sp. z o. o.

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
41	**Rozbudowa i przebudowa budynku usługowego przy ul. Niedziałkowskiego 21**	2013-2014	3 400 000	BDS s.c.
	obszar Stare Miasto			
42	**Centrum multifunkcyjne obszar:, ul. Panieńska, Kłodna, Mała Odrzańska**	2014	150 000 000	Status Invest Spółka z o.o.
43	**Przebudowa budynku dawnej drukarni przy ul. Św. Ducha 1 na funkcje usługowo-mieszkaniowe**	2014	20 000 000	Status Invest Spółka z o.o.
44	**„Poprawa jakości życia mieszkańców oraz bezpieczeństwa na obszarze zdegradowanym poprzez przebudowę infrastruktury w obrębie ulicy Staromłyńskiej w Szczecinie, celem zwiększenia stopnia funkcjonalności przedmiotowego obszaru" Ul. Staromłyńska 18, 19, 20, 20a, 20b, 20c, ul. Staromłyńska (dr)**	2011-2013	300 000	Spółdzielnia Mieszkaniowa „STUDENT"
45	**Remont elewacji budynku przy ul. Grodzkiej 13, 15, 17, 19 wraz z ociepleniem oraz zmianą nawierzchni chodnika przed budynkiem**	2012	650 000	Wspólnot Mieszkaniowa ul. Grodzka 13, 15, 17, 19
46	**Termomodernizacja nieruchomości przy ul. Grodzkiej 8-10**	od 2011	290.000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
47	**Renowacja zabudowy przy ul. Dworcowej 2a na cele handlowo-usługowe**	2012-2014	4 000 000	Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o.
48	**Rewitalizacja budynku będącego siedzibą firmy przy Placu Orła Białego oraz zaadaptowanie parteru budynku na cele gastronomiczne i społeczne**	2012	3 400 000	Proat Sp. z o.o.
49	**Budowa wielopoziomowego parkingu naziemnego przy ul. Duczyńskiego w Szczecinie**	2013-2014	8 856 000	Nieruchomości i Opłaty Lokalne sp. z o. o.
50	**Budowa budynku mieszkalno-usługowego z garażem podziemnym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i urządzeniem terenu przy ul. Mariackiej 6-8 w Szczecnie**	2013-2015	do określenia	Przedsiębiorstwo Budowlane Calbud Sp. z o.o.
51	**Budowa budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Tkackiej 69**	do określenia	do określenia	HANDWIT Spółka z o.o. Spółka Komandytowa
	obszar Nowe Miasto			
52	**Adaptacja i rozbudowa obiektów powojskowych przy ul. Sowińskiego**	do określenia	35 000 000	TBS "Prawobrzeże" Sp. z o.o.
53	**Adaptacja obiektu byłej pralni wojskowej przy ul. Głowackiego 4 na obiekt biurowy**	2011-2013	7 000 000	Leisure Polish Invest Sp. z o. o.
54	**Rewitalizacja terenu przy ul. Dąbrowskiego 38/40**	2013-2015	do określenia	Inwestor prywatny
55	**Budowa wielopoziomowego parkingu naziemnego przy Pl. Zawiszy Czarnego**	2015	7 527 600	Nieruchomości i Opłaty Lokalne sp. z o. o.
	obszar Rejon ulicy Kolumba			
56	**Tradycja podstawą nowoczesnego rozwoju miasta - Rewitalizacja budynków przy ul. Kolumba 86-89**	2012-2015	12 000 000	Zachodniopomorskie Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego – Szczecińskie Centrum Przedsiębiorczości
57	**Rewitalizacja rejonu ulicy Kolumba w Szczecinie**	od 2012	do określenia	Gmina Miasto Szczecin/inwestor prywatny
58	**Renowacja obiektów poprzemysłowych przy ul. Kolumba wraz z adaptacją do nowych funkcji**	do określenia	do określenia	Inwestor prywatny
	obszar Niebuszewo-Bolinko			
59	**Rewitalizacja zabytkowej willi przy ul. Słowackiego 3**	2012-2013	27 000 000	EKO-PARK S.A.

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
60	**Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Gminy Miasto Szczecin poprzez uzbrojenie i rozbudowę terenu pod budowę II etapu Technoparku Pomerania**	2012-2014	31 000 000	Szczeciński Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o.
61	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 27, oficyna**	2012-2013	1 350 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
62	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 26, oficyna**	2012-2013	350 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
63	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 25, oficyna**	2012-2013	350 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
64	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 24, oficyna**	2011-2013	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
65	**Remont budynku przy ul. Długosza 5,6,7**	2011-2013	500 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
66	**Remont budynku przy ul. Wyzwolenia 84,84b**	2010-2012	250 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
67	**Remont budynku przy ul. Barbary 5,5a**	2010-2013	600 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
68	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 31**	2010-2013	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
69	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 29,30, Barbary 6**	2010-2013	500 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
70	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 27, front**	2011-2013	400 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
71	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 26, front**	2012-2013	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
72	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 25, front**	2012-2013	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
73	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 24, front**	2010-2012	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
74	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 23, front**	2012-2013	350 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
75	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 22, front**	2011-2013	300 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
76	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 21, front**	2011-2012	80 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
77	**Remont budynku przy ul. Kołłątaja 20, front**	2012-2013	600 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
78	**Remont budynku przy ul. Krasińskiego 1**	2012-2013	250 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
79	**Remont budynku przy ul. Krasińskiego 2**	2011-2012	123 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
80	**Remont budynku przy ul. Niemcewicza 12, Długosza10**	2011-2012	123 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
81	**Remont budynku przy ul. Niemcewicza 10,11**	2011-2013	450 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
82	**Remont budynku przy ul. Niemcewicza 9**	2011-2012	250 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
83	**Remont budynku przy ul. Niemcewicza 5,6,7,8**	2011-2013	530 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
84	**Remont budynku przy ul. Niemcewicza 1,2,3,4**	2011-2012	240 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
85	**Remont budynku przy ul. Długosza 8,9,9a**	2011-2012	170 000	ZNiWM "Perfekt" Szczecin
86	**Kompleks hotelowo-gastronomiczny Rusałka**	2012-2013	10 455 050	Khaled Chekh – Restauracja Grecka Akropolis
	obszar Golęcino-Gocław			
87	**Adaptacja i przebudowa budynków „Starej Olejarni" przy ul. Dębogórskiej 31 – 33**	do określenia	do określenia	Inwestor prywatny
88	**Rewitalizacja ul. Ziemowita przy ul. Ziemowita 1-6**	do określenia	2 600 000	Wspólnota Mieszkaniowa ul. Ziemowita 5
89	**Ośrodek szkoleniowy przy ul. Pokoju 1**	2011-2013	3 300 000	Przedsiębiorstwo Budowlane Calbud Sp. z o.o.
	obszar Stołczyn			
90	**Rewitalizacja terenu dawnej cegielni**	do określenia	do określenia	Inwestor prywatny
91	**Osiedle domów wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi oraz kompleksową infrastrukturą usługowo-handlową**	2014	50 000 000	GRAZ Sp. j. Andrzej Gruszka Zbigniew Gruszka
	obszar Stare Dąbie			
92	**Modernizacja „Targowiska Dąbie" ul. Dziennikarska 15**	od 2011	do określenia	Targowisko Dąbie S.C.
93	**Baza Rybacka z zapleczem handlowo-turystycznym w Dąbiu**	od 2012	do określenia	Stowarzyszenie Rybaków i Przedsiębiorców

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
94	**Rewitalizacja obszarów starej zabudowy na terenie Dąbia - ul. A. Krzywoń 7, 8, 9, 11, 20-21, ul. Lekarska 1, 2, 6, 7, ul. Miernicza 3, 4, ul. Oficerska 12, 13, 15, 16, ul. E. Gierczak 10-12**	do określenia	20 330 000	TBS "Prawobrzeże" Sp. z o.o.
	obszar Nad Odrą			
95	**Rewitalizacja terenów poprzemysłowych dawnej papierni Skolwin przy ul. Stołczyńskiej poprzez budowę zakładu produkcji papieru/tektury**	2012-2013	47 500 000	Apis Sp. z o.o.
96	**Budowa Polskiego Ośrodek Szkoleniowego Ratownictwa Morskiego przy ul. Dębogórskiej – rozbudowa infrastruktury szkoleniowej**	do określenia	do określenia	Akademia Morska
97	**Rewitalizacja dawnego magazynu wojskowego przy ul. Ludowej na cele biurowe**	2012-2013	5 000 000	Tweetop Sp. z o.o.
98	**„Teleyard" - budowa nabrzeża transportowego wraz z niwelacją i oczyszczeniem terenu pod budowę hal produkcyjnych**	od 2013	ok. 40 000 000 (20 000 000 €)	Teleskop sp. z o.o.
	obszar Drzetowo			
99	**Przebudowa i rozbudowa części kwartału ulic Storrady-Świętosławy i Jana z Kolna**	2012-2015	30 000 000	GRYF Strojny Sp. J.
100	**Rewitalizacja terenów postoczniowych**	do określenia	do określenia	Inwestor prywatny
103	**Zagospodarowanie terenu dawnego kąpieliska Gontynka**	od 2012	200 000 000	Gmina Miasto Szczecin/ Inwestor prywatny
	obszar Śródodrze			
104	**Rewitalizacja zdegradowanych terenów portowych i stoczniowych na Kępie Parnickiej i Wyspie Zielonej**	2012-2014	20 000 000	Inwest Nieruchomości Sp. z o.o.
105	**Renowacji oraz adaptacji zabytkowego budynku mieszczącego się na Łasztowni pod działalność gospodarczą, społeczną i kulturalna**	2013-2014	5 140 000	CSL Internationale Spedition Sp. z o.o.
106	**Rewitalizacja terenów nabrzeżnych – Międzyodrze Port poprzez realizację inwestycji „Odra Park" polegającą na budowie budynków biurowo-usługowo-hotelowych wraz z podziemnym garażem przy ul. Gdańskiej 40 i 42 w Szczecinie**	2013-2015	141 414 003	BCG Szczecin Sp. z o.o.
	obszar Rejon ulicy Cukrowej			
107	**Rewitalizacja terenu dawnej cukrowni**	do określenia	do określenia	Gmina Miasto Szczecin/ Inwestor prywatny
108	**Salon samochodowy położony u zbiegu ul. Południowej, Radomskiej i Bohaterów Narwiku**	2012-2013	do określenia	Łopiński Sp. j.
	obszar Rejon alei Wojska Polskiego			
109	**Rewitalizacja terenu poprzemysłowego po dawnej fabryce Polmo**	2013-2015	12 000 000	Firma Budowlano-Handlowo-Usługowa „Modehpolmo" Sp. z o.o./Inwestor prywatny
	obszar Świerczewo			
110	**Przebudowa z rozbudową i zmianą sposobu użytkowania istniejącej hali produkcyjnej, zlokalizowanej przy ul. Santockiej 44 w Szczecinie, na centrum rekreacyjno-sportowe**	2014-2015	8 500 000	Fabryka Maszyn Budowlanych BUMAR-HYDROMA S.A.

Lp.	Nazwa podprojektu	Planowany termin realizacji	Szacunkowy koszt realizacji (zł)	Wnioskodawca/ Zgłaszający
111	**Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa budynku ze zmianą jego sposobu użytkowania na ośrodek zdrowia o działalności w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wraz z działalnością przeciwnowotworową oraz budowie zjazdu, parkingu i niezbędnej infrastruktury technicznej z zagospodarowaniem terenu na nieruchomości przy ul. Ku Słońcu 121-123 w Szczecnie**	2014-2015	4 665 512	AMBER Sp. z o.o.
	poza obszarami zdegradowanymi			
112	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 1**	2012	200 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
113	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 2**	2012	70 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
114	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 3, 4**	2012	150 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
115	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 5**	2012	200 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
116	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 7**	2012	200 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
117	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 14**	2012	350 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
118	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 26**	2012	100 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
119	**Termomodernizacja nieruchomości al. Boh. Warszawy 22**	2012	250 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
120	**Energia odnawialna ul. Lipca 12**	2012	350 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
121	**Termomodernizacja nieruchomości ul. Piotra Skargi 17**	2012	350 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
122	**Termomodernizacja nieruchomości ul. ul. Robotnicza 18**	2012	500 000	Cesja Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami
123	**Odbudowa i przystosowanie zabytkowego Zespołu Pałacowo-Parkowego wraz z zabudową folwarczną do funkcjonowania jako Ośrodek Opiekuńczo-Leczniczy dla osób samotnych przy ul. Husarów 1, 2, 2B**	2010-2012	10 000 000	Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A

Spis tabel i rycin

1. Spis tabel

Tabela 1. Analiza wskaźnikowa jednostek analitycznych 9
Tabela 2. Analiza wskaźnikowa sytuacji społeczno-gospodarczej w obszarach kryzysowych 14
Tabela 3. Analiza kwalifikowalności wsparcia działań z zakresu mieszkalnictwa w obszarach kryzysowych 16
Tabela 4. Dane statystyczne dotyczące obszaru Projektu Zintegrowanego 69
Tabela 5. Skwantyfikowane cele rewitalizacji obszaru Projektu Zintegrowanego 70
Tabela 6. Projekt Zintegrowany – zestawienie planowanych działań 71
Tabela 7. Zestawienie wydatków 103
Tabela 8 Mieszkania wg form własności 125
Tabela 9. Rynek pracy 133
Tabela 10. Sytuacja demograficzna Szczecina 134
Tabela 11. Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku 137
Tabela 12. Podstawowe dane opisujące Szczecin 149
Tabela 13. Wykaz projektów zgłoszonych w ramach inicjatywy JESSICA 194

2. Spis rycin

Rycina 1. Jednostki analityczne 7
Rycina 2. Wynik analizy wskaźnikowej sytuacji społeczno-gospodarczej 11
Rycina 3. Obszary kryzysowe 13
Rycina 4. Obszary poprzemysłowe i powojskowe 19
Rycina 5. Granice obszarów kryzysowych w śródmieściu 21
Rycina 6. Granice obszaru Kwartały Śródmieścia 23
Rycina 7. Granice obszaru Stare Miasto 26
Rycina 8. Granice obszaru Nowe Miasto 29
Rycina 9. Granice Rejonu ulicy Kolumba 32
Rycina 10. Granice obszaru Niebuszewo-Bolinko 35
Rycina 11. Granice obszarów na północy 38
Rycina 12. Granice obszaru Golęcino-Gocław 39
Rycina 13. Granice obszaru Stołczyn 42
Rycina 14. Granice obszaru Skolwin 45
Rycina 15. Granice obszaru Stare Dąbie 47
Rycina 16. Granice obszaru Nad Odrą 51
Rycina 17. Granice obszaru Drzetowo 54
Rycina 18. Granice obszaru Śródodrze 57
Rycina 19. Granice obszaru Rejon ulicy Cukrowej 61
Rycina 20. Granice obszaru Rejon alei Wojska Polskiego 63
Rycina 21. Granice obszaru Projektu Zintegrowanego 69
Rycina 22. Ukształtowanie terenu 115
Rycina 23. Wartości historyczno-kulturowe 117
Rycina 24. Ochrona środowiska 120
Rycina 25. Zanieczyszczenie powietrza 122
Rycina 26. Hałas drogowy, szynowy i przemysłowy 124
Rycina 27. Infrastruktura techniczna 130

Rycina 28. Poziom prowadzenia działalności gospodarczej 132
Rycina 29. Gęstość zaludnienia 135
Rycina 30. Dynamika zmian liczby ludności w latach 2000-2009 136
Rycina 31. Ludność w wieku poprodukcyjnym 138
Rycina 32. Poziom obciążenia ekonomicznego (demograficznego) 139
Rycina 33. Poziom przestępczości 143
Rycina 34. Poziom długotrwałego bezrobocia 146
Rycina 35. Poziom wykształcenia osób bezrobotnych 147
Rycina 36. Poziom ubóstwa i wykluczenia 148
Rycina 37. Obszar 56-u kwartałów objęty Strategią Renowacji Śródmieścia Szczecina 159

Uzasadnienie

Przedłożony projekt uchwały dotyczy kolejnej aktualizacji Lokalnego Program Rewitalizacji dla Miasta Szczecin.

Aktualizacja Programu wynika ze złożonych wniosków o ujęcie w Programie projektów, planowanych do realizacji na obszarach zdegradowanych. W wyniku przeprowadzonych analiz w Programie wprowadzono dodatkowy obszaru rewitalizacji - "Świerczewo", położony w rejonie ulicy Świerczewskiej, Santockiej i Derdowskiego.

Na terenie "Świerczewa" zlokalizowany jest projekt rewitalizacji zgłoszony do Programu przez spółkę Fabryka Maszyn Budowlanych BUMAR-HYDROMA S.A. pn. „Przebudowa z rozbudową i zmianą sposobu użytkowania istniejącej hali produkcyjnej, zlokalizowanej przy ul. Santockiej 44 w Szczecinie, na centrum rekreacyjno-sportowe".

Drugim projektem zaplanowanym do realizacji na terenie „Świerczewa" jest projekt spółki AMBER Sp. z o.o. pn. „Nadbudowa, rozbudowa i przebudowa budynku ze zmianą jego sposobu użytkowania na ośrodek zdrowia o działalności w zakresie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej wraz z działalnością przeciwnowotworową oraz budowie zjazdu, parkingu i niezbędnej infrastruktury technicznej z zagospodarowaniem terenu na nieruchomości przy ul. Ku Słońcu 121-123 w Szczecinie".

Zgłoszone projekty odzwierciedlają cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, zmierzających do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego dalszego rozwoju.

Trzecim projektem ujętym w aktualizacji Programu jest projekt HANDWIT Spółki z o.o. Spółki Komandytowej pn. „Budowa budynku mieszkalno-usługowego przy ul. Tkackiej 69", zlokalizowany na terenie mieszkaniowego obszaru rewitalizacji „Stare Miasto". Projekt nie wpływa na zmianę istniejących granic obszaru rewitalizacji „Stare Miasto" oraz na zmianę kierunków działań rewitalizacyjnych.

W związku z wprowadzeniem do Programu nowych projektów rewitalizacji zmianie ulegają zapisy Programu w zakresie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, raportu z konsultacji społecznych oraz listy zgłoszonych projektów planowanych do realizacji w ramach Inicjatywy JESSICA. Pozostałe zapisy Programu nie uległy zmianie.

Program opracowany został zgodnie z „Wytycznymi w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji", opracowanymi przez Urząd Marszałkowski.